7.1

Орг.

Листування

Просвітництво

Дітей

Запрошення і листування з приводу

Ремонт Театрів

У. Н. Р.
Начальник Канцелярії
Генерального Штабу.

"27" вересня 1921 р.
№ Ч. 1157

На Ч- 37.

П. Помішникові Начальника Парт.Повст. Штабу.

При цьому надсилається копія росписки в одержанні грошей від Сотника Пащенко. Оригінал же росписки приложен до листування п. Військовому Міністрові в справі сотника Пащенко.

Заступник Начальника Канцелярії

Копія

РОСПИСКА.

Одержано мною від п. Начальника Генерального Штабу Генерал-Хорунжого ПЕТРІВА ДЕСЯТЬ ТИСЯЧ (10. 000) марок польських по справі сотника ПАЩЕНКО.

Скарбник і Заступник Начальника Канцелярії
Генерального Штабу А. Бігун

5/IX-21 р.

У.Н.Р.
Помішник
Начальника
Парт. Повстан
Штабу
по військовим перуванням
Вересня 1921 р.
7---

Начальнику Генерального Штабу

Рапорт

В надісланнім Вами листуванні
про бойових пашенко від 6/IX г.24
На г.24 т. не оказалось копії рестики
в про обережання в канцелярії
Ген. Штабу. прошеи.
З огляду же на те що ~~[illegible]~~ прошеи
дезканий сотником Пашенком 10000 мк
як взятка.

Д. Т а е м н о.

У. Н. Р.
НАЧАЛЬНИК
Генерального Штабу.
"6" вересня 192 I р.
ч. 24

Генштабу Полковникові ОТМАРШТЕЙНУ.

Повертаю надіслане Вами при зношенню до Начальника Генерального Штабу листування, а саме: копію з протокола та рапорта Сотника ПАЩЕНКО від 10/VIII 1921 р. та копію розписки про одержання в Канцелярії Генерального Штабу грошей.

Разом з тим повідомляю, що негайно по одержанню Вашого листування 24/VII Сотник ПАЩЕНКО, не чекаючи ніяких слідств, виключен зі складу Генерального Штабу.

Повідомити Нач. Ген. Шт. що копії розписки не отримано. С. Петлюра
16 IX

Т.В.ОБ.НАЧАЛЬНИКА ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ,
ГЕНШТАБУ ГЕНЕРАЛ-ХОРУНЖИЙ

Заступник Начальника Канцелярії

Копія.

У.Н.Р.
ГЕНЕР. ШТАБ
співробітник
Сотник ПАЦЕНКО
"10" серпня 1921р.
Ч 248.
м.Ченстохов.

До п.Начальника Генерального Штабу.

РАПОРТ.

Цим доношу до Вашого, Пане Генерале, відому, що гроші взяті мною у м.Гусятині були здані в канцелярії Генер. Штабу ще першого липня (то-пак) на другий день мого приїзду при рапорті в котрому детально оповідаю з якою ціллю були взяті гроші. При чім доповідаю, що відкомандірования мене з Генштабу за вимагальтельство, котрого я ніколи не робив, ганьбит мое ~~гарне~~ ім'я і честь лицаря борющогося за визволення батьківщини 4-й рік, одержавши 4 поранення і орден залізного хреста.
Підписав: Сотник ПАЦЕНКО.

З оригіналом згідно:

Заступник Начальника Канцелярії
Генерального Штабу

Копія з копії.

Штамп
/дство 3/III Комп.

№ ок.293.

Гусятин 21 червня 1921 року. Протокол списаний з п.Полоського Вітольда козака Франціщка Ярома,Недоборського Осипа мешкаючого зараз в Гусятині і Білоуса Івана з Гусятина в справі заплати п. Полонському Вітольду через Недоборського Осипа.Протокол списаний в присутности ком командіра сотні Пор. Лейгера Якова і чотового Жилінського Владислава,як протоколянта. П.Полонський Вітольд,який предявив легітимацію Оддз.II дрв.6 армії № 19643/II з 23/У 1921 року дійсну до 30 липня 1921 року показав: Будучи розвідчиком я стежив за Збручем і напримітив,що з Російського боку приготовляються чотирі чоловіки до переходу на наш бік.

В одному з тих людей,Недоборському Осипу,я узнав чоловіка,якого вже бачив тричі підходячим до Збруча. коли ці чотирі чоловіка перейшли річку їх затримано. 3-х відведено на пост,а з Недоборським Осипом я пішов до хати Білоуса.Тут він запропонував мені взятку.Щоби узнати його мету я запросив 100 долярів,а коли він сказав,що не може стільки дати,я запросив сто тисяч мар. пол.Суму цю вимагав,щоби узнати його конти.

На решті він дав мені 10.000 мар.пол.,які я узяв. Недоборського я залишив сам же пішов за тими трьома людьми,котрих залишив на посту.Козак на посту хотів цих людей повернути назад до Росіії.Я був проти цього.Мене й їх заарештновано і відправлено до сотні де й списано цей протокол.Пригадав 10.000 мар.пол. е в моїому посіданню.Правдиво,показав і підписав Полонський,протоколянт: Жулінський .В моїй присутности Лейрег поручник.

Слідуючий Франціщек Ярош показав:коли я прокинувся після ночної варти - замітив недалеко від мого поста 5 чоловік,з котрих один представився розвідчиком і казав 3-х чоловік притримати на посту,про четвертого сказав,що заведе його до Контрьної станції.Куди з ним разом і пішов. Через хвилину до поста підійшов селянин Білоус,який пізніше довідався й просив пустити 4щих тих трьох,коли ж розвідчик одержав 10.000 мар.пол.того пустив і цих трьох сказав пустити.В цьому часі надійшов теж розвідчик і підтвердив,що чоловіка,якого затри" мали,він доставив до контрольної станції,а лишившихся належить перепустити назад до Росії. Тоді я арештував цього розвідчика,який мені по арештованні заявив,що тих 3-х людей він хоче доставити до станції контрльної. Арештованого розвідчика я доставив до Командіра сотні. Ком.сотні наказав аби був доставлений сюда Білоус. Я пішов до хати Білоуса,де й захопив того чоловіка про котрого мені казав розвідчик перед тим,що доставив його до контрольної станції.Білоуса разом з тим чоловіком, зараз же доставив до станції Контрльної.Правдиво ,показав і підписав:Франціщек Ярош.Протоколянт Жулінський. підписав командір сотні:в моїй присутности Лейгер пор. П Білоус Іван з Гусятина показав: Я працював на городі, коли біжить над річкою чоловік і другого чоловіка про котрого пізніше довідався що то агент,який заманював одну жінку і 2-х чоловіків аби ті перейшли через річку на наш бік,що ті й зробили.В цей час надійшов туди з близького поста якийсь козак.Агент посилає трьох чоловіків цих на пост,чоловіка,який першим прийшов забірає з собою до моеїі хати.Коли я зайшов до хати,то захватив там обох - вони торгувалися за взятку.Згодилися на 10.000 мар.пол.які агент тут і отримав.Після цього я вийшов на огород і сказав тим козакам,що можна вже й

"Полонський" в вельдоніи Ващенка.

решту людей відпустити, бо агент взяв уже порядну взятку. Правдиво, показав і підписав Білоус Іван, протоколянт Жулінський. підписав ком. сотні, в моїй присутности Лейгер поручник.

Недоборський Осип показав: по переході через річку на польский бік заарештувавв мені якийсь чоловік, котрий запросив з мене 25.000 мар. пол. то мене випустить. Такої суми я не міг йому дати і після довгого торгу, щоби мати спокій, дав йому 10.000 мар. пол. після чого мене відпущено. Вільно. Пізніше прийшов козак і попровадив мене до канцеляріі де й складено протокола. Додаю, щодо того чоловіка я вже скілька разів здибував в Гусятині і за кожним разом він вимагав від мене гроші, переважно долярами. Правдиво, показав і підписав Недоборський, протоколянт Жулінський. підписав командір сотні в моій присутности Лейгер поруч.

З оригіналом згідно: /підпис/ З копією згідно: Сотник Фомічевський.

№ п.693/I До IIIК. лецького баону Етапового.

Гусятин дня 21 VI 1921 р. В Городницю.

Надсилаються до дальнійшого полагодження ці копії протоколів в справі схоплення агента Полонського на горячому вчинку вимогання ним взятки.

Недоборського разом з оригіналом протоколів надіслано до тутешньої Контрольної станції, инших відпущено свобідно.

Од себе додаю, що Полянський на мою вимогу повернути ті 10.000 мар. пол. сказав, що гроші він залишив дома. Крім того оповідав ос собіт що він штабовий сотник. /підпис/
З оригіналом згідно: Сотник Фомічевський.

З копією згідно:

Заступник Начальника Канцеляріі
Генерального Штабу

Ekspozytura Oddziału II.
SZTABU CENTRALNEGO
we LWOWIE.
POSTERUNEK OFENZYWNY Nr. 2.
L. dz. 681.

Lwów, dnia 17. X. 21.

8

S. Ec.

do
Brygady III

Donoszę, że 16-go roku bieżącego wyszedłem na zwiady z Sianek do Zagrobyń i zaaresztowano mię tutaj przez Ukraińców. Przyczyna aresztowania nieznana. Domniemywam, że podejrzewają mię o szpiegostwo. Proszę o zwolnienie zatrzymanego mię.

Szczepański
Kom. Wyw. Kom. Pozn. Brygady Kawalerii

Wpłynęło dnia 18. X. 1921.
L. 1397 tel.
3. Ref.

Персон

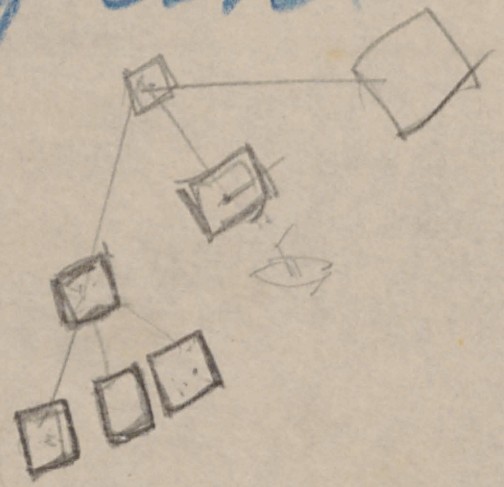

Р Е Е С Т Р

старшин , уряд.овіб та козаків пребуваючих на терені Польщі.-

Ч.Ч	РАНГ	ПРІЗВИЩЕ та ІМ'Я	Примітка.
1.	Ген.бор.Уклун.	ТИТЕНКО Юрко	
2.	Підполковн.	ДОБРОТВОРСЬКИЙ Осип	
3.	-"-	ОЧЕРЕТЬКО Остроум	
4.	-"-	ШРОТІЙ Юрко	
5.	-"-	БОЖДАРЕНКО Павло	
6.	Сотник	ЗАЦЕНКО Петро	
7.	Поручник	ВАСЮНІН Петро	
8.	Сотник	СТЕЛЬМАШЕНКО Леонід	
9.	Родник	СТУПІНСЬКИЙ Павло	
10.	Урядовець	ФІЛІПОВСЬ Володимір	
11.	-"-	ФОМЕНКО Семен	
12.	Козак	ЗИБЕНКО Михайло	
13.	-"-	ЮРЧЕНКО Ібрагім	
14.	Підсотник.	СТЕПЕНКО Андрій	
15.	-"-	СТРЕЛЬЦОВ Петро	
16.	Поручник	НОТОРАКА	
17.	Сотник	КУЗЬМЕНКО-ТИТОРЕНКО	
18.	Поручник	МИРЛОВ	
19.	Поручник	СОРЕТКО	
20.	Сотник	ОНОЗЕНКО	
21.	Поручник	СТАЛЬ	
22.	Поручник	КОВАЛЬ Микола.	
23.	Хорунжий	ВЛАДОВЕЦЬКИЙ Іван	
24.	Урядовець	ІТАЛЕЦЬ Данило	
25.	Сотник	КАПЕНКЕВИЧ Юрко	
26.	Хорунжий	ЮЛЕНКО Іван	
27.	Підсотн.	ЮЛЛІ Федір	

/ / / / / / / /

28. Підсотник. [illegible]

29. Хорунжий. [illegible]

30. Хорунжий [illegible] Ігорь

31. Підпоручик. [illegible]

32. Поручник [illegible] Ігорь

33. Підпоручник. [illegible]

" " [illegible] року.

Підписовано

8/X-21 р.

Високоповажений Пане Генерале.

Посилаю свого секретаря Івасюка з негайною почтою від Генерала Булого. - Сотник Вінницький зупиняється у мене в Чорнівцях і чекає на Вашу, Пане Генерале, відповідь генералу Булому, тому буду прошу посилати Івасюка в попередньому напрямі.

Також позволяю собі звернутися до Вас, Пане Генерале, з проханням видобути від Польської влади право на

перейду Поліщі для мене,
про що Вам докладно
доповідь Іванов. –

З повагою до Вас
щиро відданий

Є. Луцький

У.Н.Р.

Канцелярія

Військового Міністра.

"30" вересня 1921 р.

Ч. 3204

Д. таємно.

П.Начальникові штабу П.-П.військ.

Терміново

По наказу Командарма й Військоміна при цьому надсилається до Вашого відома копія зношення Командира 5-і піш.Стр.дивізії від 20 вересня б.р. за Ч 29/т в справі сотника Секрета.

Додаток: копія зношення за Ч 29/т.

Начальник Канцелярії,
Полковник

Т.в.о.Начальника Ком.Інформ.відділу

У.Н.Р.

Командир 5-і піхоті Стріл.дивізії
по части інспекторській.

20 вересня 1921 р.
Ч 29/т.

Копія.

Д.таємно

Начальнику канцелярії Пана Військового Міністра.

Повідомляю для доклада Панові Військовому Міністрові, що 20 вересня д.р. дезертував із дивізії сотник /іменувавший себе полк. Секрет/ СЕКРЕТ, під час перебування коним у таборовій "Ізбі хорунжих". По маючимся неофіціяльним відомостям він від"їхав до м.Львова.

Сотник Секрет перейшов на службу до бувшої кулеметної дивізії із Охорони Пана Головного Отамана в 1920 році і тимчасово керував І-ю бригадою бувшої кулеметної дивізії /нині 5 стрілецька/. По переході р.Збруч під час перебування дивізії в с.Ходачках Малих, під Тарнополем, проти сотника Секрета виникло обвинувачення в спекуляції державними цінностями і другим майном, но сотник Секрет дезертував до Львова і, по маючимся неофіціяльним відомостям, працював в редакції газети "Вперед", підтримуючи зносини з петьманською партією за кордоном, яко щирий петьманець, жонатий на рідній сестрі бувшого петьманського генерального писаря

Остранніці-Полтавщ.

В силу обставин бувша кулеметна дивізія, по переході р.Зруч, була роз"єднана, себ-то бойова часть перебувала в таборі Вадовицях і Петрокові, а всі господарські інституції в таборі Пікулицях, Ланцуті і Стржалкові, до останньої частини сотник Секрет ді прилучився, повернувшись із дезерції, програвши всі гроші, скриваючись від мене.

Бувший командир 5 стр.дивізії Генерал-Хорунжий Бурківський відносився до сотника Секрета прихильно, яко однополчанина по службі мирного часу. По переїзді із Петрокова до табору Стржалкова бойовій частині дивізії, сотник Секрет маючи на увазі утворений ним злочин і предбачаючи притягнення його мною до відповідальности, дезертував. Можливо, що Сотник Секрет відїхав до Генерала Тютюнника, де він може провадить свою ганебну справу, прикриваючись знайомством між співробітниками штабу Генерала Тютюнника, не знаючих сотника Секрета з його моральної сторони. Рахую своїм службовим обовязком донести, що сотник Секрет може принести велику шкоду нашій загальній "справі," а через те його належить негайно заарештувати.

Тво.командира дивізії, полковник Пувіцький. Начальник штабу, Генштабу підполковник /підпис/. Резолюція: "Таємно. Копію надіслати Ген.Тютюннику. З оріґіналом згідно: Г.К.ПАВЛЕНКО. 28/I.К."
т.в.о.нач.ком.-інформ. від.

Список

старшин і козаків Н.К.Д., на котрих видано взимку різні аванси в рахунок платні, на загальних правилах.

1.	Генерал-Коруний	Готовчик.	100 крб.
2.	Підполковник	Добровіторський	—
3.	"	Сперешко.	—
4.	"	Бондаренко Павло.	—
5.	Сотник	Ващенко І. Петро	—
6.	"	Литаренко-Кувшинко.	—
7.	Хорунжий	Ващенко І.	"
8.	"	Которович.	"
9.	Підполковник.	Гирич.	10 бр.
10.	Сотник	Ступницький.	4 к.п.
11.	Хорунжий	Новіков	"
12	"	Дутковий.	"
13.	"	Зоренко.	"
14.	"	Мерінов.	"
15.	Хорунжий	Кашинко.	"
16.	"	Стахів.	"
17.	Сотник	Оксюк.	"
18.	Хорунжий	Благовещенський.	"
19.	Сотник	Гайдайда-Полякін	11 бр.
20.	Урядовець	Кравець.	
21.	"	Фісіповський.	4 к.п.
22.	Урядник.	Стахівський.	"
23.	Козак	Курбанов.	"
24.	"	Стрижко.	100 бр.
25.	"	Статуєв.	10 бр.

СТ. КОНСТАНТИНІВ ПРОСКУРІВ ТЕРНОПІЛЬ ЖМЕРИНКА БАР
МОГИЛІВ ВИННИЦЯ КАМЯНЕЦЬ ПОД. ЗАСЛАВ КИЇВ

БАЗАЛІЯ КУПЕЛЬ МИКОЛАЇВ ОДЕСА ВОЛОЧИСЬК ГР. СІЧ. СТР.
ГР. С. С. ХАРКІВ ТЕРНОПІЛЬ ЗАП. СІЧ. ЖМЕРИНКА БАР РІВНО
ПОЛТАВА ДЕРАЖНЯ Н. УШИЦЯ МОГИЛІВ ВИННИЦЯ КАМЯНЕЦЬ ПОД.
ЗАСЛАВ КИЇВ СТ. КОНСТАНТИНІВ ОСТРІЧ КРЕМЕНЕЦЬ ПРОСКУРІВ
РУМУНІЯ ВОЛ. ГРУПА ДИВ ДИВ ЛЬВІВ СТАНІСЛАВІВ ЛУЦЬК СТРІЙ

Білгородка Корниця Волиця Вонсовича Базалія Купель Миколаїв
Пахутинці Катеринівка Війтівці Волочиськ Ст. Рогданівка
Чорний Острів Гр. Січ. Стр. Гр. С. С. Зяп. Див. Зап. Січ
І Г. К. Від. Ляґрта Меджибіж Лятичів Літин Станіславів
Комарівці Васютинці Деражня Олтушків Воньківці Копайгород
Шаргород Н. Ушиця Котюжани Вербовець Шепетівка Шепетівка
Вишнівець Ярмолинці Немерчі Фельштин Гнівань Браїлів
Ярошенка Кузьмин Сатанів Городок Віньків Фрампіль
Кунин Гусятин Гусятин Маряновка Рудка Почаїв Мураща
Рахни Джурин Юмпіль Ямпіль Шумськ Катербург Ляхівці
Ланівці Бісовка Сужинці В. Пузирьки Терешки Кульчин
Краситів Дунаївці Здовбунів Острог Кунів Кременець Окнини
Антоніни Теоріпіль Ст. Константинів Шатава Вол. ґрупа баґн.
шаб. гарм. Заслав Н. Село Тернопіль Радивилів Броди
Сарни Рівно Луцьк Сверна Проскурів Станіславів Галицько
Армія Див. полк Галера Холмсько бр. Корп. С.С. Північна бр.
Запор. Корп. Олевськ Красне Лунинець Гомель Мозир Коростень
Бахмач Київ Житомір Гербичів Коватин Тараща Черкаси
Крещенчук Квітково Винниця Камянець Под. Христинівка Бирзумя
Знаменка Катеринослав Одеса Херсон Новобибків Брянськ
Ворожба Білгород Харків Купянськ Ловова Синальникове
Олександрівськ Полтава Конотоп Ровдільна Перемишль Конель
Крути Лубні Єлисавет

Р. Случ Р. Случ Р. Горинь Р. Тупсок Р. Ґуч Р. Збруч
Р. Дністер Р. Вілія Р. Стир Р. Десна Р. Дніпро Р. Сан
Р. Висла Р. Припеть Холмська Північна Запасна Південна
Запоріжська Дністранська див. див. див. Див. ґр. ґр. ґр. Ґр.
п. С. С. Ґп. С. С. п. С. Є. Зап. Тіч. Ґр. Січ. Стр. Ґр. С. С.
Волинська Ґрупа баґн. шаб. гарм. Махно ґр. п. Убовиченка
Бесарабська бриґ. див. див. Григоріїв Тарещанська бриґ. Богунська
бриґ. Чорне море Озівське море Інтерн. част. полк. Від.
Шаповала Від. Шанорука Повстанці Сов. Армія Лівобережний
фронт Зеленій Катер. Кіш. Запор. Кіш.

Ф. 55.0.
Канцтабу табору
інтернованих Українців
в Сувалках
1 вересня 1915 р.
№ 83
м. Сувалки

Начальнику Генштабу

Копія

Доношу що 1-го вересня до табору Фокшани прибули: кор. Куліш-ський Володимир, Костецок Петро і підпоручник Зелений Дмитро.

Кор. Куліш-ський розповідає слідуюче: Він в розвідчик № 607 відступив на Україну в „Скалі і пішов в напрямку -Лещкоруць, Чорни, Соколівці, Тарасівка в с. Терпів біля ст. Дуклі. В сім Терпові він зайшов до селянина якого йому рекомендовано ще в Польщі. Той селянин тепер є предсідателем „Рєвкому" і порадив кор. Куліш-ському вертатися за границю, бо працювати зараз по селах неможливо завдяки тому що скрізь є агенти „Чека" і велика кількість війска. Коні він з великими трудностями перегнав до Яворника і тут перетравився на цей бік біля Хотина. Після цього був за переход кордону притриманий в Кременці в Ковівську один місяць і в тутешній військовій тюрмі

також один міщ. Тепер прибув
ший до м. Фогарас де і перебув
зараз.

Хор. Косіенюк Петро був висланий
в 6-ий район. Перейшов кордон в
м. Скала і тінов в напрямку Оритів
Долинян, Будинівці, Китайгородських
яром до с. Буші, де був заареш-
тований більшевицькою охороною і
супроводі одного козака відправлений
до „Чека" але по дорозі відпустив
козака рушивши в тік і перейшов
Дністер в районі Хотина.

Бунчужний 3' Залізної дівізії
Зелений Дмитро був посланий зі
Скали для звязку з от. Заболотним
по дорозі в районі Жуків був
схоплений більшевиками від котрих
втік і перейшов Дністер в районі
м. Хотина. Всі вищезгадані особи
передають про неможливість працювати
і скаржаться на те, що документи
які видаються при відправі не є
вистарчаючі і зле заполнені.

Сотник Бендель

У.Н.Р.
Канцелярія
Військового Міністра.
" 4 " жовтня 1921 р.
Ч. 303

Строго таємно.

Переслати

П.Начальникові штабу П.-П.військ.

З наказу Командарма І Військоміна при цьому надсилається до Вашого відома копії:

1/повідомлення Мін.Закордонних Справ від 23 вересня б.р. Ч 820/т/839 і

2/повідомлення Надзвичайної Дипльоматичної Місії в Чехословаччині від 14 вересня б.р.

Додаток: дві копії.

Начальник Канцелярії,
Полковник

Т.в.о.Начальника Коменд.Інформ.відділу.

ВІЙСЬКОВИЙ МІНІСТР.

..... 1919 р.

1 ч. .....

Копія.

Строго таємно.

Панові Міністрові Військових Справ.

У.Н.Р.

Міністерство
Закордонних Справ
Департамент Чужоземних
Зносин.

23 вересня 1921 року.

Ч 820/т/ 839.

Пересилаючи при цьому копію повідомлення Дипльоматичної Місії в Празі з 14 вересня ц.р. про особу і діяльність Теофана Мишака, Міністерство має честь просити відповідних Ваших вказівок в цій справі для того, щоби воно могло вислати належне розпорядження відповідним нашим Представництвам за кордоном.-

Міністр Закордонних Справ /підпис/.

Директор Департаменту Чудоземн. Зносин /підпис/.

З оригіналом згідно:

Т.в.о. Начальника Ком. інформ. відділу

Копія.

Строго таємно.

У.Н.Р.

Надзвичайна Дипльомтична
Місія в Чехословаччині.

Прага 14 вересня 1921 р.

До Міністерства Закордонних Справ
Української Народньої Республіки.

В останніх днях серпня ц.р. в Празі з"явився, зарекомендувавши с бе, яко український повстанець сот.української служби п.Теофан Мишак, що на весні цього року мав передістатися з Ушицького повіту до Галичини, де перебував від мая до серпня, коли втік з Домбія. Ці відомости поки що не перевірені і мусять конче бути сконтрольовані через наші військові Уряди в Тарнові. В Празі він передовсім зголосився в Галицькому посольстві, а відтак доперва прийшов до нашої місії. Перше враження від цього це, що він егзальтована і незадоволена з нашого центру людина, з якимись фантастичними плянами, про необхідність реорганізації його та про усунення головних кермачів цього центра. З розмови виявилось, що він перед півтора року працював головно на румунському відтинку, що неначе б мав звязки з румунською контррозвідкою і з нашою військовою агентурою та місією в Букарешті, а головно що в дуже близьких зносинах був з перебуваючим тепер в Румунії от.Гулий-Гуленком. Однак і ці інформації що до нього вимагають фактичного перевіреннія і з цієї рації копія цього листа посилається до нашої Місії в Букарешті з проханням сконтролювати їх. Звідси п.Мишак мав пляни їхати до Букарешту, де він неначе б то е своя людина в румунських військових кругах, та які мають допомогти йому фінансово і форм льно в подорожі до Букарешту. Жадних документів він не міг предложити, виправдуючись тим, що вони були йому забрані під час інтернування в Домбю. З розмови з ним виявилося, що він дуже добре знає потографію повстанческих районів, в яких він мав ділати, тільки про політичний настрій повстанческого руху він референував дуже тенденційно і в неприхильному сенсі для уряду УНР. З Праги як сказано з допомогою Румунії мав він їхати до от.Гулий-Гуленко.

Коли він зголошувався вперше в нашій місії, то не мав гроша і навіть прохав допомоги, якої однак місія не могла дати, для браку фондів і тому, що зараз матеріяльні допомоги біженцям уділяє Український Громадський Комітет. Від приватньої йому пропонованої допомоги п.Головою він категорично відмовився, так само зазначив,

що не піде до Громадського Комітету як повстанець і взагалі відійшов дуже незадоволений, зажадавши лише паспорту до Румунії і одержавши 18 корон на фотографії до цього паспорта. До характеристики: він був одягнений скромно в однострій, але значно краще ніж всі ті біженці, що втікають з Польщі. Через 2 днівін знова був в Місії, зазначивши, що він вже знайшов знайомих Румун і має від делегації Румунської дістати візу і фінансовуянахдимяких допомогу на подорож до Букарешту, куди хоче виїхати. Це за 2 дні він з"явився до місії незвичайно елегантно одягнений, в дуже коштовному цивільному вбранню і звернув 18 корон, які одержав на фотографію, зазначивши, що він вже має гроші на подорож і справді в його портфелю було кілька банкнотів в 1000 і 500 чеських корон. Між иншім він оповідав, що його батько дуже багата людина живе в Брюсселі, що він звідти сподівається одержати більшу квоту. Далі він покликався на свої дуже добрі відносини до Дирегента Української Капелі п.Кошиця та проф.Тучапського, яких він неначе позапрошував до Брюселя до свого Батька. Сталося так, що саме до Праги приїхав п.Кошиць і п.Мишак до нього та проф.Тучапського зголосився як до старих знайомих. Таким чином піддержалося враження вірогідности всього того, що оповідав п.Мишак. От останніми днями однак Місія приватно довідалась, що п.Мишак увійшов у зносини з тутешнею совітською місією, якій мав продати якісь військові пляни от.Гулий-Гуленко за більшу квоту, часть якої були власне ті гроші, на які він вдягся і почав навіть "кутіть". Це останне є правдою, бо п.Мишак навіть запрошував на ці бенкети де кого з українських старшин і взагалі витратив за кілька днів около 15.000 чеських корон. Що до його зносин з большовиками, то це буде перевірено протягом найближчих днів. Можливо, що він і їх обдурює, багато говорючи про свої зносини та впливи в українських кругах. Але всеж таки большовики неначеб то радіють, що Чичерін матиме матеріял для нової ноти з приводу україно-румунських зносин/ що це скомпромітує Українців, Францію... Робляться натяки на результати останньої подорожі і по буту Ген.Дельвіга в Парижі та на якийсь потяг амуніції з Франції для України, що при помочі цього п.Мишака має бути по дорозі зірваний і всякі инші більш-менш фантастичні речі, які однак де в чому не позбавлені реального грунту. По де яким звісткам п.Мишак

~~мав виїхати до Парижа~~, так

мав вчора виїхати до Парижа, так поінформовані були большовики, фактично він виїхав лише з Праги, але залишився в Чехословаччині, очікуючи на дальші гроші, що сподівається одержати через один тутешній банк. Це все буде перевірено за 2 дні, а рівночасно встановлено джерело цих грошей. Тимчасом розсилається цього листа до Парижа, Букарешту та Тарнова з попередженням, а рівночасно з метою перевірити на місці те, що відноситься до кожного з цих пунктів. До Парижа для попередження Ген.Дельвіга, на случай, оскільки п.Мишак всеж таки там зявився би, бо зараз є майже все ясно, що ця людина з провокаторськими замірами, що може багато зашкодити нам, маючи чималі персональні звязки в українських військових та політичних кругах. До Букарешту для перевірення колишньої праці п.Мишака з з румунською розвідкою та неначеб то з нашою військовою агентурою в Букарешті, а передовсім попередження от.Гулий-Гуленко, супроти якого в першій черзі має бути скерована провокаторська праця п.Мишака, з метою видати його большовикам. До Тарнова для того, щоб було встановлено, що саме робив перебуваючи серед нашого війська в Галичині, за що був інтернований в Домбю. Можна припускати, що свою підземну роботу антиурядову, він почав робити вже там. Про це все прохаємо негайно повідомити нашу місію, за для остаточного виясн ення цієї справи. До характеристики п.Мишака є цікаво, що по деяким звісткам він мав зносини також з кругами б.гетьмана Скоропадського але що тепер не піддержує їх тому, що ці круги неначеб то не мають великих фондів. Про дальший перебіг цеї справи Місія своєчасно повідомить як Уряд, так і наші Паризьку та Букарештську Місії.

Голова Місії М.Славінський. Секретарь С.Бачинський.
З оригіналом згідно: Начальник Канцелярії Міністра /підпис/.

З копією згідно:

Начальник Коменд.Інформ.відділу.

Начальник
Карпів Повстанческаго
Штабу При Головн К-ді
Вісім У.Н.Р.

Первна 1921 року

Доклад

К.

Останній етап військової боротьби з ворогом закінчився неуспіхом Українського війська на відбутих у II половині 1920, теренах України і переходом його вороги з України, внаслідок установа урядової і неурядової характеру і деякої кількості приватної людності на еміграцію до Польщі.

Наслідком цього наступила повна окупація України ворогом /Россією/

Стався перелом на всіх Совєтських фронтах ворог зосередив всю увагу на закріпленні свого внутрішнього становища на Україні для чого йому потрібно розвинути

прагнуло у двох напрямках: дітьомантичному
мистецтві, яке і хрещене – завязатись тр
говельних зносин з європейськими держа
вами – осягнути фактичну свою визна
ність і оружжям шляхом, побороти
внутрішні заколоти і нарешті досягнути хоч відно
сного визнання в середині. За
всякі гроші і цінною кров'ю наших
обивателів

мінального вибуху з'єдинн. За вели грози і
ллю крові населення обидва ці завдання ніби доко-
нано і на око ворог ніби досяг або-що своєї сили,
але в той же час його становище ніколи не було
так непевним і хитким, як в момент досягнення
цього або-що (див. з'їзди Рад, промови Ленина, зміни
у політиці).

Хоч з переходом війська УНР за Збруч військова
боротьба на території України припинилась, отже зброй-
на боротьба не тільки не припинилась, але збіль-
шилась тривалість і набувала нових нечувано
жорстоких форм. Загальна ненависть до окупанта
об'єднує всі кола населення без різниці кла-
ву і нації. Збройну боротьбу переводить у част-
ні поодинокими повстанчими загонами, кож-
ний на власну руку, курочись кожний різними
цілями, ставляючи собі різні завдання і використо-
вуючи різні кожний на свого гадку.

Потрібні надзвичайні зусилля, щоб скс-
рувати зверху що б

НАЧАЛЬНИК
ВІЙСЬКОВО-ПОХІДНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ
ГОЛОВНОГО ОТАМАНА ВІЙСЬК
У. Н. Р.

"24" серпня 192 р.

Ч 1021/19

Тайно

П. Генерал-Хорунжому
Тютюнику.

Прошу не одмовить повідомити мене, чи дійсно були командировані разом з сотником Шепелем на Україну старшини 5-ої Стрілецької дивізії: поручник Паньковецький Маритон і поручник Паньковецький Іван.

Адміністратор

В. о. Начальника відділу
Сотник

I
II Передати
26 IX
Справу взяти, спитати Куриленка
д. скор

Нку В Пф Канцеляр. Гал. Отд.

Справка.

кор. Пашковецький с/і Пашковецький І.

відправлений до Сваляви 27 червня 1921 р.

Начальник Отделения

Антон Тайц

30/IX.

Г. — Под Сваляй

Керовник праці
пункту г 5.
м. Вересня 9[illegible]р.
г 110

Начальникові станової служби
S. E.

25/IX в Старий

Рапорт.

На 979/м доношу, що ніякої організації, на чолі якої би стояв Шаповал, в скалі нема. Шаповал перебував в скалі в той час, як постерунка і підпункта в скалі ще небуло. Фійсіс він, перебуваючи в скалі видавав себе за якогось оплатника повстанчого. і казав що має зорганізовані при повіти-Кам'янецький, Ново-Ушицький і Проскурівський. Коли я прибув до комітету, то мені ніхто зовідки зайшого роботу, но тільки з чужого боку. На місці мені удалось вия-

вити його праця. Оказалось, що Шайовал нічого спільного з організаціями антибольшовицькими немав, і зв'язків з повстанцями теж немав, і ні одна з організацій повстанчих його незнає. Но сам він всім вперечним казав, що він є опасан Врем повітів. Коли ще виявилось, що Шайовал є небільш немецьким як арерієц, то йому було наказано покинути Скалу і вдалось його відправити в Рудники, де він знаходиться і зараз. Відправлений він був до Рудників 14-15 серпня. За Шайкова в Скалі ніколи нічого невідомо.

Шайко

22/IV 21 р.

Dowództwo Okręgu Generalnego Lwów
WYDZIAŁ II. SZTABU

TAJNE 3a

ODPIS.

8/VIII. „Plaskała"

Od szeregu dni przebywa po naszej stronie Zbrucza kilku wysłancow poszczególnych dowodcow powstanczych oddziałow ukrainskich. Ludzie ci szukają kontaktu z naszymi czynnikami oficjalnymi . Pozostawieni narazie samym sobie nie wiedzą czy rząd polski przychylny byłby ich akcji na Ukrainie - nie chcą bowiem podejmowac jakichkolwiek krokow bez przyzwolenia i poparcia rządu polskiego. Najbliższym ich zamiarem byłoby zorganizowanie „kompanji robotniczych " z ukrainskich elementow naddnieprzanskich, rozlokowanie tych oddziałow roboczych głownie nad polską granicą wschodnią (Zbrucz/i po przygotowaniu akcji po tamtej stronie Zbrucza - przerzucenie ich na Ukrainę (przy poprzedniem zaaranzowaniu na naszej stronie symulowanego buntu). Wysłannicy ci podają , ze potrzebny materjał ludzki znaleźliby ,chodziłoby jedynie o placet i współdziałanie rządu polskiego . -

Ludzi tych jest ll.-tu.

W. 3. do akt

Akt

L. prot. .....

_____

..... dnia ..... 19 ....

Załącznik Nr. .....

Karta ewidencyjna „J. zd." Nr. .....

Imię i nazwisko jeńca .....

Miejsce zamieszkania, ul., Nr. domu .....

Imię ojca i matki .....

Stan ..... ilość dzieci .....

Rok i miejsce urodzenia .....

Wszedł w skład armii ukr. dnia .....

Do oddziału .....

Ostatnio należał do oddziału .....

Przeszedł granicę dnia .....

Zostaje przydzielony do meldowania się .....

..... razy dziennie.

Opis osoby:

Wzrost .....

Oczy .....

Usta .....

Nos .....

Uszy .....

Twarz .....

Włosy .....

Ręce .....

Wąsy .....

Zarost .....

Szczeg. znaki .....

.....

O przepisach pouczono co stwierdza zdemobilizowany żołnierz własnoręcznie.

Podpis Komendanta:

.....

L. E. 553. 10000. — Drukarnia rozk. D. O. Gen. Lwów. 301.

Zar 3.

TAJNE

Odpis.

Dowództwo Okręgu Generalnego Lwów
WYDZIAŁ II. SZTABU

Znany mi osobiscie Sylwester Leon Szepowałow lat 36, z Podola wsi Struzki pow. Uszyckiego, dowodca powstancow w rejonie Uszyca Anrafa, Myhylow zgłosił się dzis do mnie z następującą propozycją: Dowiedziawszy się o mnie ze zamieszkuję w Skale, został wysłany do mnie, przez organizację przeciw-bolszewickie z prosbą ażeby mu dać 8 kulomiotow, 2 lub 4 armaty i 200 karabinow. Powyższą bron należałoby złożyc w tajnych miejscach, skąd w chwili potrzeby zostanie zabrana. Ma on tutaj za Zbruczem na prawym brzegu 200 swoich ludzi. Szepowałow chce wysłac 50 ludzi na Husiatyn, Łanokoron, Bolin, 50 ludzi Łukow, Orynin, Kamieniec, 50 ludzi Uscie Zwaniec, Kamieniec a 50 ludzi na Łoznikow.

W chwili rozpoczęcia ofenzywy przez niego będzie dany sygnał na równoczesny wybuch powstania w Uszycy, Zamiechowie, Murzwana, Kuryłowce, Mihilow.

W. 3
31

Szepałow zamierza zająć Kamieniec Podolski i ogłosic tam dyktaturę powstancow Podolskich a także przeprowadzic równoczesnie mobilizację. Co zaś się tyczy pieniędzy, prowiantow itd. tego on nie potrzebuje, gdyż bron, prowiant i pieniądze dla mobilizowanych kradzione są u bolszewikow i pochowane w bezpiecznych miejscach. Chodzi tylko o miejsce zorganizowania się i nagłego uderzenia. Liczą oni też na to, ze kilka batalionow stojących nad granicą poddadzą się natychmiast. Szepałow mieszka obecnie u mnie w Skale, prowadzi registraturę swoich zaufanych i czeka na odpowiedz, ktorą obiecałem dac mu przez kilka dni. Proszę przysłac mi natychmiast wskazowki, jak mam postąpic w tej sprawie i czy mam z nim nadal podtrzymywac stosunki. Ma on swietny ułożony plan, ktory mogłby omowic tu na miejscu z osobą, ktoraby mu ułatwiła wydostanie broni. itp.

Warunek Szepałałowa: W razie nierozwinięcia się powstania na szerokim terenie Ukrainy i w razie odwrotu za Zbrucz ażeby ich tylko rozbroic i wysłac do obozow internowanych

..... dnia ..... 19.....

Poświadczenie.

Zdemobilizowany żołnierz .....

zamieszkały w .....

Nr. domu ..... ma zgłosić się .....

na (w) .....

posiada kartę ewidencyjną Nr. .....

Podpis Komendanta:

.....

L. E. 553. 10000.—Drukarnia Rozkazów D.O.Gen. Lwów. 301.

a nie oddawac w ręce bolszewikow. Szapowałow oblicza swoich ludzi do 2000 ,ktorzy w razie niepowodzenia musieliby się cofnąc za Zbrucz. Załączam 2 egzm. rozkazow w ukr. języku i w razie przyjęcia niniejszego planu proszę ow wydrukowanie tłustemi literami po 2000 pierwszego i drugiego rozkazu.-

- Podpis -

Odpis rozkazow

/załączony w pisowni ruskiej/.

W.3.

Наказ.

Спішно.

Сини рідної України не спіть, при появленню близько ваших рідних хат повстанського Відділу к-ра Тимкова негайно виступайте на поміч з вогнестрілью, так із холоднею бронею в руках ⁊ проти большевіків - комуністів і не дайте дальше пити Вашу кров.

Ваш преданний к-р повст. Відділу

Тимков.

1921.

Наказ.

по мобілізації
волості, села.....
Н..... У .....

Спішно.

В мент отримання сего, при наступі партизантського відділу командіра Тимкова, виступити всім селянам, як з вогнестрілью, так і холоднею бронею в руках для знищення ворогів комуністів на рідній землі України.

За невиповнення нашого наказу буду считати ізмінниками і розпиновати на смірть.

Командір повст. віддилу

Тимков.

1921.

Дубно Д.Н.Л.

Голові Спілки Письменників

Рапорт.

Зі ставши долголітнього провідника дружньої нам України Академію себе [illegible] було [illegible] показати [illegible] президії [illegible] Президії в тій ділянці [illegible] Голови Уряду (на [illegible] [illegible] Україні) від [illegible] і [illegible] в Румунії [illegible] від щастя і добр.

НАЧАЛЬНИК
Парт.-Повстанческ
Ш т а б у
при Головн.К-ді Військ
У.Н.Р.
11 червня 1921 року.
ч. 305.

Підполковнику Кузьмінському.

В с. Білозерки провадять працю Савінської організації Полковник Яницкій, Поручник Стрихарський і урядовец Левицькій, котри якоби є члени Всеукраїнського національного Союзу і об'єднання всіх активних сил на Україні, в дійсності, по зібранним відомостям-співробітники організації Савінкова.

Вживіть всіх заходів що до обезврежения вищезазначенних осіб і о наслідках мені негайно донести.

Генерал-Хорунжий.
начальник II відділу
Підполковник

213. 1616

99

Stacja telegr. i telef. D. O. Gen. Lwów.

ODEBRANO | **TELEGRAM (FONOGRAM)** | WYSŁANO

z post, of no 1 173 2./6 18.1= nadania

godz ... m ...

do dow 6.-: armi otdz rzym 2.

szef otdziału rzym 2.=

do ... dnia ... godz ... m ... ez ...

Melduję, że władze sowieckie wykryły na poszcz.m.organizację ukraińską Tiutiunnyka i aresztowały ob. Wedle otrzymanych wiadomości, wszystkie organizacje są pilnie śledzone a wysłani kurjerzy chwytani. Uprasza się o wstrzymanie wysyłki kurjerów aż do wyjaśninia sprawy. Zarazem upraszam o rozciągnięcie pilnej obserwacji na p. Bystryckiego, agenta organizacji Sawinkowa i jego towarzyszy. Przybyły agent Bystryckiego potwierdził te wiadomości, będąc sam wykryty.

post

ofenz 1, l. 1127/ of tajne dn 2./6 21 r. +

L. E. 235. 21. 10'00 — Druk. Rozk. D. O. Gen. Lwów. 116

Ком. Кур.

Диктовано пор. Ковшевським

Підполковнику Кузьмінському.

Тимчасо є Диктатор і його необхідно раз на завше обезсердити, щоби не сіяв паніки праці. Що мого думку і прохання передайте пор. Ковшевському. Передайте пор. Ковшевському щоб якнайскорше прохану раз на завше установив порядок щодо України пропускаючу тільки і літературу та тільки через нас. І від цього Диктатора, що всякі банди-ріцькі, Тимченки, Волинці і інші провокатори і адерісти, хочби мали протекцію і довід від самого Верховного, в нашій ріві не можна рухатись за те, що організацію не буде скоординована. Савінков работу на Україні против нас і проче я шлю рапорт Головному Отаманові.

Диктатор мусить бути позбавлений можливості провадить пропаганду в Польщі.

3) Полковник Отаманчук їде до Львова і має виробить проект організації повстанчої управи і її відносин до екзекутури Ген. штабу Польського. Допомогти йому в

Єгого приїзді. Зими їде під. Добротвірської.

4) Квартирою писати і взагалі справу перевезти і улаштувати штабу дивізії Бабія Стрийського. Доповісти йому якими силами у Вас.

5) Мати доклад про реорганізацію штабу погоджений з Вами: I) Відділ керуванні, II топографічне, III економічне, IV транспорту, пересилки і до Львова лише через Відень та центральні повітання і все що до праці на Україні буде зосереджено в моїй руках.

Генерал

5/VI 21 р.

Лист

До Штабу Гайдамацької Вінницької

Варіанти

З м. Гуляйполя - Запорізької, одержано агентом Російського Центрального Союзу захисту родіни і свободи в Відні, Іван Григорьев Висцирицький, на якого покладено обов'язок перегравляння агентів по підготовці повстання на території Московщини і поширювання підпільної літератури. Один з його агентів Іван Бакурін, назвавшись полковником Донського козачого війська, був відправлений в кінці березня м-ця ц. р. з завданням піти на Запорожжя, по дорозі не ділячись до зазначеного місця, зупинившись в м. Вінниці, звідкіль через два тижні прислав листа, що ним відкрита в Вінниці Українська і Польська організації і через них налагоджує зв'язок, що було зроблено. Чувши справи Бакурін вступив з трома іншими особами, та Польським офіцером, прибули на квартиру в м. Гуляйполе, як-би представники організації: Вінницької, Могилівської і Одеської за інформаціями і відомостями про зв'язки і заручковлення в підготовленні повстання особами. Прибувши вони, до уряду

тина с. Скіїна Кутинської волості Уваш Бриль, через котрого упирь був напущений в Магарич Бачурін, по дізнанню Висцупцьким, і разом з Бриль пригрозили на карях для переговорів з Висцупцьким, та Бриль вам багацу чи ні мені не відомо, але з б травня почались арешти звязкових осіб і членів секретів котрі допомогали в справі організації повстань. Крепцою свідомості пенсатів, можно думати, являється сам агент Бачурін, котрий переважно заарештував Уваша Бриля та його жінка, о Бриль свідчить мати цінні Бриль, до довжке котра мешкає в с. Суходолі Кустинського повіту.

Рахую необхідним сказать дещо о Висцупцьким, на скільки мені відомо, що він взагалі робив все те, що йому було заборонено Польською владою, напримад - розповсюджував російську літературу на терені України, часто місце в Каменецькім, Гринцькім, Проскурівськім та інших повітах, вороже висловлювався до Українців, що всі Українці будуть інтерновані і що в їхній організації не може бути - самостійників. Літературу котрий йому дозволялось для напрасних по терені Московщини, роздавав прихожим по повітах коло вікові. Дивлячись на те, як працював Висцупцьким

оптимізму можна сказати, що він взагалі не здатний до цього і не уявляю собі такої радості. Всі тактики які тільки доступні на будь який день були всім відомі.

Характерно також було політичне настановище, коли мені персонально доводилось з ним балакать, що він скаржився на своє й рідних матеріяльне становище, зазначуючи, що умів за більшовиків в одній сукенці і без шапки в Келені. Зараз-же по відношенні займається революцією, має в тарнополі родину коней і вислови в присутності трех осіб в.: Гуляй, що йому тепер на Кавказі живеться, зараз вільна стіл вже забезпечен, що може устіть в любі закордонні держави.

Брат має всі вищі виклади на зубну і що він посилав листи по Україну з отверткими назвиськами осіб, дати і місця де писались за своїм тяжким підписом і рахує, що такі несвідомі люде можуть шкодить загальному завданю боротьби в визволенню України від московських насильників-більшовиків — донощу.

Брат Шлемко-Шпаковій

19 грудня 1921 року м. Тарнополь пів. с. Андрусів.

М. В. С.
ДИРЕКТОР ДЕПАРТАМЕНТУ
ПОЛІТИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ.

„1" Червня 1921 р.
Ч 4122
М. ...

До
пана Генерала Шишковича

Маю за честь просити Вас, пане Генерале, зробити відповідне розпорядження п. Полковнику Журавінському, аби цим Зразу вислані всі загоди перед Польською владою, щоб співробітнику Дипарт. Полиц. Укр. п. Корнієнкому була дана можливість вільно перебувати в районі Скала-Гусятин

Зв. Директор Департаменту
Політичної Інформації
Начальник відділу

Варшава 17/V

Шановний Пане!

Редакція „Сина України" звертається до Вас зі щирим проханням допомогти їй у вияненні одного непорозуміння. Справа в тім, що ми переслали до Львова залізницею по адресі Довудство VI Арм., від. II пану Письменному 1500 примірників ч. 10-11 нашого часопису (багажний квиток ч. 4204) і 2500 примірників ч. 12-13 (багажний квиток ч. 5420 від 26/V) і не маємо упевнення в тім, чи ці посилки одержані, позаяк поштова картка з повідомленням, надіслана по тій же адресі, повернута нам назад.

Тому ласкаво просимо не відмовити навести належні інформації і нас в тім повідомити.

З великою пошаною

За Секретаря О. Воскобойников

Таємно

У. Н. Р.
МІНІСТР ІСПОВІДАНЬ

Травня „13“ дня
року Божого 1921-го.
№ ....

До Командіра 4-ої Київської Дивізії Генерал-Хорунжого Пана Тютюнника.

Високоповажний
пане Генерале!

Мені стало відомо, що парафіянами з України для зв'язку з Міністерством Ісповідань і для подачі інформацій цими днями було делеговано братчика Київської Церковної Ради п. Бурячка, але йому, як передають, не пощастило дойхати до Тарнова, бо, ніби то в Підволочиську, Польською владою його було заарештовано і посаджено до вязниці.

Цікавлячись, з одного боку, дуже бажати

п. Бурячка і одержати інформації", а, з другого боку, бажаючи допомогти йому визволитись, звертаюся до Вас, Високоповажний пане Генерале, з ласкавим проханням вжити Ваших заходів, щоб п. Бурячка було визволено і переведено до Тарнова, коли його дійсно затримано в Підволочиську.

З правдивою до Вас пошаною,

Міністр Ісповідань,
Професор

Генштабу підполковнику Кузьмінському.

З резолюцією Генерал-Лейтенанта Тютюнника:
" підполковнику Кузьмінському допомогти Бурячку".

Начальник IV відділу
підполковник

28-V.21.
№ 197
м. Тарнов

У. Н. Р.

КОМАНДУЮЧИЙ

4-ю

КИЇВСЬКОЮ СТРІЛЕЦЬКОЮ

ДИВІЗІЄЮ.

„25" Травня 192 р.

Ч

До сотн. Галайда

Повітчу.

По наказу п. Генерала

прошу допомогти Одинцеву

добратись до Корсуну

Сотн. Отутуренко

Луганский Село Шидківці.

4/51

Начальникові партизансько-повстанського штабу

Доклад

~~Прибувши~~ Розвідник Музика Онуфрій загинув в Україні вже другий раз. Перший раз йому важко було вибратись не давались, ~~Прибувши~~ Повернувшись він передав літературу. Повернувшись він дав відомості, що в цім селі нема добрих ук-ів. Музика Онуфрій радить організувати село і від частину більшовиків,

ної фотографії, на якості чого є ум. оф.; маємо вже дозвіл і згідки набрані. В 8 верстві від цього дня старий Лисенко також розпочав організацію в своїй Луцьку. ✓

Купив тов. Лубка шкіряк ну у його є великий його товари

Для виконання задачі із організ. суми дадено було 10000 карб. і 10 000 карбованок.

Матвіщук також зі мною приїхав другий день, але мені мало часу лишається, і нуж не задача цього дня пояснити бо.

Арх. II

Нач. партизано-повст. штабу
при Головній Команді військ УНР.

Доклад

Інтер. секції" одержавши в адресі"
від Коваленського, коли мною сказано
їншими було сказано, що не
можемо витребовати із табору
людей окрім, щоб від тому дня
стяг і від цього дня-все цих
людей від цієї адресі" ви-
будуть.

В першу чергу від цього,
визвати з табору 44 чол.,
які мають бути розвідчиками
і служити зв'язками з іст-
ними повстанчими відділами.

Прошу розпорядження про
надсилку списка людей, яких
потрібно вивезти.

Радучинська Ковалевській, ~~було~~
~~скаут~~ крім того заявляє у листі
ах що згідно відповідності про-
воватиці організації". Після цього
інформування-їм було ви-
явлено, що він не хоче бути самим
передаточною інстанцією, а вважає
необхідним, аби штаб Пласту був
перенесений до Львова і аби він
був в курсі всіх організаційних
справ і скаут, щоб потім давання
вказівок та розпорядків, які давати
установи. - власне ~~штабу~~ партизано-
- повстанчим штабом.

Олекса Гаєцький

Ліст II

7. VII.

Нач. ~~Шт. II~~ партизан.-головн. Штабу при головній команді Військ У.Н.Р.

Рапорт

Вчора, під час мого виконання обов'язків нач. шт. пор. Пащенко, звернувся до мене з рапортом, аби йому було дозволено поїхати не прямо до місця свого призначення, а спершу ~~додо~~ до Тарнівки, аби забрати з собою дружину. ~~Оф от~~ Коли я йому сказав, що цього не можна, що дружину він зможе

взяти синій мої як участь
та й крім того, що вони сміли підійти
і сами, а відтягати часу не треба
на що сині він відповів,
що в такому разі він не піде.

Він сі йому сказав, що я дам
наказ, коли він його не виконає,
то тоді відправлю в резервуарні
генерали, — він сині відповів, що це
відтуда і звернувся тотчас сині до помічника
аби йому був виданий документ подорожі
до Таганрога.

Сотника Бабічем, мені було сказано, що
порушником Пащенко було сказано, що
вони поїде на тихий кут фільові, як
його не будуть посилати на той бік.

~~Про все вищезазначене довожу до~~
~~Вашого відома~~

~~Сотник Бабич~~

Коли я йому дав пригрозити відправити
до Ташлова, що пор Пащенко з грубощами
дає відповідь на мій рапорт, який не
вимагає пояснень.

про все вищезазначене маю за честь довести
до Вашого відома на розпорядження

Сотнику Гамалія
Коп'ївоючка 1 де
Слобінської, якому не-
обхідно там перебува-
ти по справі по оформ-
ленні документів.
Зробіть так, щоб він
мав там право перебу-
вати необмежено.

Гетьман

23/IV 17 р.

Тарнов

Пане Полковнику!

12-го цього я повернув до с. Березани і
пів завдання виконав, себто? дійшов до с. Лисець
Іванковецької волости. де зачав опитувати
повертаючи назад, за браком грошей, а ємо бра-
кує рахункової грати в сітках, це значно
експедицію і дорогу дуже пробити, я-бо
проєкт направом надіслати свої гроші -
в валюті польській і рахунковій, а також
надішліть половину потрібну піду до свого разом
дати. - - - - другий був-би потрібний самопал
і набої, я-бо проєкт передати, або через подателя
цього, або через пароплав), прошу це все
здобути в найкоротшім часі, я чекаю в
с. Березанка. хто прійде най оголошується
до Сержанта Кордонної Сторожі.

Чекаю Вашої відповіді.

Щирий

13/19 г.

Довідання Жванчевського

До виконання 10/I 1921 р.

Що буде з'ясовано на допиті

Органи, що виконують

Завдання що буде з'ясовано допитом не виконано

У
і/поштовику Кузьминському

1) Бандитство потому необхідно відати до суду.

2) Як можна скоріше необхідно щоби тутешні на кордоні роспочали свою працю тоді ліпше буде уникнуть невиконання (своєчасно) наказу про перегід через кордон на Україну висилаємих.

4) Цесарю подайте мені просто тютюн, як віддіму в Львові (свідецтво II), так і тутешній на кордоні для затвердження. Подайте рапорт про виконання (проведення наказом потягу) всіх осіб як до свідецтва II так і на тутешні.

5) Необхідно щоби на тутешні старшини адресували на 25% менше ніж у Львові. Проті якій би мали зажалитись від авансе тутешні будуть виступачі на друк співвідношення цифр в міністерстві тутешніх і на інші справи.

6) Зараз зайду до лотаторського, щоби він заявив Савицькому що всі особи які їдуть на Україну для організації від нього муселі мати лише віза. Лише будуть пропускати Савицькові анкетою

Це здається, цілком

для розкладу червоної Армії. Генерал
повідомив, що всі Савінкові будуть
не дозволяється на Україну в певного
розвідку.

7) Загальний повідомив мене листом із
Острога, що він буває Україні, вдало вже
виїхав, і по неділі приїде до то-
нови для доклади.

8) Генерал пропонує організувати уже во-
ні новий виїзд на 30 курсантів, які
мали організувати розвідку на Україні
при повстанні. Організацію — до
згоду.

9) Генер повідомив, що Варшія рекомендує
наші пункти в Луцьку, Сарни,
Острог, Підволочиськ і Скала. Я пого-
рився на всі крім Луцька, який
задалеко на північ і пропоную щоб
мали помістити вибір Луцьку пункт
мість Острогом і Підволочиськом (найкра-
ще Ланівці). В нашу чергу стоять бути
обсаджені Скала і Острог.

10) Пункт Луцьк мені здається вико-
ристати всього є сенс, коли, в разі
удачі зібрати більшого групою? Коли
ліквідувати в с. ~~Метрівка~~ Новосілка Біскуп.

Волочиськ — Тернопіль — Ланівці
Відомо про пункти
Бережко.

Але не на своєму
місці?

ська (найбідніше від усіх), Барашівського повіту
пост. і вал. станції Ременівка не вступ
Костомловські і Палійчук, видні українські
діячі старшини (першого із них члени Центр.
Ради) вони допомогли перейти сотн.
Дутківцу і ін. і пропонують свої послуги.
Вони вступають як кондоговані II відділом бар.
повторювати із використати особисто Костомловського (великий патріот і чесний робітник).
Прибувають з України напрямки тільки
вночі дотепер ренту не повертають
(коли нема суміжу) в розпорядження нач. райо-
ну. Де нач. райони немає цей привілей, то
направляти дотепер.
12) Згідно цієї довіли що бажано замінити
Московського Волковим-Галайдою (відно
мови з Вами говорив в усного привіду). Напра-
шую Вам Полякова Галайду (сотник) і
рекомендую використати його по органі-
заційній справі при евакуації II.
13) Найвищу групу для організації центро
(штабу) дав свого вождя сотн. Шлапаніченко, а на I тиждень веду переговори
з полков. Стефанівим (начштабу) здатну
теж дати.

Ґрунт
Тарнів
Гетьман

У. Н. Р.

КОМАНДУЮЧИЙ

4-ю

КИЇВСЬКОЮ СТРІЛЕЦЬКОЮ

ДИВІЗІЄЮ.

„7" Травня 1921 р.

Ч. —

Начальнику Кравчинському

8/V 1921

Виконано

Як можна найшвидче зробіть справу в штабі див. чекаю повідомлення

Гайдо

Підпоковнику Кузьмінському

1) Вимагаю негайного заарештування і направлення до табору Кроха, Голуба і К°. Стоячу Вам на тім, що Голуб ухвалює на мої адміністрації досі не заарештований. Вимагаю того ще сьогодні.
2) Також ані тільки листів не друкує. Тимчишин і К° не робить від мене і іншим нехай вільно робить з ким, що хотять. Маю відомість, що Ви мене втягаєте відношення з п. Живульською..
3) Надсилаю Вам 6 (шість) душ для провадження навчання по обсягу 8 листків на тижні польські а також два монтика. Монтики коли можете то використайте, як я Вам говорив для перевозки літератури; вони можуть придатись для звичайної служби, то нехай ідуть через кордон на Україну видавши тільки білєти і забравши одіж, у всякім разі назад не посилайте.
4) Мінську одіж вихідний приміщення тримайте, а як не потрібна, то не посилайте.
5) 4/IV 1930. року Ви повинні прийхати для пого-

пишу до Марисі, заклавши в
середині всі дані, що до цього часу зроблено
по Вашому дорученню. Вам
зостається вислухати.

Ваш Ярослав

1/V 21 року.

Марисі.

Райвиконкому Ку Вінницького

Посилаю до Вас сот. Бабіча, його рекомендує Романишин, який має зголошення від повстанчої організації Калинецького району. Організацію я ліквідовано і вважаю відповідність Кібернуку (нач. райвідділу) роботи ліквідовано. Організацію ще подає звіт що має зв'язки в Сокільцях, Зінківцях, Голованівськ, Вишнярі — Сам організатор Шапок-Широкий перебуває в Сидорові коло Чуднівщини, в Сидорові не має ніяких Кібернук. Згадано що можна вести лінію на Липовець, через визначені зв'язки і може зробить через нього свого лінію станову. Самого Бабіча я гадаю можна буде встановлено прийняти в о. нач. штабу Чудновського адреса якого Вам добре відомий. Від Вишнярі ~~від~~ через Липовець і Таращу доручить сот. Якубовичу (т. с. о. нач. райвідділу) Стане кот у Вас не перебуває то в руках Ваших людей, користатись Антидком. Через Бабіча я перекидаю літературу. На Хідельовіч-Житомирщину посилаю частину свого старшину і я, як т. в. о. рекомендую Вам тов. Стадника — Крутогорського прикордонника для організаційної роботи

старшим, після того т. в о. нач. пункту можуть бути використані для тилової лінії.
Пункти накреслені цілі я остаточно рішив посадити: Гуляйпіль, Підволочиськ, Шумськ і Вінниця-Острог.
Дальше лінію за Вінницею до Тарнополя (звідти доїжджати до Києва через Казатин і Тернопіль) може провадити пошта. Акуратність і вимогливість використовувати.
Всякий випадок щоби бути готовим до евакуації, як найскорше.

Ріпкін-Ст.

Шановний
Товаришу!

Відповідальному

Кузьмінському.-

Прошу не відмовити, коли це буде можливо, виконати з'їзд з добудованої 6-ої польської армії на сотника Гонєко і пор. Григорєва. Зазначені старшини будуть висилані мною в совдепію для збирання вагомих відомостей і зразу направляються мною в Тарнів до ген. Тютюнника з документами і інформаційними.-

Ген. хор. Тютюнник-Кущ.-

25/IV 1921 р.
м. Тарнів.

23/VI Київ

Полковнику Кузьменкому.

Одержав тільки що телеграму, що із табору люде їдуть. Порядок приблизно 10 голова в добу. Отже готуйтесь до перестрави. Андрусь їде до Київа, з ним вам видати генерал Галкін. Вони одержали від мене всі інструкції по організації і я гадаю справа піде швидким темпом. Дайте вказівки Андрусю і Галкіну відносно розвідки і налагодження статкову мені (може Ви будете будувати свої від кордону в глиб України, а свої Вам на будущий). Посилаю до Вас Олексюка Кузьменко Тіторенко - Анкордистите тепло ми одіз тунікіть на кордоні - це порядить стаття але контрібуе антикомінтерн. На днях потягу до Вас Стуженського з цінним кадром старайтесь для обеспечення цього і вам їм дорогу на місця. З приводу практичної до нашої справи відповідь ся тему очікуємо доклад. Гадаю, що останні события заставили відносяться до справи Сергієвича Андрусі Галкіна якнайскоріше сповідить зрізнити відносно інтервенції.

Денікін тощо.

22/IV 21 року.

Кущовикову Кузьмінському.

1. Одержав звіт Михальського. Гадаю що його визначення зкористать для наведення становищ лінії в такому районі: Камінець – Ямпіль, Гусятин – Вишгород – Жмеринка – Бірзула – Брацлав – Тульчин і Вінниця. Крім того я дано йому доручення організації „Дванадцяти" в Камінецькому районі; доручення ці виконують будуть лише тоді коли повіт буде зорганізований і організація видасть свою роботу. Через Михальського передано Вам наказ п. 1 для транспортування через кордон. Виїжджає стосується літератури пересилання безпосередньо коло кордону, що притягає увагу большевиків. Маю відомості що в Скалі начальник посередку дефензиви Камінецкій має дальшу кількість літератури Савінковської, Петлюрівської і простої цілої". Консеквенції дістанете Самі... Зайнятий від помочі маю тобі не буде так гляду. Свого доброго Здоров. Стадіон зтавдаєш нічого не можуть дістать. Щиро Вітаю лише мені речі для пакетів!

Ваш Дрогобич Кузьмінський

Записано цілком задовільно, однак обережно на упрощення при кількості робітників по цілому районі.

Відповідному Куземському.

Міністерство Внутр. Справ передає до нас свої звукові пункти які знаходяться на кордоні: Скала, Гусятин, Підволочиськ, Рівне. Я думаю посадити там по одному старшині в розпорядженні якого буде хлопчик (такий умів відповідь) кількоголовий який по виголошенню буде перекидати на Україну літературу і приносити відповідь обов'язково ці старшини будуть десятиголовий. Ніт. роздану а ще виголошує ці коректи з боку розвідки. Відношення це і попередження щоби подякувати на управління, коли вони будуть "Консультування" що обов'язково з їхніх органів — потрібно документи для мистецтва на пункті. До Васі це (подання цього) хотіли експлуатувати — нас дати відділу того самого — доповідати там в поїзді і відкрито — назад.

Рейхсфюрер

15/III 42 року
Львів

Підполковнику Кузьмінському

Будучи у Варшаві я був запрошений у французьку місію, де мені повідомили, що по їхніх відомостях у Львові маруть большевицька організація, яка завела свої магазини у центрі міста. Деякі члени (або викрито) і для найкращого розвідки на Україну до Львова виїхав французький офіцер. Вони хотять ~~через~~ увійти з ними в зв'язок і відшукати докладний матеріал. Використайте їх. Довший час не мав з вами (польською) стрічі і то підозріло тому, що дістався на останній день. З такими стрічі не висилають, хоч робили все що намагалися „допомогти совєтикам".
Зараз тому виробляється деталі нашої організації, тільки тоді можна буде працювати в цій землі обіцованій. Скоро відійдуть ратифікації і „совєтики" видалять наші дві сторожа і вогонь, аби мати причину для інтервенції почнуть старатися до того. Вкрайте максимум документів і фактів яких з приводу „інтенсивної допомоги" совєтів подати уряду.
14/III 1921 року. Гнатюк

[illegible]

усунуть; признатися й робити
неважко, тому що вже сек-
ція наша мала нагоди
вже ставити ту риск
відбувалося на Україні
під час перевороту
ну! Із нуждів які вико-
вані Міністерством
можна судити всіх
невтомність праці.

29/IV 1919

Підполковнику Кузьмінському.
Пункт на кордоні необхідно
обсадити цілком. Лтн. Вигур.
Справ передано свої пункти
домів. На пункт Буд-
тинський т.в.о. начальника
смуги буде Бабич на
Підволочіському митниці
хор. Стахіва, якого до
Васпадженсько; пункт
із Скали подхідно пере-
вести до Чорткова, на
Рогенсько-Остріогеський
пункт направити Кузьмін-
Житарецька. Коли будуть
відповідні робітники на
пункти надіслані мені
телефонувати тоді мені
не буде невідповідних

Повноважному Уповноваженому
Сан. Михальскій бере на
себе негайно передати літе-
ратуру нашу в район Ям-
поль і на місце вернеться буде
для чого комітет видає
йому аванс 5,000 мило-
найвскіх рублів. Ці гроші
необхідно добути в міра і
ІІ Задніпр для зазначеної мети.
Відряджується Михальскій
має перед Вами прийти муси
бути документи що лі-
тература дійсно достав-
лена (квитки з книгозбірні ра-
дянської комітетів або ін.).

Генеральний Секретар

21/IV 21 року

Підполковнику Кузьмінському

Відносно голуба скажу ще одне. Я не повідомляв вам тому, що він був випущений від нас Управою Центрального Провідника, бреславця і більше нічого загального з ним не можемо мати. Разом з тим прошу не повторювати вигадувати перед ними нічого. Ні з якого

Надсилаючи ви-

Сімки голубаньки будять,
що п.н. Кольки доповнюють Савіткову а на
ну справу галюцинор
ництвом і гумористи
ки, а мені нікого й слову
вимовити. Від того, щоб ніхто
мені втручався від себе ви-
користовують інші друзі
або „союзники", по сьо-
годнішній до з'ясування
справ з Зеленцем.
Голубка ~~своя~~ відправ
в четвер вилі.

Ваш Ів.

Київ 2/р.

Письменник Кузьменко
Скандал з цензурою 27
вересня: надано про кін-
цензуру головного оптимізм
не відповідала і передала
„Радянську Україну". Відмо-
ив „дієслова" Коцюбинського
і Сворена — будівне обе-
режені чи невдалено
прозвищу п.н. Інші-
тність Зауважується на-
або надмірні повторення
тами. Цивільна сторо-
із за цього не вважає
самоцензурність Цензу-
ними вимогами

що дає фізіологічна
Тимченко був у нас
Я дав йому фотокопії
матеріалів на бажання бути корисним
для України (що
в.т. є в основному не
мало цінним). Але абсолютно
непорозумінням
ному звертався я
в тому не було
нічого ганебного. Пояснив
виїхати "Волинцю" із
тими самими
на Тимченка
вигляд в цьому
мій необхідно зібрати докумен
про
Тимченка
Тимченка

1

Пане Завіловичу

Сьогодні перебрав призвання людей від Ліги Вл. Сир на пригородних пунктах і точні адреси їх можете дізнатись від пана Пісьменного у Львові бо на цей в Міністерстві вони певний всі.

Всіх пунктів 4.

1) Рівно Ик пункту Нестеровського Томашівська ул. буд 27.

Акт має своїх агентів

в 1) Корці 11) Томашгороді
2) Мизирові
3) Любомлі 5) Острозі

призвище агентів невідомий М-ку

2) Відвезли

Свирун і Шутко

3 Ришк. Бурсенбуга будинок тишка

Осадчої опікати Яворського

3) Зустріли Сократов

Адресу дає Тюменський

4) Скала Корзинкіївський

(адреса у Тюмені)

крім того агент Голов Отдан.

ХВ Щербінко.

(ХВ Вуд пу це повернуть)

Про бабка Ваш я Генерал ти
сав. де також Зазначив систа
де організація Шланга має
Зв'язки.

2 Витягці до Тарашу прові.
де лікт <u>пєвну</u> пор Якубовича
~~Пр~~ Можуть бути туркети в ряд
містах (при цому скаже Ваш ~~ро~~
пропаганда слідів яких ~~бу~~ вказує
наших агодет)

1) Вітягці
2) Сичинці
3) Тетіїв
4) Ставищі
5) Тарашу

від Тараші сьогодні налагоджу
зв'язок через Катаргіх, Трипілля
до Київа, або Таращу Б. Церкви
Васильків Київ. Як Ваша подорож
Я дуже прошу дайте Якубовичу
Завальнюк. На цьому бік буд-
бути все і при допомозі цього всіх
моїх знайомих в Станиці і
Тараші. Зараз при штабі є
2 старшини 2 корпих хлопаки і 2 ма-
лих хлопчики. із них один тор.
Сиахіва п Генерал рекомендує на
пункт. хлопаки і один старшина по-
дякує Вам використати для
служби на других пунктах

а моїх хлопчат ~~не~~ добре було б
держать коло пушки і посилать
одного в Кременчуг а другого в
Катеринодар За Богом газетами
які так необхідні і Вами.

Я власне не знаю чи
в Генерал Адъют Ваш маєтку
распоряженнє або на мою думку
найкраще було б писать а Ваше
распоряженнє. Чи не можна їх
при Ваші помічні призначить
на службу до Войска в тих
місцах де пушки в Экзаменіровку
і використовувать для нашої

справи. Про ся повідомлення мене ~~[illegible]~~ як найскорше, бо маю тут працю.

Всього Вам найкращого

Ваш Сот Журидуб

Все здорові брат.

РЕДАКЦІЯ
ТИЖНЕВИКА
СИН УКРАЇНИ.

11 квітня 1921 р
Ч. 51

Вельмишановний Пане-Полковнику!
Сьогодня я мав розмову з п. генералами Ю. Тютюнником в справі поширення агітаційної літератури в пропагандівській смузі і головно переховання її на Україну. В числі инших генер. Тютюнник рекомендував мені вступити в зносини і тримати постійний зв'язок з Вами для вказаної вище мети. Літературу я буду пересилати Вам або безпосередно сам, при оказії або через людей, котрих буде присилати до мене по літературу ген. Тютюнник.
Користуюсь оказією і нараз

через пан. Верника посилаю
для розповсюдження:
по 10 примірн. кожного числа
„Сина Укр." за цей рік (ч.ч. 1, 2, 3, 4, 5,
6 і 7-8)
100 примірників ч. 9 „Сина Укр."
100 „ книжок „Юзеф Ві л -
судський"
і 20 „ „ „За Україну"
кіркі м. Воронько.

На цих днях вийде ч. 10-11, яке
постараюсь при оказії надіслати.
Взагалі в потрібних до мене
справах прошу обертатись на адресу
Warszawa. Hotel Polski
Дмитрієві, 29 р. 45 Мукові
~~Кобилянській~~ Ваганцеві.
Незабаром приступаю до друку
відозв. З пов'язанням
Микола Воронько

Організ. Пр.
Партійна Лемківа
Завідувач всіх відділів
Заступник по Ген. Штабовій
Працівник по Ген. Штабовій
Працівник: Склад. звіт.
1) Взяти у Нач. Лем. секції
2) Виконати та комунікації з З.
3) Видати довід. на бензин
4) Видати мапи 500-600.
5) Оплатити по рах. фірмі
по телефону
(на нашу)

Ел. Пр.
11/IV-41 р.

[illegible] подорожі з тому
був тісно до Львова, де він має дозво-
лення у Вас і достатньо відповідні вка-
зівки і розпорядження, а коли ні вирішує
необхідним координувати тому далі (до Бату-
мові) то буде добре видасте тому доку-
мент подорожі до Тбілісі (про це я пишу
до Вінцеві).

Ні, гвоздик, які він з собою веде до Тбілісі
дасте перекладути в секції русовій (вони мене
просили перед виїздом, щоб їм це робити —
вони будуть гарантувати відповідність для русо-
вої комунікації).

Коли бо Луцьків далі командувати не буде, то, будь ласка, одіслати часопис при першій нагоді до Тарнова. Вчора вечір до львова при Dr. Wincesa свою кореспонденцію з 3, в якому ще все в дуже ясній відомості (в додатках) про організовану акцію большевиків.

Бо використання кореспонденції прошу мені повернути, бо у мене копій не зробили, про це я такою потребу до Dr. Wincesa.

Відомості спеціальної високої характеру надіслано Вам при кількох днів.

З щирою пошаною

М Залізняк

Відповідальний Дир. Політ. Відділ. Відділ. Рівненської районної

(do Dus Konjovini Lupyanaya)

До п. Генерала Тютюнника

Доклад.

1) п. Будкевіч. Статусев на допиті в Від.І показали, що перейшли кордон з допомогою постановського, який їм дав звязки дані, але вони скористувались тяжкі до с. Цибулівки (гір. Бил Камінчуя) Звідти круті повернули на південь до Дністра де хотіли що напоролись на большовицькі застави румунського кордону. Крім того вони були озброєними.

Пономарчук і Чайківський на ми'нному кордону і не переходили.

2) Старшини-курсанти ще досі не відправлені на пункти під тим взглядом що не було монети і грошей. Тепер вже дали і гроші є, а затримку в відправі мотивовано — Святами.

Обіцяють що остаточно пункти будуть 3 Вівторка.

Насідки відсутності пунктів – Яскі.

3) Наша стратегія Данко який висилався і нашіванням
до налагодження зв'язку з головної лінії, ма-
же до Козятина, Заарештованого де-
хто десь і, невзіраючи на мої терміно-
ві вимоги, о доставці його в моє розпорядження,
не можуть розшукати.-

4) Повернення назад Будневіча і К-а зробить
не гарне враження на полків і похизить
наші акції в зв'язку з Боргардтом та ін.

Генеральний Інспектор Війська

15 травня 1921 р.
м. Львів

7/18.

Дорош 17/V 24
Допущен к подготовке
к подготовке
на посещение
Львовскому Губернскому

Сим покорно прошу выдать предъявителю сего п. Тадеушу Миколі Пушеку з м. Львова до Підволочиськ.

С почтением

17/V 24 г.
м. Підволочиськ.

Станіславів 30/I -21

Ґ. Стуглінський -

Сьогодня я дрес Вісь Курдюк у якій дуже керує в даному кроці значить не буде мучить за два дні себто 28/I сього року виїжджає у район Бессарабії і Комп. Курдюк на якому ми задержуємося гарний але він не далеко від Вас я б собі хотів Вас з ним дуже ближче знайомити його пасти так сьогодні Вісь Курдюк 15 вересня на квіті Петро адамович Кукарецький.

Прошу Вас вжити заходів аби з табору був висланий Нач. Сконець VI дивізії

Мієт Вам в Бозі з собою і наш привіт
десь у скипоть обіжаючі покуть

сам не можу наготи

він таб дуже приїхати.
Комісійна го вичистить
в наш район тих коханів
двох з просив Рибчика і
Тіндітного нехай ми будем
мати змогу робити великі
звязки. Коли буде ваш день
Скоріш ви нам скажіть
що він приїхав дізнався
узнать таки де у нашу Кобе
кінського в с. Вершинцях
Липця безцінний
Відправка у нас стоїть в гаю
условая що хай нам дуже
условій нам видасть всього
500 овець і ми на Комісію
жить 5 днів обовязкова

Коли рідні і родичі хочуть
мене бачити а їх немає.
Ну хай так Вам сподобається
щоб тому тяжке випробування
моїм сльозам їх очей
зазнавати.

Ті історичну я передам
Ніжину Тарасівну бо його
у Львові не застав.

Можеш Галю в до Тарасів
передати Вітчизні мою пісню
У.С.Р.Р. Крім цього всього
спиши Шкільного Кримчука
але хай вона не буде
у Вас.

Кожа Любовного
Коробкевич
Коробкевич

Ще раз прошу Вислати скоро!

Я прошу Вас пояснити ще нас інформацією з якими ще буде розбудова Вишгорода і чи є ідеї щодо нашої території, ми хотіли б розширитися в найближчий час пришлю до Вас свого Голову

Юрій Шевчук

До Святої Ступницької.

Взявши з того що як я уже Вам писав, що нам у Львові видали на всю дорогу лише 500 мр., то ми підбрали ся у п. К. Кухарчука про якого з Вам писав, будучи із ґрунтового дуже нас виводить на нетий ніяк свій 1500 мр. Зголосили ся п. Кухарчукові, щоби ся проїхали, які проту, ~~мали~~ голосили про це в Ценцову і просили того від нашого імені, повертуючи, що то по пай і, як хто буде йти в цім напрямку. Сам він сподіяв не може з якого з тих міг фосфатів таким ґрунтом а помолоє багато вам.

Про вище Вам писане прошу голосити в Ценцову

Вор. Управитель

Ґрабовський

м. Тарнов
Львівська 246.

Собр. Студентському

Повідомляю що ми уже добрались до Сосороніка і сьогодня ще будем виїжджать на ту сторону і до місця призначення. В Сипеленові ми знайшли дуже скоро П. А. Кухарчука який дуже гарно і надзвичайно привітно поставився до нас коли довідався що ми українські хлопці і чого нам треба. Дав нам деякі інформації. Вчора тільки що відправив на ріку Бессарабенко, Ковальчука нач. бюро праці і др. не довелось з ними. Це може бути безумовно певна і робітнича загальна користь дуже багато. Звязок налагоджен як від. Допомогти ми може. Він хоче поїхати туди до вас но не має певної фактичної ін

і просить аби йому як небудь допомогти в цій справі. Я гадаю що ця людина цілком заслуговує довіря і як потрібно допомогти, а саме коли видати йому закордонний паспорт аби він міг скоріше туди їхати і тої хаби хотіть повернувся. Вас прошу я би просив Вас аби ви доповнили про це Еспаду і видали йому паспорт.

З поваги приятель Голіцкий. Відповідь у Львові всього по 5 коп. Зараз немає ні копійки грошей. Українські жінки взагалі собі не ходять так і що прийдеться зробити? Но ви вже-привикли і з цим мирітеся. Ваш сторінки не чуєте і дай Боже.

Відносно п. Кубацького то кажу можливо, що прошу аби йому був видан паспорт. Зволоко.

29/V 21 р.
Стрий

Ув'язнений

h

13

L 7 8

Personal
Signature

PRINCESS MARQUE DEPOSÉE MANUFACTORY

L

Вед. очередного-пожарного-организационного.

Дело № 3.

Тарнозаводско-Тетюшского Уезда.

Про пожарную дружину в селе Ключищи Тетюшского уезда.

На 1924 год.

Тетюши

Закончено

Ч.207

Д. ГА ЗНО.

П Л А Н

ОРГАНІЗАЦІЯ ПОВСТАНЧИХ ВІДДІЛІВ НА УКРАЇНІ.

1.Причини невеликого усьпіху дотихчасових повстань.

Повстання на території України, не дивлячись на те, що охватили всі повіти, всі губерні, не мали дуже великих усьпіхів. Причина тут є, по мому погляду тільки одна - брак певної організації. Всі численні відділи досі працювали на власну руку, часто не маючи жадного звязку між собою, не помогаючи одні другим вразі чевоєвоєки, не рахуючись з елементарними військовими потребами. Якучи цьому поодинокі відділи були розбиті, цілі райони були знищені до центу.

2.Організація: а/кількість людей в відділах, род зброї кількість відділів в повітах, характер їх.

Для того, аби цьому порадити, слід безумовно провести в життя спільну організацію для всенької України, таким чином, аби по мірі можливости перевести все на регулярний грунт. Поодинокі відділи мусят бути невеликими, не більш 500 /пятисот/ чоловік в кожному, переважно кінноточників при не менш як 8-и кулеметах; люди ці повинні бути озброєні всі шаблями і крісами - добре підготовлені до т.з. "нальотів", с.т. легко збиратися, але і також легко розсипатися в разі потреби по сусіднім селам. В кожному повіті може бути від 3-8 відділів, в залежности від кількісти охочих. Крім цих відділів слід в кожному повіті сформірувати спеціальні дружини: а/терористичну кількісти 30-40 цілком певних людей, які, озброєні револьверами і ручними гранатами, мали б за завдання нападати на штаби, чрезвичайки, ревкоми і т.п.; б/залізничну, кількісти 30-50 чоловік, яких метом було би нищити залізницю в даннім повіті - по мірі можливости робити наскоки на станції і наветь на потяги.

3.Організація: б/моральний склад, інтелігенція, старшини.

На чолі кожного відділу повинен стояти фаховий старшина; взагалі в кожному відділі мусит бути не меньш 2-х відсотків старшин. Як де на перших порах буде трудно, то можно і старих повстанців або бойових підстаршин поставити на старшинських правах. В терористичних дружинах слід, аби був більш трохи інтелігенції і робітників, в залізничних мусять бути обовязково 5-6 залізничників і 2-3 телеграфістів.

4.Організація: повітові і губернські коменданти.

Кожний повіт має свого повітового коменданта, безумовно старшину, якому підлягають всі відділи даннього повіта і по його істру

кціям працют.В разі як би в повіті був наступлений повстанець на фаховий старшина,може він бути комендантом,але в умові,що буде мати помічником - фахівця. Компетенції коменданта є: військова і судова влада в повіті; оперативні події згідно інструкціям губернського коменданта; в браку останніх - по власні ініціативі.

Кожний губерніяльний комендант повинен відповідати цим самим умовам і мати ці самі права,тільки розширені на всю губернію.

Б.Організація: г/призначення комендантів.

Губерніяльний комендант призначається безпосередньо п.Командуючим Армією У.Н.Р. також як і повітові коменданти; коменданти відділів призначаються губерніяльним комендантом. В надзвичайних випадках губерніяльний комендант може призначати т.в.о. повітових комендантів,а повітовий комендант т.в.о.начальників відділів,представляючи їх однаково на затвердження вищої влади згідно попереднього.

6.План праці:а/початок повстання:

Повстання повинно розпочатися одночасно після сформування відділів одночасно на всій Україні.Кожний губерніяльний комендант мусить підготовити у свій губерні все так,аби в призначений день могли виступити всі повіти всі відділи. До загального виступу повинні поодинокі відділи робити випади згідно плану,випрацьованому губерніяльним комендантами на де-які місцевости,або не дати большевикам зрозуміти,що готується великий рух.Терористичні і залізничні відділи розпочинають свою діяльність зо дня сформування.

7.План праці: б/бойові завдання.

З початком загального руху слід ударити на всі місцевости і залізничні станції за малою і середньою кількістю залоги; знищити разом і по можливости найбільше всі залізниці,телефони і телеграфи.Спеціальну увагу звернути на цукроварні,млини і військові склади /продуктів,амуніції,одягу/.В разі достаточної кількости повстанців атакувати і більш оборонені місцевості.

8.План праці:в/амуніція,прошк одяг.

Кількість амуніції,зброї і одягу,які можно дістати у ворога буде на початок цілком достаточна,ідналово треба звернути увагу на такі центри,як наприклад на Київщині - Умань,Христинівка,Козятин,Фастів,Черкаси,де можно достати багато.Крім того при всіх успіхах слід підбирати всю покинуту зброю і амуніцію,звертаючи особливу увагу на кулемети і набої до них. Що торкається гроший,то слід звернути увагу на повітові скарбниці,в крайних же випадках брати по містечках за розписко не нижче повітового коменданта примусові позички з обовязком повернути їх тою же валютою в

тязі шести місяців.

9.План праці: г/полонені, відношення до жидів,судівництво.

Полонених,по скільки такі будуть,слід розділити на чотире категоріі: а/комісари,члени коммуністичної партіі,б/старшини армії У.Н.Р.,які добровольно перейшли до большевиків,красні командіри і жиди - яких безумовно слід розстрілювати; б/червоноармейци з московських губерній,які повинні після певної агітациі відпускатись без зброї поскільки вони фіктивно мобілізовані; в/червоноармейци мобілізовані в українських губерніях,які по власній охоті або поступають в відділи,або відпускаются по домам; г/б.старшини,які згідно бажанню можуть поступати в відділи на нижчі посади,не дивлячись на національність.Всі розстріли,як людей категоріі а/так і шпіонів повинні провадитись по наказу військово-польового суду,який має право скликати під своїм головуванням начальник відділу,або повітовий комендант.Всякі виступленія проти жидів є недопустимі; всі члени ч.к. не дивлячись на національність підлягають розстрілу,але розстріл чекає також тих,які будуть підмовляти до погромів і грабунків.

10.План праці:д/Агітація

На спеціальну увагу заслугує уміла агітація:відозви до селян підписані п.Головним Отаманом, п.Командуючим Арміею і п.ген. Тютюнником,всіма трема дуже популярними серед селянства.відозви до червоноармейців,плакати - все це може мати великий успіх. Крім того поміч зі сторони учительства і сельської інтелігенціі необхідна.Яко один досить важний фактор слід звернути увагу селянства,що всі виступи проти більш як коли-небудь зненавиджених большовиків ідуть по наказу і від імені Української Народньої Республики.її Уряду,її Головного Командування.Так оживляється все більшого національного самопочуття.

11.План праці:е/звязок.-

Дуже важним моментом являється звязок,який начальники відділів мусять тримати з повітовими комендантами,повітові к-ти з повітовими комендантами,повітові к-ти з губернськими,губернські к-ти між собою і з п.Командуючим Арміею У.Н.Р.,від якого будуть отримувати інструкціі.

Це все я радаю,дасть той успіх,який нам потрібний.

Підписав: Сотник Анд.ПАРЕНСЬКИЙ.

15/I 1921.

З оріґіналом згідно:

Начальник II відділу,Військової Ліквідаційної Комісії в Польщі, С о т н и к

К о п і я.-

Д.ТАСМНО.

Ч.208

П Л А Н

ПОВСТАНСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ЛИПОВЕЦЬКОГО ПОВІТУ-КИЇВСЬКОЇ ГУБЕРНІЇ.

I. Бойові відділи - кількість кожного відділу 300-500 чоловік,з котрих не менъш 60% кінних; від 8 до 10 кулеметів.

1. Липовецький - місто формування м.Зозів,с.Зозівка - оперативне завдання - бути наготові до взятія м.Липовця, м.Россоші..

2.Медівський - місто формування с.с.Медівка і Кожанка - опе рат.завд. Плісковська цукроварня,залізнична стан.Липовець.

3.Оратівський - місто формування с.с. Гадани і Кошлани - опе рат.завд. м.Оратів,Бабинська цукроварня,залізнична стан.Оратов Сорочанський млин.

4.Ільінецький - місто формування м.Ситковці - операт.завд. м.Ільінці і цукроварня.

5.Чашівський - місто формування с.Левухи - операт.завд. м. Чашев,цукроварні Соб і Каменопірка.

6.Монастириенський - місто формування с.с.Леськово і Хейлова - операт.завд. м.Монастирище і Лукашівка,цукроварні Монастирище і Цибулів,млин Сабарівка,зал.ст.Монастирище.

II. Терористичний відділ - кількість 30 чоловік,формируется в м. Зозові має за завдання:Липовецька У.Ч.К.; ревком,повітова скарбниця.

III. Залізничні відділи - кількість по 40 чоловік

1-ій формируеться в с.Скала; має участок залізниці від Пліскова до Оратова /виключно/, станції Плісков,Андрусово,Липовець.

2-ій формируеться в с.Половиньчик; має участок залізниці від Оратова до Севастьяновки /виключно/,станції Оратов,Франтівка,Монастирище.

Підписав: Сотник Анд.ПАРЕМБСЬКИЙ.

З оригіналом згідно:

Начальник II відділу,Військової
Ліквідаційної Комісії в Польщі,
С о т н и к

У. Н. Р.
Українська Військова
Ліквідаційна Комісія
в Речіпосполитій Польській
Відділ II
29 Січня 1921 р.
№ 161
м. Варшава

Ст. Канцелярія
Головного Отамана
ОДЕРЖАНО
Січня 1921 р.
Вх. ч. 166/Р

Д. Таємно 83

До п. Військового Міністра У.Н.Р.
/копія п. Головному Отаману Військ УНР./

РАПОРТ.

При цьому представляю проект організації повстанчих відділів. Цей проект поданий до Інформаційного відділу дорученої мені Комісії сотником Порембським, який в половині січня відправився на Україну з метою переведення розвідки і налагодження звязку, поміж повстаньчими відділами. В половині лютого він має повернути назад.

З свого боку мушу зазначити що цей плян складений досить продумано і відповідає сучасним обставинам на Україні і може служити матеріялом при організації цієї справи.

Т.В.О. Начальника Комісії,
Полковник

Начальник Інформаційного відділу,
Сотник

Ч.207

Д.ТАЄМНО.

П Л Я Н

ОРГАНІЗАЦІЇ ПОВСТАНЬЧИХ ВІДДІЛІВ НА УКРАЇНІ.

I.Причини невеликого усьпіху дотихчасових повстань.

Повстання на теріторіі Украіни,не дивлячись на те,що охватили всі повіти,всі губерні,не мали дуже великих усьпіхів. Причи на тут є,по мому погляду тільки одна - брак певної організації. Всі численні відділи досі працювали на власну руку,часто не маючи жадного звязку між собою,не помогаючи одні другим вразі небезпеки,не рахуючись з елементарними військовими потребами.Дякуючи цьому поодинокі відділи були розбиті,цілі райони були знищені до щенту.

2.Організація: а/кількість людей в відділах,род зброї кількість відділів в повітах,характер їх.

Для того,аби цьому порадити,слід безумовно провести в життя спільну організацію для всенької Украіни,таким чином,аби по мірі можливости перевести все на регулярний грунт.Поодинокі відділи мусят бути невеликими,не більш 500 /пятисот/ чоловік в кожному,переважно кінноточників при не меньш як 8-и кулеметах; люди ці повинні бути озброєні всі шаблями і крісами - добре підготовлені до т.з. "нальотів", с.т. легко збиратися,але і также легко розсипатися в разі потреби по сусіднім селам.В кожному повіті може бути від 3-8 відділв, в залежности від кількісти охочих. Крім цих відділів слід в кожному повіті сформірувати спеціальні дружини: а/терористичну кількістю 30-40 цілком певних людей,які, озброєні револьверами і ручними гранатами,мали б за завдання нападати на штаби,чрезвичайки,ревкоми і т.п.; б/залізничну,кількісти 30-50 чоловік,яких метою було би нищити залізницю в данному повіті - по мірі можливости робити наскоки на станціі і навіть на потяги.

3.Організація: б/моральний склад,інтелігенція, старшини.

На чолі кожного відділу повинен стояти фаховий старшина; взагалі в кожному відділі мусит бути не меньш 2-х відсотків старшин.Як це на перших порах буде трудно,то можно і старих повстанців або бойових підстаршин поставити на старшинських правах. В терористичних дружинах слід,аби було більш трохи інтелігенціі і робітників,в залізничних мусять бути обовязково 5-6 залізничників і 2-3 телеграфістів.

4.Організація: в/повітові і губернські коменданти.

Кожний повіт має свого повітового коменданта,безумовно старшину,якому підлягають всі відділи данного повіта і по його істру

кціям працюют.В разі як би в повіті був заслужений повстенець не фаховий старшина,може він бути комендантом,але з умовою,що буде мати поміщником - фахівця. Компетенції коменданта є: військова і судова влада в повіті; оперативні події згідно інструкціям губернського коменданта; в браку останніх - по власні ініціативі.

Кожний губерніяльний комендант повинен відповідати цим самим умовам і мати ці самі права,тількі росширені на всю губернію.

5.Організація: г/призначення комендантів.

Губерніяльний коменданти призначаются безпосередньо п.Командуючим Арміею У.Н.Р. также як і повітові коменданти; коменданти відділів призначаються губерніяльним комендантом. В надзвичайних випадках губерніяльний комендант може призначати т.в.о. повітових комендантів,а повітовий комендант т.в.о.Начальників відділів,представляючи іх однаково на затвердження вищої влади згідно попередньому.

6.План праці:а/початок повстання:

Повстання повинно роспочатися негайно після сформування відділів одночасно на всій Україні.Кожний губерніяльний комендант мусить підготовити у свій губерні все так,аби в назначений день могли виступити всі повіти всі відділи. До загального виступу повинні поодинокі відділи робити випади згідно плану,випрацьованому губерніяльним комендантами на де-яки місцевости,або не дати большевикам зрозуміти,що готуеться великий-рух.Терористичні і залізничні відділи роспочинають свою діяльність зо дня сформування.

7.План праці: б/бойові завдання.

З початком загального руху слід ударити на всі місцевости і залізничні станції за малою і середньою кількістю залоги; знищити разом і по можливости найбільше всі залізниці,телефони і телеграфи.Спеціальну увагу звернути на цукроварні,млини і військові склади /продуктів,амуніції,одягу/.В разі достаточної кількости повстанців атакувати і більш оборонені місцевості.

8.План праці:в/амуніція,гроші одяг.

Кількість амуніції,зброї і одягу,які можно дістати у селян буде на початок цілком достаточна,іднаково треба звернути увагу на такі центри,як наприклад на Київщині - Умань,Христинівка,Козятин,Фастів,Черкаси,де можно достати багато.Крім того при всіх усьпіхах слід підбирати всю покинуту зброю і амуніцію,звертаючи особливу увагу на кулемети і набої до них.Що торкається грошей,то слід звернути увагу на повітові скарбниці,в крайних же випадках брати по містечках за роспискою не нище повітового коменданта примусові позичкі з обовязком повернути іх тею же валютою на про-

тязі шести місяців.

9.План праці: г/полонені, відношення до жидів,судівництво.

Полонених,по скількі такі будуть,слід розділити на чотире категоріі: а/комісари,члени коммуністичної партіі,б/старшини армії У.Н.Р.,які добровольно перейшли до большевиків,красні командіри і жиди - яких безумовно слід розстрілювати; б/червоноармейци з московських губерній,які повинні пісял певної агітаціі відпускатись без зброї поскількі вони дійсно мобілізовані; в/червоноармейци мобілізовані з українських губерній,які по власній охоті або поступають в відділи,або відпускаются до домам; г/б.старшини,які згідно бажанню можуть поступати в відділи на низчі посади,не дивлячись на національність.Всі розстріли,як людей категоріі а/так і шпіонів повинні провадитись по наказу військово-польового суду,який має право скликати під своім головуваням начальник відділу,або повітовий комендант.Всякі виступленія проти жидів є недопустимі; всі члени ч.к. не дивлячись на національність підлягають розстрілу,але розстріл чекає також тих,які будуть підмовляти до погромів і грабунків.

I0.План праці:д/Агітація

На спеціальну увагу заслугує уміла агітація:відозви до селян підписані п.Головним Отаманом, п.Командуючим Армією і п.ген. Тютюнником,всіма трема дуже популярними серед селяньства,відозви до червоноармейців,плакати - все це може мати великій усьпіх. Крім того поміч зі сторони учительства і сельської інтелігенціі необхідна.Яко оден досить важний фактор слід звернути увагу селянства,що всі вистуни проти більш як коли-небудь зненавиджених большовиків ідуть по наказу і від імені Української Народньої Республикі,Ії Уряду,ії Головного Командування.Так осягнеться все більшого національного самопочуття.

II.План праці:е/звязок.-

Дуже важним моментом являється звязок,який начальники відділів мусять тримати з повітовими комендантами,повітові к-ти з повітовими комендантами,повітові к-ти з губернськими,губернські к-ти між собою і з п.Командуючим Армією У.Н.Р.,від якого будуть отримувати інструкціі.

Це все я гадаю,дасть той усьпіх,який нам потрібний.

Підписав: Сотник Анд.ПАРЕМБСЬКИЙ.

I5/I I92I.

З оригіналом згідно:

Начальник II відділу,Військової Ліквідаційної Комісіі в Польщі, С о т н и к

У. Н. Р.

Українська Військова
Ліквідаційна Комісія
в Речіпосполитій Польській
Відділ II

"29" Січня 1921 р.
№ 161
м ст. Варшава.

Д. Таємно

86

До Начальника Генерального
Штабу УНР.

При цьому надсилаю проект організації повстаньчих відділів. Цей проект поданий до інформаційного відділу до рученої мені Комісії сотником Порембським, який в половині січня відправився на Україну з метою переведення розвідки і налагодження звязку, поміж повстаньчими відділами. В половині лютого він має повернути назад.

З свого боку мушу зазначити, що цей плян складений досить продумано і відповідає сучасним обставинам на Україні і може служити матеріялом при організації цієї справи.

Т.В.О. Начальника Комісії,
Полковник

Начальник Інформаційного відділу,
Сотник

87

Godz..... minut..... Uwagi specjalne .....

blankietu №.....

przewodnika №.....

Telegraf Państwowy Tarnów I

Pokwitowanie.

Telegram z Aleksandrów № 2094/12 Słów 12

Adresowany (Pełny adres) Sztab jeńców Generała Puchalskiego

2c

Podpis odbiorcy 24 Mp 25

Doręczony dnia 18/3 19 21 r. godz. 09 minut

Kwit na odpowiedź №.....

M. P. i T. 1006. VII. 9 9. 11.500.000.

Д.ТАСМНО.

П Л А Н

ОРГАНІЗАЦІЇ ПОВСТАНЬЧИХ ВІДДІЛІВ НА УКРАЇНІ.

I.Причини невеликого усьпіху дотихчасових повстань.

Повстання на території України,не дивлячись на те,що охватили всі повіти,всі губерні,не мали дуже великих усьпіхів. Причина тут є,по мому погляду тільки одна - брак певної організації. Всі численні відділи досі працювали на власну руку,часто не маючи ладного звязку між собою,не помогаючи одні другим вразі небезпеки,не рахуючись з елементарними військовими потребами.Дякуючи цьому поодинокі відділи були розбиті,цілі райони були знищені до щенту.

2.Організація: а/кількість людей в відділах,род зброї кількість відділів в повітах,характер їх.

Для того,аби цьому порадити,слід безумовно провести в життя спільну організацію для всенької України,таким чином,аби по мірі можливости перевести все на регулярний грунт.Поодинокі відділи мусят бути невеликими,не більш 500 /пятисот/ чоловік в кожному,переважно кіннотчиків при не меньш як 8-и кулеметах; люди ці повинні бути озброєні всі шаблями і крісами - добре підготовлені до [illegible] розсипатися,але і також легко розсипатися в разі потреби по сусіднім селам.В кожному повіті може бути від 3-8 відділів, в залежности від кількісти охочих. Крім цих відділів слід в кожному повіті сформірувати спеціальні дружини: а/террористичну кількістю 30-40 цілком певних людей,які, озброєні револьверами і ручними гранатами,мали б за завдання нападати на штаби,чрезвичайки,ревкоми і т.п.; б/залізничну,кількісти 30-50 чоловік,яких метою було би нищити залізницю в данному повіті - по мірі можливости робити наскоки на станції і наветь на потяги.

3.Організація: б/моральний склад,інтелігенція, старшина.

На чолі кожного відділу повинен стояти фаховий старшина; взагалі в кожному відділі мусит бути не меньш 2-х відсотків старшин.Якщо на перших порах буде трудно,то можно і старих повстанців або бувших підстаршин поставити на старшинських правах. В террористичних дружинах слід,аби був більш трохи інтелігенції і робітників,в залізничних мусять бути обовязково 5-6 залізничників і 2-4 телеграфістів.

4.Організація: в/повітові і губернські коменданти.

Кожний повіт має стого повітового коменданта,безумовно старшину,якому підлягають всі відділи данного повіта і по його істоу

кціям працюют.В разі як би в повіті був заслужений повстенець на фаховий старшина,може він бути комендантом,але з умовою,що буде мати поміщником - фахівця. Компетенції коменданта є: військова і судова влада в повіті; оперативні події згідно інструкціям губернського коменданта; в браку останніх - по власні ініціативі.

Кожний губерніяльний комендант повинен відповідати цим самим умовам і мати ці самі права,тількі расширені на всю губернію.

5.Організація: г/призначення комендантів.

Губерніяльний коменданти призначаются безпосередньо п.Командуючим Арміею У.Н.Р. также як і повітові коменданти; коменданти відділів призначаються губерніяльним комендантом. В надзвичайних випадках губерніяльний комендант може призначати т.в.о. повітових комендантів,а повітовий комендант т.в.о.Начальників відділів,представляючи іх однаково на затвердження вищої влади згідно попередньому.

6.План праці:а/початок повстання:

Повстання повинно роспочатися негайно після сформування відділів одночасно на всій Україні.Кожний губерніяльний комендант мусить підготовити у свій губерні все так,аби в назначений день могли виступити всі повіти всі відділи. До загального виступу повинні поодинокі відділи робити випади згідно плану,випрацьованому губерніяльним комендантами на де-яки місцевости,або не дати большевикам зрозуміти,що готується великий рух.Терористичні і залізничні відділи роспочинають свою діяльність зо дня сформування.

7.План праці: б/бойові завдання.

З початком загального руху слід ударити на всі місцевости і залізничні станції за малою і середньою кількістю залоги; знищити разом і по можливости-найбільше всі залізниці,телефони і телеграфи.Спеціальну увагу звернути на цукроварні,млини і військові склади /продуктів,амуніції,одягу/.В разі достаточної кількости повстанців атакувати і більш оборонені місцевості.

8.План праці:в/амуніція,рроши одяг.

Кількість амуніції,зброї і одягу,які можно дістати у селян буде на початок цілком достаточна,іднаково треба звернути увагу на такі центри,як наприклад на Київщині - Умень,Христинівка,Козятин,Фастів,Черками,де можно достати багато.Крім того при всіх усьпіхах слід підбирати всю покинуту зброю і амуніцію,звертаючи особливу увагу на кулемети і набої до них.Що торкається грошей,то слід звернути увагу на повітові скарбниці,в крайних же випадках брати по містечках за роспискою не ниже повітового коменданта примусові позичкі з обовязком повернути іх тек же валютою на про-

тязі шести місяців.

9.План праці: г/полонені, відношення до жидів,судівництво.

Полонених,по скількі такі будуть,слід розділити на чотире категоріі: а/комісари,члени коммуністичної партіі,б/старшини армії У.Н.Р.,які добровольно перейшли до большевиків,красні командіри і жиди - яких безумовно слід розстрілювати; б/червоноармейци з московських губерній,які позинні пісял певної агітаціі відпускатись без зброї поскількі вони дійсно мобілізовані; в/червоноармейци мобілізовані з українських губерній,які по власній охоті або поступають в відділи,або відпускаются по домам; г/б.старшини,які зрідно бажанню можуть поступати в відділи на низчі посади,не дивлячись на національність.Всі розстріли,як людей категоріі а/так і шпіонів повинні провадитись по наказу військово-польового суду,який має право скликати під своїм головуванням начальник відділу,або повітовий комендант.Всякі виступленія проти жидів є недопустимі; всі члени ч.к. не дивлячись на національність підлягають розстрілу,але розстріл чекає також тих,які будуть підмовляти до погромів і грабунків.

10.План праці:д/Агітація

На спеціальну увагу заслугує уміла агітація:відозви до селян підписані п.Головним Отаманом, п.Командуючим Армією і п.ген. Тютюнником,всіма трема дуже популярними серед селянства.відозви до червоноармейців,плакати - все це може мати великій усьпіх. Крім того поміч зі сторони учительства і сельської інтелігенціі необхідна.Яко оден досить важний фактор слід звернути увагу селянства,що всі виступи проти більш як коли-небудь зненавиджених большовиків ідуть по наказу і від імені Української Народньої Республики.Її Уряду,її Головного Командування.Так осягнеться все більшого національного самопочуття.

11.План праці:е/звязок.

Дуже важним моментом являється звязок,який начальники відділів мусять тримати з повітовими комендантами,повітові к-ти з повітовими комендантами,повітові к-ти з губернськими,губернські к-ти між собою і з п.Командуючим Армією У.Н.Р.,від якого будуть отримувати інструкціі.

Це все я гадаю,дасть той усьпіх,який нам потрібний.

Підписав: Сотник Анд.ПАРЕМБСЬКИЙ.

15/I 1921.

З оригіналом згідно:

Начальник II відділу,Військової Ліквідаційної Комісії в Польщі, С о т н и к

Копія.-

Ч.208

Д.ТАЄМНО.

П Л А Н

ПОВСТАНСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ЛИПОВЕЦЬКОГО ПОВІТУ-КИЇВСЬКОЇ ГУБЕРНІЇ.

I. Бойові відділи - кількість кожного відділу 300-500 чоловік,з котрих не меньш 60% кінних; від 8 до 10 кулеметів.

1. Липовецький - місто формування м.Зозів,с.Зозівка - оперативне завдання - бути наготові до взятія м.Липовця, м.Россоші..

2.Медівський - місто формування с.с.Медівка і Кожанка - опе рат.завд. Плісковська цукроварня,залізнична стан.Липовець.

3.Оратівський - місто формування с.с.Бадани і Кошлани - опе рат.завд. м.Оратів,Бабинська цукроварня,залізнична стан.Оратов Сорочанський млин.

4.Ільінецький - місто формування м.Ситковці - операт.завд. м.Ільінці і цукроварня.

5.Дашівський - місто формування с.Левухи - операт.завд. м. Дашев,цукрозарні Соб і Каменогірка.

6.Монастирищенський - місто формування с.с.Леськово і Хейлова - операт.завд. м.Монастирище і Лукашівка,цукроварні Монастирище і Цибулів,млин Сабарівка,зал.ст.Монастирище.

II. Терористичний відділ - кількість 30 чоловік,формируется в м. Зозові має за завдання:Липовецька У.Ч.К.; ревком,повітова скарбниця.

III. Залізничні відділи - кількість по 40 чоловік

1-ій формірується в с.Скала; має участок залізниці від Пліскова до Оратова /виключно/, станції Плісков,Андрусово,Липовець.

2-ій формируется в с.Половиньчик; має участок залізниці від Оратова до Севастьяновки /виключно/,станції Оратов,Франтівка,Монастирище.

Підписав: Сотник Анд.ПАРЕМБСЬКИЙ.

З оріґіналом згідно:

Начальник II відділу,Військової
Ліквідаційної Комісії в Польщі,
С о т н и к

Д. таємно 91

У. Н. Р.

Українська Військова
Ліквідаційна Комісія
в Речіпосполитій Польській
Відділ II

29 „ Січня 1921 р.
№ 161
м ст. Варшава.

До Командуючого Армією УНР.
.....

При цьому надсилаю проект організації повстаньчих відділів. Цей проект поданий до інформаційного відділу до рученої мені Комісії сотником Порембським, який в половині січня відправився на Україну з метою переведення розвідки і налагодження зв'язку, поміж повстаньчими відділами. В половині лютого він має повернути назад.

З свого боку мушу зазначити, що цей плян складений досить продумано й відповідає сучасним обставинам на Україні і може служити матеріялом при організації цієї справи.

Т.В.О. Начальника Комісії,
Полковник Бєлгородович

Начальник Інформаційного відділу,
Сотник Драчинський

У.Н.Р.

ВІЙСЬКОВИЙ МІНІСТР

" "лютого 1921 року

ч.....

м.Тарнів.

Про асігнування в роспорядження Військового Міністра 5.500 румунських лей.

ДОКЛАД.

Керуючий південною групою повстанців Полковник ГУЛИЙ-ГУЛЕНКО, виїжджаючи з Кам"янця 28 жовтня 1920р. на фронт для прориву з партізанами в тил ворога, командирував в Румунію Референта групи по господарчим справам Полковника Русіяна за таємними дорученнями до Військової Української Місії в Букарешті.

Для звязку з Полковником Русіяном Полковник Гулий повинен був на 15 листопада надіслати в Букарешт представника від своєї групи. Події на фронті не дали можливости Полковнику Гулому своєчасно пробратись в тил ворога чому Полковник Русіян, не маючи звязку з Полковником ГУЛИМ і не маючи коштів на прожиття повернувся докінці грудня 1920 р. до Уряду У.Н.Р. згідно припису Голови Військової Секції в Румунії Генерала [illegible] віга від 8/XII 1920р. ч 1451-для одержання необхідної кількости грошей в відповідній валюті на продовження своєї праці.

Маючи на увазі, що в сучасний момент Полковник Гулий-Гуленко вже керує повстаньцями на Херсонщині, рахуючи необхідним негайно командірувати Полковника Русіяна в Букарешт. А тому прошу Раду Народніх Міністрів асігнувати в роспорядження Військового Міністра на командировку Полковника Русіяна пять тисяч пятьсот 5500 румунських лей, рахуючи 3.000 лей на один місяць добових грошей по 100 лей на добу, -і 2500 лей на витрати на роз"їзди Його в Румунії, в яких він повинен представити відчіт.

До РАДИ НАРОДНІХ МІНІСТРІВ.

В.О. ВІЙСЬКОВОГО МІНІСТРА,
ГЕНШТАБУ ГЕНЕРАЛ-ХОРУНИЙ

У. Н. Р.
Поручник
Штаба Армії
Розвідочого відділу
Волковський

До Начальника Головного Управління Військ У. Н. Р.

Середина Здолбунів 1921 р. 25 Серп.

К. Тарнів.

Ген. Тютюнику для хронології намічених мір, вказаних у доповіді. ✓

Копії: 1) Міт. Зем. Справ
2) " Уряд і провінція
3) " Ген. Земельний

Маю честь Довести До Вашого відома, що сьогодня, я повернувся із Рейнської Баварії, на яку я був посланий Начальником Штабу Армії в справі організації інформаційної розвідочної праці:

1) Для зв'язку з повстанцями
2) Інформації повстанців про політичний та внутрішній стан У. Н. Р.
3) Вияснення настроїв цивільної людности та Червоноармійців

4) Організації розвідочних пунктів на місцях

25 Серпня, я доповів до ст. Коджин Житомирського повіту, Довідався, що Забоєвський повстанчий ватаг на Житомирщині, вступив від до мого району з бажанням вислати в бій, мене розвідати і відправити в сусідні повіти, з ціллю вербування Козаків.

Через довіреного Забоєвського

✓ Про Героїський вчинок повернувся ст. Житомирського з наказу по Головній Команді.

Черв 3

Отаманом Новицьким, що стояв с. Ново-Української, я передав всі розпорядження та інформації Штаба Дивізії, заступав розвідчий підрозділ ім. Кармелюка, в яких вказівки місцеві повстанці, Дав їм вказівки що до розвідної праці, а сам виїхав до м. Одеси.

В Одесі я довідався, що на Румунській Молдові стоїть вся 4та дивізія Волинського війська і що большевики бояться, щоб Румунія не почала війну, так, як большевики не хочуть цього. Про те, що було також до тої пори українські праці я довідався, також було отримано Штабу Дивізії, через отамана Новицького, якого також було висилано в середніх числах вересня.

В кінці вересня, я виїхав до Києва, де продовжував свою працю, та сидів за діями большевиків.

Приблизно 10 жовтня, стало помічатись прибуття в Київ нових большевицьких частин, які відсилали переважно в бік на Польсько-Український фронт. З Києва, почалась справа дуже інтенсивна евакуація, стало помічатись якась тривога, в Києві та за Києвом було чути далекі гарматні, а часом ріжні і гарматні стрілянини. Большевицькі Комісари, вивезши все майно, а при кінці втікши і самі, залишивши на своїх місцях тільки за-

містяться.

Українські Київські Дні, присвячені національним меті, коли Київ стане справжньою державною столицею України, завдяки відбудові вулиць в районах злочинців, завдяки, очевидно Київській Організації надії, що перейменування всіх вулиць в центрі міста Большевиків, та передачі міста новій Військовій владі.

На другий день після перемоги Большевицькими Комісарами Києва, деякі з них повернулися і по Київській радіостанції кажуть, що Большевики закінчили з Москалями місто. Це населення з радістю цього не повірив, а тільки групами Комісари по Київ з вокзалів і з вулиць на вулиці, тікали назад до Київа Російсько-Українського Війська. Через день Київ Днів, стали повертатися до міста деякі групи і Большевицькі, Уже вивішували свої вогні на будинках: як розбиті Большевиків та Українська війська та розпочали Втікачів цих Армії. Дехто стали Большевицькими Комісарами грабіжництво не вірили, але коли після повернулися свого Большевицькі стали працювати заводи фабрики, забирати всю їжу із поміщиків та працювати великі армії України, тоді всі зрозуміли, що справа закінчилась закінчити не скоро, і стали тікати, хто

Куди тонко?

Знайомий з Києва до Штаба Армії гер. Фрідріха, Начальника дивізії ген. Кабіша, Саксон.

Економічний стан Росії гарний, але все таки кращий, ніж України. Фабрики та заводи в Росії еще перебувають, але вже не працюють із гарантією та робітників у завод. Цій у Росії дешевий і різних сортів, а Європі, ніж на Україні: це завдяки тому, що большевики безперестанно працюють насіння на Україні і все вивозять до Росії.

Інтернаціонал у Росії кращий ніж на Україні тому, що там навіяєся зараз вуйки і всіх кращих майстрів з України, большевики вивозять у Росію, де вони іммедленно отправляють працювати на оборону. На Україні, інтернаціонал проводиться тільки через семінарії, які не мають ніякого відношення до життя. Деякі кроки вжили гетьман, виконують еще інтернаціональні ідеї: але сильно вимагають від працюючих дуже високої кількості праці по 2 і по 3 години.

Економічні частини, яких деякі перебувають із України не такі як Росіяни-хлопці на Україні

Київщині в перешкоду з каральними, за винятком окремих районів частини дивізій. Каральні дії як окремих так і не окремих частин є групові, цивільні, люди та майно Радянсько-комуністичне. Загальні не вивчені: в тому бував від 30000 800 голових. Всі красноармійці одягнені добре, як необхідно, то в Радянські одяг. В частина таки, що не одягнені, але ця частина відбувається в трудовані в селах та інших центрів дері і зимно все одно розодягнені із красноармійців ніхто не здав. Зброя в більшовиків, які находяться на Україні є французька, бельгійська та Радянська. Штаб 1 Гвар 12 Армії їх, зосереджені знов в районі міцної в Києві. До 14 Армії належать 45 дивізія 1/3 60. 45 дивізія була розташована південно Житомир, 1/3 району і розгрузова а 60 - зайняла район від Вінниці до Умані і Канівця. Зараз 60 дивізія розташовується в Канівецькому повіті і надійшов прибув у Канівець 535 чол, 60 Дів.

До 12 Армії також належить 11 дивізія, яка зараз перебуває в Овідіополі і посилена на Київщину. Виловлених дезертирів. 12 Армії, находиться після того як її розбили німці, в-

Німеччині формування "Із всіх старшин від 28 років, формується нова Українська Армія, командний склад якої не відомий і праця якої, мав бути підготовлена мінною для України. І Армія Вправського Червоного Козацтва - Студентська, налічувала по списках від 14 000 до Січня, від 100 до 200 тисяч чоловік у всій. В Запорізькій Армії, починаючи розвиток не конфліктні відносини між Командирами Командирів, Командирів вищою старшиною, подекуди Командири сварилися з'ярмаркували і деякі навіть поранили один: одного часом, коли комусь треба підняти повагання. Формувачі на Вкраїні нові частини, носять характер організованого війська, Цього побоювалися ми, які вже давно на Україні, то ні не мінімо, що відповідальність вже виконувати на якусь, а/п// навіть приблизно не хотять виконувати (наказів) Команд і беруть на себе якусь справу.

Село по Запорізькій дорозі, організовано так: Вища влада в селі Старшина Відділу, який скорочено називався "Штаб" цього підлягав сільська рада "Сидора" Крім цих двох інституцій, в селі сільська "Чека", яка ліквідує і за всяких обставин запрошує вождя і затримує їх поки, (дата ?) Казати що подає проти

Заснований Ізбицька вища Дитяч гру-
бо, повадиться з таксенем і отправиться
його запитати на найближче отаття
з того різного здимова. Надсилання про-
водиться на Україні до 25 років, але ре-
гістрація на випадок дальшої ме-
дикації, провадиться до 45 років.

Коні, котрі ідуть Заснованими
надсилаються, а котрі ідуть, повер-
тні на свій. Тримає, скот, все сенсаці-
ї надзвичайне з граблями, отаття, кре-
ки, отаття на все ціле, тим добро-
ва на свій. А коли хто що покупе
тайні і не запише, то підлягає
суду Революційного.

Контрибуція так звана розверст-
ка тим, здійснюється Заснованими
не ціносередно; так напр. на
с. Кутківці; Кадастрового повіту,
в якім нараховується всього 300 дач і
всього по 5 десятин на кожну душу,
накладена розверстка така:

4000 пудів хліба
5 — " — меду
5 — " — масла із молодих
14000 — " — яєць
2 пудами від кожної хати
12 кусків скотя всяк. роду
8 Обувь, Шерсть, тканіво,
шапки, капелюх та все ціле

Загальна розверстка, здійснюється
в межі Кінцевими, тільки за один
1921 рік; а ще придається давати

за 20,19 та 18 роки. Військова влада
поводилася з населенням тим гірше
завдяки участи України від війська
ної сторони в большовиків, ра-
бітня на підтримку України все пе-
ходило під пруси. Крім цього,
залізниці служать для вивозу на
свої ринки та військових потя-
гів, котрі йдуть у тил на
квартири

Кредитна на Україні опи-
ралась головно тим, що большовики
розпоряджували її в тій час
як коли в Москві працювали
студенти до Університету по-
від з середніми освітами і тільки
по виїзному відповідно кла-
сіфіка, що на Україні панувала у
Київському Університеті, до-
пускалися всі бажаючі без ма-
теріальних і незважаючи від попе-
редньої освіти. Професорські Шта-
ти виявилися зайвими і всіх їх
не годилися. Кредитні шайки
пішли геть

Конференція большовиків
також зібрала: зима в Ки-
єві, в якій також прийма-
ли участь Рабочі, в селах на
місцях представники всіх пов-
ітів-українців і надіслали
своїх на Раднар-конгрес,
що скоро Сполучені Товарищ

з'єднання в Одесі відмінне товар.
„Сто". Так настроїв і все вчені
учень-пайщиків, розпочати від-
повідальним вчителем в адреса-
тній капітан „Сто". Тепер ено
можна буде назад, якої пра-
во вибора в радянські Установ
ки. Кредитова Конференція ска-
зувала довіє, а сильно-господарс
ка ігнід в Росії сенсій прийш.

Державна Банкова дуже
не надійна; падивши їх прийма
ються будь-які, обмінюють
ся сенсе і вчені їх у затвер-
жувано купонами на довіт,
Державні Банкові
розпорядження дуже суворо, і
в Основному на Одинаків
повітах, ніж дуже багато ска-
зуючих висловлено, Тепер
видають на зимно, Бого, так
ого по них (покаш) в Управлінню розгляду.

Акціонна Банкових на,
суд все на Україні зупинити
і заставити України будь
ласка вільна, в яку
фінна недоплатників.

Банкові вимоги в сові-
ні їм Державна, по відношенню
Управління ніхто від Дніпро
Конференція, до 10 тисяч акці-
нерів та фінна акцій,
Для правління розвиток армії

та Вацлавівна Данилевська

Батько Данилевської готував
ся на літо до війни з Туреччиною
та планував. В липні не-
говорив з планами Данило-
вичі на відпочинок, куди
тоді може було приїхати,
коли в планах будуть „Совєти"?
А до маєтку поїхали Данилевські,
повинні будуть вертатися з'планом
як не здорово, то лікувати. Не
над Дунаєм гуляючи Данило-
вичами Кагарлик стоїть і
спокійна фронтові залоговіна.

Лікарю Данилевичі про-
вадять на Україні прапор України
ців, Кавказців, Вірменів та повіря-
ців.

Повстанців на Україні за-
раз є дуже багато! Тільки над
до 300 тисяч, діючих на Дніпр,
був перетяв Данилевський шлях
з Москви до Києва, але тільки
пропущений був Данилевськими
трохи відпустили. Зразу на Дні-
пра нами до 5000 голових, Мирова
до 500 голових кінноти, економ-
наради на Данилевичів у різних
місцях і в Задунайську до 1000
голових кінноти та до 1200 голових
піхоти. В Ґрудні місяці, Дани-
лівський відвів у Данилевичів
усіх полонізованих з Очаківщи

свого повинні, якого забрав у
свій відділ. Організувавши
повстанські в Аннівській повіті
Канцелювавши тяжкі бої
Червоних Українських
в Уїзді місці був заарештований
в Рахнівці у с. Кипрівка Ста
шевичах в хаті, де Банцо-
вичі підпалили. Українці
Гарні ненависні вороги,
що бідних, вийшов на двір,
Дав один постріл із Револьвера,
Банцевичі тяжко ранив,
а він тим часом вийшов грані
і Дунаєвці, порвав, а Ваш заатрі-
лили.

В тюрмі часах шпіо-
нажу, а Банцевичі тяжко тяжко
Ружино до Українського Уряду на
Дріємці тяжкі, Банцо-
вичі був витягнений, заарешто-
ваний і відправлений до Ка-
мінецького ревтрибуналу. Ре-
тяжкі не тільки тому що
не тільки українська шпіонажа
ментів відправив до тюрми, 4/Дебі-
зії. то Дорозі до села шпіо-
нажа Ста-
ніслав. то Дорозі до Кам'ян-
ця, де був знов заарештований
і посаджений до Ново-Ушицької тю-
рмі. В тюрмі Банцевичі ново-
Дошли зі шпіонажа Дуже тяжко. Вони,
тільки Комуністичні шпіо-

[illegible] ganfaram в Бочу вод вагун
і давши на Добрно 1 вагун хліба
та по 2 пакунки водяї горо-
хом або кукурудзяним крупами.
В середині цього часу, в час
відправи мене з вагонці до тих
41 людей Гонади, по дорозі
мені Данко вийти і много
27 чоловік мого переїхати р. Збруч,
а 2 Вересня, добрались до Волочиськ
Штаб.

Вагони вели безперестанку
тягнуть, і часами Українці ви-
бивали з вагонів на Галицькій
станції, і помагали нам
всяким харчами і кождий
з нас одержав кожухи,
часами ганяли, що хотіли про
Українську Армію; так, як ми
ішли вулицями, що жінки
Армії в чоботях і чоботі, а Уряд
Український задержимується.

По дорозі до Тарнова, мені
трапилось зустрінути Галицьких Біжен-
ців, які казали, що мають бути вско-
ро вислані до Відня

Штаб Головної Команди Армії в Львові, про-
сив мене передати Вам, що Армія
просить Вас, щоб Ваші Старшини,
Вам звязку свого відправили, самі в
Армії недалеко при Штабі, для
полагодження та вирішення
деяких справ.

К сім випадкам слід ще додати по пропозиції Франції про арешт, якого не ухвалено через відсутність певних даних, але яке було зроблене своєю владою і Англією - Самозванця Дмитра, Де він дівся Дмитро і чого він тепер не чути ні про його корпус в Орлові відправлення свідчень про стан на Україні та відсилання додому більшої частини військ.

Міністр Іванов

Д. Тютюнник

Військ.- Пох.
КАНЦЕЛЯРІЯ
Головного Отамана
ВІЙСЬК
Української Народної Республіки
1 Березня 1921 І
369
Таріф.

До п.Начальника Партизансько-Повстанческого Штабу Пана Головного Отамана.

При цьому маю за шану подати проект пляну повстанськоі організаціі Липовецького повіту на Київщині.

Начальник Канцелярії,
Адміністратор Вишиваний

Начальник Загального Відділу, Поручник Дотеменко

Ч.208

Копія.-

Д.ТАЄМНО.

5 Берез. 1921 р.
258

П Л А Н

ПОВСТАНСЬКОІ ОРГАНІЗАЦІІ ЛИПОВЕЦЬКОГО ПОВІТУ-КИЇВСЬКОІ ГУБЕРНІІ.

I. Бойові відділи - кількість кожного відділу 300-500 чоловік, з котрих не меньш 60% кінних; від 8 до I0 кулеметів.

I. Липовецький - місто формування м.Зозів, с.Зозівка - оперативне завдання - бути наготові до взятія м.Липовця, м.Россоші..

2.Медівський - місто формування с.с.Медівка і Кожанка - опе рат.завд. Плісковська цукроварня, залізнична стан.Липовець.

3.Оратівський - місто формування с.с.Жадани і Кошлани - опе рат.завд. м.Оратів, Бабинська цукроварня, залізнична стан.Оратов Сорочанський млин.

4.Ільінецький - місто формування м.Ситковці - операт.завд. м.Ільінці і цукроварня.

5.Дашівський - місто формування с.Левухи - операт.завд. м. Дашев, цукроварні Соб і Каменогірка.

6.Монастирищенський - місто формування с.с.Леськово і Хейлова - операт.завд. м.Монастирище і Лукашівка, цукроварні Монастирище і Цибулів, млин Сабарівка, зал.ст.Монастирище.

II. Терористичний відділ - кількість 30 чоловік, формируется в м. Зозові має за завдання: Липовецька У.Ч.К.; ревком, повітова скарбниця.

III. Залізничні відділи - кількість по 40 чоловік

I-ій формірується в с.Скала; має участок залізниці від Плісскова до Оратова /виключно/, станції Плісков, Андрусово, Липовець.

2-ій формирується в с.Половиньчик; має участок залізниці від Оратова до Севастьяновки /виключно/, станції Оратов, Франтівка, Монастирище.

Підписав: Сотник Анд.ПАРЕМБСЬКИЙ.

З оригіналом згідно:

Начальник II відділу, Військової Ліквідаційної Комісії в Польщі,
С о т н и к

Б. Пох.

КАНЦЕЛЯРІЯ
Головного Отамана
ВІЙСЬК
Української Народньої Республіки
11 березня 192 р.
421

До п. Начальника Повстансько-Партизанського Штабу Головного Отамана.

При цьому маю за честь подати до відому інфомаційний матеріял під Ч.31.

Начальник Канцелярії,
Адміністратор

Начальник Загального
Відділу, Поручник

Інформ. лист з 31.

Копія.

До Пана Головного Отамана Війська У.Н.Р.

Доклад.

Передаю для відома і інформації свої спостереження і факти, які я зауважив за час свого перебування на території занятій большовиками від Збруча до Кам'янця, а також сусідніх повітів і місцевостей.

ВІДНОШЕННЯ БОЛЬШОВИКІВ ДО РОБІТНИЦТВА І СЕЛЯНСТВА:

Відношення большовиків до селянства і робітників большовицької влади в сучасний мент дійшло до нечуваного терору і знущання над населенням без різниці полу і національности, доказом чого можуть бути розстріли, увязнення висилка в центри Московщини, грабунки, безчисленні реквізиції і різні переслідування.

АГІТАЦІЯ. Агітація провадиться серед населення шляхом видавництва газет, різних відозв, оповіщень, ілюстрацій наказів, що в дуже великій кількости вивішуються на прилюдних місцях як в місті так і по селах. Мітінги, відбуваються як в містах, так і по селах дуже часто, але при цілком негативному відношенню населення співчуваючими слухачами на них есть приїзні комуністи, члени комячейок, комуністи - співробітники різних установ.

НАСТРІЙ НАСЕЛЕННЯ. В сучасний мент настрій населення і місцевих робітників до большовицької влади і взагалі до большовиків став надзвичайно ворожим, комуністів і співчуваючих їм на селах повіту і серед місцевого робітництва не має.

Населення в останній раз твердо переконалось, що рай, про який кричать азіятські і московські комуністи, есть тільки одні слова, а тому всі свої надії на поліпшення стану свого життя покладаються на скоре повернення Уряду У.Н.Р. на чолі з Головним Отаманом Петлюрою, імя котрого споминається кожним селянином як національного героя і провідника до кращої будучности. Селянство щиро переконалося, що допомагаючи Головному Отаманові і своєму рідному війську, воно зможе визволитись з під тяжкого ярма Московської окупації.

Що до щирої національної свідомости селянства, мною зауважено, що за абсолютним браком нашої інформації, літератури і робітників на місцях, вона стоїть нерухомо на одній тоці, що при моральному пригніченню і роспорошенности селянства цілком зрозуміло.

ПОВСТАННЯ. Есть відомости, що на Україні есть дуже багато повстанчих відділів на боротьбу з котрими большовики звертають велику увагу і стягають для цього на Україну свої війська, аби за всяку ціну як вони кажуть до весни зліквідувати повстанців і бути готовими до нової боротьби. Примір для цього дам такий: в балачках з командіром роти 535 большовицького полку він сказав так: зараз на Україну стягаються великі сили совітського війська, аби до весни, як він сказав, зліквідувати повстанців, головним чином на Полтавщині Махна, проти якого зараз уже направлені великі сили і мали одну перемогу. На мир з Польщою він дивиться так: коли нам удастся до весни зліквідувати повстання, розбить Махна і заспокоїть українських куркулів, ми на поляків направимо галицькі комуністичні полки, які зараз знаходяться в Умані, а коли каже він, вони нічого з поляками не зроблять "пойдем и мы".

ОРГАНІЗАЦІЯ БОЛЬШОВИЦЬКОЇ ВЛАДИ. Колишні назви різного складу ревкомів, совітів, зараз перейменовані в "ради" та "Повітова рада", волосна "рада", сільська "рада". Що до персонального складу цих рад, то в сільських та волосних радах правує місцевий карний елемент. Що торкається складу "Повітової Ради", то вона здебільшого уявляє з себе групу цілком російських наїзних комуністів. Авторитет влади підтримується виключно окупантськими військами, сила котрих впливає на більш меньш щиру працю всіх співробітників радянських установ. Як і раніш в Кам'янці відограє значну роль Повітова Чека з 4 відділами в склад яких уходять як наїздні так і місцеві кадки - партійні робітники, праця котрих росповсюджується на волості і села.

НАЦІОНАЛЬНО КУЛЬТУРНА ІНФОРМАЦІЯ. Що до національно-культурної праці большовицької влади на місцях можу зауважити слідуюче: Поруч з наказами і циркулярами про вживання в установах української мови, радиться поміркована висилка дійсних місцевих українців в Росію, місця котрих заміщаються приїзним російським елементом, котрий підроблюючись під настрій і переконання місцевого населення зовнішню свою роботу /газети, відозви, оголошення і накази/ провадить українською мовою.

ЕКОНОМІЧНИЙ СТАН. В сучасний мент всі зусилля большовицької влади направлені на викачування і використання всіх природніх богатств України, а також і приватного майна населення. На все що не може бути взято по реквізиційним декретам і роспорядженням накладений конфіскат з запретом вільної торговлі, що підкреслюється різними учотами як-то: учот всеї худоби і збіжжа, які має селянин. Але не бажа

№ 21.

жаючи обурювати проти себе селян реквізицією взятого на учот, більше
шовики використовують різними засобами прибуток селянина від його
худоби, збіжжа і т.и. Прикладом чого може служить такий факт: Худо-
бу, курей, свиней, овець, селянин не має права різати без благословенн
ня упродкома. Коли селянин має дві корови, одну в них большовики
відбирають по реквізиції, а з другої корови яка остається у селя-
нина він повинен кожний місяць представити в упродком чотири фун-
ти масла. Коли у селянина есть десять курей, комуністи трох заби-
рають по реквізиції, а з останніх семи курей які остаються у селя-
нина, він повинен кожний місяць представити до упродкома вісімдесят
штук яець і т.и. Картоплю, капусту, сушені овочи большовики більшістю
відбирають і відправляють до Московщини. Що торкається продуктив-
ної праці селян по використанню добробуту землі, як то: майбутній
засів поля, засадження городів, то я завжди чув такі балачки, як що
до весни будуть триматись тут оні гнобителі - комуністи, то ми зни-
щим все своє майно і порозбігаємось хто куди буде бачить. Не дивля-
чись на заборону всякої торгівлі, конспіративно провадиться купів-
ля і продаж з вимаганням виплати українською валютою за винятком
так званих "аеропланів", курс українських грошей приблизно такий:
Курка на совітські гроші коштує 15 тисяч карб., на українські 3 ти-
сячі карб., фунт соли на совітські гроші 7 тисяч на українські
1500 карб., фунт хліба на совітські гроші 1000 карб. на українські
250 і т.и. Економичне становище українського робітництва і селян-
ства значно погіршало тим, що ту допомогу, яку воно мало під часи
минувших окупацій большовиками території України від української
кооперації, котру зараз большовики цілковито знищили.
ВІЙСЬКОВА ІНФОРМАЦІЯ. Військові окупаційні сили большовиків у Ка-
м'янецькому повіті складаються зі слідуючих частин: 60 піхотна ді-
візія розташована в Кам'янецькому повіті, штаб якої міститься в м.
Кам'янці. Крім частин 60 дівізії в Кам'янецькому повіті розташовані
частини 41 совітської дівізії, штаб якої знаходиться в м. Дунаївцях.
По відомостям з Кам'янецького ісполкома /Рада/ в районі Кам'янця
перебуває 70 тисяч совітських військ, які частини і звідкіля вони
прибувають виявнить не удалося, бо большовики це надзвичайно ма-
скирують.
Війська розташовані в Кам'янецькому повіті, заняті в сучасний мент
слідуючою працею: учот і мобілізація людей від 18 до 45 років, при-
чому мобілізованих забирають і відправляють до Московщини, моби-
лізовані українські громодяне кидають большовиків і тікають за
кордон до Галичини і Румунії, так що всі села над Збручем в Гали-
чині повні біженців з України, які знаходяться в дуже скрутному
матеріяльному становищу.
Реквізицією хліба, худоби і збіжжа, причому все реквізоване і
погрібоване вивозиться потягами до Московщини.
Що торкається внутрішнього стану розташованих в Кам'янецькому
повіті совітських військ, то помічається поширюча агітація проти
совітських установ, а головним чином проти Чека, яка як кажуть чер-
воноармійці виконує різні присуди і вироки смерти руками червоно-
армійців, а вони стріляючи і гвалтуючи людей не знають, чи вони
дійсно чим провинились перед совітською владою, чи їх розстрілю-
ють бо так хочеться Чрезвичайці.
Взагалі можу зауважити, що як авторитет совітської влади так і
сила совітської армії тримається на терорі чрезвичайок в послу-
гах якої, знаходяться багнети китайців. 5/IV 1921 р.

N.

Гнилие

У.Н.Р.

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Деп. Пол. Інф.

.. березня 1921р.

ч. ..

ДО ШТАБА ГЕНЕРАЛА Т Ю Т Ю Н Н И К А.

З Проскурівського району одержані слідуючі відомости: Велика кількість червоного війська марширує ~~хаханаханахіхіхаханаха~~ через Проскурів на Кам'янець- в період 28/II-4/III пересовувалась тяжка артілерія. Розташовані в Проскурові червоноармійці кажуть, що війська ідуть на Румунський кордон не для війни з румунами, а тому що на весну чекають наступу через Румунію Українського війська.

В рядах червоних можна зпостерегти упадок віри в обіцянки своїх верхів.

Мобілізованні Українців висловлюють думку, що при першій зможі перейдуть на бік Українського вій-

Копія.

Витяг з листа Голови Київського Апеляційного Суду Ростислава Лащенко до Пана Премер-Міністра.

.....Ганський приїхав з Гусятина і Скали. Вважаю необхідним написать про те, що він привіз. В Скалі маса збігців, селяне страшенно обурені на большовиків. Кажуть: хай прийде, хто угодно аби прогнав цю наволочь. Чекають Українського війська і Головного Отамана. По словам Г-го настрій там за Збручем для офензиви надзвичайно благоприятний. Як би зараз пішла невелика навіть, озброена добре і зорганізована сила - піднявся би весь нарід. Большовики все реквізують, граблять, нищать, особливо обурює седян роспорядження больш. влади залишать одну коняку на 15 десятин /очевидно для декорації/. Характерно, що серед збігців тьма жидів, які теж запалали любовью до України; навіть молодь жидівська буцім то каже, що як би прийшло військо українське, вони всі стануть в його шеренги. .....

З оригіналом згідно.

Діловод /підпис/

Свідчу.

Начальник Канцелярії ДИРЕКТОРІЇ

До Пана Ген. Хор. Жадановича.

Пан Головний Отаман наказав мені в його імені скласти щирі привіти Вам, пане Генерал, а також всім Вашим сподвижникам сердечну подяку за прибуття і перебуття Вами його, Пана Головного Отамана, найщирші побажання в день Вашого Імянин.

Варшавській Старшина
30/III - 1921 р.
Старшина.

Жеребецький

Полковник

Передати стор 2 35

До Пана Головного Отамана Військ Української Народньої Республіки.

1. Рапорт.

Більшовики готовяться до війни. 4-го лютого б.р. в помешкання Київського вокзалу відбулася військова рада озброєних військових сил на Україні. Рада ця відбулася в присутности Подюбського, Домонтова, Котова і Бурбаца з Басарабії та Стойкіна/був царського генерала/, а також присутствовало багато цивільних осіб, між котрими був румин Мулеско, конференція тягнулася цілий день при закритих дверях і зостала ся таємною, відомо тільки,що бувший царський генерал Стойкин призначен був на посаду КОМАНДИРА полудньово-західнього фронту. На станції Жмеринка стоять пять вальонових вагонів на одним з котрих написано"Ліквідаційно-тактичеський отдел Рум-фронта" і в вагонах цих по скілька раз на день бувають: Домонтов, Бурбац, Подюбський і Котов. Камяноцький. Начальник Особого відділу Румграниці тов.Абрамович щоденно висилає шифровані цифровим шифром телеграми під адресом Штаб Румфронта цілком таємно. Абрамович дуже слабо говорить по-російськи. 25 лютого б.р. наказом товарища Подюбського, було обявлено щоб кожний кавалерист мав при собі фляшку на воду, котра повинна отягнута сукном і прилягало сідла, а також було видано всім по три унтія галетів та чвертя унтя цукру, все це повинно міститися в торбі коло сідла. Галети виробляють з разової муки в м. Жмеринці та Києві, смак їх кисло-солодкий. Кавалеристи зайняті на поготові до виступу. В м.Жмеринці стоять на станції чотири вагони большевицької літератури предназначеної для Румунії. Літературу і гроші в день висилає голова "Агіт-відділу"тов.Іванов і Сазанський. В м."Жмеринці на Поділлю та Проскурові розпорядженням Губревкому з 25 бігучого лютого заказано розібрати всі дерев'яні будинки, склепи, хати і хліви з цих матеріялів мають робити нари для війська в Жмеринських казармах Толкача, Архиреєських та міських, котрі знаходяться коло вокзалу, маю видано зробити 8.000 тапчанів, з цім ціло мобілізовано столярів, плотників і инших робітників, котрі вже розпочали працю. Більшовики в Жмеринці очікують 5.000 війська, котре має бути розквартировано по приватних помешканнях. 20 лютого бігучого року в цілій Росії обходилася 6-годовщина організації червоної армії. В Жмеринці на радянські площу відбувся парад військ, а вечером в Шевченківськім будинку виступали: тов.Шаренко, Сазанський, Іванов, Шікольський і делегат мирної делегації в Києві т.Макаров, котрий від імени делегації сказав, що большевицька делегація вже немає сили вести переговори, тому що Польща ставить дуже тяжкі умови, на котрих-то давання золота, "котрого ми твердимо що не дамо", бо відступили би від комуністичних принципів і по другоє турнувія за наше золото буде нас душити. Но мір певно підписаний не буде, а коли і буде то певно не надовго. В цілій Европі і також і Польщі розвивається революційний рух. Дальше т.Макаров освідчує, що був в Варшаві і бачив як російська буржуазія гуляє по ресторанах з польськими генералами і розіграє на бігах в кінових збранних в діямантах та бриллянтах, а бідний польський пролєтаріят носить по улицях дрова, вугля та гній і щоденно сотнями падають від голоду ці жертви "От так виглядає біла Польща Пільсудського але зачекайте трошки, прийде час і наша червона туча раптово спаде на них, то їх останні предсмертні корчі, будьте певні. Решта ораторів тримала в такім самім духові. Велику мову мав т.Абрамович, котрий виповівся о тім що в Румунії іде спішна організація комуністична. Абрамович не був цілком зрозумілий публіком, тому що але говорив по російськи. Кур'єр дуже часто приїздає до Жмеринця, привозить з собою літературу до Румунії. Дві неділі тому назад до Румунії з Жмеринця виїхав комуніст Соломін-жид, котрий працював в Жмеринській трезвичайці під назвиськом Коцюк, неділю тому назад він був в Житомирі. Товарищ Соломін був приговорений в Листопаді 1920 р. Київським Надзвичайним Судом на кару смерти, содержався в Жмеринській тюрмі і перед евакуацією, як каже Соломін, викупився за гроші. І також і багато других большевиків, котрі були приговорені, випущені і тепер вони мстять і терорізірують населення що не даються описати.

Від імени пострадавших мешканців просимо зробити слідство при яких обставинах був звільнений т.Соломін і инші бандити як приступники Української Народної Республіки. о/

В районах Гранполя, Смотрича, Ушиця, Рихтецької Слобідки села Чрної появилися нові відділи радянських військ, котрі прибули в Катеринославської губернії, с між ними і Українці з Києва, але в малім процентї. Відділ

Історія. мат. т 33.

До Пана Головного Отамана Військ Української Народньої Республіки.

Рапорт.

25 лютого б.р. в районі Ярмолинець, в селі Татарських приїхало десять червоноармейців, котрі почали забірати у селян худобу, коні вози та хліб, селяне почали шумотіти, збиратися до купи, почали звонити на церковні дзвонниці тревогу, тоді почали з цілого села збігатися селяни з топорами, з косами і иншим, під кінець бійки виявилося, що зостало забито вісім червоноармейців, 2 коней та двох селян, а останні порозбігалися. На другий день приїхало 100 козаків кінниці "Кочубея" але селяне порозбігалися по других селах.
В повітах: Камянецькім, Ушицькім та Могилівським селяни відмовилися дати рекрутів і хліба, мотивуючи це тим, що вони не узнають комуни, большовики спровадили експедицію карну, котра почала скликати по селах мітінги, але на ті мітінги ніхто з селян ,опріч жінок та дітей не пішов. На запитання чому нема чоловіків жінки відповіли- почали кричати, що комуна принесла їм тільки біду, що господарі мусять втікати від своєї рідної хати і родини в ліси та заграницю. Большовики їм загрозили, що за такі розмови вони будуть розстріляні як контр-революціонери, але на це з тлуму почали , що раз немає їх отців, мужів та дітий, то хай і їх розстріляють. Большовики складали протоколи о невиповненні селянами наказів і казали підписувати, але селяни відмовилися і сказали, що не узнають большовиків і не будуть підписувати ніяких паперів.
З Ушицького, Проскурівського та Камянецького повітів селяни збираються озброеними партіями і вивозять хліб за Збруч і все не повертають назад.
А також тисячами щоденно втікає людей молодих і старих, котрі бажають вступити в армії- раїнську або Польську. Літературу від Міністерства Преси і Пропаганди я досі не получив,мною висланому Головному Отаманові пять рапортів, про отримання яких прошу мене сповістити. Всі мої рапорти прошу мати в таємниці, тому що мое назвисько ест дуже відоме большовикам.

Місце постою Акала. 7 березня 1921 р.

М. / підпис /.

г 34

Цілком таємно.

До Пана Головного Отамана Військ Української Народньої Республіки.

2-го марта до мене прибула змобілізована Камянецькою ЧЕКА певна особа, котра привезла слідуючий матеріял.
15 лютого б.р.по дорозі аь Винниці до Камянця було заарештовано три особі, котрі везли протемти і меморіяли від українських організацій і людности, меморіял і протест мали по кілька тисяч підписів. Меморіял адресований був до Польського і Румунського Урядів, а протест був адресований до Уряду Української Народньої Республіки і до пана Головного Отамана С.Петлюри. По соші між Ярмолинцями і Дунаївцями особи ці були арештовані чекістами і припроваджені до Камянецької ЧЕКА. В Чрезвичайці особі ці зостали обшукані і найдено коло них багато миколаївських грошей і дуже важні документи, себ-то списи розстріляних на Україні громадян і селян, а також і меморіял. Назвиска цих осіб невдалося вивідати, відомо тільки, що один з них високого росту назвався Скамоком. Громадян цих зо всім матеріялом відослано під ескортою до Винниці в ГУБЧЕКА, а з меморіялів зняті копії, котрі ховаються в Камянецькі ЧЕКА. Меморіял міститься на трьох листах, а протест на двох. Вдалося прочитати тільки часть протесту, т.е. один лист в котрім було неписано слідуюче: о тім , що Українське громадянство з 1917 року по нинішний день поливає свою невинну кров і немає жадних результатів. Останній наїзд східних монголів нищить дотла весь український нарід та інтелігенцію і все те що називається Українським. Освіта національна зовсім занехана. Свідомих українців відсилають тисячами на Московщину, а з Московщини присилають комуністів, котрі своїм страшним терором, якого ще світ не бачив, пригнущили і то сесолянство, котре і так мало посідає національної свідомости завдяки політиці московських царів. Повстання які відбуваються в останні часи на Україні жадних бажаних результатів, а тілько десятки тисяч жертв, консфіскати всього майна, висилка в контраційні лагери та випалювання сел, тілько скріз горе і горе, що Уряд Української Народньої Республики котрий втягнув з одного боку в політичну і військову акцію проти радянських монголів українську людність; з другого боку Українське громадянство, котре знаходилось за лінією військових акцій, свідоме в своїй національности і опираючись на свій центральний Уряд, який ішов з військом звільняти Україну, почулося до обовязку виступити в загальній боротьбі проти радянських військ. На -жаль сталося иначе: У.У.Н.Р. з малою частиною війська евакувався за кордон Укроіни, лишивши увесь нарід віруючий в них самім собі і на знущання большевиків. Уряд Української Народньої Республіки нем дав о собі жадної чутки, так якби їх і не було на світі. Не проти ми громадяне довірили ся Урядові та Панові Головному Отаманові Петлюрі, щоби сіділи спокійно за кордоном, а про те щобисьте протестували перед цілим світом про ту несправидливість, яка твориться над рідних землях України. Ви немаете права спокійно приглядатися тим несправидливостям і тим страшним знущанням, які відбуваються на землях України. Ми заносимо рішучий протест проти неділяльности Уряду Української Народньої Республіки, котре віддало міліони населення на паство большевикам, а край Україну на рабунок і знущання.
От це все , що вдалося перевести на папір з першого листа протесту і достарчити. Щоб доркається другого листа і меморіялу, то неможливо дістати бо хорониться в Секретнім відділі Камянецької ЧЕКА.
Місце постою Скала 7 березня 1921 року.
М / підпис /.

Держ. арх. 82

Склад Кам'янецької Чрезвичайки.

Чрезвичайка складається з відділів: Секретно-Оперативного Загального та Комендатури. Голова Чрезвичайки т. Дікольський. Відділ Секретно- Оперативний - Завідуючий котрого ест Кубишин, він і заміститель Голови ЧНК- складається в частин: Оперативної завідуч. котрої тов. Соболів- співробітників-50 чоловік,- Регістраційної, завідуючим котрої тов. Варваров, співробітників 10 чоловік, Інформаційної-завідуючим котрої Луцький / Кам'янецький/ співробітників 30 чоловік. Відділ розшуку-зав. Четвертная, співробітників 5 чоловік. А також 5 слідчих груп, котрі розбиті по преступностям. Завідуючий першої групи секретний агентів т. Варшавський / Кам'янецький кадок, праця котрого виключно по-за чрезвичайкою/.
Відділ Загальний- Завідуючий котрого т. Катеринський, він же і і секретар ЧНК , складається з Загальної канцелярії, співр. 4 чол., Фінансової частини-співроб. 3 чрл., та Господачої частини де працює 4 чол., а також Казначей т. Сопрягина, котрий посідає дві незгораємі каси, в котрих міститься різні цінності, себ-то золото, бриллянти, різні церковні чаши золоті та хрести і инші цінності, а також золото монетами та паперові гроші різною чужоземною валютою.
Крім них відділів до Загального відділу належить і так називаємі " Арештіліца", котрі містяться в трьох великих кімнатах і заповнені всякого роду конфіскованими річами, завід. котрими т. Іванів
Комендатура складається зо стола пропусків і справок-комендант т. Мироток/ бувш. пекар/ і трьох помічників комендантів, котрі несуть ночні дежурства, обшукують арештованих і відсилають до тюрми. В комендатурі беруться пропуски до Головного будинку ЧНК, до голови та слідчих.
При чрезвичайці мається кінний отряд, котрий несе функції на границях і в повітах, котрий складається з 100 озброєних козаків а також і частина з 50 чол., котра несе карульну службу, котрі складаються виключно комуністів.
Всі Українські герби , а також і на Університеті зістали зірвані і замінені червоною зіздою.

Місце постою Біла. 7/III 1921 р.

К / підпис /

В И Т Я Г з донесення від 9/Е ч.04.

Сьогодня я був в Штабі армії і поручник Шашкевіч /він від"їзжає завтра/ з розпукою зазначив мені, що наші "отамани" так себе тримають, що вони просто не знають що з ними робити. Отаман Карий, який має дуже великі уповноваження від Головного Отамана веде себе і цілу організацію в Рівному так, що про це відомо не тільки Рівному, а й далеко навколо. Ясно, що цім ставить в дуже прикре становище поляків. Я вже не буду торкатись скандалів Бесарабенка, Щербанюка і Ко. бо вони у Вас там і вам відніймше хто правивй, але консперуватись так як по телефону звонити чи буде цю ніч налет на Із"яславль то це не по консперативному.....

В И Т Я Г з донесення від 9/Ш ч.07.

Сьогодня поручником Шашкевічем зазначено мені про абсолютне недопустиме повод ення Карого. Поручник Шашкевіч з розпукою оповідав, що Карому, як маючому уповноваження підписані Головним Отаманом, вони не чинили жадних перешкод, а навпаки допомагали, а він, так "консперативно" повів справу ~~що знає~~ що знає не тільки Львів і Рівно, а далеко кругом, що він формує пов танців з дозволу поляків. Необхідно внушити цім отаманам, що вони повстанцями лише коли будуть на території України, а не в Рівному, по цей бік фронту.....

*Пор. Шашкевич – шеф секції політичної II-го Відділу Штабу II" польської армії".

К о п і я.

ВІД ПОВІТОВОГО КАМ"ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКОГО ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ.

Волею й зусиллями робітника й селянина Кам"янецький повіт зібрався 3 з'їзді 26-29 січня біжучого року при 175 делегатах від працюючого люду селян, робітників виявити свою волю й обрав найвищий орган своєї влади, повітовий Виконавчий Комітет, в слідуючому складі: т.т.Шестоперов, Шаулко, Колодрубський, Сазанський Володимир, Макаров, Бельтюков, Козаков, Зезуляк, Сазанський Петро, Горчинський, Роговський, Українчук, Ефімов, Волянський, Астахів, Новіків, Бельський, Кротик, Волощук, Тетерва.

Виконавчий Комітет переявши владу від бувшого революційного комітету вирішив зі свого складу для проведення біжучої праці президію зі слідуючих: т.т.Шестоперів-голова Виконкому, Волощук і Новіків-заступниками голови, Зезуляк, Бельбюків, Козаков-членами президії Колодруоський-секретар.

Для проведення праці в відділах Виконавчий Комітет призначив слідуючих товаришів:

Відділ Керуванн	т. Новіків.
Відділ Народньої Освіти	т. Волянський.
Загальний Відділ	т. Сазанський Петро.
Фінансовий Відділ	т. Ефімов.
Відділ Охорони Здоровля	т. Бельський
Повітовий Харч. Комісаріят	т. Козаков.
Військовий Комісаріят	т. Бельтюків Іван
Начальник Пов. Роб.-Сел. міл.	т. Астахів.
Відділ Комунальн. Господ.	т. Шейнфізен Самуіл.
Відділ Соціяльн. Забезп.	т. Титаренко Павло.
Правничий Відділ	т. Кротик.
Статистичний відділ	т. Радіонський.
Відділ Праці	т. Малащук Ефім.
Робітниче-Селянська інспекція	т. Березін.
Повіт. Рада Народ. Госпол.	т. Шаулко.
Відділ Видавничий	т. Журба.
Надзвичайна Комісія	т. Нікольський.

Всі накази видані бувшим Революційним Комітетом залишаються в силі й належать виконанню.

Оповіщаючи населення Кам"янецького повіту й міста Кам"янця, Повітовий Виконавчий Комітет закликає до всебічної підтримки його й виконання наказів. Спільними силами робітників й селян Виконавчий Комітет зможе зліквідувати руїну й безладдя й встановивши нове життя поліпшити стан робітників й селян.

ГОЛОВА ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ ШЕСТОПЕРІВ.
Секретарь КОЛОДРУБСЬКИЙ.

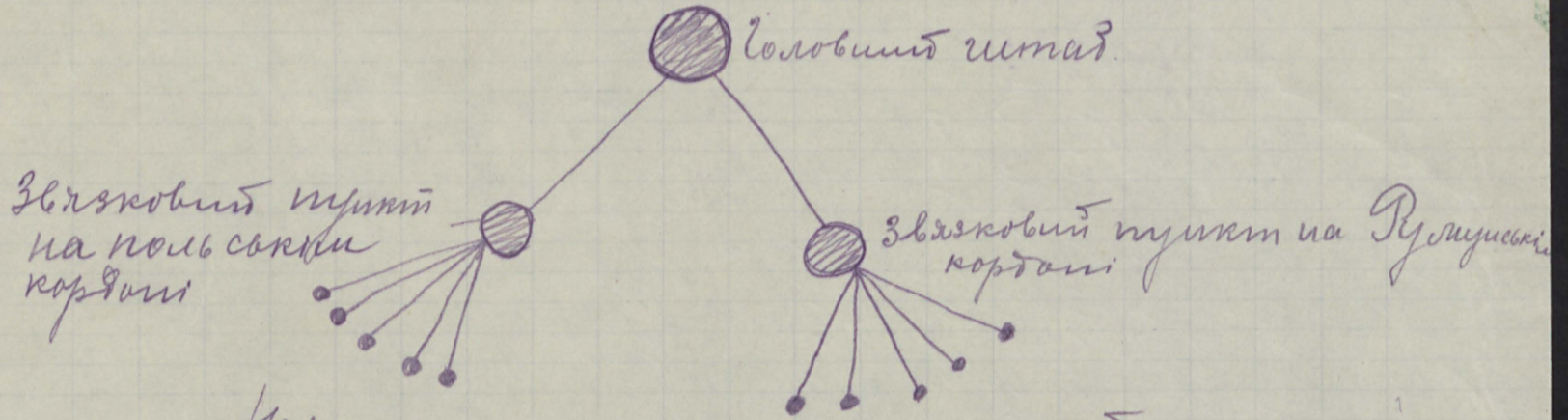

Схема зв'язку повстанчих організацій.

В И Т Я Г

з докладу п.Тихоновича від 12 березня 1921 року під Ч. 117.

3.НАСЕЛЕННЯ.В останній час помічається вороже відношення до большовиків.Викликається це половним чином тим,що населення завдяки абсолютному забороненню вільної торгвлі,не має зовсім - [redacted] нафти,сірників,краму та инших продуктів,які раніш привозились, а не готовились на місці.Крім того поширюється бандитизм навіть з боку самих червоноармійців,не викликає велике обурення.
В приватних балачках селяне частіше згадують про "Петлюру"і помічається більш прихільне відношення до нього.Про те,що дійсно робить Уряд У.Н.Р.і де він,ніхто нічого не знає.
До польських і комуністичних військ відношення вороже.Большовикам співчувають постільки,поскільки вони дають ім землю.
Була оголошена большовиками мобілізація за 5 літ,але майже ніхто не пішов,завдяки цьому большовиками по відношенню дезертирів проваджиться надзвичайний терор - палять хати і навіть цілі села,забирають худобу і инш.піймання дезертирів - розстрілюють,втікших забирають жінок і дітей як заложників і т.и.
Національна свідомість досить слаба.Незадоволення большовиками викликається скоріш матеріяльними причинами чим національними.

4. ПОВСТАННЯ.Про повстання одержать які небуть певні відомости не можливо.У своїй офіційній пресі большовики про це не пишуть. Ті ж чутки,які розповсюджуються не завше відповідають дійсности. Серед населення є балачки о тому,що повстання вибухають на Київщині та Полтавщині.Зараз повстання ослабли з тим,щоб виникнути знову весною.Певні відомости не можливо мати ще і по тій причині,що большовиками було об,явлено,о тім,що росповсюджування чуток про заворушення повстанців,або поміч повстанцям - будуть розстрілювати ся а тому кожен боіться про те балакати.

7. ВІЙСЬКО. Військ в останній час проходило не багато,на кордоні теж не має великих скопищ війська.Роз,їздають тільки невеличкі патрулі,які грабують тих хто іде за кордон.

З оригіналом згідно:

Начальник Загального Відділу В.-Похідної Канцелярії Головного Отамана Війська У.Н.Р.,Поручник [signature]

Вер.№ 28
22 Березня 1921 р.

До п.Начальника Партизансько - Повстанческого Штабу Головного Отамана.

Маю за шану подати до відому.

За Начальника Військово-Похідної Канцелярії Головного Отамана Війська У.Н.Р.,Поручник [signature]

"21"березня 1921 р.

Ч 5.01

Тарнів.

Начальник Загального Відділу [signature]

В.Н. 8.4.20
24 Березня 1920 р.

КАНЦЕЛЯРІЯ
Головного Отамана
ВІЙСЬК
Української Народньої Республіки
21 Березня 1920 р.
№ 499

До п.Начальника Повстансько-Партизанського Штабу Головного Отамана.

При цьому маю за честь подати інформаційний матеріял під Ч.36.
ДОДАТОК: інформ.мат. на 6 стор.

Начальник Канцелярії,
Адміністратор

Начальник Загального
Відділу, Поручник

Інформ. мат. ч 37

Копія.

До Пана Головного Отамана Війська У.Н.Р.

Рапорт [redacted].

17 березня б.р.інформаційний відділ Кам'янецької Чека отримав з Винниці таємний рапорт слідуючого змісту "По всій Україні бандитизм та напади розбійничих банд на військові потяги.Части армії Буденного прибули до війська зі неблагонадежні,з центром Москвою зв'язку не має,становище дуже позажне.Всі полковим та ротним ячейкам починати рішучі заходи проти брожения у військах.Пустити в хід всі пропагандно - освітні отряди.Між Винницею та Київом зв'язок підтримується лише панцерними автомобілями ,но зроблені заходи до восстановлення надлежащого зв'язку.

17 березня б.р.по всій Україні розіслані незвичні телеграми "Укроета" в телеграмах них,говориться: "Всім,Всім,Всім. Від 15/III б.р.всі розпорядження ісходящі від Центрально - Московського Уряду /Леніна/ не признавати,бо власть на Україні взята в руки Харьківським Урядом Раковського".Приказом Губревкома від 15/III затримано всі наладовані потягами транспорти збіжжа,цукру та інших продуктів котрі мали бути відправлені на Московщину.Всі начальники відділів Кам'янецької "Проскуровської"та Винницької чрезвичайок отримали урльоп,а на їх посади назначаються чекісти та мобілізовані урядовці.Де котрі з чекістів - комісарів тех спішно беруть одпуски по хворобі,а також і службово виїжають в Центр.Чекісти і взагалі комуністи запасаються цівільними паспортами та убранням. В районі Ярмолинець,Нової Ушиці та Шурованих куриловців красноармійці ведуть себе дуже лагідно відносно людности котра голосно заявляє їм,що вже час забиратися з України до Московщини. Наказів людність зовсім не виконує,але і большовики не роблять жадних репресій.

18/III - 1921 р.Місце постою Скала.[redacted]

Вих.ч.31.

22 Березня 1921 р.

До п.Начальника Партизансько - Повстаньчеського Штабу Головного Отамана.

Маю за шану подати до відому інформаційний матер,ял Ч.37.

За Начальника В.-Пох.Канцелярії
Головного Отамана Війська У.Н.Р.,Поручник [signature]

"22"берез.921 р.

Ч.570..
Тарнів.

Історич. спом. ЕЗ4.

Копія.

З В І Т Ч. І.

Особа досить компетентна у військових справах виїхавши з м.Житомира 22 лютого і прибувша до м.Рівного на Волині І березня ц.р.подає:

ВІЙСЬКОВІ СИЛИ НА ВОЛИНІ:

Штаб XII армії розташований в м.Києві.
В першій половині січня 1921 р.до Житомира прибули квартир,ери від Штабу Армії,які зарекві́рували в місті поверх 2000 кімнат для штабу і службовців.Після того /через 8-10 день/з Москви було одержано телеграму припинити дальшу реквізіцію помешкань,бо штаб залишається в м.Києві,як підлягаючий розформованню на випадок підписання миру з Польщою.
ЗАЛОГА м.ЖИТОМИРУ.
1/Карбат.Губвоенкома /Караульний батальон Губ.Військового Комісар.270 ч. Озброєний дуже пагано,має до 100 карабінів.Склад його часто міняється бо багато червоноармійців дезертирують.
2/Вохрбат /баталіон військ внутрішньої охорони Республіки/400-500 чол. Озброєний дуже добре,має повний комплект карабінів,машинови крисі і має 4 гармати,які стратив в бійці з повстанцями от.Мордалевіча в половині лютого ц.р.
3/Школа червоних командірів . . . . . 120 - 150 чол.
Озброєні досить добре,мають карабіни і машинові крисі.
4/Губ.кінський запас . . . . . 700 коней.
По роскладці Наркомвоєн Волинь мусить дати . . . . . 3000 коней./
44 СТРІЛКОВА ДІВІЗІЯ.Штаб в м.Житомирі,складається з 3 бригад:І/ПЛАСТУНСЬКА-штаб в м.Овручі- біля 700 багнетів,2/БОГУНСЬКА-штаб в Звягелі-700-800 багнетів і 3/Таращанська - штаб здається в Полоннім - 700 - 800 багнетів.Крім того,в склад дівізіі входить кіннота 150 - 200 шабель,гарматчики /10 - 12 гармат/і спеціяльний батальон звязку.
Крім того на терені Волині перебували такі частини:
1/19 СТРІЛКОВА ДІВІЗІЯ - штаб був в Мозирі,а потім в Овручі.Після боїв з Балаховичем решткa дівізіі в грудні 1920 р.була влита,як поповнення, в 44 дівізію,а штаб 19 дівізіі розформовано.
2/41 СТРІЛКОВА ДІВІЗІЯ - була розташована між Маликом і Бородянкою.Розформовано як небезпечну "поддавшуюся вліянію агитаторов Струка і Мордалевіча."

II. ГАРМАТНЕ ПОСТАЧАННЯ І СТАН АРМІІ.

Начальник гарматної частини 44 дівізіі в розмові зазначив,що після поразки большовиків на Віслі значна частина гармат і набоїв попала в руки поляків і завлядки тому в кінці вересня і жовтня справа з гарматним постачанням стояла катастрофично.Поправив діла Врангель,але й зараз гарматне постачання стоїть дуже зле.
Червоноармійці босі,напіводягнені і від інтендантури нічого не одержують:живуть поборами міст і сел /одяг і взуття/,харчуються у селян в містах розташування.Незадоволення особливо комісарами страшенне.Червоноармійці одверто кажуть,що в випадку нової війни масово будуть переходить на бік того,з ким будуть воювати.Серед війська панує антісемітизм і як тільки у большовиків хоч трохи захитається безумовно буде величезний жидівський погром.

III. ОРГАНІЗАЦІЯ КІННОТИ І РЕГІСТРАЦІЯ КОНЕЙ.

По тону розпоряджень з військового центру в Москви видно,що большовики всю свою увагу звернули на організацію кінноти "Пролетарій на коня"кричать тепер большовики.По роскладці Наркомвоєна,з Москви/Волинь мусить дати по реквізіції для армії 3000 шт.коней.Коли роскладка була оголошена,то повітові та волосні ревкоми звернулись до Губ.військового комісара з проханням звільнити Волинь від реквізіції коней,бо остання увесь час з 1915 р.була ареною війни,що ця реквізіція остаточно підорве селянське господарство.Комісар надіслав відповідне клопотання до Москви.Відповідь була за підписом Троцького такого змісту:"Боева мощь красної армії і спасеніе в будущем Россіі Совѣтскойзиждется на крѣпости и силѣ кавалеріи, что важное крестьянскаго хозяйства.Реквізіцію продолжать до полної норми."
В перших днях лютого військовий комісар Волині отримав перші відомости про те,що поляки і селяне вивозять з нейтральної зони коні,які годяться для війська.Після того зараз же було зроблено розпорядження розбити нейтральну зону на кілька участків і в кожний участок призначити спеціяльну комісію під головуванням /обовязкового/ старшини кінотчика. Кожна комісія у своєму участкові повинна була переписати усіх коней, здібних для війська і на кожну коняку видати пашпорт.Власник коняки не має права ії продати а коли вона здохне,то про це мусить складатись спеціяльний акт.

IУ. МОБІЛІЗАЦІЯ:

На Волині оголошено з 20 до 25 включно.На мобілізацію села зовсім не йдуть.Більшість молодих хлопців з прикордонної смуги тікають на поль-

до 7 36

ському бік "йдемо до Польщі, бо чули, що Батько Петлюра формує там армію і хочемо до неї вступити". На жаль польські пляцувки, не маючи відповідних вказівок, затримують їх і відправляють назад на большовицьку сторону.

У. ДЕМОБІЛІЗАЦІЯ.

Звільнено з діевих частин від 35 до 30 років, причому 30, 31 і 32 відправлено до Трудових Армій.

УІ. ВИСНОВКИ ПРИБУВШОЇ ОСОБИ ЩО ДО БОЄЗДАТНОСТИ ВІЙСЬК РОЗТ7НА ВОЛИНІ.

Коли боєздатність большовицькоі армії в липні - серпні 1920 р. можна було оцінювати в 5, то зараз - піхота - 0, а кіннота - І.

УІІ. ЗАБОРОНА ВВОЗУ ЗБІЖЖА І ВІДМІНА ІІ.

18 грудня 1920 р. Губ. Ревком заборонив до м. Житомиру ввіз річей споживчих з тим, щоби мешканці отримували необхідні для них речі у споживчих лавок "Единаго потребителя", в яких нічого в дійсности не було. Після того почались заворушення і на робітничій конференції заборона ввозу була роскритикована і 21 січня її було скасовано.

УШ. ПОЛІТИЧНІ ЗАХОДИ.

Увесь час в своїх газетах, наказах, а також і на мітінгах большовики трактують про те, що "мир, заключений з польськими панами не может быть прочным и надежним". Крім того, большовицька преса пише, що мирові переговори відбуваються в надзвичайно тяжких умовах, бо поляки тормозять справу і що коли мир не буде підписаний то це станеться тільки по вині поляків. За спиною польської делегації пишуть і на мітінгах кажуть большовики, стоять дипльомати Антанти і що коли мирові переговори з Польщею будуть зірвані, то "русским рабочим и крестьянам придется воевать со всем буржуазним миром."

ІХ. ПОВСТАННЯ.

І/В половині лютого Повстанчий відділ Мордалевіча підійшов аж до Житомиру /до с. Троковичі 8-10 верст/. Проти Мордалевіча большовики вислали батальон Вохр і школу червоних командірів, а також 4 гармати і машинові криси. Після короткого, але гарячого бою, Мордалевіч большовиків розбив, забрав гармати і машинові криси і силу набоїв і повернув в Радомишльський повіт.

П О Д І Л Л Я.

І. ЧЕРВОНА АРМІЯ.

ПРОСКУРІВСЬКИЙ РАЙОН. За нейтральною зоною в напрямку на Проскурів червоного війська нема в великій кількости, а тільки лише застави, котрі стоять по селам, зафіксовані застави в с.с. Вітівнях і Климківцях. Застави ці мають по чоловік 50 - 60 піших червоноармійців, по дорозі встрічаються кінні патрулі, котрі їздять по дорогам в кількости 5 - 6 чоловік. В районі, прилягаючому до кордону іде мобілізація людей від 20 до 25 років включно; всіх здатних до війська людей зараз же забирають від військового присутствія і під вартою відправляють на вокзал, а звідти по залізниці до Києва. Також оголошена мобілізація коней, завдяки чому селянство підходячих коней, котрі б могли попасти під мобілізацію, ухітряється переправаджувати через кордон за Збруч і тут продає галіційським "гіндлярам", котрих тут тепер маеться в великій кількости.

КАМЯНЕЦЬКИЙ РАЙОН. В Камянці і околицях розташована 60 дівізія, в Дунаевцях 40 дівізія червоноармійців. Жмеринка мае стати військовою базою майбутніх весняних військових подій. Військова організація досить сильна військо добре запровянтовано, завдяки рабункам і реквізиціям. Одяг військова е різноманітний.

Війська, розташовані в Камянецькому повіті, зайняті в сучасний мент слідуючою працею: учот і мобілізація людей від 18 - 45 років, причому мобілізованих забирають і відправляють до Московії, мобілізовані українські громадяне кидають большовиків і втікають за кордон до Галтчини і Румунії, так що всі села над Збручем в Галичині повні біженців з України, які знаходяться в дуже скрутному матеріяльному становищі. Війська також переводять реквізиції хліба, худоби і збіжжа, при чому все реквізоване і пограбоване вивозиться потягами до Московщини.

Що ж торкаеться внутрішнього стану розташованих в Камянецькому повіті совітських військ, то помічаеться поширююча агітація проти совітських установ, а головним чином проти ЧЕКА, яка, як кажуть червоноармійці викону е різні присуди і вироки смерти руками червоноармійців, а вони стріляючи і гвалтуючи людей не знають, чи вони дійсно чим провинились перед совітською владою, чи їх розстрілюють бо так хочеться Чрезвичайці.

Взагалі можна зауважити, що як авторитет совітської влади, так і сила совітської армії, тримаеться на терорі чрезвичайок в послугах якої, знаходяться багнети китайців.

ІІ. ВІДНОШЕННЯ КОМУНІСТИВ ДО РОБІТНИЦТВА Й СЕЛЯНСТВА.

Відношення селянства і робітників большовицькоі влади в сучасний мент дійшло до нечуваного терору і знущання над населенням без ріжниці полу, доказом чого можуть бути розстріли увязнення, висилки в центри Московщини, грабунки безчисленні реквізиції і ріжні переслудування. Ніхто

Box 86.

так не пригнічується як українці, будь Деникинець Врангелівець то ще так і сяк, навіть денікинські офіцери получають посади у большовиків, за те у українцю нема ніякого помилування.

III. НАСТРІЙ НАСЕЛЕННЯ.

В сучасний мент настрій населення і місцевих робітників до комуністичної влади і взагалі до комуністів став надзвичайно ворожим, комуністив і співчуваючих ім на селах повіту і посеред місцевого робітництва не має. Населення твердо переконалось, що рай, про який кричать московські комуністи, есть тільки одні слова, а тому всі свої надії на поліпшення стану свого життя покладається на скоре повернення Уряду У.Н.Р. на чолі з Головним Отаманом Петлюрою, імя котрого споминається кожним селянином, як національного героя і провідника до кращої будучности. Селянство щиро переконалося, що допомагаючи своєму рідному війську воно зможе визволитись з під тяжкого ярма московської окупації.

Офіційних національних та політичних організацій нема. Большовики не визнають жадних партій не організацій, крім комуністичних. Національна свідомість, любов до свого рідного з кожним днем росте і доходить до небувалих розмірів. Осередком національних та політичних організацій стала школа і церква. Тут гуртуються свідомі і щирі українській справі елементи і, під маркою церковних справ, працюють на всіх полях для відродження поневолених мас. В першій мірі працює учительство, котре одверто зараз стало на грунт цілковитої українізації школи. При церквах закладаються українські церковни ради. Тут приходиться зводити борьбу з нащадками та прихільниками Пімена; бувае так, що в одній і тій самій церкві, існуе дві церковні ради: українська і російська, які без перестанку ведуть між собою завзяту боротьбу політичного характеру. В містах і селах заводяться обовязково читальні і просвіти, тільки з застереженням, що куркулів та буржуїв не можна приймати в їх члени. Слабше проходить українізація в адміністрації. Тут урядовою мовою являється російська і українська, і тому, що урядовцями являються переважно росіяне і жиди, то ясно, що українізація на тім полю не може, як слід, розвиватися. В послідні часи в адміністрацію почали втискатися українці, котрі з трудом боронять свої справи. Взагалі українізація ширится стіхійно во всіх галузях державного життя.

IУ. ЕКОНОМІЧНЕ ПОЛОЖЕННЯ.

Економичне становище катастрофичне. Надзвичайно в скрутному становищі находиться ампровізація міст, приватна торгівля заказана, продуктів і річей необхідности дістати годі. Гроші всі, крім совітських, анульовані. Камянець-Подільський користуеться майже правом екстерітеріяльности, мимо розстрілів, заувживання неаовітськоі валюти, українські гроші і досі курсують майже явно в Камянці. То саме діеться в Оринині, Шатаві аж до Умані. В прифронтовій полосі курсують Миколаївські рублі і австрійські корони. Справа кооперації на мертвій точці, досі не відновила своіх функцій. В містах населення з голоду гине, з цеї причини масова еміграція особливо жидів. Не дивлячись на заборону всякої торгівлі, консперативно провадиться купівля і продаж з вимаганням виплати українською валютою за винятком так званих "аеропланів", курс українських грошей приблизно такий: курка на совітські гроші коштуе 15 тисяч карб., на українські 3 тисячі карб., фунт соли на совітські гроші 7 тис. на українські 1500 карб., фунт хліба на совітські 1000 карб. на українські 250 крб. і т.и. Економичне становище українського робітництва і селянства значно погіршалоттим, що ту допомогу, яку воно мало під часи минувших окупацій большовиками території України від української кооперації, котру зараз большовики цілковито знищили.

В сучасний мент всі зусілля большовицькоі влади направлені на викачування і використання всіх природніх багатств України, а також і приватного майна населення. На все що не може бути взято по реквізиційним декретам і роспорядженням, накладений конфіскат з запретом вільної торгівлі що підкреслюється різними учотами як - то: учот всеі худоби і збіжжа які мае селянин. Але не бажаючи обурювати проти селян реквізицією взятого на учот, большовики використовують різними засобами прибуток селянина від його худоби, збіжжа і т.и. Прикладом чого може служить такий факт: худобу, курей, свиней, овець селянин не мае права різати без благословення упродкома. Коли селянин мае дві корови, одну з них большовики відбирають по реквізиції, а з другоі корови, яка остаеться у селянина, він повинен кожний місяць представити в упродком чотирі фунти масла. Коли у селянина есть десять курей, комуністи трьох забирають по реквізиції, а з останніх семи курей які остаються у селянина, він повинен кожний місяць представити до упродкома вісімдесят шт. яець і т.и. Картоплю, капусту, сушені овочи большовики більшістю відбирають і відправляють до Московщини. До торкаеться продуктовноі праці селян по використанню добробуту землі, як - то: майбутній засів поля, засадження городів,

Ф 7 86

то я завжди чув таки балачки,як що до весни будуть триматись тут оці гнобителі комуністи,то ми знищим все свое майно і порозбігаемось хто куди буде бачить.Весна зустріне населення без коней і худоби,а тим самим широкі лани не будуть оброблені,що причиниться де що більшої руїни країни,але разом з тим і до близчого упадку комуністичного ладу на Украї

У. ОРГАНІЗАЦІЯ БОЛЬШОВИЦЬКОЇ ВЛАДИ.Колишні назви різного складу ревкомів,совітів,зараз переіменовані в "ради"так:"Повітова Рада,"волостна рада",Сільська рада",що до персонального складу цих рад,то в сільських та волосних радах працює місцевий карний елемент.Що торкається складу "Повітової ради",то вона здебільшого уявляе з себе групу цілком російських наіжих комуністів.Авторитет влади підтримуеться виключно окупантським військом,сила котрих впливае на більш меньш щиру працю всіх співробітників радянських установ.Як і раніш в Камянці відтграе значну роль Повітова Чека з 4 відділами в склад яких заходять як наіздні так і місцеві жидки - партійні робітники,праця котрих росповсюджуеться на волости і села.

УІ.НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНА СПРАВА.Що до національно-культурної праці большовицької влади на місцях можна зауважити слідуюче:Поруч з наказами і циркулярами про вживання в установах української мови,провадиться помірковане висилка дійсних місцевих українців в Росію,місця котрих заміщаються приізжим російським елементом,котрий підроблюючись під настрій і переконання місцевого населення зовнішню свою роботу /газети,відозви, оголошення і накази /провадить українською мовою.

УІІ.ПОВСТАННЯ. Есть відомости,що на Україні есть дуже багато повстанчих відділів на боротьбу з котрими большовики звертають велику увагу і стягають для цього на Україну свої війська,аби за всяку ціну як вони кажуть,до весни зліквідувать повстанців і бути готовими до нової боротьби.Примір для цього такий: в балачках з командіром роти 535 большовицького полку він сказав так: зараз на Україну стягаються великі сили совітського війська,аби до весни,зліквідувати повстанців головним чином на Полтавщині Махна,проти якого зараз уже направлені великі сили і мали одну перемогу.На мир з Польщою він дивиться так: коли каже нам удастця до весни зліквідувати повстання,розбить Махна і заспокоіть українських куркулів,ми на поляків направимо галицькі комуністичні полки,які зараз знаходяться в Умані,а коли каже він,вони нічого з поляками не зроблять "пойдем і ми."

до 7 36

Копія.

ВІД ПОВІТОВОГО КАМЯНЕЦЬ - ПОДІЛЬСЬКОГО ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ.

Волею й зусиллями робітника й селянина Камянецький повіт зміг на з'їзді 26 - 29 січня біжучого року при 175 делегатах від працюючого люду селян, робітників виявити свою волю й обрав найвищий орган своєї влади, повітовий виконавчий Комітет, в слідуючому складі: т.т. Шестеперов, Шаулко, Кододрубський, Созанський Володмир, Макаров, Вельтюков, Козаков, Зазуляк, Сазанський Петро, Горчинський, Роговський, Українчук, Ефімов, Волянський, Астахів, Новіков, Вільський, Кротик, Волощук, Тетерва.
Виконавчий Комітет перейнявши владу від бувшого революційного Комітету вирішив зі свого складу для проведення біжучої праці президію зі слідуючих: т.т. Шестопорова, голова Виконкому, Волощук і Новиків-заступниками голови, Зозуляк, Бельвюків, Козаков - членами президії Колодрубський - секретар.
Для проведення праці в відділах Виконавчий Комітет призначив слідуючих товаришів:

Відділ керування	Новикив	
Відділ народньої освіти	-----	Волянський
Загальний Відділ		Сазанський Петро
Фінансовий Відділ		Ефімов
Відділ Охорони здоровля		Вельський
Повітовий Харчовий Комісаріят		Козаков
Військовий Комісаріят		Вельтюків Іван
Начальник Пов.Роб.Сел.міл.		Астахів
Відділ комунальн.Господ.		Шейнайзен Саміл
Відділ соціяльн.забезпеч.		Титервак Павло
Правничий Відділ		Кротик
Статичстичний Відділ		Рахінський
Відділ Праці		Маламуд Ефім
Робітниче Селянська інспекція		Березін
Повіт.Рада Народ.Господар.		Шаулко
Відділ Видавничий		Журба
Надзвичайна комісія . . .		Нікольський

Всі накази видані бувшим Революційним Комітетом залишаються в силі й належать виконанню.
Оповіщаючи населення Камянецького повіту й міста Камянця, Повітовий Виконачий Комітет закликає до всемірної підтримки його й виконання наказів. Спільними силами робітники й селяне Виконавчий Комітет зможе зліквідувати руїну й безладдя й встановивши нове життя поліпшити стан робітників й селян.
Голова Виконавчого Комітету Шестоперів
Секретарь Колодрубський.

До 7/36.

За падолист і грудень 1920 року.

Свящ.Яросевич Мих.Лев за видачу раб.Петлюр.
Диякон Примак за бандит.
Ясиньський Микола т.с.
Гуднев Асцемусан т.с.
Якимчук Дмитро Ільіч "
Голуб Іван шпик
Дорбенков Мартіян т.с.
Дюрбецькова Надежда банд.
Златоверхова Людмила т.с.
Сафрон Ларіонович конр.
Марущак Вас.т.с.
Шеремета Йосип т.с.
Бочарів Андрій дезерт.
Олещук Марко "
Комісарів Миколай "
Голубів Микола "
Кистерюк Сава "
Отончаний Порфірій "
Колибабчук Федір "
Івасилюк Іван "
Мазур Василь "
Зозуля Петро "
Зозуля Порфірій "
Колибабчук Сидор "
Отаманчук Порфірій "
Мазур Іван "
Колибабчук Карп "
Ванейко Павло "
Насельний Йосип "
Забак Григорій "
Ступчаний Василь "
" Михайло "
Карпенко Іван "
" Семень "
Гоцалюк Евдоким "
Кучкуданів Іван "
Бегун Петро "
Ведай Іван "
Гончарук Омелько к.р.
Винничук Лука "
Сорока Трохим "
Черняга Іларіон "
Мельник Харитон "
Горбатюк Марк "
Мельник Пилип "
" Лев "
Березюк Сергій "
Конюшко Григорій "
Петровський Валерій "
Ратушняк "
Гобинський Олексан. "
Коух Тимофій "
Посвятенко Сергій "
Житечка Микола
Лисий Кирило за повст.
Антонюк Дмитро "
Целига Іван "
Подецький Елеазар "
Баран Домот "
Дверницький Йосип "
Паганець Павло : "
Киселенко Никифор "
Синько Кузьма . . "

Маращук Трохим за повст.
Логвінович Евген "
Коренний Пилип "
Белсенко Лев "
Фелямшин Григорій "
Кирилюк Фома "
Батаглюк Филимон "
Білоус Сергій "
Киселенко Прокофій "
Пуненко Никіфор "
Семенюк Лаврентій "
Баран Пилип "
Кабанець Григорій "
Стемблевський Петро "
Пилипенко Михайло "

Нач.особ.відд.Чернобильський.

Инструкція

Для служачих організаційно-інформаційних пунктів Брацлавської повстанческой групи.

Призначення пунктів заключається

1/ В установленні звязку з протибольшовицькими силами знаходячимися на Правобережній Україні і допомога їм в об'єднані всіх, для загальною і одночасового повстання проти Комуністичної власти.

2/ В перевезенно на терен комуністичної власти агітаційних відозв і оголошень, що до повстання.

3/ В точним і своєчасним донесенні, розвідочному відділу групи, о всіх подіях в деринах які надаються інформації

4/ Допомога переходу границі агентам групи.

Звязки улаштовуються

1/ З повстанческими відділами для того: а/ абе удержати повстанців від окремого і несвоєчасового виступу. б/ об'єднувати їх і надати планову і стратегічну організацію підлягаючи загальному повстанческому керуванню групи.

в/ допомагати повстанческим відділам і організаціям для будування нових організацій і підготовлювати їх до одночасового і планомірного виступу. г/ одержувати від повстанців і повстанческих організацій точні відомості про червону армію, її розположення і складкількості (орудій)

2/ Організовувати удари курінні окремі і надавати на їнкоми спеціальні стратегічні завдання такими, формувати терористичні ударні групи, і надавати завдання знищення видатніх комуністичних діячів. Нападати на большовицькі штаби, рейкоми і інш. Створювати в селах, що біля залізничних колій спеціальних людей підривні пункти, для того, коли почнеться повстання, абе вони позривали мости залізничні і комунікації і їм не дати большовицькому командуванню своєчасно перекидати сили против повстанців. Формувати

із місцевих сил спеціальні відділи засад і роботи
ельмінарди на обози і транспорти червоних. Мищути
живий зв'язок, ловити ординарців і посильних.
На зв'язок червоної армії повинна бути звернена особлива
увага! Агенти групи повинні навіть заладнувати тим-
часово на службу в большевицькі штаби і вести
энергійну пропаганду демократичних ідей за владу
У.Н.Р. Будувати в червоній армії організації, які могли-
би в удобний момент мищути комісарів і комуністичні нас-
рої маси проти остаппів.
Звязки головним чином належить установлювати перед сим,
зв'язуваль з ними (і тилом) можливості відношень. При їх до-
помозі старатись звязатись з начальниками повстанських
відділів доносить про таких до штабу групи.
При участі і допомозі сил нелегал. установить этапні
лінії звязкові, так щоби агенти групи могли направ-
лятись на потрібне місце, а відтам дані і цілі вони
були скриптим. Повстанчі організації на місцях групи
належало би провадить так: На чолі організації
ставити губ. організатора який мусить об'єднать
всі повітові організації а остапні мусять об'єднать
організації волостей які в свою чергу мусять об'єдну-
сим і т.д.
Всі ці організатори під час повстання мусять
прийняти на себе керування повстанчими людьми.
Повстанчі організації найкраще будувати
пятерками, бо ніхто не знав більше чотирьох членів ор-
ганізації. На обовязок кожного голови пятерки, покладаєть-
ся завдання, в момент повстання, привести свою пятер-
ку на збірний пункт, зазначений волостним або
сільським організатором. Волость складає курінь,
а коли є велика кількість людей то і два, а
як мало то доповнюється з другої волости, а ще

Відноситься до другої волості і Крім куріїв, не обхідно фор-
лювання окремих ударних відділів і груп особливого
призначення зазначених вище.

Наказую завжди пам'ятати що головними умова-
ми успіху, являється согласована і координована спіл-
на праця, а остання досягається, головним чином
хорошим телеграфічним зв'язку по між всіма повстан-
ческими партізанскими відділами. А по цьому на зв'язок
необхідно звернути особливу увагу.

Найбільше надійними частинами в
распоряженні Червоної армії і Радянської влади,
являються, взводи, роти і батальйони приком-
дировані до Ч.К. (Чрезвичайок.) а по цьому на такі
необхідно звернути особу увагу на обезсилення
таких в першу чергу.

Представник повстанчої
Брацлавської групи
Сотник Мак.

Командуючому повстанцями і парті-
занами всієї України Отаману Тютюнику.

Рапорт.

Доношу, що зазначеному інструкцією
керуються всі організатори і інструкто-
ри Брацлавської повстанческой групи, яку
прошу перегянути доповнити і затвердити

Представник повстанців
Брацлавщини
Сотник Мак

15/II-21 р.
м. Тарнів
7 028.

Начал. Генерального Військ. 4 Київської Стрілецької дивізії
Начальнику Відділу Державної Варти Республіки

Заява.

Колишній урядовець Укр. Нар. Республіки, чина: Радомишльської Повіт. Зем. Управи, Подільського Національного Союзу, повітового "Просвіта", члена повітової Упр. Ради Рубанської волості, бувшого Прокурора Гайсинського Ґубернаторства за часу Української Ради в одеській окрузі, Начальника Повіт. Ґміни Гайсинщ. бюро Центр. Ґубернії Ц.Р.У. редактор місцевого часопису „Український Голос" „Український листок", комісаром округи Брацлавського повіту – мешкаючий с. Ковалівки Рубанської волості Брацлавського пов. Поділля, – ось Лукіяновича Кудлинка.

Заява.

Довгі часні органічні роботи, що до повстання на Брацлавщині, повязкчасно в початку революції провадилися мною, як організатора з початку Українського руху, причім маю участь в формуванні будівництва організаційний наш відступ на цьому Помощі, будучи за час має-же 4½ років в захиканим до вказаних вище інституцій та організацій.

Весною 1920 року закладали своїми в спільній праці з сотником Голубом під його керуванням було зорганізовано відділ повстанців в с. Ковалівці, на Брацлавщині проти „товаришів", яких на протязі двух неділь зовімвиганими з території Брацлавщини, в цьому повстанцю допомогали в свій час відділи Волинця і Лисогора, з якими одного разу в місці Брацлав заховано та розстріляно до 40 комуністів керуючих сотник Голуб – з був Нач. Штабу повстанців Брацлавщини.

З приходом Польського війська на терени Брацлавщини, де в с. Супруновку було висилано під моїм керуванням делегацію від повстанців Брацлавщини до командира 5-ї Польської дівізії Волинського генерала, якому в порядку звіщення передано терени Брацлавщини.

По цьому, в скорім часі наш відділ обзброєно польськими 18 дівізії, якими багато наговорено на багатьох повстанців, згадками про 1918 рік – бої повстанців з легіонами, що комендано так для мене тоді скінчилось.

При цім я був прикомандированний і одібрано всю зброю мою, навіть робилось обшуки в хаті моїй і дрібно пограбовано, бо повязь, я тоді брав участь проти легіонів польських. Після вихрутливши перемаскувавшись – я відїхав був до повітової Зем. Управи, як член її для праці. – За різними командировками по повіту, не маючи змоги бути дома, 13 Травня, коли так спішним був відступ Польського війська з приміщення був разом з ними мусів відступати вкупі зо всіма цивільними установами Брацлавщини. Приїхавши в м. Кам'янець до Міністерства Зем. Справ зробив доклад і мене прикомандировано до Міністерства праці на час, побачив, що Міністерство праці не має і збираючись до виїзду на місці

Галичини мало полегшення і радощів що вирвувало б мене від'їзду радуючись увидіть Галичину „со свіжей копейкой" яку одержував той час. Це мене тяжко згнітувало і не видержавши я рішив одійти в армію для праці куди мене мій обовязок громадянина заставляв і 14 червня пішов пішки в напрямку через оринінсько, Мушкарівку, Борщів до с. Тищашинець де стрілася 4 гарматна бригада довіреної Вам Дивізії і прилучився на посаду діловода господарчої частини. Тут виконуючи свої обовязки аж 14 вересня, коли стояли в м. Ярмолинцях, маючи певні відомості про сімю як заморожених за „банонца", яку вивезено до казахії, попросив відпуску у п. К-ра бригади сот. Вітка в який від'їхав до м. Проскурова. Через 3-4 дні в проскурів прийшов головік, якого відправив до дому за нещасні копійки, аби уневинив мене в моїм нещасті, який на правду прикре підтвердження що дома нікого не застав все вивезено, замішена пуста хата без вікон. По цій повинах я негайно дізнавши одяг запасся необхідними документами відійшов в напрямку Жмеринки; не доходячи до ст. Жмеринки „товарний" мене стрінули, але в ночі дякуючи постійній евакуації мені вдалось утікти і на половину з'їдого добирався через глухі закутки до своїх, аж на 12 вересня добрався району дислокації змінив вбрання і виїхав в напрямку Бунаївець шукать частину свого. Як раз почались бої сильні в Бакі і вже в Соколівцях Евакуювалось все, коли сюди я приїхав 13 вересня. В 12 годин ночі, а може пізніше виїхав в напрямку Бунаївець по з'єднаних частин нікого не бачив. 14 в 9 годин ранку від'їхав в Бунаївці і нікого тісно не застав, крім кінних. Застав з'боку шосе в напрямку від 1-ї Запасної дивізії. З шосе в напрямку Чортківщини дивізії в 10 годин ранку виїхав і ввесь час розшукував аж до Городка за свою частину - не знайшов і коли було вже 16 вересня 3 відступом на 17 чи 18 вересня почав до волочиську, де знайшов Ліц. Зем. Стрілецького і з ним перебрався на цей бік.

За час мого перебування в 4 Гарм. бригаді мав зв'язок з Сонубом коли він був в м. Станіславові, а потім в Запорізькій дивізії; мав од його листи їхати в запілля; в речі не вдалось мені, а недовго вирвавшись з полону получив від його теплий привіт прислав у Пана Головного Отамана допомогу і від'їзжає. Про то докладаю Вам, Пане Отамане, що такі одержав від Усусу. Уряду з розпорядження Пана Головного Отамана і від'їхав в напрямку Рівного, але в красному в потягу затримався і передався був Польському Штабу в Тернополі, звідки прибув до Київа мене до Львова в Офензиву в Армії Польської. Тут за час мого перебування восьмидесятого зустрів і вислав головіка свого колегу по школі старшину Шестерова Пристуляка, якому надав інструкції та вказівок що до праці і дав йому 3000 мк. і 200.000 совєтськими рублями; передав йому покупок як-то: голок, шпок, ліхтарка та дечого іншого, що можно за великі кошти продать у нас. Зробив так для того, аби легше перетравити зроблене, а тим-паче що він з документами конспіруючого службового.

Мене 5 лютого привезли сюди і тут вже восьмі сутки чекаю порозуміння з Варшави нач. Довудства, а головного Отамана з другого боку. Довідавшись проваш приїзд удаю себе на Ваше розпорядження і чекаю скорого Вами закінчення моєї справи і відрядження.

Вважаючи себе, громадянсько обідіненим докладаю з одного боку, аби то не шкодило державі, а з другого боку, щоб такі люде чи особи відносились до справи чи особи що звертаються по вказівки до них по справах чи потребам неодмінно були більш активними виконуваючими своїх обовязків. Приклади:

1/ З Чернухова я приїхав 7 січня н.ст. і мене лише на цей без перестурху задоволено перед 25 січня. За цей час 19 днів з сторожу мусів все що мав вкл. до шлюбної обручки наполячав до 3000 марок.

2/ Затримали в Тарнополі 1 сутки, а тут вже восьмі сутки, на в любові вісім сутоок тобто 17 суток, які дні людина живе Богом не можна і при сучасній дорожнечі днів обходиться саме бідно 300-400 марок не дивлячись на те, що спить на підлозі і сорочки не маю змінити змогу бо задго коштую; совєрських грошей в перевозі на марки /загал 25 марок за 1000 рублів/ я получив на 12500 марок польских, а проживши поки їх добився = 13000 считаючи до получки цих грошей 18 днів, а тепер 17. крім того більше купував до Львова на 200 марок з мишіні; зі Львова до Рівного більш, як 300 марок, а дав голо віку, якого вислав зі Львова більш чим на 1200 марок усього, - виходить що ще своїх доклав і все таки у мене де що продавши перед получкою тих 500.000 совєрських залишилось.

Просив-бы Пане Отамане, приймуючи цю позицію зарядження справи відрядження на увагу, також прошу відповідних кошів здать, аби їм працювать, коли бог поможе добратись на мій район - Браславщину —

Прошу Пане Отамане, взять до відома таких повстанців, може звертатимуться до Вас, як Бессарабенко, Щербанюк, Малий Михайло, що вихвалялися уже два місяці, що мають у себе людей щоб мали всі вкупі 20 чоловік а не 60-70 чоловік колегій, як цього досіх пор було це і тут і у поляків хвалять корпій і з тих свого дізнаються, що до їх праці —

Свій плян праці маємо і стараємось виконати як можно ширше організаційно що до повстань які маємо на увазі, розпочинаючи з початком квітня м-ця. Різких виступів до того часу окривших не допускаючи, а цілком старатись як ширше звязатись з здатними організаціями на місцях. Включаю сюди малі наскоки на інституції, організації і штаби „червоних" з метою дезорієнтувати їх і цим на кождім кроці шкодить їхній „творчій роботі". Головним при організаційній моїй праці як раніш так і тепер шкодити як ширше і як лучче організовано дротові звязки: / перерізувати дороги, підривати стовби по всіх напрямках від відповідного їх шкідливого для нас впливу. – Приклади для цього – умисне попередні заходи праці, як то неодноразово робилось в минулому, особливо весною 1919 і 1920 років. –

Докладаючи про все вищесказане прошу Пана Отамана о відповідному поінформованню мене з Вашого боку, а також, як єсть відповідні звязки прошу мене тими поінформувати.

З поштаною
до Вас [illegible]

19 13/II 21 року
м. Шарків

Головний Інструктор
Пропаганди
24 лютого 1921 р

До Шефа командуючого
IV Київської дивізії

В зв'язку з організацією відділу Преси і Пропаганди пущено приймання передачі інформації та літератури в пункті бойової служби, рахую доцільним довести Вам наступне.
Пункт у м. Рівному буду визначати як пункт у Борщеві і м. Гриць Сінєгура.
Окрім цього вважаю необхідним агітацію нашого відділу і праці в цій місцевості та околиці, енергійно взятися і в цьому напрямку.
Для цього "Секція" в Рівному функціонуватиме пункт, як "Інформаційний Комітет", бо в цьому місці праці буде більше і вона буде цінна

В Борщові (а власне у ній Секретар буде працювати просто лишень з їдним курʼєром, Миколою Калинським.

Ой дня цих треба буде виробити відповідні документи, бо в Борщові відділу II oddziału ще, також знаходиться Гітлєр у Горлівці. Борщівець поліція не раз ставила перешкоди при вільному переїзді особам, маючим навіть відповідні документи.

Рівно ж прошу повідомити Naczelne Dowództwo у Варшаві, щоб VI-ої Армії за другу генер. Сидоренківського про мене і мій „Бізнесовий комітет" та його працю.

Радість Ваша Пресвітлість і Гетьманська

Кирилівська Секретар

Вел. Головний

Північний район
Рокитно
Волинь, Київщина, Чернігівщ
Рівне
Корець
Острог
М-во будівн.
ТАРНІВ.
Будинок-скала
Поділля
Головний штаб повстанчеський
Житомир-
Херсонщина, Катеринос
Південний район

Рівне Завід Куйбишева / Фрезерний
Політехнік / прохолод.
Редукторна справа
Бічесний /
Куйбрик 3 пласка / 1 дуж. кор.
2 сварщики від П. Шуляк / прихватодержат.

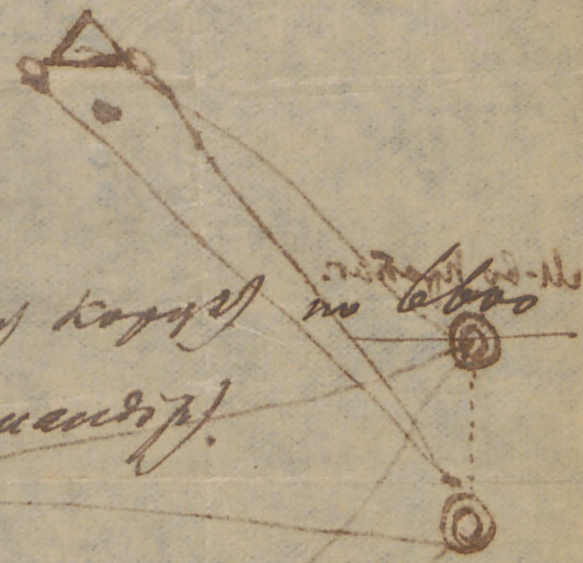

Борщів. Завід. Куйбрик / / прихватодержат.
Куйбор / / пласка / 6600
/ сварщика / прихватодержат.

Командуючому Н-ї Київського
Стрілецького Корпусу.

Інформація.

Докладую, що по відомостям держаним мною, в Уманському повіті на Київщині, оперує зараз повстанські відділ під керуванням Дерещука (б. інспектор військ Запорижжєвої" групи). В кінці липня Отчз 1921р. до групи Дерещука приєднався відділ Цвітковського (Гриценко). Оперують в контакті.

В початку місяця Вересня 1920р, в Умані розстріляний повстанч. Отаманом Клименко Гриць б. прапорщик роти з села Максимівка Ямпольщині. (Перший взявший Умань у Біло-офіцера Немцева).

В кінці Грудня 1920р розстріляний Укр. Священник Петро Кановч Ренсо, якч попався агентам Чека, стрічаючи до п. Ренсо з фальшивими документами повстанцями з полтавщини.

У Більшовиків на Ямпольщині Замировляє абсолютно всім надзвичайно хитрий, розумний до всього спосібний председатель Ревкома Фаст (псевдонім, сам німець - єхид).

Велику допомогу українцям доконуєть: в більшовицькому Військовому Комісаріяті полковник Дегтярев, Ком. Округа полк Тікалін (Антітормер).

Проявляється активна праця прихильників до нас осіб:

Хохол - помічник Завідуючого Культурно-освітнім відділом в Уманській Кооперативній Союзі.

Кущ - учитель Художньої" Школи. Культурна - вельгина. Селянин - Самородок. Кредапний - нейторовець.

Прохорович - Голова української" артистичної" труппи. Перекопаний українець. Роз"їжджає по повіту селах з трупою і агітаторами Мусієнка та Удовиченка. Ставить вертепні вистави з добродійною метою для дітей, та інше, а на ділі допомагає, жертвам петлюрівщини, вдовам та дітям розстріляних петлюрівців. Більша потреба в повіті - Інформації" та звернення дальшої" уваги на культурний розвиток самостійна -

Петро Житківський

Прикладний до Карого"

7. V. 21р.
м. Харків.

Командуючому Н-го Київського
Сирадецького Ніві Зі Ео.

Доклад.

Центральном Комітеті партії Народних-Республіканців маєтся таємна постанова о тім, що партія Н-Р. післано в Заділля большовиків для підняття повстання під гаслом партії, (гетьманці — основаніє: таємний доклад п. Головиному Отаманові Командіра 4 повстанческого Дейонту на Київщині за № 27.), отамана Голуба, Вогня (Горбатюк з Браславщини) та Зо ко-Закі-в, як фундамента при формуванню Стрільці-в.

Повстанець Голуб, з наказу ск Уряду-Військового УНР одержавши гроші та вказівки виїхав в дітиці Лютого 1918 р. по навчаленню в Заділля.

Для провірки цього, мною був розшуканий тов. Голуба, нейкий Пілішенко, б. Урядовець Мін-ва Нар.-Господарства, який час неотступно знаходився разом з Голубом, коли цей перебував в Харкові.

Пілішенко знайшов я в Краснові, де при сердечній обставинці балакаючи, останній проговорився, що Голуб та Вогонь, після того як получили вказівка, направлення та гроші від Уряду

ніколи на капусти, Записались в партію
нар. ресубл, получили від неї уповноваження
і поїхали.

Маючи підвалини рахувати партію
Народних-Республіканців ворожою на
ділі для досягнення мети й добробуту
народу Українського, яка по За очи всіма
силами старається позбавитись плана
головного Отамана Петлюри, та
перестроїти Уряд на свій, на дужливий
З правдивого боку, вимогам життя
й бажань населення України, — лад,
Стараюсь не маючи злоби добатись
туди За кордоном реальних наслідків,
За випадком цих не щасних, а виходячих
в де який мірі, тимчасових політичних
успіхів, допоможуть, не гнушаючись такими
Засобами, як підкупом людей за гроші,
перебягнути на свій бік і використовуючи
обставини, повалять в запіллі ворога для
повстання і агітації", яка буде розвивати
революцію, а не гнузувати самосуда.

Петро Жуковський

Уповноважений від Кабінету

7.II.21 р.

Париж

Копия.

Из [illegible] Житомир.

Всеукр[аинской] ЧК дивизии Ковполку ЧК № 02/50 разв[едсводки]

[illegible] Ирсаб ЧК - Ягас

Разведсводка штадива ЧК п. Ягасам 1/IV Корпа 10 верст в дни[illegible] Ровно. Задержан Пятиморовский поручик отряда Полковника Борского отрывшийся 30/III в Штабе пока показал в д. Фборец (югозападнее Ровно) находится штаб Пятиморовской организации во главе которой стоит атаман Голуб Начальник Штаба Мацусов. Целью этой организации является организовать несколько Конных отрядов которые должны просочиться через границу для поднятия восстания в Подольской и частью в Волынской Губ. Голуб имеет связь с бандами оперирующими в Подольской Губ. по приказанию Голуба один из Ковотрядов под Командой Полковника Борского был отправлен в гор Остров целью пройти через границу и поднять восстание в тылу наших войск. В Шепетовском направлении (район точно не установлен) находится Груп[illegible] во главе с

аппаратом Карц, который имеет задачу руководить повстанческими движениями в Киевской Гр. К Этой группе должна подчиниться отряды Марусси Соколовской. Немецкое Командование содействует Этим Организациям По сведениям агентуры от 30/VII в Остроге находится 40 человек Полиции в одной роте Жид. Конца численностью до 140 человек Полицаи поровенно все местные из реки Вилии Район Овруча Конная разведка посланная в район дер. Старая и Новая Радча (раз. сводка Штадива № 145/разведки 29/VII) Банды не обнаружили № 150/раз.

Начштадив 44 Начштаба Гуков

Военком Шелига

Начразведотд Шульгин

30 Оригинал дело

На отдел разведки ведущий

Помощник Вейцер

Копія 1 133

Розвідочний звіт №1

Штабу повстанських військ Ізяславщини

м. Ізяслав 21 лютого 921р.

По наявних даних склад совєтських військ на Київщині: 12, 14 і 8 армії; Київський корпус будемо перебрасувати на Кавказ. 30, 31 і 32 роки демобілізовані і пущені в мирну працю.

Т.в.о. Начальника розвідочного відділу
Старшина Гуцуляк.

Розвідочний звіт №2

Штабу повстанських військ Ізяславщини

м. Ізяслав 25 лютого 921р.

По агентурних донесеннях з лютого у р-ні Коростень - Шепетівка - Проскурів розташовані 12 армія - головна армія в Київі.

В склад 12 армії вхожі 44, 25 дивізії і 19 реформірована і придана до 44 дивізії.

44 дивізія (із 3 пірнятих бригад) займає лінію від Коростеня до Шепетівки - Штаб дивізії в Житомирі.

1 Пилипівська бригада (44 дивізія) займає лінію Коростень - Білокуровичі. Штаб бригади в Овручі. В склад бригади входять 132 і 133 полки.

Городищенська бригада займає лінію Білокуровичі - Городищна - штаб бригади в Новограді Волинському.

Тарасівська бригада займає лінію Городищна - Шепетівка.

25 дивізія займає лінію Шепетівка - Сновськ - Коростень - Проскурів (склад дивізії не виявлено). Штаб в Бердичеві.

Тилові склади 12 армії і склади здані в Коростені, Житомирі і Бердичеві. Артілерійські парки розташовані по лінії Житомир - Коростень - Київ.

12 армія має власну типографію і дві радіостанції, із котрих одна в Київі і друга в Житомирі при 44 дивізії.

Для зняття частин Пилипівської бригади (з фронту) перебрасована в район Олевська лінія дивізія - яка поки не виявлена. Загальне керування армії збраж здані і повний збраж одяг.

Т.в.о. Начальника розвідочного відділу
Старшина Гуцуляк.

Розвідочний Звіт ч 03.

Штабу повстанчеських військ Ірайону

м постою 21 лютого 921 р

По агентурним донесенням комуністи зорядили на Волинь конську примусову закупку, яка по їх розрахунку має дати 3000 коней, в той час із Київського військового округу в адрес Губкома Коня, який знаходиться в Житомирі, одержана телеграмма такого змісту:

„Негайно висилайте конські Комісії, коли взяли на облік всіх коней, здатних до військової служби на натуральних поставках; вилучивши кращі всім селянам, у котрих взято на облік коней і в випадку продажі коней, частину придатного конфіскувати. На Залізничні комісії покладається обовязок приймання закупки і вивіз із натуральною повинністю коней в повіти. —

Всякий другий порядок поставлений до Комуністичних вимог і як міропріятій, до того що Комуністам приходиться довольствовать армію текучим реквізиціям.

Продовольчі склади знаходяться до сьогоднішнього часу недостатніми. При управлінні Губвоєнкома в м Житомирі знаходиться гарнізон в складі 500 піхоти, 1 взвод кінноти і 6 гарматах.

т в о Начальник Вивідувчого
відділу Совітск Арм Губсарів.

Розвідочний Звіт ч 04

Штабу повстанчеських військ Ірайону

м. постою 1го березня 921 р.

По агентурним донесенням частин Красної армії дуже приміщений, особливо тим, що не тільки в сотнях, але і в взводах утримуються комісари із Комуністів, по донесенню яких красноармійців за самую малую дрібницю карають смертю в Донецькій басейні по уголовним шляхам.

Економічне положення страшно критичне - Заводи і фабрики не працюють майже зовсім, за виключенням тих які виробляють зброю. Торговлі ні внутрішньої, ні зовнішньої нема.

Залізниці, телеграфа, телефони знаходяться в такому стані, що ними користуватися не можливо. Дороги за браком вугля змогу переводити тільки військові ешелони, та службові поїзди комісарів. Ні товарних, ні пасажирського руху нема.

Дороги навіть не в состоянії обслуговати всі військові нужди армій, до того що посилаючи армії найбільше провадяться в більшевицькій підводами.

Тепер економічна розруха зробила те що не тільки в армії, але і во всіх сферах життя не тільки України, ні Росії ропіт не відходить к власті Комуністів, а самої глубокої ненависті. Самий прісмиканний подушний для всіх недоїмщиків земний податок і установчі збори. Ну цім подушним можливо переворот, але коли тепер Комуністів повішають не тільки на Україні, но і в Росії

т.в.о Нач. Внутр. розвідчого відділу
Сотник Ляш Гусарек

Розвідочний Звіт №05

Штабу повстанческих військ 9 району
м Костюгов

16 березня 921р.

По відомостям розвідчиків польскої дефензиви, а також семян, приїхавших з ворогого боку, большевики підтягають значні сили до пригранічної смуги в районі Шумськ-Ізяслав-Острог. В м Кунєві мовляв 2 піхоти і 2 кінних. З тих же джерел доносять що багацько чекістів-розвідників переправлено большевиками на цей бік, з них 8 жінок. Жидівок, решта чоловіки, кількість котрих не вказана, але один із них має документи на імя Івана Пилипчука з Білогородки.

Командір Кінного відділу Сотник Павлюк

Розвідочний Звіт №06.

Штабу повстанческих військ 9 району
м Костюгов

17 березня 921р.

По відомостям серед переділячка Поручика Балагача Начальника учебної Команди Красного Кінного полку 44 піхотної дівізії

Кримський Кінний полк займає район від м. Ямполь до Коврай-Великий по своїм розташуванню по 10 К-т Кінних. Штаб Полку дислоковано в м. Словуті, при полку 302 Кінних і пішо-рабоча Команда. Лікар Кінний - Командує Полком Шедель (Комуністи) Полкова по сторожевій частині Чесник (Українець) по господарській - Павловський Адъютант Кінний - Ковель.

Посек має 240-250 шабель. 3 Ескадрони Кінних і 1 ескадрон пішій, Кулеметний взвод при 3 Кулеметах Максима і 1 Кольта, Гарматна Батарея. Команда зв'язку має 1 телефонний Апарат і 3 версти кабелю, так що зв'язку не порушує. Господарський взвод дуже мало забезпечений при Штабу полку в м. Словуті. Загалом Кримський полк дуже Корректний дуже погано. Народовий Полку 302 українців, а останні росіяни, люди молоді від 18 до 25 років не дуже і більшість перетягнуті. Настрій серед них дуже пригнічений і більшість готові перейти на сторону України, як тільки буде Наступний Український фронт.

Начальник Окружного-розвідочного
Відділу Полковник Вишин

Розвідочний № 407
Штабу 9-ї Повстанського району
м. Ямпіль 18 Березня 921 р.

По агентурним донесенням в м. Старокостянтинові і його околиці с.с. Перекопи, Григорівка і Кудлини розташовані 12-а і 13-а піші полки при Комендатурі міста - кінна сотня 100 чол.

В м. Проскурові стоїть Штаб 50 дівізії і Штаб 10 Кінної Корпусної оборони. В м. Летичеві і Летичеві розташована 8 Кінна Козача гарматна дівізія. В м. Вінниці Штаб 45 трудової дівізії, при дівізії має бути один курінь Чеченців до 250 чол. Дівізія ще має грузитись і вирушити в Самарську. В м. Гайсин Остріві 150 Кінних і пішої Корпусної оборони і 25-а лінії, в м. Миколаєві 80 Кінних і 15-а лінії, в м. Теофіполь пост №5-30-а Кінних і пішої Корпусної оборони, в м. Ямполі пост №6-35-а Кінної Корпусної оборони і 15-а лінії, м. Білгородка 18-а лінії, м. Кіріна 8-а лінії, м. Ляхівці 180-а піхоти і два гарматні, м. Шумськ 22-а лінії с. Полонне 160-а піхоти, с. Добрині 100-а Кінноти, с. Коростень 80-а Кінноти

5

ні Ізяслав - Шпаб військ району Пеньше - Добрий - Корнітка, повітова чрезвичайка, 10 г Комендантська сотня і міліція для охорони міст, с Кам'янка - 4 г міліції, м Кунів 24 г кінних і 24 г міліції, с Вілія 6 г міліції, с Ходькі 8 г міліції

Населення відноситься до большевіків вороже майже в кожному селі довіюються повстанчеські ячейки. Циркулірують чутки між українсько-денікінськом чуд на терені Поділу зформіруються і мають скоро виступити регулярна Українська армія, ці чутки підбурюють Касторії селян, котрі всі готові до анті-большевицького виступу і чекають тільки довнішньої підтримки

Начальник оперативно розвідочного відділу
Полковник Денікін

З оригіналом згідно
Нач. оперативно розвідочного відділу
Полковник Денікін

Доклад

Оперативно-розвідочного відділу при Головнім Повстанческім Комітеті Волині і Поділля.

Із розвідочних звітів, копія котрими прикладочно додаємо, видно що на терені правобережної України, а особливо на Волині Большевиками сосредоточена 12 большевицька армія (штаб армії в Києві) в склад котрої входять: 44, 25 піші дівізії і 19 дівізія реорганізована і придана до 44 дівізії.

Кожна дівізія складається із 3 піших бригад одного кінного полку і гарматай (невиявлено кількість)

44 дівізія займає лінію від Коростеня до Шепетівки (штаб дівізії в Житомирі)

25 дівізія займає лінію Шепетівка - Старокостянтинів - Проскурів. (Штаб дівізії в Бердичеві)

Кінні полки цих дівізій стоять по кордону розташовані по 10-15 чоловік в прикордонних селах, в дотичному ім в узлових пунктах і головних містечках і городах придана піхота по 50-100 чоловік, а всі останні частини дівізій, піші бригади, розташовані в глибокому тилу 100-150 верст від кордону, більшість в повітових районах Житомир, Новоград-Волинський, Бердичів, Старокостянтинів і Проскурів. Крім вищезазначених дівізій, по агентурним відомостям ще не перевіреним, до м. Проскурова підійшла одна кінна дівізія, котра буде нести кордонну охорону і займе райони кінних полків 44 і 25 дівізій. В додаток до цих сил треба ще примітити всі комендантські сотні в містах по 40-50 чоловік і місцеву кінну і піші міліції (із котрих більшість прилучаються до Українців.)

Приймая на увагу:

1.) Широкий фронт Коростень - Проскурів, 2) Глибокий

тим Славута – Київ, 3) Незначенний звязок частин с тилом і частин с частинами, 4) Загальні недостатки в армії: здрої, одягу і тягане (фарчування) 5) Дезорганізованість частин завдяки частим повстанням в тилу і 6) саме головне глибока ненависть всього населення України до Большевіків дають право думати і надіятись, що проти вишедшаючих Большевицьких сил, при допомозі співчуваючого навкруги населення і місцевих інтелігентних Українських сил можно відкрити фронт і дорватись в свої руки Район: Новоград – Волинск – Шепетівка – Старокостянтинов – Проскурів, но для того щоб закріпити за собою цей район і провадити наступ далі до Широкого Дніпра, то потрібна хоть невелика регулярна Українська армія до всіма технічними і маєрійальними засобами дією Которої консолідувались би усі повстанческі відділи і провадили наступ на Київ.

Додаток: Копії розвідочних звітів.

Начальник Оперативно розвідочного відділу
Полковник Вешин

7 Квітня 1921 р.
М. Ковель

КЕРУЮЧИЙ
СПРАВАМИ ДИРЕКТОРІЇ
УКРАЇНСЬКОЇ
НАРОДНЬОЇ РЕСПУБЛІКИ.

Березня 19 дня 192 І. р.

Ч. 574.

м. Тарнів.

До Пана Генерал-Хорунжого Тютюнника.

Маю за честь надіслати Вам при цьому, з наказу ПАНА ГОЛОВИ ДИРЕКТОРІЇ, витяг з листу Керуючого Справами Української Дипльоматичної Місії в Варшаві до Міністра Справ Закордонних з 16 березня 1921р. про повстання проти совітської влади.

Керуючий Справами

Начальник Канцелярії

Витяг з листу Керуючого Справами Української Дипльоматичної Місії в Варшаві до Міністра Справ Закордонних з 16 березня 1921р

.....II. По сьогодняшній день, по відомостях М.ЗС, повстання в Росії: Кронштат, Псков, Ораніенбаум в руках повстанців. Петроград в руках у большовиків, але ж там загальний страйк. В Москві тихо. На Україні повстання поширюється з кожним днем і тут Сапіга мене обезкуражив, показавши, на мою увагу, що ми припинили повстання, цілий ряд телеграм з Риги з оповіщенням про повстання на Україні.....

Свідчу.

Начальник Канцелярії ДИРЕКТОРІЇ

PROTEST UKRAIŃSKI PRZECIW TRAKTATOWI RYSKIEMU

PARYŻ, 12 kwietnia. — E. E. — Przewodniczący komitetu narodowego ukraińskiego w Paryżu Markotun wystosował do Rady Ligi Narodów oraz do rządów francuskiego, angielskiego, St. Zjednoczonych i pozostałych państw Ententy pismo, protestujące w imieniu narodu ukraińskiego i powstańców ukraińskich przeciwko warunkom pokoju ryskiego. Warunki te, jak głosi protest, niezgodne są z zasadami przeprowadzenia granicy polsko-ukraińskiej odpowiednio do warunków etnograficznych.

W nocie dodatkowej wysłanej do rządu polskiego Markotun protestuje przeciwko włączeniu do Polski ziem, które od wieków należały do Ukrainy, jak np. Galicja, część Wołynia, Chełmszczyzna. Jednak, jak głosi nota, wychodząc z zasady solidarności słowiańskiej, komitet narodowy ukraiński dąży do opracowania zasad przyszłego związku narodu polskiego z jednej strony, rosyjskiego zaś i ukraińskiego z drugiej. Związek ten będzie gwarancją pokoju w Europie Wschodniej oraz stanowić będzie obronę słowiańszczyzny przeciwko niemieckiemu „Drang nach Osten". Poza wykreśleniem granicy etnograficznej, zasadniczą podstawą przyszłego związku — zdaniem komitetu ukraińskiego — powinno być zupełne wstrzymanie się Polski od ingerencji w sprawy rosyjskie i ukraińskie. Nie uznając możliwości porozumienia kompromisowego między ruchem bolszewickim a dążnościami narodowemi, komitet ukraiński jest przekonany, iż w walce z anarchją srożącą się teraz w Rosji wytworzą się podstawy przyszłego federacyjnego państwa rosyjskiego, złożonego z ludności wielkiej Rosji, Ukrainy i Białejrusi. Wszelkie usiłowania ingerencji w tej ciężkiej walce obraża uczucia i ambicję narodową i powoduje gwałtowna kontrakcję we wszystkich organizacjach narodowych. Oto dlaczego komitet narodowy ukraiński zwraca uwagę rządu polskiego na działalność grupy emigrantów ukraińskich na terytorjum polskiem z Petlurą na czele. Wypadki wykazały iż naród i powstańcy ukraińscy uważają grupę Petlury, która uprawia politykę zupełnego oderwania Ukrainy od Rosji, za działającą na szkodę ojczyzny i wydalali ją wielokrotnie z terytorjum Ukrainy. Pomimo to, iż grupa Petlury nie sprawuje rządów nawet nad całem terytorjum ukraińskiem, jednak korzysta ona z zupełnego poparcia rządu polskiego zarówno w kierunku dyplomatycznym, jak i materjalnym. Kilka tysięcy ludzi stanowiących resztki oddziałów Petlury, znajdujących się obecnie w obozach koncentracyjnych w Polsce, pomimo rozbrojenia, zachowują organizacją wojskową.

Grupa Petlury na terytorjum Polski tworzy organizacje wojskowe przygotowujące się w najbliższej przyszłości do nowej inwazji na Ukrainę, pragnąc wyzyskać okres anarchji. Komitet narodowy ukraiński zwraca się do rządu polskiego, aby zaprzestał wszelkiej pomocy dla grupy Petlury, jako dla rządu Ukrainy, oraz, aby przeszkodził stronnikom Petlury prowadzić przygotowania wojenne na terytorjum polskiem dla najścia na Ukrainę, to bowiem powoduje niezadowolenie ze strony narodu ukraińskiego i przeszkadza stosunkom przyjaznym między bratniemi narodami. Cele te łatwo będą do osiągnięcia, jeżeli oddziały Petlury będą przekształcone i uważane za grupy uchodźców cywilnych.

Notę powyższą ogłosiły „Poslednija Nowosti" bez wszelkich komentarzy. Mieści ona szereg zbyt wyraźnych fałszów, by należało je dementować. Wystarczy przypomnieć, iż rząd polski w traktacie ryskim zobowiązał się do niepopierania moralnego ani materjalnego grupy Petlury moralnego to ściśle wykonywa.

nie stanu pokojowego pomiędzy Stanami Zjednoczonemi i Państwami Centralnemi Europy. Rezolucja ta ma zawierać dodatek, że prawa Stanów Zjednoczonych będą w zupełności zawarowane. Prezydent oświadczył, że Stany Zjednoczone nie przywego między Stanami Zjednoczonemi a Niemcami. Harding nie życzy sobie, aby rezolucja zawierała jakąś uwagę o odszkodowaniach. Harding oświadczył, że sprawę Ligi Narodów podda w każdym razie natychmiastowemu badaniu. K-ski.

ROZPRAWY W IZBIE DEPUTOWANYCH

SPRAWA BUDŻETU NADZWYCZAJNEGO

Tel. wł. — PARYŻ, 13 kwietnia. — W Izbie Deputowanych rozpoczęła się wczoraj po południu rozprawa nad ustaleniem budżetu nadzwyczajnego na r. 1921, związanego z kosztami wywołanemi przeprowadzeniem traktatu pokojowego, jako to pensje, premje, zasiłki dla zubożałych obszarów itd.

PRZEMÓWIENIE SPRAWOZDAWCY

Sprawozdawca Komisji deputowany Lasteyrie oświadczył, że Niemcy zapłaciły dotychczas na poczet sumy 20 miljardów, które miały zapłacić do końca maja dotychczas tylko 9 miljardów w złocie.

PRZECIW POLITYCE ŁAGODNOŚCI

„Zapłaciliśmy — mówił — dotychczas na rachunek Niemiec 61 miliardów. Na roboty około odbudowy, które jeszcze mają być wykonane będzie potrzeba 80 miljardów, co rozłożone na lat 10 daje rocznie ratę wysokości 8 miljardów. Do tego doliczyć jeszcze należy 4 miljardy na pensje i 2 miljardy na pożyczki. Polityka łagodności, którą Francja prowadziła w ciągu dwóch lat doprowadziła ją nad brzeg bankructwa. Jeżeli Niemcy nie będą płaciły, wówczas Francja będzie zmuszona tak obwarować swoje prawa, aby sama mogła ściągnąć należną zapłatę. Jest to kwestja życia i śmierci".

Poseł Desjardins przyłączył się do wywodów sprawozdawcy.

OŚWIADCZENIE BRIAND'A

Następnie zabrał głos prezeydent ministrów Briand i oświadczył:

Nie jest to chwila do dyskusji o większej lub mniejszej cierpliwości. Chwila ta nie nadaje się również do omawiania trudności politycznych Niemiec. Krajowi, który czekał dwa lata, należą się nie słowa, lecz czyny i widoczne rezultaty (Ożywiona owacja).

Резолюція ГОЛОВНОГО ОТАМАНА:"Міністру Тімоменко.Видати потрібну суму для подорожі до кордону польщі і на дорогу на перші час на Україні до наміченого місця операцій" ПаТ.ЦРА.24 /-І-1921 р.

У.Н.Р.Отаман Ударної бригади імені Пилипа Орлика повстанців правобережжя.21 Січня 1921 року Ч 28.Діева армія.м.Транів.
Пану Головному отаману військ Укр.нар.Республ.ДОКЛАД.наказ для організацій перший раз протибольшовицького повстання,я одержав від Губкоменданта Київщини в Березні 1919 року,в м.Проскурові.
Районом для провадження організаційної і бойової роботи були київські і Радомисльські повіти,де проживає моя родина,крім того,коли я відступав з залогою,багато висловлювалось за те,що велика користь буде,колиби роспочати в запіллю ворога повстання.
Організаційна праця провадилась три тижні,коли на останній конспективній нараді мене обрано отаманом отряду.З початку отряд мав назвисько Макарівського отряда,позаяк перший бій і перше містечко занятим було-макарів,а потім був перетворенний в Київський повстанческий отряд.
Бойова діяльність отряду.Роспочалась в кінці Травня 1919 року. Першим було захоплено м.Макарів ,в якому одібрано дві друкарні і отбито три кулемети,а також шоссе Київ-Житомир,де в один день мною захоплено багато авто з різними рядянськими урядовцями.Рух по шоссе ,майже на протязі 3-х місяців був припиненим.Через тиждень була захоплена Ковельська залізниця зі станціями Трубецька і Тетерів.Через місяць вся місцевість від р.Ірпеня до м.Коростишева,а також від міста Бородянки до м.м.Вишова та Брусилів були отрядом звільнені від большовицької влади,Уперті бої отряд мав з 1-ю Інтернаціональною дівізією,а також з/особистою/бригадою особистого призначення.Отряд мав постійно 350-400 чоловік,а під час боїв з большовиками-доходив до 3500 чоловік.Мій отряд мав більш-меньш вигляд вихованних козаків,з молодими козаками провадилась кожди день навчання.Пяництво,гра в карти мною було суворо заборонено.Держав звязки з нибі начком Дм.Соколівським.Близшими моїми сусідами були:на південь в районі м.Ходоркова отряд небі ника Ів на Огородника,а на захід в районі м.Радомишль отряд ерка Мордалевича.По наказу к-ра 1-го Галицького корпусу займав і тримав фронт від стан.Бородянка до ст.Тетерева.В час відступу нашої армії в районі Житомір,часть отряду було прилучено до регулярної армії У.Н.Р.,а решту роспустив по хатам.В другий раз я виїхав по наказу 1-го Генкварта ген.Сінклера в Жовтні 1919 року з м.Проскурова.На конспективній нараді в с. під Київом 5 Січня 1920 року був отряд переформованний в бригаду і керування доручено мені.На протязі 3-х місяців йшла підготовча робота,а бойова почалась за тиждень до наступу польських військ на Київ.1-ий курінь вступив в склад Запорізької дівізії з курінним сотником Соколенком і має зараз назву Богунського куріня/до 15 чоловік передано в охорону пана головного Отамана.В сучасний мент в своїм розпорядженню маю таку зброю 2 бомбомети.7 кулеметів,до 1000 штук рушниць з обрізами і необхідну кількість для початку набоїв та бомб.мені здається,що поки большовики не роспочнуть війни будь з якою державою,втягувати населення в боротьбу,нема ніякої рації,майже до початку квітня. Будоби здається мені цілком раціональними,до того часу більшістю партизанських відділів,не великих кількістю,но організованних - учинити большовикам террори,звичайно,щоб терористи наші ставили своєю метою не наливу,а робили їх більш національно важними,Себ-то,свідомо провадити цей переполох із якого большовики ясно вбачали селянське до них не задоволення.Вважаючи сей-час мій план що до менту,обовязковим,-раху свою присутність в своїму районі необхідною,тому прошу пана ОТАМАНА зробити своє розпорядження,о якскорішім моїм відрядженню,задовольнивши відповідними коштами мене і моїх 5 чоловік,аби можна було замінити одяг на цівільний і добратись в мій район-Київський повіт,а також на організаційні потреби на місцях. маю віру що й в третій раз Бог поможе мені бути не меньш корістним для нашої багатостраданної Батьківщини.
Все,що зазначенне тут,що до моєї діяльности,як повстанця-провідника трех повстань на Київщині-свідчу документами,що при цьому прикладаю.Підписав:підполковник Богатевич.21 Січня 1921 р.

Додаток документи.СПРАВКА:цим свідчу,що в битність мою командиром 11-го полку Сірожупанників,до полку було прийнято отряд в старшини,37 козаків,5 тачанок,2 вози і 2 кулемети з Київщи

/М.П./начальник канцелярії генерального штабу, підполковник /підпис./ 4 січня 1921 року м.Ченстохов.-

Штаб Охорони Головного Отамана військ У.Н.Р.Відділ муштровий.19 овтня 1920 року.Ч.1780,м.кам"янець-под.ПОСВІДКА.Цим свідчу,яко бувший начозвід Штадарміі/розвід.частина повстанська/,що в 1919 році в жовтні місяці керувнику ватажка повстанців в районі київського повіту сотнику Богатевичу,мною з дозвіду 1-го генкварта генерал-поручника Сінклера,був даний наказ залишити посаду начпоста 3 рекрутського полку і вирушити в запілля ворога,що й було виконано.Підпись і прикладом печатки стверджується.-/М.П./начальник штабу,хорунжий /підпис/,ад"ютант штабу поручник Бандзюк.

У.Н.Р.командір 1-ї піщої сотні охорони Головного Отамана військ У.Н.Р 18 жовтня 1920 року,4.437.ПОСВІДКА.Цим свідчу,що мною яко виконуючим обовязки Губерніяльного коменданта Київщини був даний наказ в м.проскурі в березні місяці 1919 року,помічнику київського повітового коменданта сотнику БОГАТЕВИЧУ,аби він відправився в київський повіт в район м.-то Бородянки для організації протибольшовицького повстання./м.п./,підписав сотник Барвинський.

Команда Запасного кота кінноти III.Гал.корпуса.в Винниці.ПОСВІДКА.Цим посвідчається,що козака Платона Хомяка,кравчука Нестора,Грищенка Михайла,Олексюка Антона і Свістака Пар'іра дня нинішнього приняти в стан цієї Данної команди,як рівних 5 коней.Рівночасно проситься про видачу в удостовіреня для Хомяка Платона,котрий заявив,що служив в российській армії яко прапорщик,позаяк жадної посвідки не посідає на це,тому згадана команда не може приняти згаданного як прапорщика.Тому коньче есть потрібна посвідка,що дійсно був прапорщиком.Винниця дня 21 Вересня 1919 р. /м.П./.підпис.До коменданта повстанческих військ отамана Богатевича.

Кому:атаману Богатевічу.1919 года.24 августа 23 час.30 мин.№ 15 изъ д.Бѣлгородки. Карта 3 въ дюймѣ.Для переговоровъ предлагаю вамъ явиться ко мнѣ завтра утромъ въ д.Гуровщина,гдѣ явиться командіру 1-и роты, тамъ будутъ даны проводатые и проводятъ васъ ко мнѣ въ д.Бѣлгородокъ. въ случаѣ вашей неявки буду считать вашъ отрядъ какъ противника и приму противъ Васъ военныя дѣйствія.Полковникъ Бандитъ.Для ускоренія сообщаю свои условія.1/Добровольческая армія съ ея лозунгами должна быть признана Вами.2/ Всѣ желающія продолжать борьбу съ большевиками-комунистами стараясь возстановить единую недѣлимую Россію,должны вступить въ добровольцами въ ряды регулярныхъ полковъ Добрарміи.3/ всѣ о ицеры согласно приказа должны явиться для регистраціи.4/Всѣ означенныя съ вышеупомянутымъ должны сдать оружіе и разойтись по домамъ.5/ Не сдавшіе оружія и вообще названное имущество,будутъ считаться противниками,противъ коихъ будутъ приняты соотвѣтствующія мѣры.6/Все имущество и оружіе должно быть привезено въ Штабъ баталіона.Если согласны по вышеупомянутымъ приводите свои отряды д.Гуровщин выславъ впередъ двухъ конныхъ съ предупрежденіемъ.Въ случаѣ не соглашенія,пріѣзжайте сами для выясненія.. Підписав:Полковник /підпис не розбірчива/.

Р.С.Р.С.Р.С.Р.3-й Интернациональный Стрелковый полк по части..... 13 Августа дня 1919 года.№ 27.Отаману Бандітських Шаек на Київщині.На ваш безглуздий ультіматум не було би раціі давати відповідь,коли би не надія на те,що написан він просто по Вашої глупості.Коли Ви дійсно не хочете щоб селяни марно страждали,коли справді не хочити щоб нищилось їхне господарство і руйнувалося майно,пропоную негайно роспустити Ваші банди,знести зброю в Макаров.В противному разі ті села,що йдуть за Вами,будуть покарани,жодної пощади не буде ні Вам ні тим хто з Вами.. К.П./підпис не розбірчева/. /М.П./.-

З оригіналом звіряв і згідно:

Пану Начальнику Штаба Генерального Військового Міністерств
Члена повстанческого комітета Херсонщини Антоненка Иосипа. До
про організацію повстання проти большовиків на Херсонщині. З мо
иту уладження Українсько-польської угоди уряд У.Н.Р. залишив вся
ку думку про боротьбу з большовиками своїми властними силами, од
кинув ідею повстанческої війни з цим ворогом і став стримитися
до утворення регулярної національної армії. В свій час політичні
обставини начеб-то сприяли цьому плану уряда, але потім обставин
ні швидко змінилися/відворот поляків/ і ідея утворення регулярно
Української армії стала тільки мрією. Разом з крахом Української
армії рушилося і офіційне існування У.Н.Р. Практика чотирьох-річ
ної боротьби Українського Народу за свою незалежність показала,
що акції його на незалежне існування більш-меньш добре стоя
лими на міжнародньому політичному ринку тільки в моменти існува
ння на території України хоч буль якої збройної сили. Признаючи,
що армія головний чинник визнання У.Н.Р., Комітет рішив, стримитис
ся за всяку ціну, до утворення Української збройної сили на рід
ній землі. З огляду на те, що уряд У.Н.Р. в данний мент немає ніяк
ких засобів до організування регулярної армії, бо а ні політичні
а ні матеріяльні обставини не дозволяють йому повести працю в
цьому напрямку, Комітет находить можливим перейти до організації
тільке повстанческої імпровізованної армії на території Украї
ни і боротьбу з большовиками повести в формі партізанської ві
ни. Повівши працю в такому напрямку, ми можимо разом з тим витво
рити і такі умови за котрими прийде і саме визнання У.Н.Р. бажа
для нас допомога. Українську Уряди вже де кілька разів заключали
військові угоди з чужими державами з метою визволення України ві
від большовиків. І всякий раз, коли приходили чужі війська визво
лити нас, вони проганяли большовиків, потім зраджували нам і ми
знову попадали в нову неволю. Так було і так буде й надалі, аж до
того часу, поки у нас небуде своєї збройної сили, котра могла би на
на перших кроках охороняти свій уряд. Зараз становище наше над
звичайно важке, але не катострофічне. Большовиками плянується на
весну наступ на Румунію / а може й на Польщу/. Одночасно готовлять
ся до контр наступу як Румуни так і Поляки. Повстання на Україні
приймають широкий розмір. Ясна річ большовики будуть побиті і ясна
на річ на Українській землі будуть чужі антибольшовицькі війська
і знову передбачається чужа окупація України і не ба
жанні експеременти на нашій шкурі. Аби цього не постити, комітет
прийшов до висновку повести широку партізанську війну з большо
виками в той момент коли совітські війська будуть приковані до
Західного фронту, т.е. до моменту війни з Румунами чи Поляками.
Одночасно провадити організацію повстанческої армії, але не по
близу західного фронту у большовиків, а в глибокому тилу ворога.

Таку організаційну військову працю, Комітет рахує можливим пер
вести на Кубані по слідуючим мативам: І/ Кубань віддалена від
большовицьких центрів, куди большовики не мають змоги перекидати
свої війська для подавлення повстань. Між тим, як це нам дасть мо
ливість виграти час для переведення організації війська. 2/ Ку
баньщина удобна й тим, що в тилу ми можимо мати Грузію, яка над
звичайно прихильно ставиться до нас Українців. Грузія може дати
не обхідну на перших порах зброю й амуніцію. 3/ Грузія моли
бути тилом нам на той випадок, колиб повстання булоб не удачне і
людей треба було-б спасти, увівше їх на територію Грузії. 4/ Ку
бань багата хлібом, а значить вигодна для прогодування повстанче
ської армії, до налагодження постачання. 5/ З Кубані зручно вести
зносини з Антантою й заходом Европи. 6/ Захопивши Кубаньщину, ми
таким чином вирвемо її з під впливу Российського, а також не до
пустимо висадки десанта Врангеля, який весною має бути. Коли раніш
нам тяжко було вести повстанчу боротьбу з большовиками, завдяки
не свідомости і большовицькому настрою селянства, то тепер обста
вини різко змінилися. Той селянин котрий раніш ніяк не міг уявит
собі россіянина большовика як "не брата" з котрим він "їв з одно
го котьолка", тепер на стільке змінився в своїх поглядах, що го
товий піти на свого вчорашнього "брата" війною. Грабунки звірств
и не чуване мурдування селян большовиками визвало таке обурення
серед населення, що марево загального повстання проти совітів ст
ло во всю велечінь. Беручи все це на увагу, Українській інтелеген
ції треба використати цей повстанчий настрій нашого селянина. Пс
хологічний момент для повстання прийшов. Селянин став свідомий с

своєї боротьби.А свідомість борців-головний чинник побіди,особл
в війні громадянській,політичній,якою є війна з большовиками.А в
оправдання вся виличність політичної війни полягає тільке в сві
мости борців,котрі являються не тільки вояками,але живими ідеяла
ми.Тільки ідейними вояками борцями можна побідити большовиків.Пр
організації повстанчої Української армії,Комітет гадає,що ця ар-
мія буде не постійною армією,а селянською тимчасовою,на котру
історією возложено вигнати ворога з рідної землі,охоронити влад
У.Н.Р.в перші дні її перебування на своїй землі,а потім уступити
місце армії,організуемій на тих чи инших підвалинах.Історія вій
за незалежність ріжних народів свідчить,що повстанческі війни на
віть проти постійних армій,в більшости були своєї біли побідними.
Не ни дивно,бо народ,котрий нападає на регулярну армію показує
тим,що він захоплений свідомістю свого діла,та видим захопленням
Такою була повстанческа армія Англійської революції,також армія
З"єднанних Штатів часів громадянської війни,армія французської
революції,яка в двох битвах роспорошила найкращу в свій час регу-
лярну армію Фрідриха Великого.Таким доказом може бути утворення
"Совдепії",коли большовики боронилися від своїх ворогів не регу-
лярною армією,а імпровізованною червоною гвардією.На решті регу-
лярну армію Німців і Гетьманські добровольчі відділи розбили ніх-
то інший,як Українські Повстанці.Який же висновок можна вивести
зі всього сказанного,той що по словам Бебеля:"Кожний раз коли хоч
одну з цівілізованних держав,-Англію,Францію,З"єднані Штати,Прусі
настигала катастрофа,не постійна регулярна армія спасала балківі
ну,,а та основна сила,котра зветься НАРОДОМ".Цю силу таку страшну
при захисті правого діла,треба використати.Ця сила страшна навіть
і в хаостичному стані,але коли їй дать хоч будь яку організацію,
вона буде страшницею для ворога в де кілька раз.Большовиків лякає
більше всього дрібна війна,захисть рідної землі крок за кроком.
Тільке це мусимо одержати від нашого народу.Напруженним намої волі
піднімемо країну і зробимо її здібною до визволення і захисту
батьківщини.Ми виженемо ворога не регулярною армією,а елементом,
так би мовити цівільним:вся нація повинна стати повстанческою ар-
мією.Для цього комітет рішив перевести слідуюче:1/ по всій Україн
ській землі утворити цілу низку повстанческих організацій /трійок
з головним координуючим центром,з повстанческим комітетом на чо-
лі.2/ Організувати,яко могла більше кінних відділів в глибокому ти-
лу ворога;при чому головним завданням повстанців повинен бути на-
пад на большовиків,з метою предбання необхідних коней і зброї для
відділів.3/ Кількість кінних відділів довести обовязково до такого
числа / 6000/ шабель,щоби можна буловліквідувати ворожий фронт си-
лою до 3 дівізій.4/ Повстанчим відділам держатися в тилу ворога бі
більш менш пассивно до того часу,поку у большовиків не роспічнетьс
війна на Заході..5/ В момент такої війни повстанчим відділам,спіль-
ними силами рішуче швидким темпом,повести в тиль наступ на больш
виків на Кавказському фронті /ворожі сили від 3-х до 4-х дівізій/,
знищити цей фронт,захопивши зброю й аммуніцію ворога.6/ Ліквідува
вше цей фронт,на кордоні Грузії поставити необхідний сторожевий
патруль,і головними силами продвигатися далеко в перед по Дону,Ка-
теринославщині і Таврії,заслонюючи таким чином Кубанщину від боль
шовиків.7/ На Кубані оголосити Український уряд Кубанщини і негайно
надзвичайно швидко повести шляхом мобілізації нним організацію пов-
станчої армії,кидаючи змобілізовані частини все вперед і вперед і
таким чином захоплювати і по ширювати територію України.8/ Озброєн
ня повстанчої армії перевести тією зброєю,яка буде одібрана від во-
рога при ліквідації ого Кавказської армії.9/ Військові операції по
повстанческої армії провадити так:аби головною метою було захоп-
лення у ворога як найбільше зброї,аммуніції й залізничного майна.
10/ Українському Кубанському урядові негайно достати необхідну збро
й аммуніцію від Грузії.11/ Організацію повстанчої армії вести до
повадної кількости і наймати на большовицький фронт на Заході ве
тогді,коли сили повстанческої армії будуть достаточні для того,
щоб можна було поставити їх перед чудо антибольшовицькой армією
/Польської чи Румунської / хоч-би для того,щоб демонструвати нашу
силу і не давать окупаційному війську продвигатися по Українській
землі.Викладаючи цей плян боротьби з большовиками і організації по
станческої армії,Комітет докладає,що працю по переведенню намічен-
ного пляну в життя вже в де якій часті роспочата і ведеться поки,
що,в напрямку об"єднання політичних груп і керовників /отаманів/,
налагодження зносин і розвідки.З"організовано вже до 20 кінних від
ділів,силою приблизно до 2-х тисяч шабель.Організація піхоти по ті

ктичним і стратигичним умовам може бути переведена тільки з началом весни.-Підписав:За Повстанчеський Комітет Херсонщини по уповноваженню Член комітета Антоненко.- 14 Січня 1921 року.м.Тарнів.-

З оригіналом звіряв і згідно:

Пану Головному Отаману Військ У.Н.Р.ДОКЛАД.Брацлавської повстанчої групи.Стаючи знов на цілях боротьби за визволення нашої рідної землі звертаюсь до Вас не утомний мій Борець за волю закованного в кайдани Українського народу з вірою в те що ні чотирьох річна боротьба ні тимчасові неудачі неугасили в Вас віри в нашу побіду.Ідучи революційним шляхом визволення широких мас селянства,Ви здобули собі непохитне довіррія з боку Українського Народу.Провокаційна робота ворогів України, як чорної россійської сотні,котра як паразіти в кажди удобний момент присосується до нашого Уряду з метою руйнації,так і зграя червоних імперіалістів намагаються весь час не тільки знищити уряд У.Н.Р.,а навить саму ідею Самостійного істнування України.Не дивлячись на злочинну працю наших ворогів серед населення,Український народ,коли Українське козацтво здобувало кровью хоч невеличкий кусок ~~земні~~ рідної земляі,масово ставало в ради повстанців і инцило тих,хто намагався загасити джерело світла України,У.Н.Р.на чолі з Вами така рішуча і героічна боротьба Українського народу з своїми ворогами,переконує нас,активних борців,за волю України,що настав момент як найбільшої рішучої боротьби з нашими старинними ворогами.Віруючи в безумовну побіду звертаюсь до Вас Батьку,з надією,що Ви поведете нас в бій ,давши наказ нам повстанцям,перейти на рідну землю і кинутись в бій ,котрим вирішимо долю неньки України.Виїзджаючи тепер на терен праці,просимо Вас прийняти від нас побажання успіху в Вашій не утомній праці.Будьте певні,що тільки на Ваш заклик відгукнеться козацтво по всій Україні і піде в кривавий бій за краду долю Батьківщини.Підписали:Командуючи повстанцями Брацлавщини сотник військ У.Н.Р.і козацтва Брацлавщини Голуб./М.Н./.Начальник Штабу групи сотник /підпис не розбірчива/.Штабу: сотник підпис не розбірчива/. поручник Волинський.Хор./підпис не розбірчива/.Т.Ось.сотник /підпись не розбірчива/.Старшини і козаки: Хор.Рівеський.поручник Назур.хор.Ат.Сидоров.сотник Ткаченко.ур.Н. Левченко.підхор.Г.Андріеський.Підхор.Хубрик.підхор.Андрухов.

І. Таємно. Вимогова відомість.на одержання грошей для повстанчеських військ Брацлавського району.

Ч.	На які потреби вимогаються гроші.	Сумма Гривні	Сумма К.	Примітка.
1	На Штаб Брацлавського повстанчеського району по штату.....	440000	-	
2	На пять курінів по штату.....	370000	-	
3	На 25 сотень по штату.....	2100000	-	
4	На 3 підводи для звязку по штату..	720000	-	
5	На папер і друк відозв.....	200000	-	
6	На розвідочні цілі.....	200000	-	
7	На цівільний одяг для старшин....	1000000	-	
	Разом.....	5030000	-	

Всього вимогається пять міліонів тридцять тисяч гривень.Підстава: Наказ Головного Отамана за Ч 055 від 27 Вересня 1920 року.Підписав: Командуючий військами району полковник Голуб./М.Н./Ч.І5. 11 Січня 1921 року,м.Тарнополь.Начальник Штабу сотник /підпис не розбірчива/.--

У.Н.Р.Командуючий повстанцями Брацлавщини.11 Січня 1921 р.Ч.І5. Д.Таємно.Довіреність.Ім довіряю сотнику Антоненку одержати від Головного Отамана військ У.Н.Р.для повстанчеських військ Брацлавського району по вимоговій відомости за Ч.І3,від 11 Січня 1921 року,пять міліонів тридцять тисяч гривень.-Підписав:полковник Голуб./М.Н./.Начальник штабу сотник /підпис не розбірчева/.

З оригіналом звіряв і згідно:

Резолюція Головного Отамана."Міністру О.Тимошенку.Видати із спеціяльного фонда /асигновки Ради Міністрів для Головн.К-ди військ У.Н.Р. 18/I-1921 р./.Три тисячі Польських марок і Українськими сімдесять пять тисяч карб. /75.000/ карб.19 /I-1921 р.ПЕТЛЮРА.

До Пана Начальника Генерального Штабу Армії Укр.Нар.Республіки.Повстанець Брацлавщини,член Пов.Ради Земельної Управи,член Повітового Союзу,член "Просвіти",учитель Кириленко Ксень.Звертаючись до Вас Пане Генерале,з оцім листом,прошу вибачить за непокій.Подаючи його до Вашого відома-певен,що Ви Пане генерале,будете єдиним моєм доброчинником,в чім Вас проситиму:Вже шість день минуло як обминав Тарнівські пороги.Приїхав з Ченстохова,стративши на подорож останнє,що мав,в надії вийти з тяжкого становища,марно траченних днів,лишити себе голодної назви паразіта,та стать в поставі чоловіка,користного для народу,а не для "кузки".Не вважаючи на всі заходи які вживав-до намічення цілі і досі не дійшов.Тепер по розпорядженню Пана Головного Отамана, прошу Вас Пане Генерале,допоможіть мені в слідуючому: 1/0 надані мені відповідних перепусток через фронт Польський,щоб пробратись на Брацлавщину /Поділля/,,куди велике бажання,мій громадянський обов"язок примушують мене.2/ Відповідних інструкцій,розпоряджень та указівок, що до організації моєї теперішньої праці та справи повстання проти червоних зайд-комуністів.3/ Інформування мене про сучасне становище: зовнішнє і внутрішнє,про заходи нашого Уряду,в будуче державності,що потрібно для організації населення.4/ Право сотника Голубу,як провіднику повстань на Брацлавщині,на з" єднання і керування всіма повстанчими ватагами,в разі необхідности з цьому.5/ Асигнування необхідних коштів на повстання і інші організаційні потреби-бажано будоби не меньше одного 1.00.000 карбованців; в останньому разі для проїзду забезпечення до 300.000 карбованців,на які можна би пробратись на Брацлавщину.В час діяльности повстанчеського загону Брацлавщині,під Керуванням сотника Голуба,минулої весни 1920 року в травні місяці,я був п.о.начальника штабу повстанців цього загону.По зайнятті усього простіру Брацлавщини від комуністів,повернувся і працював в Брацлавській Повітовій земельній Управі.Із черги евакуйовався від наступу червоних и не час.При останній евакуації на терен Польщі,одержав від сотника Голуба доручення ,в якому він поручив,коли я раніш його не попаду в запілля ,добиватись до Пана Головного Отамана і просив про вище тут зазначене,по одержанню чого я мушу негайно від"їхать в запілля.Звернувшись в цій справі до Пана Головного Отамана,получив відповідь чекати чекати Вашого приїзду після якого по одержанню усього потрібного,буду негайно відряджений в запілля ворогу на Брацлавщину.Тепер маючи відомости про вступ повстанців на Брацлавщині з двух ватажків під керуванням сотника Голуба,а другий поручника Онищенка,мушу просити Пана Генерала,аби моє відрядження було як найскорше-як найскорше мушу там бути,тому,що все наше майно,зброя і інші матеріяли заховані лише мною і про що ніхто нічого не знає,воно все зараз необхідне при початку для селян що не мають зброї надходяче до загону.Крім цього,я як організатор вже чотири роки на Брацлавщині,призвичаїв більшість селян до виступів повстанням,що практикувалось весь час,коли селянство виступає по моєму закліку,для чого кождий раз мені приходиться обходить всі села такі;обмірковувать всесторонне що "важну" і "опасну",як вони кажуть,"справу",а тогді в призначенний час в умовних місцях сходимось,робим на більш осілі комуністами місця налет,терористичного характеру,розганяємо їх і тогді з"єднавшись,роз"їзджаєм по повіту,як охорона,виловлюючи заховавшихся комуністів.Це раз прошу Пана Генерала,аби,про що прошу,скоро було видано і я би міг відрядитись,бо скажу у пане генарле,що от уже семий день як я сиджу тут без одної марки,дякуючи Мін.Нар.Господарства,що зайняв мені на подорож де яку кількість карбованців,та продавши їх на марки приїхав сюди-це у Пана Порфірича Видибіди.Також по всяк часний свідком моєї повстанчо-організаторської праці був член Правління Подільського Союз-Банку, Вол.Сидорович Мачушенко,бувший:член Всероссійських і Українських установчих Зборів,член Центральної Ради,командір 56 Немирівського полку.Адреса його:м.Ченстохів готель "Купецький" Ч.10.
В час повстання минулої весни 20 року,представниками від уряду У.Н.Р. Пан Красовський і пан Тимошенко,перший директор а другий урядовець для доручень Мін.Народнього Господарства,були весь час діяльности нашого загону на Брацлавщині.Адреса.м.Ченстохів,Мін.нар.Господарства, Укр.Нар.Респ. і підпільного Ін ор-Бюро руху повстанчого на Україні заміститель голови цього Бюро,поручник з охорони пана Головного Отамана Горонь-Горбатюк,з якими ми з сотником Голубом мали звязок і відповідні указівки.Будучи заміститьком голови цього

на Україні, свідчу, що пан Кириленко брав активну участь в повстанні отряду сотника Голуба, де і був начальником штабу цього отряду. поручник Б. Богонь-Горбатюк.

Резолюція Головного Отамана.."міністру Тімошенко. В можливих межах піти на зустріч проханням видачою частини грошей в совітській Валюті. 24 /I-1921 р. ЦЕТЛ.РА.

Пану Головному отаману Військ ..Р. повстанець Брацлавщини, н-к штабу Голуба гром. Ксень Лук"яновича Кириленко, с. Остапківці, Брацлавського повіту на Поділлю. Прошу вибачення у Пана Головного Отамана за те, що вдруге осміливсь Вас турбувати своїм листом. Вважаючи себе за громадянина, тому виконую його обов"язок: доношу Пану Отаману, що ці кошти на відрядження і працю в запіллю ворога, які ассігновані під мою відповідальність, не обов"язують мене ці відповідальности підлягати, виходячи, хоя-би із тих міркувань і планів на яких я досі орієнтувався, думками перебуваючи на нашій там далеко Україні. Три тисячі /3000/ марок польських і сімдесять тисяч /70000/ карбов. при самих кращих умотах праці не можуть в сучасний мент задовольнити того, що вимогає організаційна праця орієнтуючись на повстання. По перше, що карбованці на Україні в сучасний мент, в більшости не приймаються самім-не селянством, бо навіть тоді, коли була там влада Укр. Нар. Республіки і то ні чого не помагало, що тогді давалось суворі накази, розпорядження і т.д. зазрегстовувались не бажаючі брати ці гроші от-де виїзжаючи мені прийлось-би їх, принаймні значну часть вимінювати тут, а ренту залишить хіба на мент повстання. Друге, що за вищепоказанну кількість грошей, я ледви-ледви зможу туди добратись; там в сучасний мент надзвичайна дороговиза. Про те причина це есть та що тут в м. Тарнові, дотримано мене з відрядженням починаючи з 6 Січня і по сьогоднішний день і я наповичав для ледного проїзду по-над півтори тисячі /15000/ марок польських. Дома жить мені не можна. Свої вороги видадуть, а хочби мовчали, то там і так життя моє не є мені безпечним: все, що було в мене-конфіскувано "товаришами" навіть другину з двох річним сином вивезено, хотяще місяці тому на зад, десь аж до Казані, як заложників за мене, за мою участь в повстаннях, особливо минулої весни 1920 року, де приймав участь н-ка штабу повстанців Брацлавщини, що керувалось сотником Голубом. Як громадянин Української Народньої Республіки, член повітового Національного Союзу, повіт "ПРОСВІТи", член Повітової управи, гласний повітової управи, від Рубанської волости, бувший інструктор інформатор Одеської Округи при Центральній Раді. начальник Брацлавського повіт. філії Інформаційного Бюро ДиРаТОРІІ /Редактор і видавець місцевої часописі "Українськи інформаційний листок"/ Сповідаюсь перед Вами Пане Отамане, як перед богом, що на протязі уже чотирьох років боротьби за існування нашої неньки-України, як держави, -я не скористувався ні одним гротем в свою пользу тоді, навіть, коли я мав змогу мати на свої відвічальности при собі державні кошти і дуже великі того часу. По революції я мав хозяйствечко на рівні з иншими господарими, по части був на посадах то дяка, то учителя; користувався і по сей час довірям серед селянства, здається всього було до життя вистарчаючи. Тепер-же, за наше час нашої боротьби за наше державне існування, я зробився голий, мовляв, як "турецький святий". І наслідок цьому, як матеріяльности, моя родина мене не цурається; в мені-а для успокоення їх незадоволення моїм положенням служить єдиним богатство має це нація в відповіді, що як збудуємо свою державу, тогді все повернеться, що тільки потрібно для щастя життя людині, тогді все мною страчене на користь України, повернеться мені і т.я. перебуваючи тут на чужині, на чужих берегах-від чужих, як каже наш наш проче поет молодий Клим Поліщук, приходиться над міру тяжко бути свідком сучасних наслідків нашої праці, тих жертв, що полягли на полях боїв. -немилосердна жорстокість пробуджує страшну помсту над тими "чужими" і я хочу, я мушу бо мання свое здійснити справжню помсту, все, що в серці-виявити на яву-я хочу як скорше до праці, о помсту від"їхать туди-на Україну. На протязі чотирьох років, я Пане Отамане, не одного разу не звертався за подібною допомогою ні до Вас ні до кого в загалі з нашого уряду, бо до сього часу я останне, що мав клав на вівтар моєї батьківщини; про це засвідчить населення всієї Брацлавщини. Зараз у мене абсолютний брак матеріяльних засобів і я їх прошу у Вас Пане отамане, я прошу відпустить мені ню кількість, яку надіюсь, навіть зможу по весні з великою поміччю від імення всіх повстанців Брацлавщини вернути державі. Не потрібні мені гроші не моя не приваба Пане Отамане, а це есть те саме чим я і мої люди в час праці будемо всебічно забезпечинними; есть-же, що самі скрутні часи, безнадійні-критичні обставини життя, часто приводяться до порядку ігарних наслідків завдяки-трубам, бо за

ходу головну вагу буде лежати у праці, коли він не зв'язаний матеріяльними недостатками. А особисто грошей не потребую і в них ніяки зачарованнь я не маю: при праці - , Пане Отамане, матиму гроші - для мене степ широким, ліс зелений будуть рідним пристанищем разом з цими побратимами в спільній праці. По тому можу пляну, що зним мав від" їзжать після Вашого інформування мене на моїй у Вас авдієнції, мені потрібної яку кількість, прошу у Вас пане Отамане, вдруге не буде: один мілліон /1000000/ карбованців, або пятьсот тисяч /500000/ гривнями, або сто тисяч /100000/ марок польських, в чому слухняно прошу Пана Отамана мені не відмовить. В останньому разі, коли у держави мало, грошей, що тут вказані, то прошу Пана Отамана о роспорядженню видачі совітських 1000000 рублів, які гроші скарбниця має і видати може. З вилікою повагою до Вас Ксень Кириленко. 21 Січня 1921 року. м. Тарнів.

У.Н.Р. Похідна канцелярія Головного Отамана військ Укр.Нар.Респ. 21-го Січня 1921 р. Ч. 431. м. Тарнів /Польща/. Громодянину Брацлавщини Ксеню Лук"яновичу Кириленку. По розпорядженню Пана Головного Отамана Військ У.Н.Р. Симона Васильовича Петлюри, пропонується Вам з одержанням цього негайно відрядитись в запілля ворога в район Брацлавщини для організаційної там праці, до до повстання найблизшого з початком квітня місяця 1921 року. До підписом та відтиском державної печатки свідчу. Підписав: Старший ад"ютант при Головному Отаманові Військ Укр.Нар. Республіки, сотник /підпис/.

У.Н.Р. Начальник Подільської Губернії. 12 Квітня 1920 р. Ч. 233. м. Кам"янець - Под. Посвідчення. Пред"явник цього Артем Семенович Коханівський, дійсно есть походженням замешкалим с. Ники оріївці, Рівенського повіту на Волині, якому проситься не чинить перешкод в разі розшуку ним відповідних засобів до життя, / Пан Коханівський по своєму фаху псаломщик /. Від військової повинності звільнений, як ратник І розділу. До власноручним підписом, та відтиском державної печатки свідчиться. Начальник Подільської губернії Сумневич. Секретарь /підпис/.

Начальник Подільської губернії. 18 Січня 1921 року. Ч. 306. м. Тарнів. Посвідчення. Показник цього громадянин с. Ники оровець, Рівенського повіту на Волині, Артем Семенович Коханівський, затриманий, як підозрілий в большовизмі агентами 4-Р. 4-ї Київської дівізії в Кам"янці Подільському - звільняється остаточно виправданним, не маючий нічого спільного з большовизмом. Слідство закінчено Судовою частиною Штабу Дієвої армії УНР. Ч. 3. діло Ч. 19. Урок від 15 Січня 1921 року в м. Тарнові. Тому справність цього звільнення свідчу своїм власноручним підписом та відтиском Державної печатки. Н-к Подільської губернії Сумневіч.

Подільська Епархіальна Церковна Рада. 3 Листопада 1920 року. Ч: 677. м. Кам"янець - под. Посвідчення. Подільська Епархіальна Церковна Рада, цим посвідчує, що пред"явник цього Артем Семенович Коханівський, дійсно есть псаломщик, якому замість згублених ним справжніх документів надається ця посвідка. По ній пропонується пану Коханівському в нашій епархії, коли буде вільною одна із вакансії псаломщиків, заняти таку і приступити до виконання своїх обов"язків - служби Божої в святій церкві. До власноручними підписами та відтиском нашої Подільської Духовної Консісторії печатки ствердкуемо. Підписали: Голова Ради /підпис/. Секретарь священ. Іванов.

Пану Персональному ад"ютанту Головного Отамана Військ У.Н.Р. Гром. с. Остапковець, Брацлавського повіту на Поділю Ксеня Лукьяновича Кириленка. Маю ва честь прошу Вас пане ад"ютанте, доложити Пану Головному Отаману Військ У.Н.Р. про слідуюче: доїхавши про виступ повстанців на Брацлавщині під керуванням сотника Голуба - я мушу негайно туди пробиратись, перед тим по дорученню сотника Голуба, як його н-ка штабу, прошу про видачу: 1/ Відповідних інструкцій, розпоряджень та вказівок до - до прод ання повстань, 1/ Інформації про сучасний хід політики, зовнішнє і внутрішнє наше становище, про діяльність Уряду і т.и., що дуже потрібно для інформації населення при повстаннях, 3/ Дорученя сотник Голубу на з"єднання і керування всіма повстанцями Брацлавщини, що час потрібно при повстанню. 4/ Ассігнування відповідної кількости грошей на потреби повстанців, себ-то на харчування, на зброю, на коні, сідла і т.и. 5/ Коли можно; відповідні перепустки для мене через фронт Польськ також вказання міст організацій наших, з якими міг-би взять звязки по дорозі на Брацлавщину. Пробиратися буду через фронти в м. Кременці, або Острозі, в цих двух пунктах. Для цього прошу також відповідних вказівок тіх пунктів, а коли потрібно буде вказати другі пункти, зараз мушу сказать, що другі місце нігде не підходить, тому що мене скрізь знають в погранични [illegible] Поділля з [illegible]

го для повстанців Брацлавщини і свій план, як пробиратимусь і до,- прошу тідповіді на це коли можно, скоро, позаяк перебування тут безцільне, приносить шкоду не тільке мені, а і руху повстання. Кажу так тому, що весною цього року в час ліквідації повстання з приходом польського війська, мною захована зброя, роздана часть людям, і віддані відповідні інструкції оставшимся там нашим членам повстанчої організації які без моєго заклику не виступлять. От-же я як скорше мушу туди дістатися. З повагою до Вас повстанець Брацлавщини Ксень Кириленко. 8 Січня 1921 року м. Тарнів.

Пану персональному ад"ютанту Пана Головного Отамана військ У.Н.Р. Прошу пана ад"ютанта вибачить мене за те, що знову вас турбую своєю справою. надсилаючи при сьому доклад Пану Головному Отаману на розгляд і роспорядження відносно кількости трофей на організації ні потреби, що до повстань на Брацлавщині /Поділля/, прошу як скорше подати це до відома Пана Головного Отамана на що чикатиму відповідних роспоряджень про збільшення видатків на мою відповідальність на вказані потреби, що зазначено в прикладеному при цому моїому докладі. Відповіді Пана Головного Отамана чекатиму, як скорше бо і так вже чотирнайцять день, як обиваю пороги і турбую Пана Отамана і Вас пане ад"ютанте. Чекаю з нетерпінням остаточного рішення моєї справи. З повагою до Вас Ксень Кириленко. 21 /I-1921 року. м. Тарнів.

Пану персональному ад"ютанту Пан Головного Отамана військ У.Н.Р. Громодянина Брацлавщини Ксеня Лук"яновича Кириленка. Від"їзджаючи в запілля ворога необхідно мені мати легітимацію на чуже призвіще, яку прошу Вашого роспорядження аби було видано. Про це мною сьогодня доложилось Пану Головному Отаману, в відповідь на, до мені порядено звернутись до Вас.. Легітимація має бути на призвіще Коханівського Артем Семенович, по фаху псаломщик, походження с. Кики, орівці, Рівенського повіту на Волині. Крім цього прошу замітку від будь якого нашого У.Р., якаби свідчила що я був арештованний, як большовик в Кам"янці в Вересні місяці, наслідком чого опинився на терені Польщі і тут звільненим по вияснінні справи агентами, які були в мене в с. Некрорівцях З повагою Ксень Кириленко.-

З оригіналом звірив і зрідно:

Протокол з"єднаного засідання військових та цівільних представників повстанческих організацій Скв[illegible]ирського, Бердичівського і Гарадзького повітів. На засідання були присутними Начальник: Тарадзщини-отаман Васарабенко, Скв[illegible]ирщини і Бердичівщини-отаман Дербанюк, начальник Штабу 4 і 5 районів полковник Григорович-Барський, комісар Трембовлі Референт повстанчеських організацій Тесля та комісар Скв[illegible]ирщини Янішевський.

Порядок денний:

Питання.

1/ Звіт діяльности начальників 4 і 5 районів повстанческих.

2/ План будучої праці начальників 4 і 5 повстанческих районів.

3/ План діяльности цівільної влади при повстанческих отрядах.

4/ Засоби саосмотрения повстанческих відділів: а/ для переправи в тил ворога в/ для організації на місцях.

5/ З"обовязання Урядом У.Н.Р. забизпеченню семейств на випадок ранення або смерти повстанців.

6/ Вільні внесення: а/ посилка до Головного Отамана делегатів та завдання делегації.

Постанова.

Прийняти до відома, який разом з протоколом надіслати Пану Головному Отаману.

Прийняти до відома і просити о допомогі.

Прийняти до відома.

Просити Пана Головного Отамана, аби зазначенні в докладі кількість грошей була відпущенна негайно.

Просити Пана Головного Отамана аби Уряд У.Н.Р. з"обовязався забезпечети сем"ї вбитих і покаліченних.

З"єднане засідання розв. [illegible] низку кардинальних питань, до од[illegible] організації відділів в тилу ворога, одноголосно ухвалили: Просити Пана Головного Отамана, аби негайно була відпущенна готівка грошей зазначена в докладах. Так як експерименти по[illegible] казали, що всі уповноваженні уряду У.Н.Р. які, як нашому, так і другим відділам являлись лише паперові, а не реальною допомогою, то [illegible]

довження праці, ми в інтересах загально-державних з щілковитим розумінням своєї відповідальности перед народом і історією, будемо продовжувати працю на свій стох і риск. Підписали: Голова Отаман Басарабенко. Члени: Щербанюк, Григорович-Барський, І.Тесля і Секретарь Лишевський.

Резолюція Головного Отамана. міністру С.Тимошенко. Бердичівський повіт виділяється із сфери компетенції даної повстанчеської організації, з огляду на доручення акції в Дубно повіті іншої організації; по прибутті Нач. Штабу даної організації з спеціальним докладом-видати: пять тисяч польських марок /5000/ м.і двісті тисяч карбованців /200000 карб./в Київській валюті.19 [illegible] р.Ч.І.Ч.

...Р.Начальник повстанческих [illegible] Київщині. Таращанськ.і Бердичівського пов.на Житомирщині.15 Січня [illegible] року. Ч.101.м.Рівне.Пану Головному Отаману військ [illegible] Р. Оп.Кд. діяльности Начальників 4 і 5 повстанчеських районів. Одержавши накази від 20 Квітня 1920 року за Ч.0502, 0503 і від 31 Грудня 1920 року за Ч.[illegible]/50, ми приступили до організації доручених нам районів. В першу чергу нами було організовано і відряджено в наші райони, від 1 Грудня до 12 Січня, 18 звязкових старшин і 18 старшин інструкторів. Де котрі з них вже наладили звязок і докладні їми про частині вибухи сельнистві в наших районах, під керуванням наших заступників. 2/ Організовані два відділи готових до відправки в тил ворога старшин та козаків, в кількості 105 чоловік. Крім цього організується новий відділ з бійців, котрий має складатись з 200 чоловік. Частина з них відправлена нами для організації звязкових відділів в дубенському і кременецькому повітах, до особистого нашого розпорядження на те. Всі старшини та керовники мають призначення розвіті по волостям, селам і т.. Проведена вже організація Штабів, розвідочного та інформаційного відділів. В відділах мають преставників цивільної влади. Весь отряд перебуває до Рівного, кременця та Сарнів де вже підготовлена праця для переходу [illegible] фронта. Праця ще не закінчена, але за браком коштів, відправка безумовно не можлива. Для відправки відділів за кордон, а також для праці кого на місцях необхідно: 1/ позаяк всі відділи одягнені по військовому, то доконче потрібно не менше як 100 комплектів цивільного одягу, рахуючи по 1500 мар. на голову, а всього 150000 мар. 2/ Обставини на кордоні примушують нас відправляти людей до місця призначення групами по 5-6 чоловік, а тому необхідно на кожну групу карчі на 5 день, по 300 марок і на 15 день по 50000 карбованців, очікуючи на відправку 50 груп всього потрібно 1500000 карб.-15000 мар./ 3/ для переїзду розвідників і керовників потрібно не менше як три пари коней з возами, рахуючи на пару коней 50000 мар., а всього на три пари потрібно 150000 мар. 4/ для організації праці на місцях, потрібно в першу чергу: 1/ для відрукування паперів-100000 мар./ 2/ для розвідочного відділу 150000 мар. 3/ для звязку через Румунію- 15000 лей. 4/ на медікаменти та санітарну частину по приблизному обрахунку-324410 мар. А всього потрібно для отряду: Дістсот тридцять девять тисяч чотиреста десять марок /639410 мар./, один мільйон сімсот тисяч /1700000/ карб. і пятнадцять тисяч /15000/ лей. Додаток: обрахунок лікаря повстанческих курінів за Ч.1. Підписали: начальник повстанческих курінів Житомирського та Бердичівського курінів повіті, отаман Щербанюк./м.п./ начальник повстанческих курінів Таращанського повіту, отаман Басарабенко./м.п./ Начальник Штабу 4 і 5 районів, полковник /підпис не розбірчива/.

Резолюція на рапорті лікаря: "представить пану Головному Отаману. Басарабенко. 15 /I-21 р. [illegible] Лікарь повстанческих отрядів 4 і 5 районів. 14 Січня 1921 р. Ч.1. Пану Отаману Повстанческого Отряду. Рапорт. При цьому представляю список медікаментів та інструментів необхідних для отряду на суму 324410 марок. Підписав: Лікарь /підпис не розбірчива/ Спис медікаментів для Таращанського, Бердичівського і Скірсьского повітів на 2500 чоловік на два місяці.

				марок.
1/	Хірургічний набор-І			10000 мар.
2/	Іоду пуру.....І кіло по 6000мар.			6000 -
3/	Іодоформ.....	400 гр.	по 40 -	16000 -
4/	Натроом соліцілікум	400 -	- -	800 -
5/	Натрій-ціан....	500 гр.	по 150 -	9000 -
6/	Шприц..Асперіну...	400 "	по 3 -	1200 -
7/	Натроом бромат м.	200 "	по 2 -	400 -
8/	Амоні бромат м.	300 "	по 2 -	600 -
9/	Валеріянов. капель	600	по 2 -	1200 -
10/	Хінних капель	300 "	по 2 -	600 "
11/	Іру	600 "	по 5 -	3000 -

12/	Іодної настойки	500 гр.	по 3 мар.	1500 м.
13/	Пінкових капель	60 "	1 "	60 "
14/	Реціпового масла	3кіл	300 "	900 "
15/	Англійської солі	3-	300 "	900 "
16/	Натроум магнезіу	2-	300 "	600 "
17/	Кофеіну /вампулах/	500шт.	5 "	2500 "
18/	Камфорі	500-	5 "	2500 "
19/	Какаіну	500-	5 "	2500 "
20/	Пелантїну	500-	5"	2500 "
21/	Морфіі мор	30Шгр.	200 "	6000 "
22/	Борної кислоти	1 кіл.	1000 "	1000 "
23/	Марганцово-кислої калі	100гр.	4 "	400 "
24/	Опій /настойка/	300"	2 "	600 "
25/	Опій /пурі/	30"	10 "	300 "
26/	Соди	3кіл.	200 "	600 "
27/	Гліцірину	300гр.	1 "	300 "
28	Вазеліну	3кіл.	500 "	1500"
29/	Зеленого мила	10фун.	200 "	2000 "
30/	Дегтярного мила	10 "	300 "	3000 "
31/	Більсонової мазі	10 "	300 "	3000 "
32/	Цинкової мазі	5 "	400 "	2000 "
33/	Аргентум нітрікум	30 гр.	10 "	300 "
34/	Іктіолової мазі	500"	15 "	7500 "
35/	Дерматолу	50 "	7 "	350 "
36/	Танаформу	60 "	10 "	600 "
37/	Карболки	1 кіло	5000 "	5000 "
38/	Соланої кислоти	500гр.	3 "	1500 "
39/	Формаліну	600 "	5 "	3000 "
40/	Ацідум цітрікум	100 "	25 "	2500 "
41/	Антіпіріну	300 "	20 "	6000 "
42/	Антіфербіну	300 "	15 "	4500 "
43/	Фенацітіму	600 "	25 "	15000 "
44/	Пермідону	200 "	30 "	6000 "

Перевязочний матерьял і інструменти.

1/	Бінтов 3вершки	500шт.	по 45 мар.	22500"
2/	" 2 "	500 "	30 "	15000 "
3/	" 1 "	300 "	15 "	7500 "
4/	Крахмальних бінтів	500 "	50 "	25000 "
5/	Бідроскоп.вати	20кіл.	600 "	12000 "
6/	Сірої вати	40 "	400 "	16000 "
7/	Легніну	20 "	300 "	6000 "
8/	Пакетної марлі	100пак.	40 "	4000 "
9/	Іодоформ.марлі	10арш.	75 "	750."
10/	Простої марлі	200 "	50 "	10000 "
11/	Індівідуальних пакетів	600шт.	150 "	9000 "
12/	Лубков	100 "	10 "	1000 "
13/	Дротяної шини	20 "	300 "	6000 "
14/	Резінових жгутів	30шт.	200 "	6000 "
15/	Стринцовок Тарнавських	10 "	200 "	2000 "
17/	Сошінзорів	30 "	100 "	3000 "
17/	Кружку і есмарха з прибором	3 "	500 "	1500 "
18/	Стеклянних піпетків	30 "	15 "	450 "
19/	Почкообразн.тазік	2 "	100 "	200 "
20/	Подкладних суднів	2 "	500 "	1000 "
21/	Мочоприемників	2 "	300 "	600 "
22/	Катетрів	10 "	200 "	2000 "
23/	Фарфурових ступок	2 "	500 "	1000 "
24/	Десятирічн.разновіс	1 "	4000"	4000 "
25/	Шприців рекорд	2 "	1000"	2000 "
26/	Біксу /малий для стерл	2 "	1000"	2000 "
27/	Бензіну	3 кіл.	150 "	450 "
28/	Спіртусу денатур	20бут.	500 "	10000 "
29/	" ретіфікованного	10 "	1000"	10000 "
30/	" камфорового	10 "	750 "	7500"
31/	Амуняку	500гр.	1/2 "	250 "

Разом ..... 324410.мар.

Оріґінал підписав: Лікарь /підпис не розбірчива/..

М.Б.С.Прифронтовий Повільний комісар при 3і Залізній дівізіі Армії У.Н.Р.15 Січня 1921 року.Ч.18.Пану Головному Отаману військ У.Н.Р. Доклад.Згідно Вашому наказу,я мусів відправитись з полковником Кі-верчуком в запілля ворога для підняття повстань на Україні.Зні сим-

покладенного на нас Вами завдання не було можливости, позаяк вернешись від Вас до дівізії, був одержаний наказ вирушити на переправу за Збруч. Перебуваючи за Збручем біля 2-х місяців, я неміг дістати належних документів від польської влади до Тарнова, аби зробити Вам доклад, що до нашого перебування за Збручем. Узнавши, що заснувався повстанчий відділ у Тарнополі під керуванням отаманів-Басарабенка і Щербанюка, одержавши від них інформацію, що організації відділу майбутньої праці на Україні, відношення до населення, загальний політичний погляд виявились: що люди ідуть на допомогу селянства яке уже веде боротьбу з ворогом. Але за брак кому проводирів не може здійснити свої акції в широкому масштабі, що до визволення рідного краю від всіх чужинців які посягають на нарід і їх землю. Я прибувши до вазначенного відділу, яко представник цівільної влади яка буде поповнюватись на теренах занятих повстанцями. мушу доложити Пане Отамане, що перебуваючі перебивано при штабу відділу, де провадилась запись козацтва з самого раня до вечера, цілими часами йшли козаки і старшини записуватись в повстанці, які приймались тільки за поручко двох трох відомих персонально вербовщикам цього відділу, таким чином прибуло до Рівного 105 чоловік. В якому-ж стані находяться ці люде, всі вони без копійки грошей, їхали 2 доби до рівного майже голодні, у рівному почали продавать свої річі, що примусило п.п. Отаманів Басарабенко і Щербанюка не тільке продать річі, але і обручальні обручки аби дати вивезеним людям кусок хліба. Гадаю, що Вами Пане Отамане, на якого покладає всю надію козатво і їх проводарів які несуть свое життя за визволення України. Котрі в короткий термін піднимуть все селянство, від якого вдарить великий грім і де-хто почне хреститись, перший перехреститься від несподіванки ворог, а другий від радощі, Українське військо яке знаходиться в таборах. От-ще щоби не відправляти людей з їх ініціативою добувати одяг, харчі, набої і засоби пересування, а відправити яко армію в якій повинна бути козацька честь і дісципліна, які памятуя чого вони ідуть і хто ім в цьому допоміг, прошу зі свого боку Вас Пане Отамане, дати відповідне роспорядження в відпуску коштів для переправки в тил ворога цих людей. Для поновлення влади на місцях на перші кроки моєї роботи, прошу Вашого роспорядження, відпустити три мільони /3000000/ гривень. На всю одержану мною суму будуть по витраті представлені Вам грошові р рахунки. Підписав: Прифронтовий цівільний комісар повстанческих 4 і 5 районів І. ТЕСЛЯ.

З оригіналом звіряв і згідно:

У.Н.Р. Представник Повстанчиських ватажків 3-і і 2-і дівізій. 14 Січня 1921 року. м. Тарнів. Ч. 246. До Пана Головного Отамана Української народньої Республіки. Рапорт. Останні військові події на терені України заставили більшу кількість повстанческих ватажків перебувати в Польщі. Ті відомости які я маю про большовицьку армію, перебуваючу на Україні про відношення селянства, до неї, про те, що у большовиків в короткому часі буде війна і знову фронт, заставило повстанческих ватажків перебуваючих зараз в 3-і залізні і 2-і Волинські дівізіях, через мене звернутись до Вас Пане Отамане з слідуючим: 1/ Відновлення і організація загального повстання проти большовиків на терені Укпаіни, а також і в инших місцевостях. В 1919 році були великі повстання, котрі багато допомогли регулярній армії У.Н.Р., но через те, що вонй немали між собою тісного контакту, а також і з регулярною армією і не мали одного керуючого центру, ці повстання не дали багаших наслідків. 2/ Через це прошу Вашого дозволу на скликання з"їзду повстанчиських ватажків, перебуваючих на терені Польщі, котрий із себе утворе Центральний Повстанческий комітет і організованно з певними інструкціями вийде на Україну певний кадр, котрий на місці буде провадитиме організаційну працю і коли буде наказ уряду У.Н.Р. підійме повстання проти большовиків одночасово на всьому терені України. Праця по скликанню Повстанчиських ватажків, для утворення Центрального Повстанческого Комітету і по організації загального повстання, повинна початись негайно, аби виграти час і на далі, щоб не робили повстанческі ватажки тих помилок які були. Через, що, щиро прохаю Вас Пане Головний Отамане дозволу на вище написане і грошову допомогу на організацію з"їзда. Додаток: Постанова повстанчиських ватажків 3-і і 2-і дівізій і копія інструкції для Центрального Повстанческого комітета України. Підписав: Підполковник 3-і Залізної дівізії Боровський Петро.

Постанова. повстанческих ватажків, находящихся в складі 3-і Залізної і 2-і Волинської дівізій у січні 1921

ді:Ватажки Чорноморського району,між Бугом і Дністром і від Помішної до Бірзули-Полковник Трохименко і сотник Баумгартен,полковник-Мацак -могилів-Рибниця,Підполковник Боровський-Брацлавщина,Канівщина,Трипілля,полковник Лисогор-Брацлавщини,підполковник Закусило/полісся/ Чернобіль,Овруч,Мозирський і частина Канівщини,підполковник Різник-Трепіля Переяслав,Канівський і Васильківський повіти,обговорювали слідуючи питання:1/ Відновлення повстань по вищезазначенним районам.2/ Об"єднання Повстанческих відділів.3/ З"їзд Повстанческих ватажків,знаходящихся на терені Польщі.При обговорюванні цих питань ухвалено:Сучасний мент за рдяки терроpу і большовицькі господарді,е найкращий для відновлення загального повстання против большовиків на Україні.для більшої продуктивности повстань,необхідно строгий контакт повстанчиських ватажків по між собо ю і регулярною армією,для післати представникадо Головного Отамана,через котрого просити дозволу на скликання з"їзду Повстанческих ватажків,котрий виборе від себе центр і з дозволу уряду У.н.р.виїде на Україну повстанческих ватажків,для відновлення загального повстання.Підписали:повстанческі ватажки:Підполк. Закусило,Підполковник Різник Гриць,Полковник Мацак,полковник Трохименко Петро,Підполковник Боровський Петро,Сотник фон-баумгартен Евгеній, Полковник Лисогор і сотник Радзівіл /Подолля/.-

Інструкція.Для Центрального Повстанческого Комітету України,для командірів Повстанчиських загонів і для агентів Центрального Повстанчиського Комітету України.1/ Улаштування звязку з протиоольшовицькими силами і улаштуванн звязку і допомогу ім.2/ в точному освідомлені тим Центрального повстанческого комітета України,о тім що робиться на Україні.3/ Відправка в Совітську Україну агітаційної літератури. 4/ Допомогати агентам переходити кордон.Звязок установляється:1/ З Повстанчиськими загонами.2/ З Зеленими.3/ З червоною армією.Звязок з повстанцями має таку мету:1/ Утремувати повстанців від окремих не согласованних подій.2/ Допомагати в звязку по між окремими повстанческими отрядами,працюючими під гаслом У.Н.Р. 3/ В отриманню від повстанців певних відомостів про чирвону армію і про її росташування.4/ Організувати із Зелених партізанські отряди,які-би могли опирірувати самостійно,або дружини спеціального призначення.1/ Террористичні дружини нападаючи на центр Совітських установ-Штаби,ревкоми і т.и.2/ Залізничні дружини котрі з мента повтсання взривають мости,розбирають рельси, псують телефонну і телеграфну связь.3/ Дружини нападаючи із засад на обози,транспорт,нищити живий звязок-посильних,ординарців.4/ Установлення з Червоною армією такого звязку,який-би допоміг в потрібний мент знищити комісарів,комунистів і підняти масси проти них.5/ Звязок також можно установити через селян,через котрі можно установити етапові пункти.Для цього необхідний условний шрифт і пароль.Підписав:Підполковник Боровський.

Резолюція Головного Отамана."Сотнику Яворському.З"єднати повстанчі відділи в згаданному тут повітах.Справа ассівновки буде вирішена перед від"їздом Яворського на Україну.Всім,що одбувають на Україну видавати відповідні пашпорти.20 /I-1921 р.ПЕТЛЮРА.".-

Сотник кінного полку Чотних Запоріжців.20 Січня 1921 року.Ч.12.м.Тарнів.Пану Головному Отаману Військ У.Н.Р. Доклад.Я починая з квітня місяця 1919 року,керував партизанським отрядом проти нашого ворога большовиків на Київщині в районі повітів:Бердичівського,Сквирського і Таращанського під псевдонімом "КАРИЙ".При призначенні командуючого повстанням півдня України полковника Гулого,я ним був призначенний командуючим тимже районом знову,але до призначення я захворів і пролежав в Проскурівськім шпталю до момента відвороту армії У.Н.Р.за Збруч і з отходячими військами,мене евакували до Тарнополя,де я остаточно і виздоровів.22 Грудня по старому стілю 1920 року,я одержав відомости від мого бувшого козака /якого було до мене прислано/,що більшість моіх козаків під проводом старшини служившого в моїому отряді,зараз бються з комуністами і мадають мого повороту на терен батьківщини-я і /чотирех старшини згода на яких маеться командірів частин/,рахуемо своїм обовязком повернуться і стати на чолі славетніх лицарів,які не хотять покласти зброю у ніг наглого ворога,захопившого в свої лапи нашу Неньку Україну,тому прошу Вас Пане Головний Отамане,не відмовити відправити нас на Київщину в повіти які бажають знову бачити нас своїми Провідниками.Ми розуміемо,що У.Н.Р.зараз не розполагае коштами,а тому просимо відпустить нам на подорожжя і організацію тільки,скільки Республіка може/рахуючи проїзд до деморкаційної лінії-новоград-Волинськ,а так-же і відповідні документи/ [illegible]

виробленними Генштабом,від себе добавляю,що організовавше /до здибання з більшими отрядами кінноти/ маленький отряд кінноти,буду наносить як можливо більше шкоди комуністам-руйнуючи залізниці,телеграф і терорізувавше "Ревкоми".Приклад:згода начдіва за Ч.63 і комполка Ч.17.Підписав:сотник Яворський /Карий/.

У.Н.Р.Командір І-і Кулеметної Бригади,по часті муштрові.16 Січня 1921 року.Ч.498.м.Пикуличі.Таемно.Командіру Дівізії.Рапорт.Прикладаючи при цьому 3 ~~рахунки~~ рапорти старшин бригади:поручника Ворони хор.Павліка і хор.Довбасюка і давши свою згоду на перехід зазначених старшин на службу до Повстанчиських військ,прошу і зі свого боку дати свою згоду.Додаток:рапорт за Ч.10,14і 13.Підписав:Т.в.о. Командіра бригади сотник Відль Старший ад"ютант Штабу хорунжий Павлік.

На перевод зазначенних в цьому старшин до Повстанчиських військ з боку командіра дівізії перешкод не маеться.16 Січня 1921 року Ч.63.За командіра І-і кулеметної дівізії полковник /підпис/.начальник інспекторського відділу поручник Шанда.

Д.Таемно.кому Командіру полку Чорних Запоріжців.1921 року 18 січня 12 год.15 хвил.№ 17 місце відправки табор Пікуличі.Рапорт.За 3-х річну участь мою в боротьбі з большовиками,я поклав не мало праці і здоровля на користь Неньки України.За цей час де тільки мені не приходилось бувать позакордоном і якого прикрого життя не переносити,Крім цього,за цей час большовиками знищено у мого батька,майже усе господарство і вся родина зараз,як що не побита,десь блукає по світу,лишившись свойого гнізда.Зараз я,як і усе військо У.Н.Р. сиджу в неволі за дротом,тогді коли на Україні льеться море крові наших братів-повстанців.Отже на підставі цього рахую своім нравственним долгом на далі не зоставатися в союзницьких дротах і хочу відбути в запілля ворога до військ отамана-повстанців півночи де я зможу більш принести користі ніж тут.Прошу Вас пане Полковнику,дати мені персональну свою згоду на перехід до вищезазначенного війська.При чім додаю,,що з поворотом армії У.Н.Р.на терен України я з вилицою охотою знову зможу повернутись до дорученної вам частини.Підписав:Сотник Панченко.

З оригіналом звіряв і згідно.

Резолюція ГОЛОВНОГО ОТАМАНА:"Міністру Тімошенко.Видати потрібну суммy для подорожі до кордону Польщі і на дорогу на перші часи на Україні до наміченного місця операцій" ПЕТЛЮРА.24 /-I-1921 р.

У.Н.Р.Отаман Ударної бригади імені Пилипа Орлика Повстанців Правобережжа.21 Січня 1921 року Ч 28.Діева армія.м.Транів.
Пану Головному отаману військ Укр.Нар.Респуб.ДОКЛАД.Наказ для організацій перший раз протибольшовицького повстання,я одержав від Губкоменданта Київщини в Березні 1919 року,в м.Проскурові.
Районом для провадження організаційної і бойової роботи були Київський і Радомисльський повіти,де проживає моя родина,крім того,коли я відступав з залогою,багато висловлювалось за те,що вилика користь буде,колиби роспочати в запіллю ворога повстання.
Організаційна праця провадилась три тиждні,коли на останній конспективній нараді мене обрано отаманом отряду.З початку отряд мав назвисько Макарівського отряда,позаяк перший бій і перше містечко зайнятим було-Макарів,а потім був перетворенний в Київський Повітовий Повстанческий отряд.
Бойова діяльність отряду.Роспочалась в кінці Травня 1919 року. Першим було захоплено м.Макарів ,в якому одібрано дві друкарні і отбито три кулемети,а також шоссе Київ-Житомир,де в один день мною захоплено багато авто з ріжними рядянськими урядовцями.Рух по шоссе ,майже на протязі 3-х місяців був припинений.Через тиждень була захоплена Ковельська залізниця зі станціями Трубецька і Тетерів.Через місяць вся місцевість від р.Ірпеня до м.Коростишева,а також від міста Бородянки до м.м.Бишова та Брусилова були отрядом звільнені від большовицької влади.Уперті бої отряд мав з I-ю Інтернаціонаальною дівізією,а також з/особистою/ бригадою особистого призначення.Отряд мав постійно 350-400 чоловік,а під час боїв з большовиками-доходив до 3500 чоловік.Мій отряд мав більш-меньш вигляд вихованних козаків,з молодими козаками провадилась кождий день навчання.Піяцтво,гра в карти мною було суворо заборонено.Держав звязки з нибіжчиком Дм.Соколівським.Близшими моїми сусідами були:на південь в районі м.Ходоркова отряд небіжчика Івана Огородника,а назахід в районі м.Радомишль отряд Юрка Мордалевича.По наказу к-ра I-го Галицького корпусу займав і тримав фронт від стан.Бородянка до ст.Тетерева.В час відступу нашої армії в районі Житомір,часть отряду було прилучено до регулярної армії У.Н.Р.,а решту роспустив по хатам.В другий раз я виїхав по наказу I-го Генкварта ген.Сінклера в Жовтні 1919 року з м.Проскурова.На конспективній нараді в с. під Києвом 5 Січня 1920 року був отряд переформованний в бригаду і керування доручено мені.На протязі 3-х місяців йшла підготовча робота,а бойова почалась за тиждень до наступу Польських військ на Київ.I-им курінь вступив в склад Запоріжської дівізії з курінним сотником СОСІДКО і має зараз назву Богунського куріня/До 15 чоловік передано в охорону пана Головного Отамана.В сучасний мент в своїм роспорядженню маю таку зброю 2 бомбомети.9 кулеметів,до 1000 штук рушниць з обрізами і необхідну кількість для початку набоїв та бомб.Мені здається,що поки большовики не роспочнуть війни будь з якою державою,втягувати населення в боротьбу,нема ніякої раціі,майже до початку квітня. Булоби здається мені цілком раціональними,до того часу більшістью партизанських відділів,не великих кількістью,но організованних - учиняти большовикам террори,звичайно,щоб терористи наші ставили своєю метою не наживу,а робили їх більш національно важними,Себ-то,свідомо провадити цей переполрх із якого большовики ясно вбачали селянське до них не задоволення.Вважаючи сей-час мій плян що до менту,обовязковим,-раху свою присутність в своїому районі необхідною,тому прошу пана ОТАМАНА зробити свое роспорядження,о як скоршім моїм відрядженню,задовольнивши відповідними коштами мене і моїх 5 чоловік,аби можна було замінити одяг на цівільний і добратись в мій район-Київський повіт,а також на організаційні потреби на місцях. Маю віру що й в третій раз Бог поможе мені бути не меньш корістним для нашої багатозістрадавної Батьківщини.
Все,що зазначенне тут,що до моеі діяльности,як повстанця-провідника трех повстань на Київщині-свідчу документами,що при цьому прикладаю.Підписав:Підполковник Богатевич.21 Січня 1921 р.

Додаток документи.СПРАВКА:Цим свідчу,що в битність мою командіром II-го полку Сірожупанників,до полку було прийнято отряд в 2 старшини,37 козаків,Пятеро коней,2 вози і 2 кулемети з Київського повітового повстанческого отряду,повстанческого ватажка п.Богатевіча./М

/М.П./Начальник канцелярії Генерального Штабу,Підполковник /підпис./
4 Січня 1921 року м.Ченстохов.-

Штаб Охорони Головного Отамана Військ У.Н.Р.Відділ муштровий.19 Жовтня 1920 року Ч.1780,м.Кам"янець-Под.ПОСВІДКА.Цим свідчу,яко бувший начр
озвід Штадармії/розвід.частина повстанська/,що в 1919 році в жовтні місяці керувнику ватажка повстанців в районі Київського повіту сотнику Богатевичу,мною з дозвілу 1-го Генкварта генерал-поручника Сінклера,був даний наказ залишити посаду начпоста 3 Рекрутського полку і вирушити в запілля ворога,що и було виконано.Підписью і прикладом печатки стверджується.-/М.П./Начальник Штабу,хорунжий /підпис/,Ад"ютант штабу поручник Мандзюк.

У.Н.Р.Командір 1-і пішої сотні охорони Головного Отамана Військ У.Н.Р
18 Жовтня 1920 року,Ч.437.ПОСВІДКА.Цим свідчу,що мною яко виконуючим обовязки Губерніяльного коменданта Київщини був дан наказ в м.Проскурів в Березні місяці 1919 року,помішнику Київського повітового коменданта сотнику БОГАТЕВІЧУ,аби він відправився в Київський повіт в район м.-та Бородянки для організації протибольшовицького повстання./м.п./.підписав сотник Барвинський.

Команда Запасного коша кінноти III.Гал.корпуса.в Винниці.ПОСВІДКА.Сим посвідчається,що козака Платона Хомяка,Кравчука Нестора,Грищенка Михайла,Олексюка Антона і Свістака Парфіра дня нинішного приняти в стан згаданної команди,як рівнож 5 коней.Рівночасно проситься про видачу в удостовіреня для Хомяка Платона,котрий заявив,що служив в российській армії яко прапорщик,позаяк жадної посвідки не посідае на це,тому згадана команда не може прийняти згаданного як прапорщика.Тому коньче есть потрібна посвідка,що дійсно був прапорщиком.Винниця дня 21 Вересня 1919 р. /М.П./.підпис.До Коменданта повстанческих військ отамана Богатевича.

Кому:Атаману Богатевічу.1919 года.24 Августа 23 час.30 мин.№ 15 изъ д.Бѣлгородки. Карта 3 въ дюймъ.Для переговоровъ предлагаю Вамъ явиться ко мнѣ завтра утромъ въ д.Гуровщина,гдѣ явиться командіру 1-и роты, тамъ будутъ даны провожатые и проводятъ Васъ ко мнѣ въ д.Бѣлгородокъ. Въ случаѣ Вашей неявки буду считать Вашъ отрядъ какъ противника и приму противъ Васъ военныя дѣйствія.Полковникъ Бандитъ.Для ускоренія сообщаю свои условія.1/Добровольческая армія съ ея лозунгами должна быть признана Вами.2/ Всѣ желающія продолжать борьбу съ большевиками-комунистами старяясь возстановить Единую Недѣлимую Россію,должны вступить въ добровольцами въ ряды регулярныхъ полковъ Добрарміи.3/ Всѣ офицеры согласно приказа должны явиться для регистраціи.4/Всѣ означенныя съ вышеупомянутымъ должны сдать оружіе и разойтись по домамъ.5/ Не сдавшіе оружія и вообще названное имущество,будутъ считаться противниками,противъ коихъ будутъ приняты соотвѣтствующія мѣры.6/Все имущество и оружіе должно быть привезено въ Штабъ баталіона.Если согласны по вышеупомянутымъ приводите свои отряды д.Гуравщин выславъ впередъ двухъ конныхъ съ предупрежденіемъ.Въ случаѣ не соглашенія,пріѣзжайте сами для выясненія.. Підписав:Полковник /підпис не розбірчива/.

Р.С:Ф.С.Р.3-й Интернациональный Стрѣлковый полк по части..... 13 Августа дня 1919 года.№ 27.Отаману Бандітських Шаек на Київщіні.На ваш безглуздий ультіматум не було би раціі давати відповідь,коли би не надія на те,що написан він просто по Вашої глупості.Коли Ви дійсно не хочети щоб селяни марно страждали,коли справжді не хочити щоб нищилось іхне господарство і руйнувалося майно,пропоную негайно роспустити Ваші банди,знести зброю в Макаров.В противному разі ті села,що йдуть за Вами,будуть покарани,жодної пощади не буде ні Вам ні тим хто з Вами.. К.п./підпис не розбірчева/. /М.П./.-

З оригіналом звіряв і згідно:

Пану Начальнику Штаба Генерального Військового Міністерства.
Члена повстанческого комітета Херсонщини Антоненка Йосипа.ДОКЛА
про організацію повстання проти большовиків на Херсонщині.З моме
нту уладження Українсько-Польської угоди уряд У.Н.Р.залишив всяку думку про боротьбу з большовиками своїми властними силами,одкинув ідею повстанческої війни з цим ворогом і став стримитися до утворення регулярної національної армії.В свій час політичні обставини начеб-то сприяли цьому пляну уряда,але потім обставини швидко змінилися/відворот поляків/ і ідея утворення регулярної Української армії стала тільки мрією.Разом з крахом Української армії рушилося і офіційне існування У.Н.Р.Практика чотирьох-річної боротьби Українського Народу за свою незалежність показала, що акції його на незалежне існування більш-меньш добре стоять лишш на міжнародньому політичному ринку тільки в моменти існування на території України хоч буль якої збройної сили.Признаючи що армія головний чинник визнання У.Н.Р.,Комітет рішив,стримитися за всяку ціну,до утворення Української збройної сили на рідній землі.З огляду на те,що уряд У.Н.Р.в данний мент немае ніяких засобів до організування регулярної армії,бо а ні політичні а ні матеріяльні обставини не дозволяють йому повести працю в цьому напрямку,Комітет находить можливим перейти до організації тільке повстанческої імпровізованної армії на території України і боротьбу з большовиками повести в формі партізанської війни.Повівши працю в такому напрямку,ми можимо разом з тим витворити і такі умови за котрими прийде і саме визнання У.Н.Р. бажан для нас допомога.Українську Уряди вже де кілька разів заключали військові угоди з чужими державами з метою визволення України від большовиків.І всякий раз,коли приходили чужі війська визволяти нас,вони проганяли большовиків,потім зраджували нам і ми знову попадали в нову неволю.Так було і ьак буде й надалі,аж до того часу ,поки у нас небуде своеі збройної сили,котра моглаби на перших кроках охороняти свій уряд.Зараз становище наше надзвичайно важке,але не катострофичне.Большовиками плянуеться на весну наступ на Румунію / аможе й на Польщу/.Одночасно готовляться до контр наступу як Румуни так і Поляки.Повстання на Україні приймають широкий розмір.Ясна річ большовики будуть побиті і ясна річ на Українській землі будуть чужі антибольшовицькі війська І знову передбачаеться чужа оккупаці Української землі і не бажанні експеременти на нашій шкурі.Аби цього не постити,комітет прийшов до висновку повести широку партізанську війну з большовиками в той момент коли совітські війська будуть приковані до Західного фронту,т.е.до моменту войни з Румунами чи Поляками. Одночасно провадити організацію повстанческої армії,але не поблизу західного фронту у большовиків,а в глибокому тилу ворога.

Таку організаційну військову працю,Комітет рахуе можливим перевести на Кубані по слідуючим мативам: І/ Кубань віддалена від большовицьких центрів,куди большовики не мають змоги перекидати свої війська для подавлення повстань.Мин тим,як це нам дасть можливість виграти час для переведення організації війська.2/ Кубаньщина удобна й тим,що в тилу ми можимо мати Грузію,яка надзвичайно прихильно ставиться до нас Українців.Грузія може дати й не обхідну на перших порах зброю й аммуніцію.3/ Грузія можи бути тилом нам на той випадок,колиб повстання булоб не удачне і людей треба було-б спасти,увівше іх на територію Грузії.4/ Кубань багата хлібом,а значить вигодна для прогодування повстанческої армії,до налагодження постачання.5/ З Кубані зручно вести зносини з Антантою й заходом Европи.6/ Захопивши Кубаньщину,ми таким чином вирвемо ії з під впливу Россійського,а також не допустимо висадки десанта Врангеля,який весною мае бути.Коли раніш нам тяжко було вести повстанчу боротьбу з большовиками,завдяки не свідомости і большовицькому настрою селянства,то тепер обставини різко змінилися.Той селянин котрий раніш ніяк не міг уявить собі россіянина большовика як "не брата" з котрим він "ів з одного котьолка",тепер на стільке змінився в своіх поглядах,що готовий піти на свого вчорашнього "брата" війною.Грабунки звірства й не чуванне мурдування селян большовиками визвало таке обурення серед населення,що марево загального повстання проти совітів стало во всю велечінь.Беручи все це на увагу,Українській інтелегенції треба використати цей повстанчий настрій нашого селянина.Ісі хологічний момент для повстання прийшов.Селянин став свідомий сь

своеї боротьби.А свідомість борців-головний чинник побіди,особливо в війні горожанській,політичній,якою є війна з большовиками.А все оправдання вся виличність політичної війни полягає тільке в свідомости борців,котрі являються не тільки вояками,але живими ідеялами.Тільки ідейними вояками борцями можна побідити большовиків.При організації повстанчої Української армії,Комітет гадає,що ця армія буде не постійною армією,а селянською тимчасовою,на котру історією возложено вигнати ворога з рідної землі,охоронити владу У.Н.Р.в перші дні її перебування на своїй землі,а потім уступити місце армії,організуемій на тих чи инших підвалинах.Історія війн за незалежність ріжних народів свідчить,що повстанческі війни навіть проти постійних армій,в більшости случаїв своеї були побідними. Це ни дивно,бо народ,котрий нападає на регулярну армію показує тим,що він захопленний свідомістью свого діла,та вищим захопленням Такою була повстанческа армія Англійської революції,також армія З"єднанних Штатів часів горожанської війни,армія Французської революції,яка в двох битвах роспорошила найкращу в свій час регулярну армію Фрідриха Великого.Також доказом може бути утворення "Совдепії",коли большовики боронилися від своїх ворогів не регулярною армією,а імпровізованною червоною гвардією.На решті регулярну армію Німців і Гетьманські добровольчі відділи розбили ніхто інший,як Українські Повстанці.Який же висновок можна вивести зі всього сказанного,той що по словам Бебеля:"Кожний раз коли хоч одну з цівілізованних держав,-Англію,Францію,З"єднані Штати,Прусію настигала катастрофа,не постійна регулярна армія спасала балківщину,,а та основна сила,котра зветься НАРОДОМ".Цю силу таку страшну при захисті правого діла,треба використати.Ця сила страшна навіть і в хаостичному стані,але коли ій дать хоч будь яку організацію, вона буде страшніщою для ворога в де кільна раз.Большовиків лякає більше всього дрібна війна,захисть рідної землі крок за кроком. Тільке це мусимо одержати від нашого народу.Напруженням нашої волі піднімемо країну у зробимо ії здібною до визволення і захисту батьківщини.Ми виженемо ворога не регулярною армією,а елементом, так би мовити цівільним:вся нація повинна стати повстанческою армією.Для цього комітет рішив перевести слідуюче:1/ По всій Українській землі утворити цілу низку повстанческих організацій /тройок/ з головним координуючим центром,з повстанческим комітетом на чолі.2/ Організувати,яко мога більше кінних відділів в глибокому тилу ворога;при чому головним завданням повстанців повинен бути напад на большовиків,з метою предбання необхідних коней і зброї для відділів.3/ Кількість кінних відділів довести обовязково до такого числа / 6000/шабель,щоби можна булоз ліквідувати ворожий фронт силою до 3 дівізій.4/ Повстанчим відділам держатися в тилу ворога біля більш менш пассивно до того часу,поку у большовиків не роспічнеться війна на Заході..5/ В момент такої війни повстанчим відділам,спільними силами рішуче швидким темпом,повести з тилу наступ на большовиків на Кавказскому фронті /ворожі сили від 3-х до 4-х дівізій/, знищити цей фронт,захопивши зброю й аммуницію ворога.6/ Зліквідувавше цей фронт,на кордоні Грузії поставити необхідний сторожевий патруль,і головними силами продвигатися далеко в перед по Дону,Катеринославщині і Таврії,заслонюючи таким чином Кубанщину від большовиків.7/ На Кубані оголосити Український уряд Кубанщини і негайно надзвичайно швидко повести шляхом мобілізаційним організацію повстанчої армії,кидаючи змобілізовані частини все вперед і вперед і таким чином захоплювати і поширювати територію України.8/ Озброєння повстанчої армії перевести тією зброєю,яка буде одібрана від ворога при ліквідації його Кавказскої армії.9/ Військові операції по повстанческої армії провадити так:аби головною метою було захоплення у ворога як найбільше зброї,аммуніції й залізничного майна. 10/ Українському Кубанському урядові негайно достати необхідну броню й аммуніцію від Грузії.11/ Організацію Повстанчої армії вести до поважної кількости і нажимати на большовицький фронт на Заході вже тогді,коли сили повстанческої армії будуть достаточні для того, щоб можна було поставити їх перед чужою антибольшовицькою армією /Польської чи Румунської / хоч-би для того,щоб демонструвати нашу силу і не давать окупаційному війську продвигатися по Українській землі.Викладаючи цей плян боротьби з большовиками і організації повстанческої армії,Комітет докладає,що праця по переведенню намиченного пляну в життя вже в де якій части роспочата і ведеться поки, що,в напрямку об"єднання політичних груп і керовників /отаманів/, налагодження звязків і розвідки.3"організовано вже до 20 кінних відділів,силою приблизно до 2-х тисяч шабель.Організація піхоти по так

ктичнам і стратигичним умовам може оути переведена тільки з началом весни.-Підписав:За Повстанчеський Комітет Херсонщини по уповноваженню Член комітета Антоненко.- I4 Січня I92I року.м.Тарнів.-

З орігіналом звіряв і згідно:

Пану Головному Отаману Військ У.Н.Р.ДОКЛАД.Брацлавськоі повстанчоі группи.Стаючи знов на цілях боротьби за визволення нашоі рідноі землі звертаюсь до Вас не утомний мій Борець за волю закованного в кайдани Українського народу з вірою в те що ні чотирьох річна боротьба ні тимчасові неудачі неугасили в Вас віри в нашу побіду.Ідучи революційним шляхом визволення широких мас селянства,Ви здобули собі непохитне довірря з боку Українського Народу.Провокаційна робота ворогів України, як чорноі россійськоі сотні,котра як паразіти в каждий удобний момент присосуется до нашого Уряду з метою руйнації,так і зграя червоних імперіалістів намагаються весь час не тільки знищити уряд У.Н.Р.,а навить саму ідею Самостійного істнування України.Не дивлячись на злочинну працю наших ворогів серед населення,Український народ,коли Українське козацтво здобувало кровью хоч невиличкий кусок ~~земли~~ рідноі земли,масово ставало в ради повстанців і нищило тих,хто намагався загасити жерело світла України,У.Н.Р.на чолі з Вами така рішуча і героічна боротьба Українського народу з своіми ворогами,переконує нас,активних борцўв,за волю україни,що настав момент як найбільшоі рішучоі боротьби з нашими старинними ворогами.Віруючи в безумовну побіду звертаюсь до Вас Батьку,з надією,що Ви поведети нас в бій ,давши наказа нам повстанцям,перейти на рідну землю і кинутись в бій ,котрим вирішемо долю Неньки України.Виїзжаючи тепер на терен праці,просимо Вас прийняти від нас побажання успіху в Вашій не утомимій праці.Будьте певні,що тільки на Ваш заклик відгукнеться козацтво по всій Україні і піде в крівавий бій за кращу долю Батьківщини.Підписали:Командуючи повстанцями Брацлавщини сотник військ У.Н.Р.і козацтва Брацлавщини Голуб./М.П./.Начальник Штабу группи сотник /підпис не розбірчива/.Стабу: сотник підпис не розбірчива/. поручник Новицький.хор./підпис не розбірчива/.Т.Усь.сотник /підпись не розбірчива/.Старшини і козаки: хор.Гіжевський.поручник Мазур.хор.Ат.Сидоров.сотник Ткаченко.ур.М. Левченко.підхор.Г.Андріевський.підхор.Кубряк.підхор.Андрухов.

Д. Таемно.Вимогова відомість.на одержання грошей для повстанчеських військ Брацлавського району.

Чч.	На які потреби вимогаються гроші.	Сумма. Гривні	Ш.	Примітка.
I	На Штаб Брацлавського повстанчеського району по штату.....	440000	-	
2	На пять курінів по штату.....	370000	-	
3	На 25 сотень по штату.....	2I00000	-	
4	На 3 підводи для звязку по штату..	720000	-	
5	На папер і друк відозв.....	200000	-	
6	На розвідочні цілі.....	200000	-	
7	На цівільний одяг для старшин....	I000000	-	
	Разом.....	50300000	-	

Всього вимогається Пять міліонів тридцять тисяч гривень.Підстава: Наказ Головного Отамана за Ч 055 від 27 Вересня I920 року.Підписав: Командуючий військами району полковник Голуб./М.П./Ч.I3 II Січня 1921 року,м.Тарнополь.Начальник Штабу сотник /підпис не розбірчива/.-

У.Н.Р.Командуючии Повстанцями Брацлавщини.II Січня I92I р.Ч.I5. Д.Таемно.Довіренність.Цім довіряю сотнику Антоненку одержати від Головного Отамана військ У.Н.Р.для повстанчеських військ Брацлавського району по вимоговій відомости за Ч.I3,від II Січня I92I року,Пять міліонів тридцять тисяч гривень.-Підписав:полковник Голуб./М.П./.Начальник штабу сотник /підпис не розбірчева/.

З орігіналом звіряв і згідно:

Резолюція Головного Отамана."Міністру С.Тімошенку.видати із спеціяльного фонда /ассігновка Ради Міністрів для Головн.К-ди військ У.Н.Р.18/I-1921 р./.Три тисячі Польських марок і Українськими знаками сімдесять пять тисяч карб. /75.000/ карб.19 /I-1921 р.ПЕТЛЮРА.

До Пана Начальника Генерального Штабу Армії Укр.Нар.Республіки.Повстанець Брацлавщини,член Пов.Народ Земельної Управи,член Повітового Нац союзу,член "Просвіти",учитель Кириленко Ксень.Звертаючись до Вас Пане Генерали,з оцім листом,прошу вибачить за непокій.Подаючи його до Вашого відома-певен,що Ви Пане генерале,будете единим моем доброчинником,в чім Вас проситиму:Вже шість день минуло як оббиваю Тарнівські пороги.Приїхав з Ченстохова,стративши на подорож останне,що мав,в надії вийти з тяжкого становища,марно трачених днів,лишити себе голоду назви паразіта,та стать в постать чоловіка,користного для народу,а не для "кузки".Не вважаючи на всі заходи які вживав-до наміченної цілі і досі не дійшов.Тепер по роспорядженню Пана Головного Отамана, прошу Вас Пане Генерале,допоможіть мені в слідуючому: I/О надані мені відповідних перепусток через фронт Польський,щоб пробратись на Брацлавщину /Поділля/,,куди велике бажання,мій громодянський обов"язок примушують мене.2/ Відповідних інструкцій,роспоряджень та вказівок, що до організаційної там праці та справи повстання проти червоних зайд-комуністів.3/ Інформування інформування мене про сучасне становище: завнішне і внутрішне,про заходи нашого Уряду,о будуче наше-нашої державности,що потрібно для інформації населенню.4/ Право сотнику Голубу,як провіднику повстань на Брацлавщину,на з" еднання і керування всіма повстанчими ватажками,в разі необхідности в цьому.5/ Ассігнування необхідних коштів на повстання і инші організаційні потреби-бажано булоби не меньше одного I.00.000 карбованців; в останньому разі для проізду забезпечення до 300.000 карбованців,на які можна би пробратись на Брацлавщину.В час діяльности повстанческого загону брацлавщини,під керуванням сотника Голуба,минулої весни I920 року в травні місяці,я був в.о.начальника штабу повстанців цього загону.По звільненні усего простіру Брацлавщини від Комуністів,повернувся і працював в Брацлавській Повітовій земельній Управі.I3 Червня евакуіровався від наступу червоних п цей час.При останній евакуації на терен Польщі,одержав від сотника Голуба доручення ,в якому він поручив,коли я раніш його не попаду в запілля ,щобзвернувся до Пана Головного Отамана і просив про вище тут зазначенне,по одержаню чого я мушу негайно від"їхать в запілля.Звернувшись в цій справі до Пана Головного Отамана,получив відповідь чекати чекати Вашого приїзду після якого по одержанню усього потрібного,буду негайно відрядженний в запілля ворогу на Брацлавщину.Тепер маючи відомости про виступ повстанців на Брацлавщині з двух ватажків під керуванням сотника Голуба,а другий поручника Онищенка,мушу просити Пана Генерала,аби мое відрядження було як найскоршим-як найскорше мушу там бути,тому,що все наше майно,зброя і инші матеріяли заховані лише мною і про це ніхто нічого не знає,воно все зараз необхідне при початку для селян що не мають зброї надходяче до загону.Крім цього,я як організатор вже чотири рокки на Брацлавщині,призвичаїв більшість селян до виступів повстанням,що практикувалось ввесь час,коли селянство виступає по мойому заклику,для чого кождий раз мені приходиться обходить всі села такі;обміркувать всесторонне цю "важну" і "опасну",як вони кажуть,"справу",а тогді в призначенний час в умовних місцях сходимось,робим на більш осіллі комуністами місця налет,терористичного характеру,розганяемо їх і тогді з"еднавшись,роз"їжаем по повіту,як охорона,виловлюючи заховавшихся комуністів.Ще раз прошу Пана Генерала,аби,про що прошу,скоро було видано і я би міг відрядитись,бо скажу пане генарле,що от уже семий день як я сиджу тут без одної маркі,дякуючи Мін.Нар.Господарства,що зайняв мені на подорож де яку кількість карбованців,та продавши їх на марки приїхав сюди-це у Пана Порфірича Видибіди.Майже по всяк часним свідком моеї повстанчо-організаторської праці був член Правління Подільського Союз-Банку,Вол.Сидорович Мачушенко,бувший:член Всероссійських і Українських установчих Зборів,член Центральної Ради,командір 56 Немирівського полку.Адреса його:м.Ченстохів готель "Купецький" Ч.IO.
В час повстання минулої весни 20 року,представниками від уряду У.Н.Р. Пан Красовський і пан Тимошенко,перший деректор а другий урядовець для доручень Мін.Народнього Господарсва,були ввесь час діяльности нашого загону на Брацлавщині.Адреса.м.Ченстохів,мін.нар.Господарства, Укр.Нар.Респ.Від підпольного Інфор-Бюро руху повстанчого на Україні Замістник голови цього Бюро,поручник з охорони пана Головного Отамана Вогонь-Горбатюк,з яким ми з сотником Голубом мали звязок і відповідні вказівки.Будучи замістником Голови підпольного бюро проти комуністів

на Україні,свідчу,що пан Кириленко брав активну участь в повстані отряду сотника Голуба,де і був Начштабу цього отряду.поручник Н. Вогонь-Горбатюк.

Резолюція Головного Отамана.."міністру Тімошенко.В можливих межах піти на зустріч проханням видачою частини грошей в совітській Валюті.24 /1-1921 р.ПЕТЛЮРА.
Пану Головному отаману Військ У.Н.Р.Повстанець Брацлавщини,н-к штабу Голуба гром.Ксень Лук"яновича Кириленко,с.Остапківці,Брацлавського повіту на Поділлю.Прошу вибачиння у Пана Головного Отамана за те,що вдруге осмілився Вас торбувати своїм листом.Вважаючи себе за громодянина,тому виконую його обов"язок:доношу Пану Отаману,що ці кошти на відрядження і працю в запіллю ворога,які ассігновані під мою відповідальність,не обов"язують мене цій відповідальности підлягати,виходячи,хоя-би із тих міркувань і планів на яких я досі орієнтувався,думками перебуваючи на нашій там далеко Україні.Три тисячі /3000/ марок польських і сімдесять тисяч /70000/карбов.при самих кращих умовах праці не можуть в сучасний мент задовольнити того,що вимогає організаційна праця орієнтуючись на повстання.По перше,що карбованці на Україні в сучасний мент,в більшости не приймаються самім-же селянством,бо навіть тоді,коли була там влада Укр.Нар.Республіки і то ні чого не помагало,що тогді давалось суворі накази,роспорядження і т.д.заарештовувались не бажаючі брати ці гроші от-же виїзжаючи мені прийшлось-би ~~тут~~ іх,принаймні значну часть вимінювати тут,а решту залишить хіба на мент повстання.Друге,що за вищипоказанну кількість грошей,я ледви-ледви зможу туди добратись; там в сучасний мент надзвичайна дорожнеча.Про те причина ще есть та що тут в м.Тарнові,дотримано мене з відрядженням починаючи з 6 Січня і по сьогодняшний день і я напозичав для ледвого прожитку по-над півтори тисячі /15000/марок польських.Дома жить мені не можна.Своіж вороги видадуть,а хочби мовчали,то там і так життя мое не е мені безпечним:все,що було в мене-конфісковано "товаришами" навіть дружину з двох річним синком вивезено,чотире місяці тому на зад,десь аж ам до Кавказі,як заложників за мене,за мою участь в повстаннях,особливо минулої весни 1920 року,де приймав участь н-ка штабу повстанців Браславщини,що керувалось сотником Голубом.Як громадянин Українсь кої Народньої Республіки,член повітового Національного Союзу,Повіт "ПРОСВІТИ",член ПовітЗемУправи,гласний ПовітНарУправи,від Рубанської волости,бувший інструктор інформатор Одеської Округи при Центральній Раді.Начальник Брацлавського повіт.філії Інформаційного Бюро ДИРЕКТОРІЇ /Редактор і видавець місцевої часописі "Український інформаційний листок"/ Сповідаюсь перед Вами Пане Отамане,як перед Богом, що на протязі уже чотирьох років боротьби за істнування нашої неньки-України,як держави,-я не скористувався ні одним грошем в свою пользу тоді,навіть,коли я мав змогу мати на своій відвічальности при собі державні кошти і дуже виликі того часу.До революції я мав х хозяйствечко на рівні з иншими господарями,по части був на посадах то дяка то учителя;користувався і по сей час довіррям серед селянства,здається всього було до життя вистарчаючи.Тепер-же,за наше час нашої боротьби за наше державне істнування,я зробився голий,мовляв, як"турецький святий".В наслідок цьому,як матеріялисти,моя родина мене цурається; в мені-ж для успокоення іх незадоволення моїм положенням служить единим богатство мае це надія в відповіді,що як збудуемо свою державу,тогді все повернеться,що тілько потрібно для щастя життя людині,тогді все мною страчене на користь України,повернеться мені і т.и.Перебуваючи тут на чужині,на чужих берегах-від чужих,як катнав нам наш проце поет молодий Клим Поліщук,приходиться над міру тяжко бути свідком сучасних наслідків нашої праці,тіх жертв,що поляг ли на полях боів.-немилосердна жорстокість пробуджує страшну помсту над тими "чужими" і я хочу,я мушу бажання свое здійснити справжньою помстую,все,що в сердці-виявити на яву-я хочу як скорше до праці,о помсту від"їхать туди-на Україну.На протязі чотирьох років,я Пане Отамане,не одного разу не звертався за подібною допомогою ні до Вас ні до кого в загалі з нашого уряду,бо до сього часу я останне,що мав клав на вівтар моеі батьківщини;про це засвідчить населення всіеі Брацлавщини.Зараз у мене абсолютний брак матеріяльних засобів і я іх прошу у Вас Пане отамане,я прошу відпустить мені цю кількість,яку надіюсь,навіть зможу по весні з велекою подякою від имення всіх повстанців Брацлавщини звернути державі.Не потрібні мені гроші не моя це приваба Пане Отамане,а це есть те саме чим я і мої люди в час праці будемо всебічно забезпечинними;есть-же,що самі скрутні часи,безнадійні-критичні обставини життя,часто приводяться до порядку ігарних наслідків завдяки-грошам,бо за них,як вони есть можно все зробить

тоді чоловіку багато лекши буть у праці,коли він не звязаний матеріяльними недостатками.Я особисто грошей не потребую і в них ніяких зачарованъ я не маю:при праці-ж,Пане Отамане,матиму гроші-для мене степ широкий,ліс зелений будуть рідним пристанищем разом з щирими побратимами в спільній праці.По тому моїому пляну,що зним мав від" їзжать після Вашого інформування мене на моїй у Вас авдієнції,мені потрібної яку кількість,прошу у Вас пане Отамане,вдруге не буде: оден мілліон /1000000/карбованців,або пятьсот тисяч /500000/гривнями,або сто тисяч /100000/марок польських,в чому слухняно прошу Пана Отамана мені не відмовить.В останньому разі,коли у держави мало,грошей,що тут вказані,то прошу Пана Отамана о роспорядженню видачі совітських 1000000 рублів,які гроші скарбниця має і видати можи.З великою дошаною до Вас Ксень Кириленко.21 Січня 1921 року.м.Тарнів.

У.Н.Р.Похідна канцелярія Головного Отамана військ Укр.Нар.Респ.21-го Січня 1921 р.Ч.431.М.Тарнів /Польща/.Громодянину Брацлавщини Ксеню Лук"яновичу Кириленку.По роспорядженню Пана Головного Отамана Військ У.Н.Р.Симона Васильовича Петлюри,пропонуеться Вам з одержанням цього негайно відрядитись в запілля ворога в район Брацлавщини для організаційної там праці,що до повстання майбутнього з початком квітня місяця 1921 року.Що підписом та відтиском державної печатки свідчу. Підписав:Старший ад"ютант при Головному Отаманові Військ Укр.Нар. Республіки,сотник /підпис/.

У.Н.Р.Начальник Подільської Губернії.12 Жовтня 1920 р.Ч.235.м.Кам"янець"-Под.Посвідчення.Пред"явник цього Артем Семенович Коханівський,дійсно есть походженням замешкалим с.Никифорівці,Рівенського повіту на Волині,якому проситься не чинить перешкод в разі розшуку ним відповідних засобів до життя,/Пан Коханівський по своїому фаху псаломщик/.Від військової повинности звільнений,як ратник I розділу. Що властноручним підписом,та відтиском державної печатки свідчиться. Начальник Подільської губернії Сумневич.Секретарь /підпис/.

Начальник Подільської губернії.18 Січня 1921 року.Ч.506.м.Тарнів. Посвідчення.Показник цього громадянин с.Некиферовець,Рівенського пов. на Волині,Артем Семенович Кохонівський,заприманий,як підозрілий в большовизмі агентами К-Р.4-і Київської дівізії в Кам"янці Подільському-звільняеться остаточно виправланним,не маючий нічого спільного з большовизмом.Слідство закінчено Судовою частиною Штабу Діевої армії УНР.Ч.3.діло Ч.19.Вирок від 15 Січня 1921 року в м.Тарнові.Тому справжність його звільнення свідчу своїм власноручним підписом та відтиском Державної печатки.Н-к Подільської губернії Сумневіч.

Подільська Епархіальна Церковна Рада.3 Листопада 1920 року.Ч:677. м.Кам"янець-Под.Посвідчення.Подільська Епархіальна Церковна Рада, цим посвідчуе,що пред"явник цього Артем Семенович Коханівський,дійсно есть псаломщик,якому замість згубленних ним справжніх документів, надаеться ця посвідка.По ній пропонуеться пану Коханівському в нашій епархії,коли буде вільною одна із вакансії псаломщиків,зайняти таку і приступити до виконання своіх обов"язків-служби Божої в святій церкві.Що власноручними підписами та відтиском нашої Подільської Духовної Консісторії печатки стверджуемо.Підписали:Голова Ради /підпис/. Секретарь священ.Жданов.

Пану Персональному ад"ютанту Головного Отамана Військ У.Н.Р.Гром. с.Остапковець,Брацлавського повіту на Поділлю Ксеня Лукьяновича Кириленка.Маю за шану просити Вас пане ад"ютанте,доложити Пану Головному Отаману військ У.Н.Р.про слідуюче:довідавшись про виступ повстанців на Брацлавщині під керуванням сотника Голуба-я мушу негайно туди пробиратись,перед цім по дорученню сотника Голуба,як його н-ка штабу,прошу про видачу:1/ Відповідних інструкцій,роспоряджень та вказівок що до провадження повстань,1/ Інформацій про сучасний ход політики,зовнішне і внутрішне наше становище,про діяльність Уряду і т.и.,що дуже потрубно для інформації населення при повстаннях,3/ Доручення сотнику Голубу на з"єднання і керування всіма повстанцями Брацлавщини,що часто потрібно при повстанню.4/ Ассігнування відповідної кількости грошей на потреби повстанців,себ-то на харчування,на зброю,на коню,сідла і т.и.5/ Коли можно;відповідні перепустки для мене через фронт Польський також вказання міст організації наших,з якими міг-би взять звязки по дорозі на Брацлавщину.Пробираться буду через фронти в м.Кременці,або Острозі,в цих двух пунктах.Для цього прошу також відповідних вказівок тіх пунктів,а коли потрібно буде вказати другі пункти,зараз мушу сказать,що друге місце нігде не підходить,тому що мене скрізь знають в погранич[illegible] Поділля з галичиною.подаючи оціх пять пунктів потрібно

Поділл

го для плвстанців Брацлавщини і свій плян,як пробиратимусь і де,- прошу відповіді на це коли можно,скоро,позаяк перебування тут безцільне,приносить шкоду ен тільке мені,ат і руху повстання.Кажу так тому,що весною цього року в час ліквідації повстання з приходом Польського війська,мною захована зброя,роздана часть людям,і віддані відповідні інструкції оставшимся там нашим членам повстанчої організації які без мого заклику не виступлять.От-же я як скорше мушу туди дістатися.З пошаною до Вас повстанець Брацлавщини Ксень Кириленко.8 Січня 1921 року м.Тарнів.

Пану персональному ад"ютанту Пана Головного Отамана військ У.Н.Р. Прошу пана ад"ютанта вибачить мене за те,що знову вас турбую своєю справою.Надсилаючи при сьому доклад Пану Головному Отаману на розгляд і роспорядження відносно кількости грошей на організаційні потреби,що до повстань на Брацлавщині /Поділля/,прошу як скорше подати це до відома Пана Головного Отамана на що чикатиму відповідних роспоряджень про збільшення видатків на мою відповідальність на вказані потреби,що зазначено в прикладаемому при цому мойому докладі.Відповіді Пана Головного Отамана чекатиму,як скорше бо і так вже чотирнайцять день,як оббиваю пороги і турбую Пана Отамана і Вас пане ад"ютанте.Чекаю з нетерпінням остаточного рішення моеі справи.З пошаною до Вас Ксень Кириленко.21 /I-1921 року.м.Тарнів.

Пану персональному ад"ютанту Пан Головного Отамана військ У.Н.Р. Громодянина Брацлавщини Ксеня Лук"яновича Кириленка.Від"їжаючи в запілля ворога необхідно мені мати легітимацію на чуже призвіще,яку прошу Вашого роспорядження аби було видано.Про це мною сьогодня докладувалось Пану Головному Отаману,в відповідь на,що мені поряджено звернутись до Вас..Легітимація має бути на призвіще Коханівського Артем Семенович,по фаху псаломщик,походження с.Никифорівці,Рівенського повіту на Волині.Крім цього прошу замітку від будь якого нашого К.Р.,якаби свідчила що я був арештованний,як большовик в Кам"янці в Вересні місяці,наслідком чого опинився на терені Польщі і тут звільнений по виясненні справи агентами,які були в мене в с.Некифорівцях З пошаною Ксень Кириленко.-

З оригіналом звіряв і згідно:

Протокол.з"єднанного засідання військових та цівільних представників повстанческих організацій Сквирського,Бердичівського і Таращанського повітів.На засіданню були присутними Начальники:Таращанщини-отаман Басарабенко,Сквирщини і Бердичівщини-отаман Щербанюк,Начальник Штабу 4 і 5 районів полковник Григорович-Барський,Комісар Правобережя повстанчиських організацій Тесля та Комісар Сквирщини Янішевський.

Порядок денний:

Питання.

I/ Світ діяльности начальників 4 і 5 районів повстанческих.

2/ Плян будучої праці Начальників 4 і 5 повстанческих районів.

3/ Плян діяльности цівільної влади при повстанческих отрядах.

4/ Засоби Заосмотрення повстанческих відділів:а/для переправи в тил ворога в/для організації на місцях.

5/ З"обовязання Урядом У.Н.Р.забизпеченню семейств на випадок ранення або смерти повстанців.

6/ Вільні внесення:а/посилка до Головного Отамана делегатів та завдання делегації.

Постанова.

Прийняти до відома,який разом з протоколом надіслати Пану Головному Отаману.

Прийняти до відома і просити о допомозі.

Прийняти до відома.

Просити Пана Головного Отамана,аби зазначенна в докладі кількість грошей була відпущенна негайно.

Просити Пана Головного Отамана аби Уряд У.Н.Р.з"обовязався забезпечети сем"і вбитих і покаліченних.

З"єднанне засідання розвязавши низку кардинальних питань,що од організації відділів в тилу ворога,одноголосно ухвалили:Просити Пана Головного Отамана,аби негайно була відпущенна готівка грошей зазначена в докладах.Так як експерименти показали,що всі уповноваження уряду У.Н.Р.які,як нашому,так і другим відділам авансірувались лише паперами,а не реальною допомогою,то в разі негайно не буде відпущена відповідна готівка грошей для про-

довження праці,ми в інтересах загально-державних з цілковитим розумінням своеї відповідальности перед народом і історіею,будемо продовжувати працю на свій стах і риск. Підписали: Голова Отаман Басарабенко.Члени: Щербанюк,Григоровіч-Барський,І.Тесля і Секретарь Янішевський.

Резолюція Головного Отамана."Міністру С.Тімошенко.Бердичівський повіт виділяється із сфери компетенції данної повстанческої організації,з огляду на доручення акцій в цьому повіті иньшій організації;До прибуття Нач.Штабу данної організації з спеціальним докладом-видати: Пять тисяч Польських марок /5000/м.і двістя тисяч карбов /200000 карб./в Українській валюті.19 /I-1921 р.ПЕТЛЮРА.".-
У.Н.Р.Начальник Повстанческих Курин.Сквирськ.Таращанськ.і Бердичівського пов.на Київщині.I5 Січня 1921 року.Ч.I0I.м.Рівне.Пану Головному Отаману військ У.Н.Р.ДОКЛАД.Діяльности Начальників 4 і 5 Повстанчиствких районів.Одержавши накази від I0 Жовтня 1920 року за Ч.0302, 0303 і від 31 Грудня 1920 року за Ч.2132/56,ми приступили до організації доручених нам районів.В першу чергу нами було організовано і відправлено в наші райони,від I Грудня до I2 Січня,I8 звязкових старшин і I8 старшин інформаторів.Де котрі з них вже наладили звязок і доклали нам про частині вибухи селянства в наших районах,під керуванням наших заступників.2/Організовані два відділи готових до відправки в тил ворога старшин та козаків,в кількости I05 чоловік.Крім цього організуеться новий відділ з біженців,котрий мае складатись з 200 чоловік.Частина з них відправлена нами для організації зазначенних відділів в дубенському і Кременецькому повітах,до особистого нашого роспорядження на те.Всі старшини та керовники мають призначення розбиті по волостям,селам і т.и.Проведена цілковита організація Штабів,розвідочного та інформаційного відділів.При відділах маються представники цівільної влади.Весь отряд перевезений до Рівного,Кременця та Сарнів де йде підготовна праця для переходу в запілля ворога.Праця майже закінчена,але за браком коштів,відправка безумовно не можлива.Для відправки відділів за кордон,а також для праці його на місцях необхідно: I/Позаяк всі люде відділів одягені по військовому,то доконче потрібно не меньше чк I00 комплектів цевільного одягу,рахуючі по I500 мар.на кожий,а всього I50000 мар.2/ Обставини на кордоні примушуть нас відправляти людей до місця призначення группами по 2-3 чол.а тому необхідно на кожну группу харчів на 5 день,або 300 марок і на I5 день грішми по 30000 карбованців,оахуючи на відправку 50 групп всього потрібно I500000 карб.-I5000 мар.3/ Для переізду розвідчиків і керовників потрібно не меньше як три пари коней з возами,рахуючи на пару коней 50000 мар.,а всього на три пари потрібно I50000 мар. Для організації праці на місцях,потрібно в першу чергу:I/ для відрукування паперів-I00000 карб.2/ Для розвідочного відділу I00000 кро 3/ Для звязку через Румунію- I5000 лей.4/ На медікаменти та санітарну частину по прикладаемому обрахунку-234410 мар.А всього потрібно для отряду:Шістьсот тридцять девять тисяч чотиреста десять марок /639410 мар/,Оден мілліон сімсот тисяч /I700000/карб.і пятнадцять тисяч /I5000/лей.Додаток:обрахунок лікаря повстанческих курінів за Ч.I.Підписали:Начальник Повстанческих курінів Сквирського та Бердичівського курінів повітів,отаман Щербанюк./М.П./Начальник Повстанческих курінів Таращанського повіту,отаман Басарабенко./М.П./Начальник Штабу 4 і 5 районів,полковник /підпис не розбірчива/.

Резолюція на рапорті лікаря:"Предстаьить Пану Головному Отаману. Басарабенко.I5 /I-2I р.У.Н.Р.Лікарь Повстанческих отрядів 4 і 5 районів.I4 Січня I92I р.Ч.I.Пану Отаману Повстанческого Отряду.Рапорт. При цьому представляю список медікаментів та інструментів необхідних для отряду на сумму 324410 марок.Підписав:Лікарь /підпис не розбірчива/ Спис медікаментів для Таращанського,Бердичівського і Скрірського повітів на 2500 чоловік на два місяці.

				Марок.
I/ Хирургичний набор-I				I0000 мар.
2/ Іоду пуру.....I кіло	по	6000мар		6000 -
3/ Іодоформи.....400 гр.	по	40	-	I6000 -
4/ Натроом соліцілікум400	- -	2	-	800 -
5/ Антипірину.Хіни.... 600 гр.	по	I50	-	9000 -
6/ Шпни..Аспіріну... 400 "	по	3	-	I200 -
7/ Натроом браматум..200 "	по	2	-	400 -
8/ Амоні брома тум....300 "	по	2	-	600 -
9/ Валеріанов.каплів 600 "	по	2	-	I200 -
I0/Хінних каплів.... 300 "	по	2	-	600 "
II/Эфіру..... 600 "	по	5	-	3000 -

12/	Іодної настойки	500	гр. по	3 мар.	1500 мар.
13/	Цінкових капель	60	"	1 "	60 "
14/	Рецінового масла	3кіл	300	"	900 "
15/	Англійської солі	3-	300	"	900 "
16/	Натроум магнезіу	2-	300	"	600 "
17/	Кофеіну /вампулах/	500шт.	5	"	2500 "
18/	Камфорі	500-	5	"	2500 "
19/	Какаіну	500-	5	"	2500 "
20/	Желантіну	500-	5	"	2500 "
21/	Морфії мор	30гр.	200	"	6000 "
22/	Борної кислоти	1 кіл.	1000	"	1000 "
23/	Марганцово-кислої калі	100гр.	4	"	400 "
24/	Опіи /настойка/	300"	2	"	600 "
25/	Опіи /пурі/	30"	10	"	300 "
26/	Соди	3кіл.	200	"	600 "
27/	Гліціріну	300гр.	1	"	300 "
28	Вазеліну	3кіл.	500	"	1500"
29/	Зеленого мила	10фун.	200	"	2000 "
30/	Дегтярного мила	10 "	300	"	3000 "
31/	Більсонової мазі	10 "	300	"	3000 "
32/	Цинкової мазі	5 "	400	"	2000 "
33/	Аргентум нітрікум	30 гр.	10	"	300 "
34/	Іктіолової мазі	500"	15	"	7500 "
35/	Дерматолу	50 "	7	"	350 "
36/	Танаформу	60 "	10	"	600 "
37/	Карболки	1 кіло	5000	"	5000 "
38/	Соланої кислоти	500гр.	3	"	1500 "
39/	Фармаліну	600 "	5	"	3000 "
40/	Ацідум ціррікум	100 "	25	"	2500 "
41/	Антіпіріну	300 "	20	"	6000 "
42/	Антіфербіну	300 "	15	"	4500 "
43/	Фенацітіму	600 "	25	"	15000 "
44/	Пермідону	200 "	30	"	6000 "

Перевязочний матерьял і інструменти.

1/	Бінтов 8верщки	500шт.	по 45	мар.	22500"
2/	" 2 "	500 "	30	"	15000 "
3/	" 1 "	300 "	15	"	7500 "
4/	Крахмальних бінтів	500 "	50	"	25000 "
5/	Бідроскоп.вати	20кіл.	600	"	12000 "
6/	Сірої вати	40 "	400	"	16000 "
7/	Легніну	20 "	300	"	6000 "
8/	Пакетної марлі	100пак.	40	"	4000 "
9/	Іодоформ.марлі	10арш.	75	"	750."
10/	Простої марлі	200 "	50	"	10000 "
11/	Індівідуальних пакетів	600шт.	150	"	9000 "
12/	Лубков	100 "	10	"	1000 "
13/	Дротянної шини	20 "	300	"	6000 "
14/	Резінових жгутів	30шт.	200	"	6000 "
15/	Стринцовок Тарнавських	10 "	200	"	2000 "
17/	Созпінзорів	30 "	100	"	3000 "
17/	Кружку і есмарха з прибором	3 "	500	"	1500 "
18/	Стеклянних піпетків	30 "	15	"	450 "
19/	Почкообразн.тазік	2 "	100	"	200 "
20/	Подкладних суднів	2 "	500	"	1000 "
21/	Мочоприемників	2 "	300	"	600 "
22/	Катетрів	10 "	200	"	2000 "
23/	Фармурових ступок	2 "	500	"	1000 "
24/	Десятирічн.разновіс	1 "	4000"		4000 "
25/	Шприців рекорд	2 "	1000"		2000 "
26/	Біксу /малий для стерл	2 "	1000"		2000 "
27/	Бензіну	3 кіл.	150	"	450 "
28/	Спіртусу денатур	20бут.	500	"	10000 "
29/	" ретіфікованного	10 "	1000"		10000 "
30/	" камфорового	10 "	750	"	7500"
31/	Амуняку	500гр.	1/2	"	250 "

Разом 324410.мар

Орігінал підписав: Лікарь /підпис не розбірчива/..

М.В.С. Прифронтовий Цивільний комісар при 3і Залізній дівізіі Армії У.Н.Р. 15 Січня 1921 року. Ч.18. Пану Головному Отаману військ У.Н.Р. Доклад. Згідно Вашому наказу, я мусів відправитись з полковником Ківерчуком в запілля ворога для підняття повстань на Україні. Здійснить

покладенного на нас Вами завдання не було можливости, позаяк вернешись від Вас до дівізії, був одержаний наказ вирушити на переправу за Збруч. Перебуваючи за Збручем біля 2-х місяців, я немів дістати належних документів від польської влади до Тарнова, аби зробити Вам доклад, що до нашого перебування за Збручем. Узнавши, що заснувався повстанчий відділ у Тарнополі під керуванням отаманів-Басарабенка і Щербанюка, одержавши від них інформацію, що організації відділу майбутньої праці на Україні, відношення до населення, загальний політичний погляд виявились: що люди ідуть на допомогу селянства яке уже веде боротьбу з ворогом. Але за брак кром проводирів не можи здійснити свої акції в широкому масштабі, що до визволення рідного краю від всіх чужинців які посягають на нарід і їх землю. Я прилучившись до зазначенного відділу, яко представник цівільної влади яка буде поповнюватись на теренах занятих повстанцями. мушу доклас ти Пане Отамане, що перебуваючи переважно при штабу відділу, де провадилась запись козацтва з самого раня до вечера, цілими часами йшли козаки і старшини записуватись в повстанці, які приймались тільки за поручко двох трох відомих персонально вербовщикам цього відділу, такими чином прибуло до Рівного 105 чоловік. В якому-ж стані находяться ці люде, всі вони без копіики грошей, іхали 2 доби до Рівного майже голодні, у рівному почали продавать свої річі, що примусило п.п. Отаманів Басарабенко і Щербанюка не тільке продать річі, але і обручальні обручки аби дати вивезеним людям кусок хліба. Гадаю, що Вами Пане Отамане, на якого покладае всю надію козатво і їх проводарів які несуть свое життя за визволення України. Котрі в короткий термін піднимуть все селянство, від якого вдарить великий грім і де-хто почне христитись, перший перехреститься ~~вороги другий~~ від несподіванки ворог, а другий від радощі, Українське військо яке знаходиться в таборах. Отже щоби не відправляти людей з їх ініціативою добувати одяг, харчі, набої і засоби пересування, а відправити яко армію в якій повинна бути козацька честь і дісціпліна, які памятуя чого вони ідуть і хто ім в цьому допоміг, прошу зі свого боку Вас Пане Отамане, дати відповідне роспорядження в відпуску коштів для переправки в тил ворога ціх людей. Для поновлення влади на місцях на перші кроки моеі роботи, прошу Вашого роспорядження, відпустити три міліони /3000000/ гривень На всю одержану мною сумму будуть по витраті представлені Вам грошові ра рахунки. Підписав: Прифронтовий цівільний Комісар повстанческих 4 і 5 раі онів І. ТЕСЛЯ.

З оригіналом звіряв і згідно:

У.Н.Р. Предстаник Повстанчиських ватажків 3-і і 2-і дівізій. 14 Січня 1921 року. м. Тарнів. Ч. 246. До Пана Головного Отамана Української народны Республіки. Рапорт. Останні військові події на терені України заставили більшу кількість повстанческих ватажків перебувати в Польщі Ті відомости які я мою про большовицьку армію, перебуваючу на Україні про відношення селянства, до неі, про те, що у большовиків в короткому часі буде війна і знову фронт, заставило повстанческих ватажків перебуваючих зараз в 3-і залізні і 2-і Волинські дівізіях, через мене звернутись до Вас Пане Отамане з слідуючим: 1/ Відновлення і організація загального повстання проти большовиків на терені Укпаіни, а також і в инших місцевостях. В 1919 році були великі повстання, котрі багато допомогли регулярній армії У.Н.Р., но через те, що воні немали між собою тісного контакту, а також і з регулярною армією і не мали одного керуючого центру, ці повстання не дали бажаних наслідків. 2/ Через це прошу Вашого дозволу на скликання з"ізду повстанчиських ватажків, перебуваючих на терені Польщі, котрий із себе утворе Центральний Повстанческий комітет і організованно з певними інструкціями вишле на Україну певний кадр, котрий на місці буде провадитиш організаційну працю і коли буде наказ уряду У.Н.Р. підійме повстання проти большовиків одночасово на всему терені України. Праця по скликанню Повстанчиських ватажків, для утворення Центрального Повстанческого Комітету і по організації загального повстання, повинна початись негайно, аби виргати час і на далі, щоб не робили повстанческі ватажки тих помилок які були. Через, що, широ прохаю Вас Пане Головний Отамане дозволу на вище написане і грошову допомогу на організацію з"ізда. Додаток: Постанова повстанчиських ватажків 3-і і 2-і дівізій і копія інструкції для Дентрального Повстанческого комітета України. Підписав: Підполковник 3-і Залізної дівізії Боровський Петро.

Постанова. Повстанческих ватажків, находящихся в складі 3-і Залізної і 2-і Волинської дівізій 3 січня 1921 року. Повстанческі ватажки в скла

ді:Ватажки Чорноморського району,між Бугом і Дністром і від Помішної до Бірзули-Полковник Трохименко і сотник Баумгартен,полковник-Мацак -Могилів-Рибниця,Підполковник Боровський-Брацлавщина,Канівщина,Трипілля,Полковник Лисогор-Брацлавщини,підполковник Закусило/Полісся/ Чорнобіль,Овруч,Мозирський і частина Канівщини,підполковник Різник-Трепіля Переяслав,Канівський і Васильківський повіти,обговорювали слідуючи питання:1/ Відновлення повстань по вищезазначенним районам.2/ Об"єднання Повстанческих відділів.3/ З"їзд Повстанческих ватажків,знаходящихся на терені Польщі.При обговорюванні цих питань ухвалено:Сучасний мент за едяки террору і большовицькі господарці,е найкращий для відновлення загального повстання против большовиків на Україні.Для більшої продуктивности повстань,необхідно строгий контакт повстанчиських ватажків по між собо ю і регулярною армією,для післати представникадо Головного Отамана,через котрого просити дозволу на скликання з"їзду Повстанческих ватажків,котрий виберe від себе центр і з дозволу Уряду У.Н.Р.вийде на Україну повстанческих ватажків,для відновлення загального повстання.Підписали:Повстанческі ватажки:Підполк. Закусило,Підполковник Різник Гриць,Полковник Мацак,Полковник Трохименко Петро,Підполковник Боровський Петро,Сотник фон-Баумгартен Евгеній, Полковник Лисогор і сотник Радзівіл /Подолля/.-

Інструкція.Для Центрального Повстанческого Комітету України,для командірів Повстанчиських загонів і для агентів Центрального Повстанчиського комітету України.1/ Улаштовання звязку з протиоольшовицькими силами і улаштуванн звязку і допомогу їм.2/ В точному освідомлені тим Центрального повстанческого Комітета України,о тім що робиться на Україні.3/ Відправка в Совітську Україну агітаційної літератури. 4/ Допомогати агентам переходити кордон.Звязок установлюється:1/ З Повстанчиськими загонами.2/ З Зеленими.3/ З червоною армією.Звязок з повстанцями мае таку мету:1/ Утремувати повстанців від окремих не согласованних подій.2/ Допомагати в звязку по між окремими повстанческими отрядами,працюючими під гаслом У.Н.Р. 3/ В отриманню від повстанців певних відомостів про чирвону армію і про ії росташування.4/ Организувати із Зелених партізанські отряди,які-би могли опірірувати самостійно,або дружини спеціального призначення.1/ Террористичні дружини нападаючи на центр Совітських установ-Штаби,ревкоми і т.и.2/ Залізничні дружини котрі з мента повтсання взривають мости,розбирають рельси, псують телефонну і телеграфну связь.3/ Дружини нападаючи із засад на обози,транспорт,нищити живий звязок-посильних,ординарців.4/ Установлення з червоною армією такого звязку,який-би допоміг в потрібний мент знищити комісарів,комунистів і підняти масси проти них.5/ Звязок також можно установити через селян,через котрі можно установити етапові пункти.Для цього необхідний условний шрифт і пароль.Підписав:Підполковник Боровський.

Резолюція Головного Отамана."Сотнику Яворському.З"еднати Повстанчі відділи в згаданному тут повітах.Справа ассінновки буде вирішена перед від"їздом Яворського на Україну.Всім,що одбувають на Україну видавати відповідні пашпорти.20 /I-1921 р.ПЕТЛЮРА.".-

Сотник кінного полку чотних Запоріжців.20 Січня 1921 року.Ч.12.м.Тарнів.Пану Головному Отаману Військ У.Н.Р. Доклад.Я починая з квітня місяця 1919 року,керував партизанським отрядом проти нашого ворога большовиків на Київщині в районі повітів:Бердичівського,Сквирського і Таращанського під псевдонімом "КАРИЙ".При призначенні командуючого повстанням півдня України полковника Гулого,я ним був призначенний командуючим тимже районом знову,але до призначення я захворів і пролежав в Проскурівськім шпталю до момента відвороту армії У.Н.Р.за Збруч і з отходячими військами,мене евакували до Тарнополя,де я остаточно і виздоровів.22 Грудня по старому стілю 1920 року,я одержав відомости від мого бувшого козака /якого було до мене прислано/,що більшість моіх козаків під проводом старшини служившого в моїому отряді,зараз бються з комуністами і жадають мого повороту на терен батьківщини-я і /чотире старшини згода на яких маеться командірів частин/,рахуемо своім обовязком повернуться і стати на чолі славетніх лицарів,які не хотять покласти зброю у ніг наглого ворога,захопившого в свої лапи нашу Неньку Україну,тому прошу Вас Пане Головний Отамане,не відмовити відправити нас на Київщину в повіти які бажають знову бачити нас своіме провідниками.Ми розуміемо,що У.Н.Р.зараз не располагае коштами,а тому просимо віднустить нам на подорожжя і організацію тільки,скільки Республіка може/рахуючи проізд до деморкаціиної лініі-новоград-Волинськ,а так-же і відповідні документи/ Керуючись інструкціями для повстання

виробленними Генштабом,від себе добавляю,що організовавше /до здибання з більшими отрядами кінноти/ маленький отряд кінноти,буду наносить як можливо більше шкоди комуністам-руйнуючи залізниці,телеграф і терорізувавше "Ревкоми".Приклад:згода начдіва за Ч.63 і комполка Ч.17.Підписав:сотник Яворський /Карий/.

У.Н.Р.Командір І-і Кулеметної Бригади,по часті муштрові.16 Січня 1921 року.Ч.498.м.Пикуличі.Таемно.Командіру Дівізії.Рапорт.Прикладаючи при цьому 3 ~~рахунки~~ рапорти старшин бригади:поручника Воронихор.Павліка і хор.Ковбасюка і давши свою згоду на перехід зазначених старшин на службу до повстанчиських військ,прошу і зі свого боку дати свою згоду.Додаток:рапорт на Ч.10,14і 13.Підписав:Т.в.о. Командіра бригади сотник Відль Старший ад"ютант штабу хорунжий Павлік.

На перевод зазначенних в цьому старшин до Повстанчиських військ з боку командіра дівізії перешкод не маеться.16 Січня 1921 року Ч.63.За командіра І-і кулеметної дівізії полковник /підпис/.Начальник інспекторського відділу поручник Шайда.

Д.Таемно.Кому Командіру полку Чорних Запоріжців.1921 року 18 січня 12 год.15 хвил.№ 17 місце відправки табор Пікуличі.Рапорт.За 3-х річну участь мою в боротьбі з большовиками,я поклав не мало праці і здоровля на користь неньки Украйни.За цей час де тільки мені не приходилось бувать позакордоном і якого прикрого життя не переносити,Крім цього,за цей час большовиками знищено у мого батька,майже усе господарство і вся родина зараз,як що не побита,десь блукае по світу,лишившись свойого гнізда.Зараз я,як і усе військо У.Н.Р. сижу в неволі за дротом,тогді коли на Україні льеться море крові наших братів-повстанців.Отже на підставі цього рахую своім нравственним долгом на далі не зоставатися в союзницьких дротах і хочуувідбути в запілля ворога до військ отамана-повстанців півночи де я зможу більш принести користі ніж тут.Прошу Вас пане полковнику,дати мені персональну свою згоду на перехід до вищезазначенного війська.При чім додаю,,що з поворотом армії У.Н.Р.на терен України я з вилікою охотою знову зможу повернутись до дорученної Вам частини.Підписав:Сотник Панченко.

З оригіналом звіряв і згідно.

Збір даних о ситуації ворога

На придфронтовій смузі власній на густо на румунській границі розташовані (розгорнуті) війська підлягають командірові Київської Військової округа а саме: 60, 44, 24, 25, 45, 23 стр. див., 8, і нібн 3, 4 кінні див., 12 стр. див. і 41 окрема кадрова західня бригада.

Кордонну лінію на відтинку 6ої армії обсадну ють 60 стр. див. двома бригадами на відтинку Збруч, 44 стр. див. двома бригадами по Волочиська - Проскурів до Збячия, окрема кінна бригада на відтинку від 44 стр. див. Густота обсадження виносить около 15 бай. і гарбат на кільометр. В резерві лишаються надалі 24, 25 і 45 стр. див. також 6 кінна див. Підтверджено також прибуття на розвідний терен 6ої армії 25 стр. див. розгорнутої в районі Умаїя та 4ої кінної бригади. Бригада на вкупі з башкирською бригадою, що лишається при 41 стр. див. - творять якобн дві дивізії кінні, які входять в склад 1 кінного корпусу (не стверджено). Можливим є що 4та бригади просто підлягають командірові Київсок Військ Округи (як і окрема бригада в районі Звягель - Олевськ і заамурська бригада в районі Житомира кінна бригада пех. стр. дивізія, як башкирська та кримська.

Румунський кордон обсаджують 179 бригада, 60 стр. дивізія, 2 полки кримської бригади, одна

бригада 12 стр. дивізії, 52. 51 стр. дивізії, праця
близько кінці відділи Котовського.

Праця над збільшенням бойової здібності червоної армії
в хвилю закінчення миру не тільки не ослабла, але ще
далі провадиться в збільшеному, прискореному темпі.
Чисельний стан дивізій сталo збільшується або шля-
хом поповнень призначеними рекрутами, або через
втілення відділів з розв'язаних дивізій. Перепровадкується
інтенсивно реорганізація артилерії.

Дислокація більшевицьких частин
а) на прикордонній лінії.

60 стр. див. Штаб оперативний і адміністративний — Проскурів
в районі Проскурів - Ярмолинці — Фульварки — Н. Ушиця.
Дивізія обсаджує польську границю від залізн. лінії
Волочиська — Проскурів до кінця Збруча і границю ру-
мунську від усть Збруча до Могилева, границю на
північ 3 44 стр. див., на південь з кримською кінною бригадою
3 кін. д. Штаб дивізії зіставав зреформований, частина
старшин зі штабу одійшла в розпорядж. Зуб. Вол. Ком. в Винни-
ці. Відділи дивізії дуже часто міняють місця
побутом; що викликається якобись дощем, але окремі відділи
лишалочись довший час в одній місцевості не підлягли вплы-
вам антикомуністичної агітації.

178 бригада. Відділи сії бригади під час вибуху пов.
стання в районі Н. Ушиця - Могилів (ок. 97 км.) батьково відхо-
дять відтягнені в район Проскурова, звідки були висилані в
район Летичів - Меджибож - Хмільник у мірою ви-
ясновлення селянських повстань. В половині березня
були відвезені до потягу зай малого району на
румунськ. кордон; в кінці березня уся бригада по-
тягнулась до польської границі, лишаючи на румунській
границі лише 2 батальони. Штаб бригади - Калинівка.

532 п.п. обсаджує демаркаційну лінію на південь від Гуменця
533 п.п. - як резерв у район Фрамполь - Солодківці
534 п.п. - Штаб Фрамполь, один батальон, як вище
за Калинівку два інших батальони обсаджують
румунську границю від усть Збруча до Китай-
городка.

179 бриг. Штаб бригади - Н. Ушиця. Бригада обсаджує
румунську границю від Китайгорода до Могилева
535 п.п. - на відтинку Куча - Приворотє - Гальжівці

536 п.п. — в районі Голай Кічуї — Могилів, Ямпіль

Увійшла переслідувати ворога в напрямку в районі Михалківки — Котюжани.

180 бриг. — Штаб бригади з 2 бат. під прикриттям перейшов до Ярмолинець, звідки одним з бат. у тім напрямку правдоподібно до Дунаївець.

538 п.п. два батальйони в районі Глуликівці — Воробки, один батальйон одійшов до району Винниці, якими в лісах скупчувався.

539 п.п. обороняє коздонний відтінок від лінії Волочиська — Проскурів до Гуменців. Штаб 540 п.п. — Гармороза — в районі Проскурова, частини яких горішок в Проскурові. Штаб Проскурів.

Дивізійна кінота. При дивізії два батальйони кінноти в складі дрібними патрулями на цілому дивізійному терені дивізії.

Артилерія. Команда артилерії — Дунаївці, при кожній бригаді 1 дивізіон арт. полків. Дивізіон тяжкої арт. — Бор. Одна батарея того див-ону — 4 гармати приділена до 2-го див-ону полк. арт. Нестерівці.

I - див-он - дислокація невідома

II - до початку квітня — батарея - Ямпіль, третя
з початку квітня — 2 бат. скомунікувалися в районі Деражня - Михалпіль.

III див-он - 1 бат. — Майдан-Куї
2 " — Старинці
3 - — Давидківці

В початку квітня 2 бат. одійшли вкупі з 539 п.п. на рубіж, 2 в Сапанові, кожен див-он посідає гарматну батарею при штабі дивізії в Проскурові, кожна батарея посідає 1-2 км. якою ділянку.

Магазин артилерійської амуніції — Проскурів.

Відділи польові і спеціяльні 60 стр. див., дивізійна команда

Прапорщикова школа — червоних старшин — існувала в Проскурові

Звідки зістався перейшов до Дунаївець а потім 15-III до Н. Ушиці

Школа кінних розвідників — Летківці.

Штабові батареї при командах дивізій і бригад — в місці постою штабу.

Відділи зв'язкових кінотчиків при штабах бригад 25-30 чол.

Технічно-інженерний батальйон — Штаб-б Проскурів. Батальйон

проводив фортифікаційні роботи в Новоріввдях частково
дощатий, найправою відтінку Залізної лінії Проскурів-
Кам'янець. Батальйон складається з частої дружини, са-
перної, технічної й хімічної. Сапорова частина ст. Кердонська
при 179 бриг., правдоподібно подібні частини знаходяться й
при інших бригадах. Зв'язковий батальйон при дивізії -
Штаб - Проскурів. При бригадах зв'язкові команди
179 бригада має 2 апарати Морзе.

Дивізійна автоколонна - Проскурів, до кожної бригади
приділений одно особовий авто.

Інтендантура 60 стр. див. - Проскурів, при кожній
бригаді „Райпродком" (Районна спілка Продовольчих Комісій"), котрий задовольняє свою частину шляхом за-
купок і примусової поставки реквізицій, при чому
частина розподіляється квітками на хліб і мануфактуру
Головні склади продовольчі дивізійні - Проскурів.
Робітничий батальйон - коло 350 людей підчас команді
ації лісу „Заготовлє".
„Загороджувальний отряд" 60 стр. д.
Карний відділ, котрий ужисвається закупочною комі-
сією до збирання примусових розкладок від місцевої
людності.

Військово-інформаційний пункт (з бюро станції) для
повідомлень 60 стр. див. - Проскурів.
Польовий дивізійний шпиталь і резервний шпиталь №1154 -
Проскурів. Там же шпиталь для коней 60 стр. д.
Шпиталь 180 бриг. - Проскурів
Шпиталь 179 бриг. - Н. Ушиця.
Склади амуніції 60 стр. д.: Сербинівці, Бар, Дунаєвці, Могилів
Залізних (також ротібрання повстанців) Михалпіль
При дивізії організовується 60 запасний полк. Місце повного
парку - Проскурів.

44. стр. д. Дивізія опустила частини району, що Заліщики
раніше і Зорав обсаджує погранічну лінію від волості
лінії Волочиська - Проскурів до Збаража двома бригадами
та кінним полком дивізійним.
Штаб дивізії - Житомир.
130 богунська бригада - Штаб бригади - Збараж. Увесь час
повторюються чутки, що бригада з погранічної відтягнеться
має бути відтягнена на тили

388 п.п. – частиною обсаджує погранічну лінію в районі Звягель частиною розквартований у Старинові на півд. від Звягель. Штаб – Звягель.

389 п.п. обсаджував кордонну лінію в районі Білогородка – Заслав – Славута. В кінці березня мав бути стягнений в район 38 п.п. до м. Бурий, частиною обсаджує кордонну лінію в районі Заслав м. Штаб – Заслав.

320 п.п. в половині лютого одійшов з району Красноріг – Шепетівка до Полонного, звідки перейшов до Миропіль. В половині березня знаходився в районі 38 п.п. Штаб Полонний.

131 бриг. – Одним полком обсаджує кордонну лінію від Балізи лінії Волочиськ – Проскурів до Теофіполя Штаб Ст. Константинів.

391 п.п. Попередньо – в Ст. Константинові при штабі бригади, від 13/II обсаджує кордонну лінію. Штаб – Кремінець.

392 п.п. Яко резерв у районі Кузьмин – Кольчини – Ст. Константинів. Штаб – Кузьмин.

393 п.п. Стало при штабі дивізії в Житомирі, де виконує гарнізонову службу. В половині березня – якобі одійшов до Кобеляк, правдоподібно в зв'язку з повстанським акцією. Зараз відділений в районі Житомира. Штаб – Житомир.

182 бриг. в половині лютого з району Звягель – Олівськ – Ярова до району Білокоровичі – Овруч – Коростень. Штаб – Овруч. Дислокація полків невідома.

394 п.п. Якобі в районі Житомира.

44 кін.п. в районі – Славута – Кривин – Білозірка – повинні обсаджувати погранічну. Штаб Славута.

Артилерія: Команда артилерії – Житомир.
Склад – 3 див. пол. арт.; 1 – тяжк. При кожній батар. К.М. яко запасна – Обслуга – 80 люд.
I див-он пол. арт. район Коростишів – Бронівка. 1 батар. Звягель.
II пол. арт. Команда див-она Ст. Константинів.

1бат. Службовий, 1бат. Взвод Заброс, 1в Житомир при штабі дивізії

III див-он — кінний арт. дивізіон; 3 гаубичні взводи; 6 гармат 6 взв, обслуга 50 люд.

Поліція по стерігання відділ 4 стр. див.

Прифронтова школа дивізійної залоги —

Червоних старшин — Житомир. При ній штабова команда бат. он взводовий, санітарна група, дамський лікарський пункт, інженерний парк Житомир, при взводі бат. он відділ мотоциклістів

44 робітн бат. 4 стр. д. перепровадить рубку ліса в рай. Білокоровичі — Коростень — Мелень.

6 автокорпусів танкових (3 авто) — Житомир. При ньому вантажні автомобілі дивізійна автоколона — Житомир

При штабі дивізії автобатальйон і Закупочна Комісія, при дивізії Артилерійський відділ (літун отр) потяг приїздить до окремих відділів. Дивізійна пекарня — Радовель, Живносилові склади — Житомир до розпорядження Закупочної комісії. Відділ ветеринарний дивізійний — Житомир.

Карний відділ дивізії — при команді дивізії для виловлювання дезертирів

Польовий Штатом № 103 — Житомир —

Польова пошта дивізії — Центральна — Житомир, станції: Коростень, Ярчи, Чудів, Полонне, Ст. Комарівці, Бердичів, Звіл

Дивізійний склад амуніції і підручний склад зброї — Житомир

При дивізії запасовий полк, Команда поповнення одн бат-он — Житомир, два — Полонне і Шепетівка

При штабі 130 бриг. — Ярчи — технічна сапер. і зв'язкова, закупочна комісія. Обоз бригади — Новий Ярчи.

160

Збірні станції (для рекрутів) при штабі: 1Збр - Сар. Конєвщина

При штабі 1Збр. польова соб = Тейсіївка телеграфна - Ст. Конєвщина - Красилів. Бат "Одеський" бриг при штабі бригади

Половецька бригада - Житомир. Збов бригади - Західний

1 Окрема К.В.О.

Бригада сформована в Одесі. Через Умань, Вінницю прибула до Гуднова, звідки форсованим маршем до кінця (кравди Кор) одна в січні 1921 р в Київ. Відомості вимагає підтвердження.

Штаб бригади Коростень. Бригада обсаджує кордон лінією на пів. від Звягеля

Один полк (кравдивід. 7) на погран лінії в рай. Олевська, штаб Олевськ, другий полк (кравдивід. 22) в районі на пів від Звягеля Штаб Чижівка.

Існування 3го полку не стверджено. Штаб його знаходиться при штабі бригади, відділами частково на погран лінії в рай Нов. Гуляки

Артилерія. 1 бат - Олевськ, другий Звягель. Польові відділи. Санітарні відділи - Звовів - Коростень. Там же телеграф. і телефон соб.

По мапбудинках власних розвідок посунув назву окремої бригади м. Коцюбинське "обробляючи" кін. бриг при 41 стр. д. по розвідуванню дій дивізії Мілобов була в рай Славутич - Шепетівка

Усій час розвідка не підтверджує її в тім рай.

В другій половині любого (22 д) силами кінний відділ одинов з рай - Шепетівка в

напрямку з Житомира. Можливо, що була
та "обрабована" бригада, котра тимчасово
перебувала в тому районі, а потім одійшла
на тили й бригада була до 1/III. коригує.

В резерві

24 січ. д. Штаб стояв в Винниці. Відтіля був
в боротьбі з повстанцями і в зв'язку з тим
пересувався з рай. Винниці в напр. північно-
захід і південь.

26 бер. В денну і нічний години рухали-
ший час мінявся в рай Вапнярки, побіч
перетнула через Котюжани - Бар в рай Бар
Штаб бригади — в останнє мінявався
в м. Радовці під 6 бар.

Відомості о дислокації окремих полків
бригад: бригада обсаджує рай. Бар - Комарівці
Сербинівці - Літин.

31 бер. Денний час минала в рай
Бар, побіч пересунулась в рай. Хмільник
Уланів, в полов. Деревиці якоби перетнула
в рай. Нокопстанківці - Пилява - Ст. Синява
Штаб Хмільник, в полов. Деревиці якоби
перетнув до Дикова (не дійшов). Відомості
о дислокації полків бригад.

72 бриг. Бригада лишалась довший час в районі Жмеринки, потім пересунулась в тивчинському напрямку. Зараз дислокація невідома.

Штаб правдоподібно в Любарі (шаревірею)

24 кін. полк імені Пронського – Штаб Винниці, частина полку в районі Мехтирів – Брайлів, частина штаб в Виннице.

Дивізіона артилерія: Команда артилерії Винниця. 24 див не посідає повного складу артилерії. При 70 бриг – 2 бат, при 71 бриг. – 2 бат.

Відділи помічені й стягнені.

Школа червоних старшин (переважно галицької відділки) коло Проскурова.

Зв'язковий батальйон – Винниця. Також пеший-мотоциклетний полк і панцерний дивізіон, приділений до 4 див-ну 16 літ. гого.

Склади амуніції й зброї 24 стр. д. – Ст. Семява, Літин Винниця.

25 стр. д – від цієї дивізії в районі Бердичів – Жмеринка – Фастів.

В половині березня пересунулась по напрямку Бердичів – Казатин – Тетіїв – Васильків. Штаб дів. стало в Бердичеві, в зазначеному районі перейшов з відділами в повіти керунків. В сей час місце постою штабу перевірених відомостей дів. дані: район – Жмеринка – Бар – Вапнярка

73 бриг. Штаб знаходився в Бердичеві, частина в районі Фастів – Біла Церква – в боротьбі з повстанцями. З початку березня пересунулись в тивчинському напрямку. Дислокації частин бракує відомостей.

74 бриг – Штаб бригади до кінця березня знаходився в Козятині. Відділи на лінії Козятин – Фастів. Докладної дислокації поки бракує.

75 бриг – Був в районі Бердичів – Коростишів. Штаб – Бердичів. Вкупі з 73 бриг відійшов в тивчинському напрямку.

Дивізійна кінкотяга: 25 кінн. дивіз. – 2 на кожний з 2 пішочних. Штаб-сло Маркуце, відділи по дивізії. Належить першій дивізії.

Дивізійна артилерія. З див-ну пол. армат. по 2 бат. і 1 гаубич. бат.

Див-он тяжкої арт - 2 бат. по 2 гар. 6"

Запаси амуніції на див-он - по 500 набоїв до гармат по своїй вирозбудові. Для тяжкої арт набої зі старих запасів.

Відділи політичні й слідчі. Дивізійні заклади.

Штабовий ~~відділ~~ частина в артлавці при штабі дивізії.

Санітарний відділ розташований був у Трибухові.

Школа червоних старшин при штабі дивізії - 75 слухачів.

При штабі дивізії батальон трудової армії.

Польовий шпиталь - Терехово.

45 стр див. По відомості 5 лютої дивізія перейшла до рай Умань. Штаб дивізії від 19-I в Умані. Відділи розквартировані по селах Лебедина - Томашівка - Кочергинці. Більших відомостей браку є.

23 стр див. Місце постою довший час невідоме. 4-I-1921 прибула до Умані. Штаб Умані, відділи розквартировані в рай. Умані.

Дивізійна Артилерія - Новий Умань

Школа червоних старшин - Софіївка

Живність переводжено - Москалі

I Українсько-совітський кінний корпус.

По скінченій боротьбі з повстанцями відділами в районі Умань-Гайсин, відділи корпусу, як було донесено вернулись до район. Тараща - Біла Церква. Склад корпусу подано реорганізації. Штаб корпусу - Біла Церква.

17 кін див. не вернулася до попереднього дислокаційного району, а в полов. лютого перейшла до району Балти, де й розквартировано.

8 кін див. від початку лютого в рай. Тараща - Біла Церква, одна бригада в тому районі, друга в рай Лашкове (між до Умані), третя якобі в рай Черкас. Штаб див. Біла Ц. - наразі будуть перейшов до Тараща. В склад корпусу по неперевірених відомостях мають входити поміж 2 дивізії кінноти, 3-я і якобі 4-а кін див. (4-а не ідентична з 4-ю кін див.

3 кін див. Дивізія якобі була сформована наново з окремих бригад в складі башкирської, підлеглої попередньому командиру, бувшої на лучасті свій дислокаційній район) Одеси і бессарабської.

Штаб дивізії якобі Винниця.

Башкирська бригада – в складі 3-х полків: кубанського, терського і ставропольського розташована попередньо в рай. Вінниця, мельдов в рай. Рассоха – Кодинки – Чернелівці. Літинів. Від Літина через р. Хмільника і в пол. берегу Гасівки Якобі пересувалась до рай. Янова (відділи через Сербин) готувалась одійти до рай. Гайсина (умерли подавлення повстань). В кінці березня мельдувалась в рай. Літин – Хмільник. Штаб Якобі Літин.

Кримська кінна бригада в складі 3-х полків: 17 башкирського, 18 донського, 16 астраханського, в рай. дислокації Вінниця. Бойового бригада ще прибула якобі в рай. Одеси, початково ~~була підпорядкована~~ підлягала командові Войт. Д. потім увійшла в склад 3 кін. див. Штаб бригади Н. Ушиці

17 башк. полк – двома сотнями повністю службу на границі полякій. Решта комплектується на пвд-схід від Проскурова. 16 і 18 кінн. на гарнізонній службі на відтінок Могилів – Ямпіль.

Білоруська бриг. обсадж. румунську границю. Склад її і дислокацію докладно невідомі.

3 кін див. мельдов через дафрант. агітуру. Власною нумерою не стверджена. Також не стверджено чи N її є в загальній нумерації, чи дивізія є першою по черзі в корпусі.

4 кін див. Дивізія сформована Якобі в січні в Києві. В її склад мали увійти: 1 кінна бриг. і запасна бригада. Третя бригада правдоподібно формувалась на Чернігівщині. Штаб див. Якобі в Тростянці під Житомиром.

Заамурська бригада входила попередньо в склад 10 сибірської кін див., потім була приділена до 14 стр. див. В січні якобі знаходилась в рай. Житомира (покоління дислокацій). Склад бригади: 1 кінний і заамурський полки. По мельдунках агітури була вилучена до формуючої 4 кін. див. бригада носила назву другої окремої бригади.

Присутність заамурської кінної бригади в штабу дивізійного в Тростянці залишається не стверджена.

4/1 Кадрова бригада – увійшла в кінну Якобі з рів-

11.

Запоїв в рай. Немирів - Винниця 41 стр. д., потім через Житомир - Радомишль перейшла в рай. Малин - Радомишль Штаб бригади - Малин полки: один - Малин, другий - Малявче, третій - Радомишль. Бригада мав перенестись в район Звягель. Дивізія розв'язана

- одійшла від дивізії ще перед розв'язанням і ніби до вступлення до / Укр - совіцк кінного корпусу.

47 стр. див. Дивізія розв'язана з початку лютого в рай. Тильчин - Ванькрис. Відділи частково вступили до 24, 25, 45 і ніб. 12 стр. д. З Жовтня створених рокув і відзначив мобілізацію до 45 стр. д. ув. Штаб бригади. Вохри, котрий має відійти до рай. Емільстрад - Кременчук

Штабовий персонаь частично придатний до 25, 45 стр. д. частино відданий в розпорядження К. О. В. Полки від час ліквідування дивізій числили по 150 багн. „Особий отділ" див. переїхали на „особий пункт №2" в Коздоцкі.

~~Дивізія~~ Кінний дивізіон придатний до 1 Укр. сов. корп. Житомира - Відділи її вступили до 44 стр. д.

21 стр. д. З початку січня прибула до рай. Уланів де була розв'язана - Відділи її вступили до 23 стр. див.

17 кін. д. розв'язана в рай. Балти.

Дивізії дійсностию не існували. По відомостях до лашкевич полк. потягу „Комунист" 58 стр. д. не розв'язана. Штаб її ніби в Васильков.

/ 172 бриг. жоби придатна до 8 кін. див. котр в Канівськ. пов. ужинається до Вороб. пруг. повіту.

173 бриг. в рай Біла Ц. Якоб. перебуває ліквідацію повіту.

/ 174 бриг. в пов. Таращанському збирає „разбирает"

Обсадження румунської границі:

Від устя Збруча до Китайгороду два бат. 534 и 60 стр. д.
Від Китайгорода до Могилева - 174 бриг. 60 стр. д.
Від Могилева до Ямполя 16 і 18 кін. и кримської бригади.
Далі на північ румунську границю обсадили 12, 52, 53 стр. д.

що входить у Склад VI арм. 12

12 ? див стр. Дивізія якоби прибула з кавказького фронту до рай. Ольгополя - Умань - Гайсин - Кибліч. Штаб початково якоби в Тимошці, а потім перейшов до Кибліча, звідки мав перенестись до Соколівки, де є зараз мельдований. Дивізія займає район: від Гайсина до Гайсина.

34 бриг. Бригада билася з повст. Заболотного в рай. Вапнярка - Крижополь. Жабокрич. Штаб в Тростянці

100 п.п. - Штаб - перейшов тимчасово

в рай. Вапнярка - Крижопіль. Зараз місце постою невідомо

101 п.п. - рай. Клевань - як вол.

35 бриг. в рай. Ольгополь - Бершад творять дологи по цукроварнях

104 п.п. в рай. Крижополь.

105 п.п. - був у боях з повстанцями в рай. Гайсина. В сей час місце постою невідомо

36 бриг. на прик. кордон від Ямполя до Камінки

Технічний відд - батальйон інженерів - кінн. 200 шт.

Група кінноти Котовського. По даним агентури і власної розвідки Котовський має перетворити бригаду в дивіз. У половині червня буде затверджено і існуючий кавалерійський район кінноти відомий румунам кордону на південь від Дубоссар.

По неперевірених відомостях частина кінноти Котовського переслідувала до рай. Вознесенська

див-он кадровий - Боєва

32 стр. д - в районі Вознесенська, де попередньо був мельдований, переслідував на румунську границю, на відтінку Камінка - Дубоссари Штаб - Бояркакомо

Дивізія багато польського елементу з бувших рекрутів Варшавської губ. декотрі полки носять назви: Варшавський, Мінський і Вилейський.

15 бриг - розлоков. була в рай. на Захід від Балти, звідки відійшла (правдоподібно в ко-

В.

Лівий берег) в невідомому напрямкові. Над Дніпром
Лиманом 461 п.п. в Рашкові

155 бриг. – Штаб бриг. – Любомирка (Зах. від Бірзули)

463 п.п. – г. Чрна

464 п.п. – в Кодимі

465 п.п. – в Вороніжі

156 бригад – Штаб бриг Плоская

466 п.п. – Мелештт

467 п.п. – Дубосари

468 п.п. Окни

При дивізії кінний відділ – 3 див-ону по 100-150 шаб. розміщ. ковари прибули будуть в рай. зілої дивізії.

57 стр. Д. обсаджує побережжя Дністр Лиман в рай. Одеси взувши Дністровською лиману до Тираспольщі Штаб дивізії – Одеса, 1 дерев. див переміщ до м. Єгорівка.

151 бриг. попередньо мобілізація в рай. Балти, В половині березня в рай. Котовська

152 бриг – Штаб Бірзула, бригада попередньо розміщ. в рай. Бірзули 2 пол. березня обсаджувала румунську границю разом з 153 бриг від устя Дністра до Бендер.

153 бриг – штаб дорогою в Плоскаї. Мобілізації не мобілізовані. Відомі роботи з 152 бриг на румунській границі

При 57 стр див. кінний полк.

При 151 бриг 1 див-он 3 і 6 гарм. (правдоподібно
1 див-он – 3 бат. і 2 гармати)

55 стр Д. – брак відомостей.

На румунськ. кордоні на пів. від Рибниці мобілізований 6 п.п. правдоподібно кордонної охорони.

Оперативний штаб Армії по мобілізації армій мав переміщ з Херсону до Вознесенська. Адміністративний штаб до Миколаїва

Глубокі резерви.

1кінна армія. Штаб армії в місті Берестю Литовськ в Катеринославі. По неперевіреним відомостям армія реорганізується - з неї мають повстати 2 корпуси — II і III-ій, III-ій корпус якоби реорганізується в рай. Волинська. По цілком певним відомостям дивізії, що входять в склад 1кін. арм. брали участь в боротьбі з Махно, в звязку з чим були розміщовані в рай на захід і Схід від Катеринослава на право і лівобережній Україні, частично в губ. Катеринославськ, частично в Полт. 2бриг 4кінд і декотрі відділи інших дивізій пересилались на сторону Махно. В кінці Січня в 1кін. армії був бунт, в наслідок того частина 1кін. армії посувалась аж до рай. Київа. Правдоподібно в звязку с цією акцією повторювались погомоски о прибутті дивізії 1кін. армії до рай. Житомира. Бунт був ліквідований збунтовані відділи повернені до попередніх районів.

В кінці лютого, або з початку березня будьонний остаточно підняв червоний Кавказ і зараз будьонний вже не є командуючим 1кін. армії (підписано: Єгоров.)

4кін. див. брала участь в бою з відділом Махно (Єгоров) в боротьбі з зеленими врангелівцями, потім по вказівці Махно в значній частині перейшла на його сторону.

6кін. див. в початку лютого була ліквідована в рай. Знаменки. Новими відомостей не маємо.

11 і 14кін. див. відомостей не маємо.

Зі складу дивізій відмічуються відомості о переписуванні дивізій на див. „Кінус". Частина відділів по відході з польського фронту взяту була переписана на Лівобережну Україну, до Чернігівськ. губ., звідки потім відійшла до губ. Полтавськ.

Дніпровська флотилія - Київ. - Штаб дніпровської флотилії на пристані у пароплава, має також один панцирний.

Польські відділи

1) Панцирні потяги

15.

Панцирний потяг „Трєчінкін". З початку березня мобілізований в Шепетівці одійшов звідти в північ. напрямкові і перейшов на відтінок XVI військ. армії.

„Лейтенант Шмідт". стояв курсує на лінії Київ-Одеса в полов. березня був на ст. Вапнярці.

„Ураган" десант 150 піх. 15 к.м. 2 гарм. 3" курсував по лінії Бірзула - Жмеринка, в березні бачили на залізн. Подільськ (Шепетівка - Проскурів)

„№4" На лінії залізн. Жмеринка - Проскурів у полов. березня бачили в Жмеринці (по провізорних)

Потяги „Красноармієць" „Красний Крестьянин" і „імені тов. Алябєва" на залізн. лінії Київ - Одеса, база потягів „імені тов. Алябєва" в березні в Києві.

„Чорномор'єць" В кінці лютого й початку березня на лінії залізн. Жмеринка - Коростень" яко ескорта військ. потягів.

„Корнун" в полов. березня — на лінії Хвастів - Козятин, десант 130 піх. 12 к.м. 2 гармати 3", 1 гарм. 42 лін., 1 гаубиця „Озаліт" в березні в Козятині в ремонті в майстерні 48 діб.

„Стенька Разін" з початку березня мобілізований в район Калинівка Под. Одійшов потім по напрямку до військ. перейшов на терен XVI армії

„Победа революції" В полов. березня мобілізований на лінії зал. Бар - Могилів.

„Панцирний потяг №18" - В половині березня на залізн. лінії Київ - Козятин.

На залізн. лінії Київ - Одеса курсує „Победа ілі умерь" „Красний Победітєль" (відомість з половини березня)

На станції Київ-І зупинялись 3 панц. потяги і бази комплектних, котрі ескортували станові потяги. На лінії залізн. Київ - Коростень - Коростень - Житомир в березні бачили в Києві „Лейтенант Алябєва" „Красний Єрой" „№96" „Лейтенант Шмідт" „Углєкоп" і ново сформ. „Комуна Паріжської Комуни"

2) Панцирні авто.

При 44 дів. в Житомирі автопанцерн. відділ (авто панцирні

16.

відділ), кавп. патрулює на дорогах в рай. Житомира і в патрульові на Київ і на Коростень. Жмеринка в тогатках Бересть. 2 див-ти танків. 6 танків при 5 стр. д. 3 див-ти танків.

3/ Технічні відділи невідомого призначення.

Проскурів в головній Бересть-технічні. пол-ки - Гарелі (дарів. карт. ремонт.) № 25.

Шепетівка. Мінерівський потяг № 37 (полк. будівн.)

Коростень технічний потяг зложений з 12 вагонів також редакція газети „Красный путь".

Житомир 62 будівельні інженер. відділ.

Одеса. Київська інжен. комп. 210 люд.

4/ Санітарні

Проскурів (кінець бригади) санітарн. потяг. Головне управління дивізії, дезінфекційна група № 6.

5/ Радіостанції.

Житомир. Радіостанція при Воєн. губ. Ст.

Львів Радіостанція.

6/ Відділ залізничний.

Проскурів 8 залізн. див-он.
Гречани 10 залізн. див-он.
Шепетівка 22 залізн. див-он.
Бердичів Відділ залізн. випуск. пункта (полк.)

Загальні будівлі.

Київ Загальна стрілецька бригада 1, 2 полки 36 сибрик. - бар. Мало перейти до Києва.
Ростов н/Д. 2 зайас. полк. по 1000 люд.
Одеса 13 зай. бат-он.
Єлисаветград 1 зай. кін. див-он 8 п. 14 зв. 1 кін. арт.

Відділи внутр. служби і Внуз

18 бриг. Внутр. в районі Вознесенська в силі 2 полків по 1000 люд сформов з однорічників років 40 і 44 і дит. Повинен Службу ЖКО охорона ж.д. сформована з бойових бригад „Внуз" 2 полки по 600 люд. сформування і обмундирування - розпочнуть 19/4 місяц.

17

Бриг „Буг" ~~при Київі~~, перейменована на бригаду особливого призначення відана в розпорядження Губ Воєнкома.

Бриг. „Буг" представ 25 – Винниця.

1/ Відділ особливого призначення

Київ бригада під командою „Буг", „Буг" особливого призначення

Житомир. бригада особливого призначення при Воєн. Губ. ЧК

Людина / кавалер і підпіл

2/ Варшів (охорона)

Київ батальйон ~~охорони~~ при особ. Отделі Охоронні батальйони при Комендантах міста і при кожних районних комендантах

Окремий батальйон при комендантові міста
окр бат-он при повітовому комісаріаті обласна
Охорон батальйон коло 120 чол Комунд Творів. 1000 бар.

3/ Відділ штабові і штаби

143 Штабов батал. в Ялтушкові

146 ——— Волковинці, обадва по 20 бар. Б.К.М.

Зорганізовані зі здемобілізованих річників 80 піх. див. Батальйон розміщовані на більших дальше штабних ~~пунктах~~ на пунктах воєн. округи штабові пунктах в Жмеринці, Н. Ушиці і інш.

Одеса, Штабов. батальйон 300 бар.
Коростень Штабова команда коло 60 чол.
Проскурів 138 стан
Винниця 139 стан
Жмеринка 139 стан
Вапнярка 184 стан
Липовець 297 стан
Ольгопіль 299 стан
Вінниця 188 стан-зимів. пункт

Тилові військові інституції

Житомир 175 головні евакуаційні пункти. Керовник Мариампольський. Шоф фелдш – Кобзятин / нач Київ. Воєнкомів Новик / і Коростень

Київ. 169 головні пункт евакуаційний - керовник Биков.

1. Погранична сторожа

Мішована формування з полків пограничної сторожі

Знаходиться керованість і комунистів у Проскурові, Ком
Пол і Виннці.

Бази і склади

Бази амуніції фронту й вдалого - Знаменка і Бобринець
Київщіно Західнього фронту — Конотоп.

Склади живності і амуніції К.В.О - Київ - Коростень -
В Коростені артилерійські мобзапаси амуніції. Бердичів.

Київ — Артилерія і артилерійські склади, Гарнізонна провіантура —, провіянтові склади, Картечний зброї;
Печерськ і район Лаври склади мундирів, також
склад вибухових матеріялів, ручних гранат і скорострілів
і ручної огнівої зброї з арсеналу, Поло Вітяк Штаб
Великі склади зброї і нової амуніції
Спеціяльний відділок залізничої лінії до складів.
Одеса. Склади мундирів, великі склади амуніції і зброї, склади
дуже пильнуються
Підручні склади зброї: Жмеринка, Вапнярка, Куриловці,
Кодима —, Бірзула.
Кодима. Авіаційна база К.В.О. ремонт аеропланів.
Шепетівка Склади дерева і картаки.
Хролин - між Шепетівкою й Полонним Склади дерева, рільну.

Робітничі відділи

Робітничі відділи утворюються зі старших річників
підлягаючих демобілізації до розширікації міру всі здатні.
білізовані річники з України мають бути до відділів
трудової Армії, при чому значна частина відділів
була вислана до донецького басейну. Відділи, що му-
шаються на правобережжі України приділюються до
окремих дивізій, або відсилаються до розпорядження
Губ Комісаріятів і повітів. По до сього часних даних
основну одиницю в робітн. відділах є баталіони, котрі
мають нумерацію в гарнізонна полка. Робітничі баталіони
звичайно не озброєні; мають стрілки лише зброї, скільки
потрібно до несення охорони. В відділах армії робіт-
ники привязуються на військове виконання над. дення.
Коростень. Робітничий бат-он — 36 г кон 220 кулем. мед.

Район Гадяча — Робітничий рай. — Команда б-ну Гадяча.
район Елисавет — більшість робітничих людей проходить
2 роб. п. з Київа (полк) проводить рубку лісу.
Малин. Робітничий бат-он 250 чол. Комендерій Заводів.
Умань. 2 роб. полк. VI от Арм. 4 кому по 50 осіб
переважно робітн. України
Харків. 2 робітн. і полки — університ. і Польськ. полонення

II

Школа Червоної Армії. Від якої установи
розійшли червоні команди — робітництва інтенсивну працю
над виконанням військових завдань. При кожній дивізії
зорганізовані школи червоних старшин і цілий ряд курсів
всіх 3-х родів зброї — головно в тих більших містах
як Київ, Одеса, Елисавєтград, Харків, Вінниця, Умань,
Біла Церква, зорганізовані курси для червоних команди-
рів — також по кому підстаршин при чому устано-
вився курси студіювання для України. В Київі діє су-
періорі Групи вищої військової школи.

При штабах військових округів зорганізовані
курси для командирів полків. Почасти організовуються
військові відділи курси спеціально технічні. Так: Курси
перебувають в Саратові; кількість слухачів коло 300
осіб (Р.В) Для хлопців од 12–18 рок не підлягаючих
мобілізації переводяться обовязково військові проби
муштри, поводження зі зброєю, гімнастика і виховні
бесіди

деякі відділи „Всеобуча" родини живуть в касарнях

III

Опітка сил на придорожньому спуді Барвінкове
60 сир. д. п. 3700 бат., 600 кін. 94 К.М., 36 гарм. пол. 12 тяж.
(стан хворих 14.000)
44 піх. сов. див. 5000 бат. 350 кін. 75 К.М., 36 гарм. пол.
12 тяж.
24 піх. див. 4000 бат. 300 кін. 75 К.М., 30 полегарм. 4 тяж.
(стан хворих 10.000)

25 див піх. 400 бат. 300 шаб. 70 ? К.М. ? 36 пол гар.
і 4 тяжких

45 піх. див. 2500 бат. ? 250 ? шаб 70 К.М. ? 32 піх. гар. Нитки ?

23 див. піх. - 3000 бат. 250 шаб. ? 75 К.М. ? 30 гар. ? пол.

11 кадр. бриг. 600 бат. 15 К.М. 8 гар.

8 кін див. - 3000 шаб., 80 К.М. ? 36 гар. ? Кінна бригада коло 5700 шаб 72 К.М. 36 пол. гар.

Гар. 24.700 бат, 10 800 шаб 640 К.М. 296 гар.

При обчисленню сил можливих не було прийнято на увагу відомих окремих, загальних, служб внутрішньої охорони Котрих брались відомості.

b) Кавказький фронт.

12 стр див - 4500 бат, 500 шаб, 70 К.М. 54 гарм.

37 піх. див. 00 бат 600 шаб, 200 К.М., 36 пол. гар. 185 гарм.

Числова данних - 52 див і 1 бригаді Київського бронку.

Поповнення і втрати.

60 стр див. - в січні прибуло 2 пол бати. З 2-ї дивізії Фронту Кількість невідома.

29 - III - 1500 шаб. поповнень.

Дивізійна артилерія і дотягнена до норми через вилучення частини артилерії з розвіданої 44 стр. д.

44 стр д. В лютім дивізія отримала поповнення з розв. загін 44 стр. д. коло 800 шаб., в погоду будемо отримали поповнення 8 сотні 1 п.п у Київ.

25 стр. д. в кінці лютого отримала поповнення в сам 150-о шаб

8 кін. д. - 28 стр. д. - і 2 стр. д. почали стрілять в бойових і повідомили

IV. Персонал.

Військовий:

Командант К.В.о Егоров, Заст. Уборевіч, нач. штабу ?
нач. оперативного відділу. б. ад'ют. майор Кок.

60 стр. д. Командант див. Башкевський, заст. Андрєєв
179 бриг. Командант Здановський, нач. штабу Зіфферер, Заст. Марєєв,
воєнком Орехов.

44 стр. д. 389 п.п. /130 Командант Гудзік
390 п.п. /130 Командант Кошевий. Комдив І бат. Продик
392 п.п. /131 Воєнком Горлов
393 п.п. /131 Воєнком Петров.

21.

Кінний полк – Командант – Шевель – німець.

4 Чарт. див. – Командант III див-ну Повстанк. Військо
Кушнір (Український)

1 Окрема бригада. Командант 1 полку Царов. (Комуніст)
1 Кін. полк 1 ескад. Команд. Сайнов, 2-ий ск. Відомов,
3-ій – Ягов, 4-ий – Іванов

25 стр. д – Команд – Петров. Комуніст.
Командант школи старшин – Окружний
Кінний полк – Команд – Продовий (Ягай) (8 сотень) Військ
Кримська бригада – Команд Гольф. – Колесо.
41 кав. бриг. – Команд Фідов.
Запасна бриг – Ком Волошанов, команд. полк Вісьлюк
58 стр. д. – Команд Лобівін.
45 стр. д. – Команд Якір.
3 бриг „Вищ" – Ком – Кисельов.
VI Армія – Нач. штабу Фрунзенський
Кавд. Команд Якубов, Нач. Шорін Фоміченко (20 з. полк)
42 д див. Команд Симонський, Військ ткаченко.
II кін. арм. Команд. Молотов.
Команд. міст Одеси – Мілінь.
в. ГК. і Особ. Отдели"
Сайлів – Нач. Особ отд Чернобилський, Інструк Задун.
Гуслятин – Нач. Осв. Отд! – Мастеров
Проскурів – Зам. нач. особ отд. в. ГК. – Марков, секр.
„Северно-прогаїчний Особ. отдел, Керуючі Ягодинський
Зам. Чернобильський. Чернобильський.
Одеса Керуюч Губ. ГК. Девіат.

Міліція-влада увільнена

Сайлів – Голова Комін. Ледиць – Сорокінський, секр
Маланюк. Голова Комір. підпу пол – Сидорчук –
Городок пов. Голова Викон Комін. в ніч. Главнушин,
секретарь Сагодин, ~~Керов~~ Голова ревтрибуналу –
Ситовин Голова. рев. „Спродком" – Губка, Голова
Волош Комісар. Військов. – Киселів. Голов – пов Ком Вик
Юліанов.
Кам'янецький пов Голова – пов. „Викомав. Ком" –
Жватовський Воєк пов. комін. Савелічко, нач. пов
міліції Євстафієв, Голова Комін. Прауд-Мель-

лад. Члени виконав. Комітету: секрет. Голотребський, нач. фінанс. від. Єфімов, нач. від. здоров. д-р Дрінець, від. народ. освіти — Сидорешко, відд. охорони — Волянський, нач. госп. відділу Сліпченко, голова робітничого ради — Березюк, голов. суд. колегії „Одеського" нар. суду — Малайіз (груз.)

Волинь. Голов. Губ. ревкому Бонч-Мікольчак. Голова ревкому: Ст. Конторщ. — Бриділ, Теодорович — Сидоткін, Полонне — Лавріщук, Звягель — Сітарський.

Взаємовідносини совітської частини.

Обмундурювання. Від часу вступу до української армії совітської армії майже не полагоджено. По офіційних більшовицьких даних тільки 40% складової армії провадиться і совітська влада має надію, що і цей % буде доставлений — недостача дня української армії. Зараз однаково стан одягу не задовольняє.

Зокрема жіноцтво одягнені відділи, котрі несуть службу на тилових та відділи охорони, старші і ті — також робітники. Найбільше відчувається в цих відділах брак зимніх, котрі доводиться почасти діставати (навіть в домі) відносно найлегші одежини відділи на ріпницькі границі. Одержали вони і зайнялись добуванням. Решта одягнені відділи, що обсаджують польськ. кордон.

Головним джерелом, з якого черпається матеріал до складу умундурювання — добуті від Врангеля, до свого часу не вичерпані — і реквізиції (натурою) подвоєні.

В всіх повітах правобережної України — стало часів часу накладається обов'язковий податок в натурі, котрий складається з продуктів першої потреби — і речей обмундурювання. Для стягнення такого податку організовані спеціяльні комісії, до котрих покликані з місцевої людности урядові цивільної совітської влади. В разі відмови людности в добровільному і стягненні податку вживаються відомі кари, шляхом конфіскати, яка знаходиться в даній місцевости, або відділи „особого призначення" (Чрезвичайний суд і ков ги. Такий податок є часто тяжкий для, в Умані в січні накладено на „квартал" податок в кількості 10 ті

комплектів уніформування й взуття, на окремі склад
в Ком. Київ. по 20-30 т. гарної шкіри.

Обмундирування окремих відділів.

6 Осад. д. Одягнені за зразок кінської. Виключно російські
Постачання дещо прибувають в дуже малій кількості
і якому прибув пошиття нових мундирів, зроблених
з бязевого полотна. Кріпдже задовольняє в цілому
цим комплектом.

СЧ 44 стр. Д. до половини дерев'яні отже одягнені будь
дуже кінський.

Команда 130 бриг. стрільчими ротними повідо-
мляє що дивізія про робітливий стан одягнення
що є повною незадовольняє серед основних відділів (підрахова.
бі ф-т Коло 20 III дивізія отримала — транспортного
уніформування при чому транспорт з кашкетів кри-
ков до 131 бр мав цілком нові мундири англійського
кроя й повні англійські комплекти з гачків здобутих
від Врангеля. 391. 392 к.б. отримали обмундирування
від 60% загалу живого, але не повні комплекти, а
окремі частини уніформування, причім ряд від кінду-
кольорів не полк

25 стр. Д. Уніформування загалом кінське, в більшості
убійське військове зібрання. Постачання в зимній час
не прибуло в кількості 20-50 комплектів на полк.

Окрема кінна бригада — має в коні висок-
покалі. Значна частина основних і запасних
Башкирська кінна бригада — висловлює добре
Серед відділів внутрішньої служби виділяє особливо
окремо „особливе призначення", як бригади і підрозділи
ності в Києві, котрі яко укомплектовані з комуністів і
готовані до стрільчих завдань — стрільчими
факторизовані й задовольні на загал добре.

Харчування. Харчування совітських відділів від
час акції було добре й отримало примірювання рівнодуже
Зараз його в деяких одиницях різко. При кожній
кожної дивізії існує кадри постачання (опорні склади
ний) завданням котрого є задовольнити окремі кадри
З відділами постачання співробітництво з окремими

завдання котрого доставляти продукти шляхом
одбирання від людности т.зв. „развёрстки" (норму по-
дають в натурі). Такі комісії уповноважує про окремий
наказ. До цього часу підлягало вони
районним комісіям „Райпродкому" і комісія
працює на давнішніх районах. Докладних даних
о границях цих районів праці. Задовільних
не відповідають дійсним. Деякі дивізії
мають підлягають не комендантові дивізії а прямо інтен-
дантурі (отдєл снабженія) Кол. армії О.С.
Харчові склади організовані при райпродкомах
по даних, що відносяться до свого р. і такому складі
приходять продукти, потрібні для прокарчування дивізії
норми. Всі продукти вище даної
норми відсилаються до центр. магазинів в
глибині краю. При цьому в тих магазинах
громадяться лише збіжжя. Всякі сиро-
змакарунки зайняли місце в причині браку со-
лі. Продукти будь-якого шляхом реквізиції у
місцевої людности. При цьому реквізиції до-
ходять дуже дрібно, так що на голову мешканця
30-40 р. збіжжя в зерні на місяць. Відвізіння людно-
зарезервоване. Фронтові навіть в малій кількості
продуктів практикується, яко саботаж і підлягає
суворій карі аж до смертної кари. Ціни реквізиції
дуже низькі: 1 пуд збіжжя 100-150 карб. сов. Пуд м'яса
коло 800 карб. сов. В останніх часах за реквізо-
ваний продукти людність Волині і Поділля видає
від квит на сіль, нафту, мануфактуру і т.п.
котрі можно дістати в складних Райпродкомів
до сего часу однако тих товарів у складах мало.
В кам. пов. в початку березня видавано по кусо-
сім п. на душу, в пов. Зв'ягельськім
і Полоцькому — мануфактуру в невеликій
кількості. Та виключно для урядовців сов.
Харчування фронтових частин вважає добре
політичних відділів і тилових — значно гірше.
Денна порція жовніра виносить: 2 ф. хліба
½ ф. м'яса, 8 зол. цукру, 3 зол. солі, 24 зол. каші

3 гол: кова, або відповідну кількість сухого гаю. 5 гол. повозів, 3 гол підводну, 4 пари сідлових коней і 1/2 кінної
В тилу на поруч дивізіона 1 їх кінь 1/2 кінної
Забезпечувати не регулярно. Будівлі якого кінного не отримують належної їм живності, приєднані відповідні одиниці людності, котрі відповідають живність. За браком польових кухонь відділи видають сухим
пайком. За браком польових кухонь відділи видають сухим
пайком в сирому

Командний звичайно мають окремі зібрані на гаю їдальні добре (одні о 6 і 4 год)

Підвершено, що фронтові гаєчки, що стоять в резерві (як 25 і 24 отд.) на гаю заморожують їжу, коли ще кухні на границі.

В деяких, нечисленних зрештою відділах утримався давній спосіб харчування через кілька тижнів до окремих домів без харчування окремого товариша платять 1000 мар. місяць. Спосіб той уважають тоді за добрий

Озброєння

Зброя рушниці і амуніція в фронтовій частині на гаю в достатній кількості, однако в кінському стані з за браку шпорників і артилерія стоїть на постої, відчуває брак амуніції і окремо до тяжких гармат. В сім'ї і любій у відділах обслуговують польовий кордон, провадиться вимінка артил. матеріалу зужитого на новий при тому в бо, 4 отд. б. батарей були організовані на 4 гари. В сім'ї фактичний стан артилерії в дивізіях Е: 3 див-ону по 3 бат 4 гари 8 т пол і 1 див-он 3 бат — тяжк бат. батар тяжк арт в бо сіро складає 6 у 4 гарм, а в інших див-онах тяжк бат ор. були перероблені на 4 гарм — не отворене.

Ручна огнева зброя — переважно рос. взірцю 1920 г. у 1 дів д-деякі відділи мають автом і франц. рушниці. Кінь кінь бриг. — рушниці різного типу.

Тилові частини — обозні не одноманітно озброєні в японські доктрит брак амуніції

Амуніція до рушниць видається опівночі в певній кількості, щоби забезпечити постійний підвіз. Загал амуніції перевозиться в відрядних магазинах часто спеціально для цього сконструйованих і возяться парою коней. Склад амуніції стало поповнюється в міру її вживання. 17-III прибув до Ковтунів транспорт амуніції — 15 вагонів.

VI Мобілізація і демобілізація.

Мобілізація річників 1896 року на правобережній Україні закінчилася в кінці лютого. На час мобілізації дали дуже високі результати.

Проскур. пов. — мобілізація закінчилась 19-III 1921 Підлягли мобілізації в пов. 7051 люд. Явилось на 30-ий д. Змобілізовані відіслані до місця постою частини вповні на 60 отд. д.

Кам'янецький пов. — підлягли мобілізації 2180 — явилось 972, Коней 300 надіслані до 60 отд. д. Решта одержавлена до місця —. З дороги втікло коней 25%.

Ново Ушицк пов. — підлягли мобілізації 3620 з явилось 1500. Надіслані до Києва. Решта мобілізованих надіслано до пов. Комісаріяту вийск. до Києва прибуло 76 людей.

Ольгопільський пов. підлягли мобілізації коло 2500 З'явилось 1500. Змобілізованих коло 1000 надіслано до Одеси. На місці прибуло 86.

Від мобілізації звільняються лише найбідніші власні і урядовці, що працюють в інституціях, підлеглих високому комісаріяту.

Мобілізація обхопила осіб старших до 60 рок, молодших до 55 р і інвалідів до 60 р. перепровадження дуже мало Населення — Мобілізації підлягають були старших як 60 р працюючі в сов. органах інших. На цілій території України були перепроваджена реєстрація осіб людності від 18 до 45 р.р. В загал. повітових совітська влада заходами від канцелярій церковних і костельних свідоцтв метрик всіх мешканців до 45 рок.

По відомостях органів уряду в цій частині на весну 1921 р. має бути перепроведена мобілізація 1901 і 1902 рр.

Реєстрація буде перепроведена в цей строковий строк.

За загальна мобілізація не була виконана.

За відомостями окремі випадки мобілізації в цій строковій мірі мали місце тоді, коли до неї з'являлися відомі в рушницькі й шукали дезертирів.

Крім цього з згаданими дезертирами були тоді й деякі інші мобілізації. Такі факти підтверджені в рад. Ширська і в Токах.

Від мобілізації звільняються і укомплектовуються 1) залізничні 2) урядові пошти і телеграфу, 3) вчителі й співробітники комісії освіти (окрім старших) 5) студенти 6) учні середніх і вищих шкіл 7) члени Управ Пром. Спілок 8) співробітники мобілізаційних Комісій 9) члени міської і сільської міліції 10) співробітники „Главчекома" „Главвідя" „Главнафти" „Главторфа" „Главугля" „Главлісу" 11) співробітники державних урядів — /пункт по загальній класифікації урядовців/.

Всі реєстраційні картки видані попередньо уповажненій. Реєстрацію провадила реєстраційна бюра при військ. комісаріятах під керівництвом військових комісарів в складі: військов. комісара і уповноважених міської „Земкомом".

Для боротьби з дезертирством мобілізованих старшого віку повітові і волості „Комбори" - Комітети оборони організації партизанів:

Мобілізація фахових. По розкладу Т.О.К. З.О. за № 11-221, 283 і 312 перепроведена на Волині (пов. Житомирський, Звягельський і Заславський) і не подала мобілізації залізничників і співроб. водного транспорту (по 55 рот.) і моряків фахових будови кораблів від 18 до 50 рр. (підстава розп. Житомирського Комісаріату № 16

На підставі розкладу Революційного трибуналу мають бути мобілізовані фахові по рибальству, торгівлі, промислу від 18-50 рр. Мобілізації підлягають працюючі в вищезгаданих урядах

Мобілізація коней. В попередньому Воєнному періоді була мобілізація коней. Закон означив 5000 кінних відповідних ростом по-під губ як підводних.

Старшини, натомість мусів приміщення платив реквізиції, коні вимушували реквізитори відділів і по обчисленню в день війни мали доставити комісії, в дійсності однаково реквізовані мобілізації були купні, а за опору платили.

Демобілізація 1901, 1902 рр. Зокрема випуск 1890 було виконано всі здемобілізовані підлягають реєстрації. Демобілізація 1894 - 1890 рр на Україні взагалі не мала місця, бо у цих роках служені відділи „Випуск", уложений до стайової і охоронної служби.

Річники 1890, 1885 - на Україні могли бути вільні до трудової Армії, частково, як робітничі батальйони при дивізіях, частково, як відділи висилані до промислових центрів і кольонії в тилові краї.

Річника випуск 1885 р. фактично звільнені з війська - зареєстровані в пров. стінках. Сов. влада видала розказ до всіх комітетів по-вітових і губернських, аби подемобілізовані якнайшвидше, при повороті до дому був зорганізований пункт опіки. В першу чергу належить уладнати всі заходи, аби полегшити здемобілізованим переїзд, забезпечити харчами і білизною, удержати санітарний огляд. Організація мусить бути на другому плані, в першу чергу належить здемобілізовані дати працю, по можливості способів загосподарення.

VII Відомості про організацію Совітської армії.

Праця над реорганізацією сов. армії по наступних відомостях провадиться в 3-х головних напрямках: 1) в напр. перевищення існуючих в сей час відділів збільшення їх бойової вартості і створення придатного під фронтовим і тиловим відношенням корпусу старшин, що про свідчить відмінний ряд шкіл і курсів старшинських і підстаршинських при кожній дивізії і війську Ор. 2) створення, як найбільшої кількості кінноти і 3) дозорядження бойового стану дивізій

пікатну кількість дивізій і вступлення тим дорогою отриманого людського матеріялу для Лишівських дивізій.

2) Тенденція до сконцентрування як найбільшої кількости кінноти в районах: проектований на конференції в полученні на ростівському терені 6ої Армії новых кінних одиниць, як пропоновано раніше 1½ кк. брудесом кримську кін:бр. По відомостях 1 кін армія має реорганізуватися і створити 2 кдт. Коповіцький організує кін. див. Дивізія ця має у районі перебування в групі. По відомостях красного рай. зазначається такі рай., в котрих концентрується кінні дивізії та їх новоутворені, чи реорганізовані: рай. Тираспіль - Вознесенськ кін. Коповецького; рай. - Вознесенськ Єлисаветград - Катеринославі Катеринослав - Полтава рай. 1ої кін. армії; рай над долішнім Дніпром і Доном - 2ої кін. армії. По непереві[illegible]ених даних кін. корпус організується в Криму. Існуванню зазначених концентраційних районів від Червоної кінноти підтверджується тим фактом, що всі кін. дивізії, які є і реквізовані на правобережжі України - відомі до Херсон. губ. і Волинської.

3) Потребою бойового стану бойових дивізій до штату - вивести розвідчасті і тодішні матеріяли з них досить виразно. Цілий ряд дивізій, як 19, 21, 41, 47 стр. д. був до Лишівських дивізій.

Бойовий стан окремих дивізій значно збільшується. Де котрі з них, як 57 стр. д. по маючих відомостях має повний бойов. штат коло 12000 бр.

Загальні зміни організації, зв'язані з закономірним ходом війни, полягають в 1) розвязанні штабу армії і створенні замість свого військ. округів.

2) перепідпорядкуванні окремих армій в корпусні і 3) утворенні прикордонної міліції.

Створено розв'язання XIX армії і її розв'язання перепідпорядковано управлінню XII а. Відділи, що входять в її склад або розв'язані вже, або мають бути розв'язані

(Арк. 45 стр. 2.) XII арм. одразу не була розміщена в Києві, вона лишається якось постійно /тобто ліквідуючій комісії штабу XII арм./

По відомостях на Правобережній Україні утворені або в найскорішому часі будуть утворені військові Київський, Волинський, Подільський, Одеський. Всі вони будуть підлягати командуванню військ. окр. В місцях осідку - Київ.

Одній Армії, чиний раніш на південно-західному фронті мають бути в корпусах в складі 2-ох див. /див. кін (свого бриг) / оф бриг. артил, військ. болгін /зап бриг і /бриг на Смуті. Київ - як оф. військ. підлягатиметься /Зав. Уг. Корпуса Київ.

На Волині мають бути розташовані: XII, XIV, і якобі XVI і X кін. корп.

На час покою армії не будуть довгими, може бути зменшена її чисельність. Українські війська мають бути у такому відношенні, окремі армії мають певну число: I, II, III Українські - автономні Запорізьке. Команду I і II Уг-сов. армій об'єднає голова Уг. Сов. Армія і окремий кінний Армія Червоного Козацтва. В склад армії входитимуть 2 корпуси піхоти і /корп. Кінноти.

До свого часу сповіщено, що в Винниці і Умані створяться військові укр. совіуські Винниці, в Винниці подільські Українські Сов. полк піхоти. В Умані уго-сов. п.п., ескадрон кінноти і 2 кін. бат. відділи, що утворюються в Умані, складені з галицьких

VIII Уз. Особливий відділ України.
і Політ - бюро

До цих, таких чинів мірі демаркаційна лінія обсаджена постерунками, в свого Відділу кордон караулів. Цілий відтінок прикордонної лінії, котрий підлягає Команді Кі В. О.

поділяли на Ґрай. і піви і підв. — „Северний погранічний Особий Отдєл" з осередком у Коростені, „Южно-пограничный Особый Отдєл" з осередком у Проскурові. Кожному з тих „Особих Отделов" підлягали Особі контрольні Пункти, організовані в місцевостях, положених безпосередньо на кордоні нейтральної смуги — на дорогах і доріжках, що ведуть від польського кордону до глибини краю. „Южно" і „Северно-погранічні Особотдєли" організаційно не підлягають жодній Окремій Військ. Команді, а прямо Ґ.У.Ґ.К.

Особий Пункт повинен дефензивну службу в нейтральній смузі та в найближчому районі. До кожного пункту придільний військовий відділ кількох людей, які виконують поліційно-дефензивні обов'язки. Агентами „Особпунктів" провадиться дефензивна розвідка — при допомозі пакунків, переводять кордон і їздять до Польщі та назад.

При „Особотделі" в Коростені організована школа для малолітніх розвідників де приготовлюють до розвідної служби 16 хлопців в віці 12-18 рр.

Особий Пункт має досить добрий. В цьому Южно-пограничний Особ. Отдєл держав дуже кількість револьверів і ґранат та по 1 К.М. на кожний постерунок. При кожній дивізії знаходиться „Особий отдєл" придільчий до неї, але організаційно не підлеглий. Особотдєл при дивізії висилає свої представників до окремих бригад творити з них „Особие посты", які проводять дефензивну працю серед військ.

Поліційну службу на залізницях виконують Ґ.П.Ґ.К. і підлегла їм Ґ.П.Ч.К. (Чугунково-Шляхова) Ґ.П.Ч.К. існуючі в Києві, Винниці, Жмеринці і Одесі обсяг праці Ч.К. і підлягих їй „Особотделов" є описано дефензивними справами та шпіонськими і контрреволюційними.

У кожному повітовому місті, а в більших осередках промислового життя існують контрдво-

Коштує провадять розвідку і підлягають губ-Ч.В. Право видавання виїзних віз мають лише губ. Ч.К., або спеціяльні комісії, призначені для слідства в окр. місцевостях, також Відділ Ч.К., в спеціяльно важних випадках. Відом. Ч.К.

Відомости про розміщення Ч.К. і особ. відділів на Україні та Кавказі.

Коростень - резідент відділ Ч.К. Особливого відділу штабу XVII арм.
Сєверо пограничний Особливий - у Ситного.
Школа від розвідників
У т.Ч.К. - Залізнича
Олевськ. ~~Резидент~~. Експозитури сєв погр. Особлив.
Звягель Експозит - Сєв погр. особливого - полк відділ.
Овитомир Волинська губ. Ч.К. Особливий при 44 пех. див.
Ярмиль-Токарун. Контрольні пункти. Особливого
Ямпіль Луговун, Кривань, Білгородка, Анопольи
Славута-Шепетівка-Полонне Експозитури Особпункти
Особливого і Ч.К.
Шепетівка-Полонне-Здолбунів-Рівне-Ковель Рівненський
в Здолбунові мають перевороти на нов Ч.К.
Старокостянтинів. Ч.К. повітове, особпункти
кордонних караулів. Особлив.
відділ і Рівненський.
Кременець. повітові Ч.К. і підлягає ім Особливого, особливого
при 60 стр. д.
Теофіполь. Ч.К.
Ольгопіль-Гуляйполе - повітерухи южного фронт. Особлив.
Камінь. - Ч.К. повітова експозитура южного
фронту. Особ. Відділ і Ч.К фронтової.

IX Організація цивільної влади
та розпорядження.

В губ. губ. головною цивільною владою вже відавна є виконкоми губ. комітетів (Рад) губ. повіт і волосні. В волостях губ. де головних борсвиків функціонують Ревкоми і В тому борсвиків приступлено до виборів виконкомів, комітетів повітових і волосних, про чому вибори провадяться в багатьох випадках

від партійної совітської влади та партійних органів в тому і не виключає можливості подальшої роботи.

Виконавчі комітети Кам'янецької губ. складені переважно з елементів українських, в наслідок того носять характер подібний українській і фактично являють з себе щось певне.

В склад виконавчого комітету входять такі відділи: 1) праці 2) продовольчий забезпечення 3) громадського здоров'я 4) освіти (народна) 5) військовий (воєнний) 6) земельний 7) репресій 8) місцевого господарства 9) статистичний (комітет) 10) прикметний 11) фінансовий.

Для продовольчої праці існують реєстраційні бюра, в котрих реєструється усяка людність від 18 р. і вище праці. При бюрах створюються організовані комітети для боротьби з дезертирством та дезерцією з фронтової праці. До кожного комітету приділяється спеціальний військовий відділ для ловлі дезертирів.

В пов. Кам. губ. були зорганізовані спеціальні комісії, обробляючі ліс, котрі перестворюються — засів цілої „зелені" до ужитку Земель.

Регістрація фахівців і мобілізованих до армії веде військового Комісаріяту і представників місцевої людності відділ і існує окремий суд. Виконавчому Комітетові підлягає міліція, що творить раєвої команди — (Гусятин — 6 рот. міліції, Сатанів, 7 рот. міліції)

В міру потреби утворюється кітна міліція (повіт Заславський, Звягельський, Новоград-Волинський, Кам'янецький, Проскурівський). Совітська влада пильнує аби міліціянти не повстали в тій місцевості, звідки походять. Підтверджується перенесення міліції Заславського пов. до Звягельського і Житомирського і навпаки.

При Хотомлях функціонують комітети незаможних селян. Комітети ті перетворюються т.зв. „расслоєніє деревні", стараючись опірти сов. владу на найбільш відсталому елементі коштом заможніших селян-кіркаїв.

В губ. Волинській незалежно від повстанчих Хотомлі функціонує Ревком.

Персонал: Голова Хотомлів пов. прокурівської — Турчинський (поляк - зам. мех). Воєнком Гребков.

Распорядженія.

В цій губ. зарядили примусову купівлю коней. Фуражі обов'язкова мобілізація натуральної служби. Загалом Волинь має доставити 2300 коней. Тим, що укриваються коні здібні до війська, грозить їх конфіскація. Наразі примусові коней до Польщі. Організація уряду провадиться надзвичайно повільно. Подолю реквізиції продуктів першої потреби збіжжя бідна і голодує. У Кам'янецькому пов. доскочої села мусили достарчити від 30-50 пт. бідла. Київський губком виконавчий видав наказ. Распорядженія доставити 4 мільйони. Комітетів кухонь наїнь для збірних кухонь жовнірських.

Незареєстрована людність тих вищих 45 р. родин захованих/ не отримує т.зв. пайка, а распорядженія о вилові цієї категорії людей до концентраційних для непотрібних до праці в глибину Росії викликає занепокоєння тих кругів.

X Комунікація

а/ Транспорт. Стан транспорту стало поліпшився, однако не в такій мірі, в якій потрібно було би для відбудови й дальшого розвою промислу і торг. сов України.

Причини: брак опалу в шляху ідучи, далі брак матеріялу для ремонту.

З поводу браку опалу на провідних України заключив слідуючі замітки:

1) Бобринська - Гребінка - Гнів - Христинівка

г/ Кодлятин - Христинівка
з/ Кодгорис. Гайворон - Рудниця
ґ/ Новоміжанськ - Бобринська.

Лінія Кодлятин Христинівка з огляду на те що колись ру
шувалася повстанцями - зараз цілковито зіпсована.
Нормальний особовий рух існує лише на лінії Одеса-Київ
і Київ-Коростень. На лінії Одеса-Київ курсують постійні
потяги, котрі виїздять з Одеси в середу і суботу, а з Києва
в понеділок і п'ятн. Вантажні потяги з Києва до Одеси
курсують по одному. На решті лінія особового руху немає.
Курсують вантажні потяги з високої терміновості
скорости. На лінії Христинівка - Бердичів вантажні потяги
раз на день, на лінії Кодлятин - Бердичів - Житомир - Коростень
вантажні потяги 2 рази на тиждень. Лінія Житомир - Коростень
технічно нечиста - в наслідок знищення колій (тюр)
повстанцями лінія Христинівка - Смарокон-фастунів - Куроч-
рів - тяжко могли вантажні транспорти і вантажні поїзди
раз на день. Так само на лінії Христинівка - Звягель
і передмістя. Так само на лінії Волочиськ - Проскурів
рів - Жмеринка - крім браку паровозів і тому
подібні: реєструючі картки і перестрічка
до всіх потягів повинен контроль документів.
Особ. Відділ для сов. урядовців та зв. "командировки"
для вантажних двигунів.
Всі лінії залізничні на якийсь час заблокувати
у зв'язку їх повстанцями.
Залізничні мости на всіх лініях відбудовані
В Бердичеві буде скинуто напрасно мостів на Київській
лінії під Смарокон-фастунів. Проскурівщина: було
В районі Одеси В районі Одеси збудовано новий
обводний Водотік над Дніпром в одному
версті від міста. На відтинку Христинівка - Засла
ве Ярмолинці Гусятин до ст. Кутковце тор
тероване на широке

Шосе й вокзали.

Ст. Коростень - 10 поїздів здібних до руху. Ст. Ко 3 бли-
18 ндовоїв здібних до руху, коїв 20 дійсних вагонів паров.
в коротші прямої кол 400 мд., в вагонах напов
вагонів кол 200 мд. 1500 паровозів вогких напов
браку до ремонту загальної 20 %. Основні матеріяли
виключно дрова, вивезені з Житомира.

Телефон і телеграф.

Від половини минулого р. телеграфічної лінії
державної видано до вжитку цивільної людности.
Взагалі телеф і телегр в дуже кепському стані.
На головних лініях у багатьох місцевостях дроти
порвані, стовпи вирубані. У той спосіб значна
частина ліній від Коломиї в сторону Шепетівки до Ф-Конотоп.
Телефони вилучено з вжитку уряду.
Перешкоджання сполучення телефонічних ліній у цілому
ряді місцевостей над Збручем а саме: Жванець-
Кам'янець, Комінтерн-оринін, Кам-Густині, Густин-Го-
родок. Ця лінія видана в розпорядження
„особого Отдела" корд. карантин.

XI Настрій. Стосунки.

а/ в війську.

На II губ. партійній конференції, котра відбувалась в
лютім в Київі обговорювалась справа підвищення
бойової вартости й морального стану в армії
Ствержено такий факт що в зв'язку з демобілізацією
комунізацією масово опускають ряди армії, що дуже гостро
відбивається на стані моральнім і бойов. вартости. Стан цей пізнішає
ще через велике розпорошення відділів, важкими
господарчими обставинами, що дуже зле
відбиваються на провадженні праці комуністичної аґі-
тації серед товпіїв. На загал з точки погляду сов
влади настрій в армії не задовольняючий, з окрема
то дається зауважити в тилових відділах, котрі
гірше забезпечені. Аґітація за підвищення бойвого
духа провадиться дуже інтензивно.

Організовані партійні клюби в бригадах і полках На зібраннях тих клюбів говорилось о конечности збройної війни з Польщею та Румунією. Війна ма моя вибухнути тоді коли пролетаріят загарничних країв почне революційний рух і дасть тепло для інтервенції Совєтської. Жовнір однако є вже перекінований. Випадки дезерції що раз частіше не лише серед жовнірів, але й серед старшин і комісарів. Найменше певним елементом суть відділи з переважаючою кількостю Українців, відділи козацькі й морські

Дисципліна і карність в війську лишка

В обох часах виробництво відбавати часи в деяких відділах

в громадянстві

Уся людність прибережної вкраїни без різниці народности настроєна дуже ворожо до совітської власти. Навіть ті повіти Волинь й Поділля, котрі були довший час терном боротьби польсько-укр - більшевицьких і де відношення до польських і українських як напр пов. проскурівськ, Кам'янецьки, Ст. Констянт, Тарнопольськ. в сей час є терном лівих повстань селянських з характером виразно антибільшевіцьким. Антибільшевіцький рух поволі з характером виключно самооборони, викликаний надмірними реквізиціями й мобілізацією, набрав щораз більше свідомий національний характер Людність Волині й Поділля яка була незадоволена польськими властями за реквізиції, контрибуції відбувалися під час відступу з України зараз бажала би приходу польських військ і скинення при допомозі їх більшевицької влади.

Серед інтелігенції й більше свідомих селян українських голосно висловлюється надії, що Польща з Румунією допоможе Україні скинути більшевицьку владу, котру уважають за тимчасову окупацію. Виразом настрою людности в стосунку до Совітської влади є стало молодовані самостійні повстання селянські (Паник вол), сталенну связками девкому в місцевості, часташе замордовання штабу 178 бриг. в рай.

Вмілів - Н-Ушиць, розбиття ворожих складів в Вмілові
Врешті стало повторювані випадки розброєння окремих відділів дрібних військових і-міліцій (Іванкова, Ляшкорудь) В містах майже відверто працюють організації мельшевицькі. На мітингах улаштованих мельшевиками кажуть відверто, що прийде час відповідати за всі більшевицькі злодійства (Одеса промовець Богданов). Чинні нині антибільшевицькі соціалістичні організації, котрі підтримують такими ж закордонними організаціями організацій потирають національний український рух. Осередком національно-революційного українського в першу чергу є повіти: Уманський, Гайсинський, Звенигородський, Ямпільський, Могилівський, Ново Ушицький, Найголовнішим гальмом є скликання парляменту і радіональна земельна реформа не опертя на комуністичних засадах
Більшевицька влада, котрі зовнішньо перебирають українізацію життя, гаслом, урядів і т.д. в Одесі однако стараються знищити початки українського руху. В Кам. пов. з/д гасло починають з причини заарештувати і вивезти в глибину Росії кращу інтелігенцію. Влада особливо в пов, положення якої дуже хитливе силою здержувати. Розрахувати дії всі інструкції, не виключаючи Ч.К. Керуються, обч бути готовими до відїзду Ситуація загострилась зв'язку з вибухами повстань в рай Могилів. Ямпіль керуючі Ч.К і „Освід", вийом мимочи заступників цього місця подібно. (рук. чорн. власн)

XII Дїжжя.

За весь час мирних переговорів, щоб і по допомогти миру совітськ. уряд не змінив засадничо своїх відносин до Польщі, під час відбиття пов. Петрівського в Камінь. На численних мітингах

одверто говориться про майбутню війну з Польщею. Офіцерські з'їзди охоче ~~радяться~~ виносять ухвали про зречення на користь Польщі Чиновництво за ціну зречення Польщею ~~контрибуції~~. Новою військовою мовою легко умію відобразити Зобов'язання більш щедрі і в радянській пресі з'являються відомості о дезорганізації в Польщі, о стані воєнних потягів, о дорожнечі в тилу. Підкреслюється нервовість і конфузія уряду Польщі, пресі - дування мізків і бундючність. Говориться о затриманні ешелонів і о демонстраціях білоруських агітаторів робітництва погрозливі о формуванні ~~червоної~~ армії на терені Польщі. Подаючи сей факт, як доказ непевності мирових шансів Польщі -

XIII Оцінка ситуації.

Ситуацію на Вкраїні можно оцінити так:

Більшевицька влада стоїть на Вкраїні на підмінованому грунті й кожну хвилю опасається вибуху нового стихійного повстання, викликаного вкраїнськими елементами. В звязку з тим Уряд більшев. старається обсадити цілий терен правобережної України військами, що прибули з фронта терпів і недемобілізованих відступами. Окрім того старається взяти в допомогу собі елемент подібний до агітації - "нацмени"

Гаслом сьогоднішнім для більшевиків є: 1/ відбудова промисту 2/ збільшення кількости і підвищення бойового стану армії 3/ ліквідації повстанців. До того напружені всі державні і громадські зусилля. За ціну господарчої відбудови краю совітський Уряд зрікається зі скорого перепровадження в життя комуністичних ідеалів, ~~відповідно~~ підтверджує чого є концесії для закордонного капіталу й дозвіл вільної торговлі.

Совітський Уряд не зрікається заборгої політики

одверто говориться про майбутню війну з Польщею. Офіційні сфери охоче ~~здивляють~~ висловлюють о чутках про зречення на користь Польщі. Чиновництва, за ціну зречення Польщею контрибуції. Новою "вишою мовою мало уміла відбрати Свободні. У більш пресі і в однодетективних журналах вирятовується відомості о дворічній зайнятості Польщі о стані воєнної промисловості і торгівлі. Підкреслюється певна краєвість і конкурсовий уряду Польщі, переслідуванні лівших і більшовиків. Говориться о ~~одержанні~~ отриманні зовнішніх і о демонстраційних. Більшовицькі агітатори робітників погляди о формуванні Червоної армії на терені Польщі. Подається сей факт, як доказ нещирості лівих шовіністів Польщі.

XIII Оцінка ситуації.

Ситуацію на Вкраїні можемо оцінити так:

Більшовицька влада стоїть на Вкраїні на підпиновашому грунті й кожну хвилю опасається вибуху нового ~~сильнішого~~ повстання, викликаного вкраїнськими елементами. В звязку з тим Уряд більшев. старається обсадити цілий терен провобережної України більшовиками, що прибули з инших теренів і недемобілізованих відділами. Окрім того старається бути в доволі собі елемент подібний до агітації — „шуаньдзятих сил".

Загалом сьогодняшнім для більшовиків є: 1) відбудова промисловості 2) збільшення кількости й підвищення бойового стану армії 3) ліквідації повстанців: до того напружені всі державні й громадські зусилля. За ціну господарчої відбудови краю сов. Уряд зрікається зі скорою перепроводжнею в життя комуністичних ідеалів, ~~відповідає~~ підпорядкує того в концесії для закордонного капіталу й довіл вільної торговлі.

Совітський Уряд не зрікається заборгої ідеї

Приготовує армію до майбутньої війни. Розпоряджує її виховання одних до хвили, коли буде дано гасло пролетарським суседнім йому держав. Гасло те буде дано, коли сьо Росія буде готова до війни

Пор. М. Ковалів-Гайдук

Переклад звіту 88 І

Розвідчий звіт г. 108.

Організаційні справи.

В найблизькому часі має бути утворена Управа (Управління Подільської Військової Округи (підстава вилучення).

Обсадження прикордонної лінії. Лінія Збруча та румунський кордон від устя Збруча до Могилева обсаджена патрулями особ. отд. № 4 В.Г.К. Посилення від 200 кроків. Всі броди сильно обсаджені. В районі 15 кім. від Збруча густі кінні патрулі, конні постерунки від 6 до 16 годин вранці кожні 8-10 людей. Камянець - 400 кінних (вилучено 6% особи) в район Гусятин - Кузьмин - Куткові коло 300 шаб. 6 К.М. район Сатанова - 100 шаб, 3 К.М., 3 К.К. ручні район Гукове - Янушкорунь коло 200 шаб., Куплін - 150 шаб. легк.

Відтінок Шидловці - Гусятин - Сатанів бригада обсадив 193 батал. прикордонної особ. отдїлу В.Г.К. прибув з Київа, а зорганізований з рекрутських відділів та ополчень вилучених з 12 стр. д. Сила - 400 багн., 8 К.М. Комендант батал. - Городок (Уманщина). В Гусятині 3 комп. 700 багн. 10 шаб, 2 К.М. При батал. 30 кінних. Від 24/IV до Шепетівки прибула 28 піх. бриг. прикордонної сторожі - 2100 людей, 2 гарм. 3", доложена в Ушачій частині. Зі служать червоні військових шкіл. 28/IV тут же прибула 30 кін. бригада прикордонної охорони. Відділи ті обсаджують прикордонну лінію в район Славута - Кривін і на Київ. від неї (після вилучень і покинутих).

До дня 19-IV-21 прибули з Бірзули до Шестівки (ст. Ольвія) в 5 транспортах 124 обоз 130 брит. погранич. охорони, з'єднано 67 вагонів з кіньми, 26 платформ з обозними возами і 20 вагонів з живою силою - 2100 людей, 25 К.М. Транспорти ті вивантажувались на ст. Шестівка під. і пішим порядком одійшли до Звягеля (під'їзна рок.)

По неперевірених даних бригади ті складалися з окремих батальйонів, кожен батальйон з 3 рот. і К.К.М. 1 рот. Олевськ. мілітованої 95 п.п. прикордонної охорони — т св укр. 500 бан. 3 К.М. Штаб полку в вагонах на станції.

По даних постерунку окремі відділи кордон у рай. Ямпіль - Лукові обсаджує 102 п.п. (12 стр. д.) і відділ кінноти - 200 шабель (приблизно 30 брін. бриг.) В рай. Турова (над Прип'яттю) сконцентровані 151 бат. д. В.Ч.К. 29-IV до села Дворище (сід. від Турова) прибула 1 батар. 3" і 2 тяжк. гармаш. провадомобіль перед відсутністю наказів повстанських відділів з боку польського кордону. Підсилає молодняк пост. ланцюжку обсадили.

Румунський кордон. На схід од Могилева лінію обороняється і частково укріплюється. Ямпіль - Могилів - Жміїнка провізорично окопи й один ряд дротів колючих, на відтинку Мирогощка - Ямпіль сильніше зміцнена. Рай. Рибниця - Слобідка - Жмаїнці й подвійний ряд дротів. Рай. Тираспіль дуже зміцнений. На зміцнених пунктах артилерія 3" і 6" гарм. Артилерійський матеріял старий відмовлений. Вказівки відомості Тираспіля.

Побережжя Чорного Моря. Від усть Дністра до усть Дніпра побережжя Чорн. Моря обсаджує: 1 особ. отд. В.Ч.К. 2) відділом моряків 3) артилерією.

Особ. отд. В.Ч.К творить особ. контроль. Пункти розміщені на побережжю моря в портах.

от усть Дністра до Миколаїва. При кожному пункті малий відділ знищувачів і 10-тральщ.

Відділи моряків у важливих портах

Херсон - відділ моряків коли 1000 шаб. також морська школа.

Одеса - відділ моряків - коло 500 люд (самооборона) також якорі зброя штаб и морської сил підлягає північні побереж Чорного моря

Артилерія. Колонія Людорф - 1 гар. 8"
Лібенталь - 1 гар. 8" З. Фонтан - 1 гар. 6",
2 - 2/5 лін.
Кулевчик - 2 гр. 8". Шулівка - 2 гар. 6"
Аджиска - 3 гар. 6", 1 гр. 8", 6 рай. Шуаджа
Аджиска 6 гар. 6", 2 гр. 8", 11 гр. - 3" На мисах
бугського лиману 2-3 гар. 8" і по 1 гр. 6"
Очаків 1 гар. 8" 2 гр. 6" На близьких тилах
коло 15 гар. легких

Військової флотилії на Чорному морі взагалі подібно Миколаєву, один підводний човен, 2 гідроплани (нідеї. мельдунок ашдуд) 2 тральщики, 1 гідроплавучий

Побереж Чорного моря зараз укріпифіковані

Київськ. військ. Окр 1 окрема кінна бригада в рай. Олевськ - Звягель 17-IV зимою відійшла в напр. на в тому ж напрямі. бригада тепер мала відійти до Вінниці, а звідти якобі на Київ

Полки бригади - Кескад по 250-400 людей, 5 к. м.
Командант бригади - Белець, Командант 1 го полку - Літвінов (6 корунт.) адьютант полку - Регальский, 1 полк., пор. інф. Бранцевич під Бердичев
6 кулеметів 7: к в Бердичев

Кінець пор. Іванів-Таїцук

Как составлять контрольку:

1) В основание писать № и число приказа по которому существует часть, по сколько на штат и приход зачислены и до сведения при каком приказе.
2) В графу „по списку" должно быть внесено все количество людей и лошадей выключая прикомандированные, в командировке и больных.
3) В графу „налицо" включить всех состоящих налицо включая прикомандированных и больных в околотке
4) В пояснение граф: „прикомандировано" „в командировке" особым примечанием показать от какой части прикомандировано и куда командировано.
5) В пояснение граф „больных" „в отпуску" указать сколько отпущено в лечебные заведения и сколько отпущено по выздоровлении.
6) Всем высшим учебным заведениям графы: „по штату" „по списку" и „налицо" надлежит на переменный и постоянный состав.

Конец
Форма № 1

Краткая карточка

3

Название части — строевая часть 441 дивизии Место расположения Жмеринка и уезд.

Воинское соединение Основание: приказ

Состояние на — апреля 1921 года (люди)

По штату				По списку				На лицо				Примечание					
Строевых		Нестроевых		Строевых		Нестроевых		Строевых		Нестроевых		прикоманд.		В командировке		больных	
Количест.	Красноарм.	Количест.	Красноарм.	Количест.	Красноарм.	Количест.	Красноарм.	Количест.	Красноарм.	Количест.	Красноарм.	Количест.	Красноарм.	Количест.	Красноарм.	Количест.	Красноарм.
539	11891	305	5704	516	3296	262	3176	590	5749	474	3026	42	556	43	449	92	94

Состояние на — апреля 1921 года (лошади)

По штату			По списку			На лицо			Прикоманд.			В командировке		
Строевые	Обозные	Артиллерийск.	Строевые	Обозные	Артилл.	Строевые	Обозные	Артилл.	Строевые	Обозные	Артилл.	Строевые	Обозные	Артилл.
2101	2371	975	1162	1589	493	1048	1499	482	23	17	8	58	87	3

Особые примечания

Председатель Комиссии

Члены

Копія.

В.срочно. Секретно.

Командірам ескадронів і начальникам команд.

Із достовѣрних источников в д.Завидовке стоит група Полковника Павлюка,в м.Мехиричах Пор.Михалюка,также організуется отряд Полковника Голуба і Генерала Тимченко и с разрѣшеніем Польщі они как Петлюровцы будуть дѣлать налеты для захвата лошадей и оружія.Петлюра каждой групѣ приказал добыть 150 лощадей,тачанки и оружіе.Групи будут переведени через границу самым подпольним работником тов.Турбиновым в с.Антоновку между 9 - 10 числа марта. По свѣдѣніям всего у них в групѣ по 10 человѣк в каждой .Участок их от Волочиська до Острога.Во избѣжаніе внезапного налета одной из групи приказиваю Вам сгруппировать свої пости во взводы и усилить наблюденіе. В случаѣ налета разбить банду о чем и донести.Начальнику полкової школи тов.Бражевичу принять под свое командування команду связу и конный пулеметный взвод,хозкоманду.Всѣ команды перевести в Плещин.

Комполку 44 Красно-знаменской /підпис/,

Военкому /підпис/

Ад,ютант полку Ковалев.

З оригіналом згідно:

Начальник Загального Відділу Військово - Похідної Канцелярії Головного Отамана Війська У.Н.Р.,

Поручник

До п.Начальника Партизанско - Повстанческого Штабу Пана Головного Отамана.

"21/"Квітня 1921 року.

Ч. 234/41

Маю за шану подати до відому.

Начальник В.-Пох.Канцелярії
Головного Отамана Війська У.Н.Р.

За Начальника Загального Відділу

ЛИНИЯ ОТРЕЗА

Форма № 2

Год рождения 1902
Категория №

Личная карточка № 76

1. Фамилия Стеценко
2. Имя и отчество Кузьма Семенович
3. Время рождения
4. Время зачисления в военнообязанные или отметка об исключении из военнообязанных
5. Предоставленная отсрочка (для чего и до какого срока)
6. Время приема на военную службу 1920 г.
7. В какую часть и к какому сроку должен явиться на службу
8. Номер категории и военная специальность Нестр.
9. Воинское звание рядовой
10. В каких кампаниях участвовал против-германец
11. Был-ли ранен контужен или отравлен газами контужен
12. Образование общее 4-х классное
13. Военное образование Гимназия
14. Принадлежал ли к партии, и если да, то к какой К Коммунистической партии
15. Пользовался ли чужим трудом до 1918 года для извлечения прибыли нет
16. Пользовался ли чужим трудом для извлечения прибыли с 1 января 1918 года нет
17. Занимался ли торговлей до 1918 года нет
18. Занимался-ли торговлей после 1 января 1918 года нет
19. На основании ответов по п. п. 15, 16, 17 и 18 подлежит-ли зачислению в Красную Армию или же в тыловое ополчение
20. Проходил-ли курсы Всеобщего Военного Обучения, где и когда не проходил
21. Профессия к моменту составления учетной карточки
22. Губернии Волынской
23. Уезда Ковельского

24. Волости (города) Березовка

25. Села или деревни, в большом городе района Мурзиха

26. Холост или женат Холост

27. Состав семьи и число неспособных к труду членов семьи

8 душ 4 нетрудоспос.

28. Когда уволен со службы 2 Февраля

29. Почему уволен с военной службы и подлежит ли зачислению в военнообязанные Как рожден 1902 г.

30. Если негоден для военной службы, то годен ли для Всеобщего Военного обучения

31. В какое учетное учреждение и к какому сроку должен явиться для учета второго марта

Адрес: местность Березовка дом № кв. №

Подпись владельца личной карточки *) Кузина

М. П. Подпись должностного лица, выдавшего карточку Зав военкомом И Прокопчук

32. В какую резервную часть зачислен

33.

34.

35. Принят на учет:

Когда 1921 г.

Где Березовский

М. П. Подпись И Прокопчук

35. Снят с учета:

Когда

По какой причине

М. П. Подпись

37. Призван по мобилизации:

Время явки

Признан ли годным

Предоставлена отсрочка (для чего и до какого срока)

М. П. Подпись

*) Если неграмотный, то об этом отмечает выдавший карточку.

Арматурный список № 12

вещам; состоящим на К-ца зап. К-ск 1 марш. Кав. полка.
6 кав. отд. Стеценко Козьма Семиверстовым.

„21" Января 191[illegible] года.

№№ по порядку	Звание, фамилия и имя	НАИМЕНОВАНИЕ										
		Шинелей	Гимнаст. суконных	Гимнаст. летних	Шаровар суконных	Шаровар летних	Бурок	Папах	Сапог	Ботинок	Обмоток	Поясных ремней
	Стеценко Козьма		1.		1.		1.					

Начальник [illegible]

Делопроизводитель по К[illegible]

1902

Елисаветградский

Кавалер Елисаветградский

1902

Александровский 1902 г.

1920 г.

Инженер

Кавалер ордена

Святого Станислава

и Владимира

Черно Кипящие

Хилоплавитель

Военный

Новогрудского

отдела

Вышел из Советской

работы

Серия

Серия революционных

Должен быть

Ткель

Охотник

205

Р. С. Ф. С. Р.

КОМАНДИР

2 го

Кавалерийского полка ~~41 дивизии~~ отд Кавбригады 12. п. о.

«12» Марта 1921 г.

№ 531.

Дейст. К. Армия.

Ф. № 2104

Действительно по 15 Апреля 1920 г.

Удостоверение.

Пред'явитель сего тов. Григорий Харитон есть действительно Красно армеец 4 Кавдрота вверенного мне полка коему разрешается ношение и хранение револьвера системы ..... за № ~~~, а также собственноручная подпись его ..... подписями и приложением полковой печати удостоверяется:

Комполка ..... *Военком*

Ад'ютант .....

12/IX

ный.

IX в 328 — IX пр.

8/IV 8/IV

Удостоверение

Сие дано удостоверение гражданину Солодей
станицы С. Мухарева Бердяковской вол. Нов. Ва
в том, что он действительно нуждается
в лесе из Самойлова в душу 1 десята
удостоверяется приложением Казенной
печати

12 февраля

Председат Ком.-Нез. Никонов Бердюк.

Секретарь Ком.-Нез К. Попов

председатель Совета

1) Николай Бонгард
2) Иван Ленинов
3) Антон Волк
4) Филип. Христуг
5) Симонов Гонгарук

Дан сей от 2-го Стрелкового Дивизии сего полка
Ефрейтора Кубова в том, что он при сем полку
в лазарете из отпуска ... 1200 ... руб.
и после удовлетворен по первое ... Февраля ...
что подписями и приложением печати удостоверяется.

ЦЕНТРАЛЬНАЯ
Библиотека Ленинского
района
г. Москвы

Февр. 2
1576

Свидетельство

Дан сей аттестат от Райпродкома! красноармейцу Степану Кузьме в том что он удовлетворен Райпродкомом! привагочим, провиантским чаепитием довольствием по 4 фунт. в сутки на день, табачком и спичками

довольствием не удовлетворен, что подписью
и приложением печати удостоверяется

Зав. Предрайпродкома [illegible]

Нач. Распреда [illegible]

Секретарь [illegible]

Форма № 2

Год рождения 1900
Категория № ____

Личная карточка № 320

1. Фамилия Авдюшок
2. Имя и отчество Кузьма Васильевич
3. Время рождения 20 Апреля 1900
4. Время зачисления в военнообязанные или отметка об исключении из военнообязанных Января 1920 г.
5. Предоставленная отсрочка (для чего и до какого срока) Дезертир отпущен
6. Время приема на военную службу Июнь 1920 г.
7. В какую часть и к какому сроку должен явиться на службу
8. Номер категории и военная специальность
9. Воинское звание Рядовой
10. В каких кампаниях участвовал гр Польский Врем.
11. Был-ли ранен, контужен или отравлен газами Контужен
12. Образование общее Церков. Прих. Школа
13. Военное образование
14. Принадлежит ли к партии, и если да, то к какой К Большевиков
15. Пользовался-ли чужим трудом до 1918 года для извлечения прибыли Нет
16. Пользовался ли чужим трудом для извлечения прибыли с 1 января 1918 года Нет
17. Занимался ли торговлей до 1918 года Нет
18. Занимался-ли торговлей после 1 января 1918 года Нет
19. На основании ответов по п. п. 15, 16, 17 и 18 подлежит-ли зачислению в Красную Армию или же в тыловое ополчение
20. Проходил-ли курсы Всеобщего Военного Обучения, где и когда Не проходил
21. Профессия к моменту составления учетной карточки Плотник
22. Губернии Волынская
23. Уезда Ковельский

24. Волость (города) Бердянского
25. Села или деревня, в большом городе района Ленинский
26. Холост или женат Холост
27. Состав семьи и число неспособных к труду членов семьи Нет
Нетрудоспособных три.
28. Когда уволен со службы 13 января 1921.
29. Почему уволен с военной службы и подлежит ли зачислению в военнообязанные По молодости года
30. Если негоден для военной службы, то годен ли для Всеобщего Военного обучения К воен. службе
31. В какое учетное учреждение и к какому сроку должен явиться для учета

Адрес: местности Бердянск комиссариата милиции дом № кв. №

(Подпись владельца личной карточки *) К Прохоров

М. П. (Подпись должностного лица, выдавшего карточку Секретарь Прохоров

32. В какую резервную часть зачислен
33.
34.
35. Принят на учет:
Когда 1 февраля 1921 г.
Где Бердянск военкомат.

М. П. Подпись П. Прохоров

36. Снят с учета:
Когда
По какой причине

М. П. Подпись

37. Призван по мобилизации:
Время явки
Признан ли годным
Предоставлена отсрочка (для чего и до какого срока)

М. П. Подпись

*) Если неграмотный, то об этом отмечает выдавший карточку.

Безсрочно отпускной

210

Р.С.Ф.С.Р.

СЛУЖЕБНАЯ КНИЖКА КРАСНОАРМЕЙЦА.

Фамилия Ерошок

Имя Кузьма

Отчество Васильевич

Часть войск Киев Военокр.

Номер роты или наименование команды 437 Этап. Рота

Номер взвода

Номер отделения

Личный номер

Собственноручная подпись владельца книжки .....

Имя Ермолай

Отчество Кирилл

Фамилия Великолепцев

18 числа Января месяца 1921 года.

Место для фотографической карточки владельца книжки.

Место для мастичной печати роты.

(По карточке).

ОТДЕЛ I.

Общие сведения.

Фамилия Ермолюк

Имя Кузьма

Отчество Васильевич

Год рождения, месяц и число 1902 1/XI

Губерния Волынск

Уезда (или города) Н-Вол.

Волости Березовской

Села или деревни Печивобы

Семейное положение холост

Где проживает семья в Печивобах

Профессия до службы Земледелец

№ категории и специальность на службе —

Время поступления на службу и как: добровольно или по призыву. 10 V 1920 г.

Каким комиссариатом по военным делам или войсковою частью принят 15-Кавполк 2 див. 1я Конармия

Полковой ад'ютант

М. П. полка.

ОТДЕЛ II.

Прохождение службы со дня зачисления в части войск.

Прохождение службы.	Год.	Месяц.	Число.

Бытность в отпусках.	Год.	Месяц.	Число.

ОТДЕЛ III.

Денежные выдачи.

А) Жалованье.					
За какой период выдано	Сумма.		Время выдачи.		
	Руб.	К.	Год.	Месяц.	Чис.

213

ОТДЕЛ III.

Денежные выдачи.

А) Жалованье.					
За какой период выдано	Сумма.		Время выдачи.		
	Руб.	К.	Год.	Месяц.	Чис.

ОТДЕЛ III.

Денежные выдачи.

Б) Разные денежные выдачи от казны.

Наименование выдач.	Сумма.		Время выдачи.		
	Руб.	К.	Год	Месяц.	Чис.

ОТДЕЛ III.

Денежные выдачи.

В) Собственные деньги, сданные на хранение полковому казначею.

Отметка казначея о принятии.					Отметка казначея о выдаче.				
Год.	Месяц.	Чис.	Сумма.		Год.	Месяц.	Чис.	Сумма.	
			Руб.	к.				Руб.	к.

ОТДЕЛ III.

Денежные выдачи.

Г) Сберегательные книжки, ценные документы и бумаги, сданные на хранение полковому казначею.

Отметка казначея о принятии.			№ № книжек и наименование документов и бумаг.	Отметка казначея о выдаче.		
Год.	Месяц.	Чис.		Год.	Месяц.	Чис.

216

ОТДЕЛ IV.

а) Вооружение и снаряжение.

Наименование оружия и снаряжения.	Число предмет.		ВРЕМЯ					
			Выдачи.			Сдачи.		
	Выдано.	Сдано	Год.	Месяц.	Ч.	Год.	Месяц.	Ч.

ОТДЕЛ IV.

б) Обмундирование и теплые вещи.

Наименование вещей.	Количество.		ВРЕМЯ.					
			Выдачи.			Сдачи.		
	Выдано.	Сдано.	Год.	Месяц.	Ч.	Год.	Месяц.	Ч.
Шинель								
Сукон. рубаха								
Шаровары								
»								
Фуражка								
Гимнастерка								
Папаха								
Башлык								

ОТДЕЛ IV.

б) Обмундирование и теплые вещи.

Наименование вещей.	Количество.		ВРЕМЯ.					
			Выдачи.			Сдачи.		
	Выдано.	Сдано	Год.	Месяц.	Ч.	Год.	Месяц.	Ч.
Наушники . .								
Рукавицы . .								
Варежки . . .								
Полушубок .								
Шерстян. носки								
Сукон. портян.								
Валенки . . .								

ОТДЕЛ IV.

в) Бѣлье и обувь

Наименование вещей.	Количество.		ВРЕМЯ.					
			Выдачи.			Сдачи.		
	Выдано.	Сдано.	Год.	Месяц.	Ч.	Год.	Месяц.	Ч.
Рубашки . . .								
Кальсоны . .								
Утиральники .								
Носовые платки								
Портянки . . .								
Сапоги . . .								
Ботинки . . .								
Обмотки . . .								

ОТДЕЛ IV.

г) Постельные принадлежности и др. вещи.

Наименование вещей.	Количество.		ВРЕМЯ.					
			Выдачи.			Сдачи.		
	Выдано.	Сдано.	Год.	Месяц.	Ч.	Год.	Месяц.	Ч.
Тюфяч. наволоч.								
Подуш. наволочка нижн.								
Подуш. наволочка верхн.								
Одеяло . . .								
Простыни . .								

Правила ведения служебной книжки красноармейца.

1. По заполнении отдела I-го в полковой канцелярии, книжка выдается в роту, где заполняется 1-я и 2-я страница обложки.

2. При переводе из одной части в другую, на 1-й странице обложки делается соответствующее исправление (можно особой наклейкой).

3. Наклейка фотографической карточки крайне необходима (по возможности, в частях войск следует иметь своего фотографа).

4) Отдел II-й заполняется в ротах и командах по приказам по части; при переводах, командировках и увольнениях от службы, отдел этот должен быть подписан командиром полка с приложением печати.

В новых местах службы и в лечебных заведениях записи о дальнейшей службе и о результатах лечения делаются в этом же отделе и удостоверяются подписью начальников с приложением печати.

5. Отделы III-й и IV-й заполняются согласно положения о ротном хозяйстве; прием и выдача собственных денег, ценных документов и бумаг производится только на театре военных действий и в походе, когда невозможно сдать их на хранение в

[illegible]

быть должны красными (красным) чернилами, за надписью с оговоркой соответствующего должностного лица.

Положение о служебной книжке солдата.

Служебная книжка солдата выдается каждому солдату войсковой части при поступлении солдата впервые на службу.

В служебную книжку вносится все выданное оружие, а также все выдачи денежного и вещевого довольствия, причитающегося солдату; в книжку вносятся также все изменения при прохождении службы солдата.

Служебная книжка должна храниться на руках у солдата до окончания им службы и сохраняется у него при всех переводах и командировках.

В случае утери солдатом его служебной книжки, ему должен быть выдан дубликат книжки, но утеря солдатом своей служебной книжки не может служить поводом к возбуждению им претензии о неудовлетворении его тем или иным видом положенного ему довольствия.

(§ 15. Временного руководства по ведению письменных сведений на солдата).

Таємно

У.Н.Р.

М І Н І С Т Р

ВНУТРІШНІХ СПРАВ

"7" квітня 1921р.

Ч. 201.

м. Тарнів

Д О

ПАНА ГЕНЕРАЛА Т Ю Т Ю Н Н И К А

При цьому маю за шану надіслати звіт Ч. 3.

ДОДАТОК : звіт Ч. 3.

М І Н І С Т Р

Директор Департаменту
Політичної Інформації

ЗВІТ Ч.3

1. КОМУНІСТИЧНА ПАРТІЯ:

Одержують:
1.п.ГОЛ.ОТАМАН
2.п.Пр.Міністр
3.п.Гол.Р.Р.
4.п.Мін.З.С.
5.п.Мін.Війни
6.п.Мін.Вид.Спр
7.п.ген.Тютюнник

Партійна дісципліна, якою були обєднані всі комуністи совдепії в часи боротьби на зовнішніх і внутрішніх фронтах, за останній час значно підупала.

Верхи переживають зараз ідейну кризу. Опозиційне становище займали дві видатних групи: 1/ група Шляпникова і Коллонтай під маркою "РАБОЧАЯ ОППОЗИЦІЯ", яка домагається участи в Державному житті "єдиного організованого пріліаріату" і група ДЕМОКРАТИЧНОГО ЦЕНТРАЛІЗМА в протівовіс партійному. Факт що комуністична партія переживає кризу, є яскраво зафіксованим майже всіма промовцями 10 В.К. зізду в березні місяці і партійною Московською Губконференцією в лютому м. / точки расходжень і подробиці див. "Московській -"Ізвестія"12/III-921; "Правда" 25.I.21 і "Ізвестія" 22.2.21. Примірники цих газет маються в від. звязку з Укр./.

В лавах партії іде справжній розпад в наслідок чого місцеві партійні органи поділилися на декілька группировок. Багато членів партії разочаровується в своєї праці. Одні, втративши віру в можливість реорганізації партії і предбачаючи її не минучий крах при сучасній партійній тактиці, просто відходят від праці. В колі близьких собі людей вони просто заявляють, що їм надоїло обманювати нарід. Другі, зневіривщись в можливості закріплення комуністичного ладу, прагнуть забезпечити своє істнування грішми і по можливості втікти за кордон. Третьі, просто шукають собі звязків серед місцевого нескомпроментованого большовизмом населення на випадок краху комунізму. І лише група агентів центру все ще ніби міцно тримається і "розясненє невдоволених" і заарештовує їх /від. звязку з Укр. зафіксовано цілий ряд призвищ вище наведених явищ/. Поміж цього різні групування невдоволених прагнуть в організований спосіб заявити про свій протест. Ілюстрація: на Проскуровській районої конференції відповідальних комуністичних робітників в докладі /комуністична партія і робітнича демократія/ були висунуті такі тези: 1/ боротьба з бюрократизмом в партії, 2/ усунення призначенних наркомів і взагалі скасування сістеми "назначенства" в партії, 3/ виборний принціп керуючих партійних-органів, 4/ притягнення в ряди комуністичної партії та до державної праці ширших кол робітництва, 5/ пристосования політики і тактики партії до місцевих відносин, 6/ право ініціативи і голосу місцевих організацій в правах політики тактики та організації партії, 7 / право виявлення своїх думок для тих окремих членів партії і цілих груп які не годяться з політикою центру. / див. газ. "Часовий труда" 26.2.21.

Зафіксовані і випадки, що моменти почавшогося розкладу партії свідомо використовуються в широкому маштабі з провокаційною метою окремими одиницями, що в різні моменти вступили в ряди партії по шкурним або иншим якими мотивам, вони них підбурюють одну групу комуністів проти другої, вживають методів зайвонадуження над селянами і робітниками з метою викликати у них обурення проти комуністів і т. инш.

В звязку з ослабленням напружености боротьби большовиків зі своїми численними ворогами помічається також колосальна зміна ХХ і в приватному

тільки серед рядових робітників, а і серед видатних. Замість енергійної щоденної напруженої праці значний відсоток комуністичних робітників віддався пияцтву, розгулу і т. ин.

В И С Н О В К И: Розклад комуністичної партії почався і продовжується з тенденцією прогресувати в прогресії далі. В центральної Росії це явище окреслено "есеровщиной", або "мелко-буржуазной стихией", на Україні "самостійництвом" / в цьому чим далі тим більше виразніше обвинувачується вся комуністична партія України/.

ЯКІ ЗАВДАННЯ: Поширити і прискорити цей розклад через надсилку на той бік окремих осіб /бажаючих зголошується багато/ яких по загальному плану через місцеву інтелегенцію і молодь більш організовано і активніше впливалиб на цей розклад і в такій спосіб прискорилиб розвал партії комуністів на Україні.

2. БОЛЬШОВИЦЬКА ВЛАДА І НАСЕЛЕННЯ:

Стара тактика большовиків заповнити місцеві органи влади комуністами не змінена. Тимчасові органи-Ревкоми-губ. повіт. і волосні-замінені повсюду сталими-ісполкомами, але персональний склад залишився старий і по національному складу різнонаціональний-більшість євреїв, потім росіяне і українці. Нарадами рад збираться рідко. До місцевих комуністів не довіряють "за кумовство з местними петлюровцами" і остраху, що ними не буде проводитись політика центру і їм робляться відводи /зафіксовано цілий ряд випадків/. Працюють поміж ними, особливо в освітніх установах і наші люде.

Ч-К працюють інтенсівно. Борються з "контр-революцією" і спекуляцією. Жертвами за останнє являються в переважаючій більшости євреї /зафіксовано цілий ряд розстрілів значних євреїв-промисловців/. Зараз ведеться насадження агентів Ч-К на селах.

Недовірря до робітництва велике. Руйнація профсоюзів роспочата, але в спосіб із'ятія окремих активних робітників. Особливе недовірря до органів місцевої міліції. Наслідок цього приступлено большовиками до організації "ЧРЕЗВЫЧАЙНЫХ КАВАЛЕРІЙСКИХ ОТРЯДОВ" для боротьби з бандітизмом. На Поділлю такі отряди вже майже сформовані. Проскуровський отряд дістав № 4. Склад їх комуністи і свідомі злочинці, для котрих всяка влада крім большовицької є ганебною. Для забезпечення кордонів організуються "ЗАГРАДИТЕЛЬНЫЕ ОТРЯДЫ".

Предметом найсерійної праці большовиків в сучасний мент є ПОСІВНА КОМПАНІЯ. Для цього організовані по селам спеціальні "ПОСІВКОМИ". Обіцяні премії селянству на посіви в формі мануфактури і сільсько-господарс. знаряддя. До цього селянство готове поставитись з довіррям. Разом з цім переводиться зараз учет селянського майна і підготовча праця до земельної реформи-/ 9-літня земельна власність/. Ці функції покладені, на "КОМНЕЗАМОВ". Політика розслоєння села переводиться далі, але конкретних наслідків немає. Село як і раніше залишається спаяком одиниць і функції агентів большовицької влади у себе покладає по більшости на "куркулів", як найбільш активний елемент.

Передбачається оголосити "ВОЙНОЙ ЦЕСЯЦ ПРОТ О-ВОЛЬСТВІЯ". Відділом зафіксовані випадки організованого саботажу селянства під час різних виборів -виконкомів, продкомів, посівкомів і т.ин.. Про нам стан і наміри селянство не поінформовано. І через це всякі мітінги і більшовицькі зібрання використовуються населенням для "ВЫЯСНЕНИЯ" від проловців інформацій в способ спеціально скомбінованих запитань через записки. /маються зразки таких записок/.

Настрій селян не змінно анти-більшовицький. Зареєстровані випадки заходів селян із власної ініціативи ххххххх по за селами і в лісах для обмірковування справи скинення з себе конфіскаційного панування. Приймається по більшости рішення про необхідність запастись зброєю через обезброєння невеличких отрядів більшовиків. Чутно жалоби на відсутність серед них керовників-що знали би військове діло. Відносно червоноармійців селяне в останні часи стали почувати себе сміліше ніж раніше

і нарікають невеликі групи червоноармійців боятся чіпати селян. В звязку з цим в районі-Винніп, Бердичев, Казатин, зараз розвивається "чумакування,- колективні поїздки в район Рівно, Кременець, Остріг по сіль, нафту і ин. підводами по 100-200 чоловік. Ні ревізії, ні кордонної охорони з боку більшовиків селяне не бояться-зафіксовані випадки, коли селяне жорстоко розправлялись з червоноармійцями, що намагались зродити трус, або пограбування.

Сістема "пятихатників", або "десятихатників" наслідків не дає, випадків, коли ці "очи"-більшовиків свідомо переховували "петлюрівців" чимало вже трапляється. Взагалі, селянство, чим далі, тим міцніше відчуває свою силу, особливо в звязку з тенденцією більшовиків ідти їм на уступки.

ВИСНОВКИ: В звязку з розвоєнням чим далі, більше сістема товаробміну поміж Польщею а Україною через пашарство, наше завдання збільшити прикордонні пункти як агітаційно-інформаційні пчелки. Через них постачать населення літературою і книжками, характеру: а/ інформаційного-що робиться тут і на Україні взагалі і у більшовиків; б/ організаційної- давати вказівки селянам способів боротьби з більшовиками, шляхом поміж повстання; в/ демобілізуючо-роскладацького-виключно для червоноармійців і г/ роз'ясновуючої-справжні завдання більшовиків в їх мірокриємствах по земельної реформі, по ґаміні раскладки налогом і т. ин.

Підполковник

Підполковник Департаменту
Політичної Інформації

ЗВІТ Ч.3 /продовження/

I. ПОВСТАННЯ: Від масової збройної боротьби з большовиками населення поки-що утримається. Навіть стало існуючи партізанські отряди із "повстанців-професіоналів" не розвивають поки-що своїх акцій в широкому масштабі, за винятком де-яких нальотів на Коростень, Могилів, Ямпіль і инш.. З таких отрядів існують: Мордалевича /район Радомисельського пов./, Орлик, Струк /Київщина/ Лихо і Заболотний /Херсонщина/.

Однак, повстання має тенденцію поширюватись, і коли масштаб його це не великий, то через те, що селянство заняло вичікуюче становище в надії на зовнішні події.

Махно оперує окремо. Про нього нашим співробітником доставлена нам така телеграма большовиків:

"Харьков-Одесм. Махно хоче, захопивши Курську губ. пробратись в Центральну Росію армія 30000 виключно робітників котрі приєднуються в рабочих районів Всі відповідальні посади і командний состав заняти матросами Черноморського флоту із ейними анархистами і лівими "есерами". Зараз в Тарнові відбувається з'їзд повстанців та селян наддніпрянської України , посилали представників до Махна щоби обєднатися, але Махно відповів Вам діло працювати на Україні, а мое завдання пробратись в Центральну Росію. Врангель одержав велику суму золотом для підняття повстань і початку військових операцій. Зараз Врангель в Будапешті. Винниченко пише проти большовицької середовищі і каже що на Україні комуністи не Українці а Російські окупанти. В Москві говорять що нікакої України немає, а Троцький каже що змінити політику відносинь до України не можливо, позаяк це пошкодить революції. ЖЕВКОВ. Сообщено секретно до власних рук. 20-5-921."

Взагалі характерним рисом повстаньческого руху на Україні являється- значіша активність його в лісистих місцевостях України /північ Волині/ і менш широкі розміри місцевостях степових. Але не можливість ведення повстання в широкому маштабі привела повстаньчих ватажків до думки роздвинути діяльність поширювання залізниць телеграфів і т. инш., терор проти окремих комуністів отрядами не великими в 3-5 чоловік.

На відбувшемуся біля Києва з'їзді повстаньчих инших инших представників і псевдопредставників від Укр. Нац. Ради, що останніні днями утворилася в Київі виявлено відсутність на тому боці керуючого і обединючого центру /на скільки цей з'їзд був авторитетний не перевірено/. Там же виявилось що кількість зброї є вистарчаюча для боротьби з большовиками. Під час акції партізанів побільшости трапляються єврейські погроми / Могилів, Радомишльський повіт.../

В И С Н О В К И: Окрім вживаємих що до повстань завдань в широкому маштабі, необхідно: 1/ керувати повстаньчий рух на Волині з анольогичним рухом в Білорусії, через керовників Білоруським повстанчим рухом, від яких до Департаменту доступили пропозиції про це порозуміння; 2/ повести широко агітацію поміж селянами і партизанами проти жидівських погромів, заборонячи суворо в той же час єврейські погроми всім надсилаємим відділам.

В проти погромній агітації її бажана співпраця М-ва Євр. Справ і емигрувавшого єврейського громо-

ПРАЦЯ ВІДДІЛУ ЗВ'ЯЗКУ
З УКРАЇНОЮ.

Головне завдання від. звяз. з Укр. полягає:
1/ в організації на всіх теренах наддніпрянщини сприятливої для нас і шкідливої для ворога опінії середь населення;
2/ Переведення інформації-Уряду про населення і населення про Уряд.

Перше завдання осягається через утворення на Україні національних ячеек, яких були нашими в органами по переведенню : а/ розкладу комуністичної партії; б/ контр-большевицької агітації; в/ фіксації місцевих політичних злочинних для У.Н.Р. елементів; г/ звязку на випадок стихійно зорганих виступів населення; д/ передаточними пунктами літератури і т. ин.. Ці ячейки як організовані центри національної енергії мусять бути НАШИМИ КОНСПІРАТИВНИМИ АПАРАТОМИ для керування визвольним рухом на Україні, як при сучасної ситуації так і на випадок ліквідації Державного Центру і переходу до революційних засобів боротьби.

Дефорнування таких органів по заранє виробленому плану приступлено було ще в кінцем 1920 року і було розвиваємо протягом 9-х місяців - 1921 року. Зараз ця праця інтенсивно переводиться далі і такі "центри" вже утворені в цілому ряді міст, містечок і сел правобережя /подрібний виклад організації в интересах захованя таємности чуг не наводиться/ варто відмітити лише що останніми днями настигла вістка про вербовку II осіб одного із значних утворених відділом пунктів/.

Разом з цім переводиться "нанизування" існуючих вже ячеек які виникли по власної ініціативі революційної активної молоді-вчительства або сільської інтелігенції. Завдання їх поміж собою, ідейне матеріяльне підтримання їх і надання їх діяльности конкретного змісту-така суть праці відділу в цьому напрямку.

Поруч з тим протягаються нитки звязку з окремими містами України. Є постійний звязок з Проскурівим, Вінницем і Київом. Цей звязок протягується і далі до Одеси, Катеринославу, Полтави і Харькову. ДЛЯ
Для зреалізованния другого завдання по існуючому тепер поміж Польщею а Совітською Україною кордону встановлено цілий ряд прикордонних пунктів. Практика доказує широку можливість звязки з тим боком лиш в наших цілях. Приїзди селян на Волинь і в Галичину за сіллю, нафтою і т. ин. як із під Київа розкривають широкі перспективи для праці.

Роботу відділу по накреслених пунктам треба рахувати найважнішою в даний момент і на ній мусить бути сконцентрована вся увага діяльности Департаменту. Перебувати в еміграції і в тойже час пор провадзувати плянову широку організаційну працю на тому боці це значить не приймати не один момент боротьби за державність. На шлях приходиться констатувати: 1/ бюрократичну затримку постачання матеріяльними засобами і 2/ перешкоди з боку осіб, що не уявляють собі ваги діяльности Політ. Д-ту в цей момент, як організуючебудучого апарату, який він мусить бути по своєї суті.

Це все руйнує плянову працю і тягне за собою зайві жертви осіб, які працюють на тому боці і не згубили ще віри в Наш Державний Центр.

7/IV 24. Гладкий

Віце-Директор Департаменту
Політичної Інформації

3/

I) Координація акцій регулярної армії і повстанців під час окремих фаз визвольної боротьби України. т. 1.3.р.

1. Цілком зрозуміло, що з самого початку акції все повинно переводитися згідно одного встановленого плану.

В найблизчому часі військова і політична ситуація на сході можливо що складеться в слідучий спосіб:

а) Маючий зараз місто розклад червоної армії на Вкраїні може довести до повного розпаду цієї армії. Місце червоної армії займе Енархія, або краще сказати отаманія. З тої причини військового приходитьбся тому раду вашися лише з бандами розбишак Махна та инших отаманів.

б) Що до політичної ситуації, то вона може скластися такі. Московський уряд офіціяльно не існує, хоч більша його і уйшла з собою. Тому Польща має перед собою офіціяльний обовязок респектувати Рижский трактат і утримуватись від будь яких збройних акцій.

З другого боку анархія на Вкраїні може зручного використати інтереси Польщі можуть вимагають цього. Такий випадок Польща не тільки не буде перешкоджувати неофіціяльно використати збройні сили, але й навіть підтримає того. (В такій ситуації Румунія могла би на такий шлях могучи встановити нашу місію в Бухарешті.

в) Неофіціяльна акція буде складатись з організації повстанців на Україні при допомозі літаного відділу армії Г.Н.Р. (артилерія, піхота і кінота) Мета повстання: вибрати терен, на якому можливо буде відбудувати регулярну армію Г.Н.Р. та зорганізувати її. Як тільки ми будемо мати свій терен (хоч би і невеликий), тоді нам буде відкритий шлях

національний кредит, а Україна буде вивчена як держава. Тоді можна розпочати оперативну акцію проти червоних.

2) Хід "неоперативної акції".

а) Ставлю до перону, яким хоча заволодіти я, особисто, стою за район поміж Бугом а Дністром з улаштуванням бази в Одесі. Цю операцію цілком організує і проводить повстанческий Штаб. Командування регулярної армії має вплив лише в змісті остаточних вирішень (строк початку акції, вибор території).

б) До цього часу необхідно пересунути регулярну армію до Збруча та в належний спосіб підготовити її.

3) Хід оперативної акції

а) Регулярна армія негайно займає захоплений повстанческою армією терен. Організуються і встановлюються державний адміністраційний апарат та переводиться найсуворіша мобілізація в-х найбільших річників.

б) Уряд У.Н.Р. переходить на занятий терен. Уряд оперативно звертається до польського Уряду за військовою підтримкою (Військова конвенція).

в) Після овволодіння терену Вище Командування мусить перед усім зважувати собі, який район воно збирається захопити і утримати протягом 1921 року. В даному разі до обмірковання можуть лише дві стратегічних лінії, а саме: Буг або Дніпро. До якої лінії можливо буде пересунути в 1921 році, зараз ще не можна сказати напевно. Буг чи Дніпро — це буде залежати від степені розкладу большовизму та розмірів анархії.

На мій погляд в цілком виключеним, або протягом 1921р. було можливо овволодіти цілою Україною, а що це більш вагомо утримати її без допомоги ("інтервенції") Польщи або іншої держави.

Мої міркування що виключають сами по собі все

Плян дїяльности повстаньчеських вїйсок під час операцій польової армії

Випадок А

дуже тяжко!!

1.) Польща і Румунія в стані війни зі Совєтською Росією, вимушені підтримувати операції з моря.

2.) Дїяльність регулярної Армії У.Н.Р.:

а) демонстрація на Подїлю на по над Дністром поміж Дубосарами а Могилевом.

б) 2-3 дївізії армії У.Н.Р. переходять через Румунію (перекидка залізницями) і переправляться через Дністро поміж Акерманом і Бендерами в напрямку на Вознесенськ.

(в) Константиноградська група (Кубанські та Донські козаки) висаджуються біля Очакова одною частиною сил своїх займає Одесу, між тим як головні сили ідуть на Миколаїв.

3) Завдання повстаньчеських вїйсок:

а) Група 1 наступає на тил червоних сил, що захищають Дністро, біля Тірасполю та Дубосар і полегшує таким чином армії У.Н.Р. перехід через Дністро.

Частина групи 1 направляє удар на червоні берегові батареї біля Одеси і полегшує таким чином десант своїх війсок.

В самій Одесі необхідно знищити вищі червоні Штаби.

б) Групи 2. і 3. наступають в напрямі на Миколаїв зі завданням захопити переправи через Буг біля Миколаєва і відрізати ворогові шлях до відступу. (в даній добі можуть відходити на Херсон, Катеринослав або Александровськ.)

в) Групи 4. наступають на Вознесенськ, займають місцеві містки не перешкоджують відступу ворога на Кременчуг або Черкаси.

г) Група 8. наступає на Оляніль, займає міст через Буг і перешкод-

Ярусти відступу ворога на Звенигородку.

д) Група 7. посовується через Бершадь на Бірзулу і захопила залізничну станцію.

е) Група 5. наступав в південному напрямку на Вубосари і полегшує регулярній армії перехід через Дністро.

з) Група 10 займає залізничні станції Рахів на Козятин; група 9 — станції Калинівку і Жмеринку. Завдання цих груп перервати залізничний рух та перешкоджувати перетранспортуванню резервів.

і) Кубанська група

Перерізає залізничну лінію Катеринодар — Великокняжа, а також Ростов — Кавказька. Завдання: перешкоджати перекидці військ на Херсонщину.

к) Донська група

Займає Ростов та Таганрог, а також залізницю Новочеркаськ — Хомін. Завдання: перешкоджувати перекидці резервів водою або залізницею на Херсонщину.

л) Групи на схід від Дніпра (11, 12, 13, 14, 15, 16, 17)

Унеможливлення залізничного руху поміж обширами на схід від Дніпра а також від нього на захід від нього. Особливу вагу має захоплення міст біля Києва, Золотоноші, Кременчуга, Катеринослава, та Олександрівська та Херсон.

Зазначений вище план в звичайно наведений лише в загальних рисах. Перед початком операцій всі союзні Генеральні Штаби мусять ще докладно обговорювати виявити підстави, на яких мають надаватись детальні накази. ≠

< Румунія тримається нейтрально. Польща провадить боротьбу проти большевиків. Англія підтримує операції з моря. >

Група 6

≠ ~~групою 19, 20, 20, 21~~

< завданням груп 19, 20, 21, 22 зайняти Харків.

завданням груп 18, 19 зайняти Катеринослав.

Випадок Б.

1.) Дійльність регулярної армії
а.) Демонстрація біля Проскурова і Кам'янця
б) Десант цілої регулярної армії У.Н.Р. біля Одеси (армія перевозиться через Угорщину, далі Дунаєм до Сулліни, далі посадка на пароплави)

2.) Дійльність повстанців:
а) група 1. наступає на червону оборону побережжя і полегшує таким чином десант регулярної армії.
б) дійльність всіх останніх груп така сама, як і в випадку А.

Випадок В

Польща провадить війну проти большовиків, але Англія тримається нейтралітету. Румунія також воює проти большовиків.

1.) Регулярна армія.
а) Демонстрація на Поділлю і Волині вздовж Дністра між Жмеринкою та Бобовецями.
б) Вся регулярна армія У.Н.Р. разом з козаками Донськими та Кубанськими форсують Дністро поміж Акерманом та Бендерами і захоплюють Одесу.

2.) Повстанці:
а) група 1. всіма силами наступає на оборону Дністра поміж Акерманом і Бендерами і полегшує в такий спосіб нашій армії форсування Дністра.
б) дійльність всіх останніх груп провадиться згідно плану випадку А.

Випадок Г.

Польща одна провадить війну проти большовиків

1. Регулярна армія.
Загальні сили Армії У.Н.Р. наступають на південному фронту польських військ приблизно до Могилева-Подільського, а звідтам повертають поміж

Бугом та Дністром в напрямку на Одесу

2) повстанські та 9

а) група 6 наступає на тил большовиків, що стоять по східному березі Збруча (приблизно в районі Підволочиськ — Гусятин) і заходить Проскурів.

б) групи 7 і 10 наступають на Жмеринку

в) група 8 заходить Христинівку і наступає через Гайсин на Ваннярку.

г) групи 1 і 2 заходять Одесу.

д) групи 4. 5. і 3. наступають через Ольвіополь на Балту.

же) Відмінність останніх груп — згідно плану випадку А.

Випадок Д

Польща закликає мир, а армія У.Н.Р. залишається сама.

У цьому випадку Армія У.Н.Р. по згоді з Польщею мусить буде перетранспортована ближче до Збручу, а власне в район приблизно Бучач — Бережани, аби близько бути розкладу червоної армії"

Провокаційних заходів на Московщині вистарчить лише до кінця травня місяцю. Якщо б большевикам не вдалось в розбити хрупову блокаду Польщі, Румунії та Англії, справа скінчиться в Росії революцією або принаймні великими заворушеннями.

Необхідно дочекатися цього моменту і тоді тільки рушити на Україну.

Всі операції необхідно провадити згідно випадку Г.

Все ж таки головним напрямком операційним повинен бути напрямок на Одесу та Херсонщину, бо лише з відтіля можливо відбудувати Україну та винищити большевиків та бандитів.

Якщо б армія У.Н.Р не захопила в Одесу, не зробили б нічого

Париж 1921

брак персонального складу.

г) Очевидно, що після занять терену всі операції, між ними також і операції повстанчеської армії повинні бути скеровані виключно Вищим Командуванням.

В загальному обговорюємо завдання регулярної армії під час оріґінальної акції, а також і задачи повстанчеської.

Завдання регулярної армії. Знищення війська засобами обобраної стратегічної лінії.

Знищення відтинків її що на схід від Бугу або Дніпра.

Знищення більш значних міст, як-то Балта, Вінниця, Бірзула, Ліз Єлисаветград, Керсон і ін.

Перетворення Одеси у фортецю 1-ої ранги.

Збір припасів всякого рода (збіжжа, муніції та иншого) у знищених містах, перед усім у головній базі постачання - Одесі.

Оборона терену.

Звільнення терену від бандитів

Організація якої кількости регулярних дівізій, яка можлива в залежности від занятого терену (дівізії в складі приблизно 10.000 чол.)

Довіря населення до Української справи підтримується лише, коли воно побачить наші дівізії.

Завдання повстанчеської армії.

Оволодіти теренами далеко на схід, кажуть по за етнографічними межами України. Мета: підняти населення в прикордонній смузі в Білорусії, Московщині, Донщині, Кубанщині приблизно до лінії Катеринодар, Ставрополь, Царицин, Тамбов, Тула, Калуга, Могилів (на Дніпрі), Мінськ. Арґумент: Захопити як можа більш терену, або позбавити червоних аправізаційних джерел.

Во всіх цих операційних групах призначають-

слідуючі окрайні зони: для IV групи — Кубань, для I — Дон, для V — Воронізська і Тамбовська губернії, для III-ої — Орловська і Тульська і на решті для II групи — Могилівська губернія.

Провадження акції спільно з Савінковим та Врангелем було дуже корисним. Головна мета: примати ворога по можливости дальше від того терену, на якому переводиться реальна та спокійна праця по організації армії і відбудованню держави.

Цілком зрозуміло, що повстанчеські групи складатимуться в більшости з кінноти.

Не в виключенім що всі кінні відділи повстанчеських груп I—V будуть згруповані в один кінний масів, який можливо прийдеться кинути на Москву або яке инше місто, куди відступить большевицький центр.

За часи офензивної праці повстанческої армії Штабу повстанческої армії прийдеться дати повну незалежність.

Лише як тільки червоні почнуть контр-акцію, повстанческий Штаб переходить до розпорядження Вищого командування і слідує його вказівкам (оборонні лінії, нищення військових предметів, напрямки відходу, групування і т. инш.) Звичайно, що сьогодня нічого не довідося сказати про деталі цієї операції за браком реальних підвалин для розроблення подібних питань. (Кількість повстанческої армії, невідомі сили ворога, політична обстановка і т. д.)

Сьогодня можна лише сказати: необхідно відігнати ворога по можливости дальше від Дніпра, безпосередно нищачи його живу силу.

Коли б ворог цього року не мав більше сил для переведення контр-акції, необхідно протягом можливо довшого часу затримувати його рух на наш терен.

Тарнів 23. 3. 1921.

II Рейд через Чернеговщину і Полтавщину на Херсонщину

Ч. 2. ср.

а) Мета цього рейду. Сконцентрувати увагу большовиків на північній Україні, спробувати відтягнути головні сили большовиків на північ України

Конечна мета рейду: заволодіти терном навкол Одеси. Конечною метою рейду, як і взагалі всієї акції на Україні, на котрую покладаються більш важливе значіння, може бути лише терен біля Одеси. Цей терен можна утримати з малими силами проти контр-акції большовиків; оволодіти Одесою - значить відразу добитися зв'язку з цілим світом; при сучасних обставинах (заключення Рижського трактату) лише Одесу можливо рахувати базою за для відбудування України.

б) За вихідний пункт для рейду я б обірав район Броди - Бердичів.

Як маршрут до Дніпра я б пропонував: Шепетівку - Житомир, - Коростень, - Мозирь - Річицю. Цей складає відстанню прибл. 500 верст; при денному переході в 40-50 верст рейд зайняв би 14 днів.

Користь потрібного рейду: можливість грунтовно перервати всі залізниці, які ідуть з правобережної України на північ; акція викличе враження безпосередньої небезпеки Києву; головну перепону, Дніпро, треба перейти лише устям р. Прип'яті, де вже в липні можливо знайти броди. Далі: можеться можність знищити великі склади в Житомирі, Коростені та Мозирі і підірвати надзвичайно важливі залізничні мости біля Мозиря та Річиці. Коли обставини дозволять можливість добре, було би направити окремий відділ через Ємильчину, Вінницю і Бердичів, який біля Житомира мав би зєднатися з головними силами. Велике значіння має, що під час рейду буде знищена значна кількість цукрових червоних інтендантів.

в) Маршрут на Лівобережній Україні: Чернігів, Переяслав, Золотоноша, Кременчук, Миколаїв, Одеса. Користь цього рейду: Можливість обложити Київ зі сходу, може статися навіть захопити Київ на недовгий час; зруйнувати мости через Дніпро біля Києва, Черкас, Кременчука.

Дістанеться маршруту: приблизно 800 верст; час — 521 дні.

Наколи б вдалось зруйнувати залізничні мости, то тоді головне залізничне сполучення поміж східньою а західньою Україною було перервано на довгий час, що являлось значного допомогу для нашої армії, в її операціях проти Одеси.

г) Скорочення маршруту по Лівобережжу переїздом через Дніпро біля Золотоноші, Черкас.

Вигоди: Скорочення рейду приблизно на 120 верст. Можливість зруйнувати вузлові залізничні пункти у трьох пунктах: Ново-українка — Знаменка — Добринська.

д) Резюме цього рейду.

1. Я б ніколи не предпринявь такий рейд як самостійну акцію, а лише як побічну акцію одночасно з головною операцією в напрямі на Одесу.

Рейд цей за весь його час звязанний з великою небезпекою. Довжина його понад 1400 верст вимагає для здійснення його не менше як 5000 кабель. Коли брати на рахунок лише цілком нормальні втрати (хвороби, пропалі кінавки, вибраїка коней), то в кінці остаточно мати осягне не більше 3.000 ш. Люди дійдуть до цілі цілком виснажені, але і тут їм не прийдеться, біля Одеси, провадити рішучі бої. Ворогові, який має до розпорядимости радіостанції, буде дуже легко перешкоджати виконанню рейда, особливо коли не буде мати перевагу в регулярній кінній армії, яка б вміла

того сили. Ніщо жодного має вільні цілі.

Я б не пропонував предпринимати рейд як самостійну, головну акцію.

2) Коли ж дивитися на рейд лише як на побічну акцію, тоді він має зовсім інше значіння.

Головна акція переводиться в один зі способів вище обговорених найкоротшим шляхом в напрямі на Одесу.

Побічна акція Приблизно за тиждень до початку головної акції розпочинається рейд. Рейд притягує на себе всі сили, між тим як через головну акцію заволодіється Одеса. Рейд кінчається на терені, яким в той час оволоділи головні сили більш менш. Коли б навіть невеликі сили повернулись з рейду, він все ж виконав би своє завдання (демонстрація в більшому масштабі).

Дістати базу в околиці самого лише рейду не можливо.

З такими невеликими силами, які ми будемо мати в розпорядженні для рейду, немождливо буде нідe затриматись на довгий час, особливо коли б ворогові вдалось окружити рейдову групу; не вдасться це зробити навіть на найвигіднішій тактичній позиції.

Коли ж навпаки рейд буде провадитись одночасно з другою операцією, трудно припустити аби ворог був в стані мати сили такого розміру аби відрізати рейдову групу.

Для У.Н.Р. має велике значення утворити власну базу в найкоротшому часі. Рейд, переведений як побічна акція, був би дуже корисний в змісті допомоги для оволодіння такою базою.

Тарнів 24.3.1921 р.

Зміст.

1. Координація акцій регулярних армій і повстанчеської" ---------- 1–4.

2. Рейд через Чернігівщину -- 5–7.

6 листів.

Ген. штабу п. пол.
В. Загорі

До п. ген Тютюнника

Меморіал I.

Меморіял

що до найближчих завдань на 1921 рік.

I) Огляд міжнародньої ситуації.

При огляді міжнародього становища перш всього треба звернути увагу на 3 фактори, вплив яких завтова розпізнати майже во всіх державах світу.

Перед усім потрібно розглянути кожний фактор сам по собі, а потім розібрати того відношення до подиноких держав. Після того зробимо спробу зясувати сучасні й майбутні інтереси, які звязані у подиноких держав з відбудованням і існуванням суверенної України.

Трома зазначеними факторами являються:

a). Більшовизм у Росії та комуністичний рух в останніх країнах світу.

b) наслідки договорів Версальського та Сан-Жерменського.

c) Політика Америки.

a)

Сьогодня вже можна сказати, що більшовизм в Европі і в европейській Росії під взглядом політичним і економичним взагалі кажучи підупадає. Ще на весні року 1920 можливо було рахувати на вибух всесвітньої революції. Від того ж часу в европейських робітничих центрах поволі проявляється свідомість того, оскільки небезпечніша теорія Маркса й яку загрозу для европейської культури уявляє зі себе новий, азіятський абсолютичний мілітаризм, який з чистим комунизмом не має майже нічого спільного. Ідея всесвітньої революції понесла в Европі поразку. Европейські робітники

в значній мірі використували російську революцію, пристосувавши до цього свою ідеологію.

Московські комуністи вже завчасно рекомендують з подібною ситуацією і тому шукали іншого шляху, аби осягнути свої цілі. Шляхом цим являється підготовка революції в Азії, себто організація почасти некультурних, почасти напів культурних народів цієї частини земної кулі під прапором комунізма. З набутими там силами більшовизм збирається перевести в Європі військову силову акцію, що йому не вдалося зробити засобами політичними.

При своїх військових операціях більшовизм рахує на стан малої консолідації, в якому перебуває середня (центральна) Європа.

б.)

Версальський договір утворив в центральній Європі та на Балканах осередки напруженого стану, що вони при де-яких обставинах міг би потягнути за собою війну.

Місце старої Австрії заняли дві держави, які в аналогічний спосіб пристосили до творення одної держави країн з протилежними інтересами і почуттями. Це - Чехо-Словаччина та Юго-Славія.

Третя держава - це сучасна Австрія, яка веде тяжку соціяльну боротьбу за своє існування.

Німеччина уявляє зі себе державу, яка прагне відродження суверенно-державного.

с.)

Третій фактор складається з боротьби Америки проти

Японії за політичну та економічну перевагу на Тихому Океані і по побережжям Сибірі і Китаю.

Розглянемо тепер окремі держави світу з боку впливу трьох згаданих факторів.

Велико-британська Імперія.

В недавньому часі більшовицькі війська знов заняли старі царські позиції на Памірському узгір'ю, які пустували з моменту вибуху руської революції. Одночасно більшовики активно виступають в Персії і загрожують Тегерану. Мета більшовиків ясна - це Індія. З упадом Індії розпочнеться розвал велико-британської Імперії

Одночасно з цим світова влада Англії відчувсь значний неспокій також і з боку Ірляндії; підтримку більшовиків можна розпізнати й тут.

Збільшення флоти Японії, а також і Америки уявляє із себе значну небезпеку для будучини Велико-Британії.

Втрата Індії і Месопотамії були б початком розвою цілої "грізної" небезпеки, розклад Британії на Шотландію, Ірляндію й Англію — її кінцем.

В Індії вже можна помітити ознаки великого хвилювання мас.

Англія мусить в найблизчому часі розпочати боротьбу зі Совітського Росією всіма засобами. В цьому напрямі Англія вже неофіціяльно пробувала грунт у Німеччині і, хоч й не знайшла готовости до інтервенції на свої, все ж не зустрінула й принципової незгоди.

Одним з засобів боротьби проти Совітської Росії являється прогнання червоних з України. Всі спроби, з чого би боку вони не провадились (Петлюра, Гетьман

ська партія, Врангель, Польща) знайдуть підтримку Англії. Англії цілком байдуже, хто вижене червоних з України; Англія має перед очима лише саму мету. (На цю обставину ми мусимо пізніше при обмірковуванні стратегічних планів і при підготовці до них звернути пильну увагу.)

Можливо припустити, що Англія повела й сама активні акції проти червоних; де це власне буде мати місце, чи з Персії, Кавказа або через Фінляндію, Польщу чи Естонію, цього сьогодня ще не можна сказати наперед.

Англо-більшовицькі переговори в цілях товарообміну необхідно оцінювати лише як дипльоматичні маневри.

У дальшому Англія завдяки цьому почне сподівати вдачі про українську державність, бо Україна ніколи не буде прагнути заволодіти Дарданелами, а навпаки завжди буде загрозою «англійській Росії», коли б ця остання почала активну політику в Персії.

Сполучені Штати Північної Америки

Америці більшовизм безпосередньо не загрожує; з боку господарчого сучасний стан Росії дає Америці навіть користь. Америка поставляє Європі більшу часть сировин; конкуренція Росії виключена.

В змісті військовому і політичному більшовизм звязує головного супротивника Америки — японську острівну державу.

Ми бачимо, що існування більшовизму має для Америки багато корисних сторін. Вільсон за кілька місяців навіть допоміг, аби японці відтягли свої війська зі Сибірі, але не добився свого.

Розглядаючи американську політику ми врочім мусимо думати також про близьку заміну Вільсона Гар-

дингом!

Зі всього ми бачимо, що реальні інтереси Америки до України не уявляють зі себе чого-сь більш менш значного. Хіба що пропаганда наших українців, особливо перед виборами, що небудь для нас зробить.

Європейськими справами Америка цікавиться лише остільки, оскільки діло торкається кредитоздатности європейських довжників Америки.

Польща

Поруч з Англією імперіялістична совітська Росія більш всього загрожує Польщі; нова війна польщи з Росією у найблизчому часі більш ніж правдоподібна. Різські пропаганди служать скорше цілям червоної пропаганди, ніж осягненню довшого миру. Наколи би дійсно дійшло до підписання формального миру, совітська Росія в слабий момент може розпочати корреакції при допомозі совітської України, або якого-небудь червоного „Желіговського"

Велика кількість кінноти у червоних дає їм можливість розпочати операції рейдами на східню Галичину. Здається, що за напрямом більшовицького нападу слід рахувати скорш всього південний польський фронт, себ-то Жмеринка-Львів-Краків-Острова. Коли більшовики скерують удар також і против Вільно, не було би на мій погляд зробленого мало демонстрацій. Більшовики уникають операцій в подвизу Пруссії-Німеччини

Військовою метою більшовиків завжди буде центр Европи, Чехо-Словаччина, де вони зустрінуть найменший опір і найбільшу во всій Европі симпатію. Всякий знавець Чехів підтвердить це.

Маємо на гарні наслідки операцій против

поляків на мій погляд дуже малі; крім незначних тактичних успіхів фронтах, більшовики не осягнуть нічого. Східня Галичина не підніметься, як би в цьому не запевнював галицький Ревком у Виннизі.

Політика Польщі на Заході не потягне за собою збройних конфліктів.; на перешкоді цьому стали паризькі переговори на забачення. Окремі сутички в районі плебісциту можливі; але ж на загальний стан річей вони рішучого впливу не матимуть Німеччина проти тісного співділання з червоними.

Чехо-Словаччина через свою внутрішню структуру не уявляє зі себе вартого уваги супротивника для Польщі.

Польська армія стримає всякий новий натиск совітської Росії; з цим українська політика мусить рахуватися.

Польща дуже заінтересована відбудуванням та існуванням України, яка цілком забезпечує південно-східній польський кордон; господарчо-торговельні користи для Польщи цілком очевидні. Протягом ще довгого часу Польща буде єдиним і активним союзником України. Велике значення в цьому відношенню буде мати польська позиція України в східньо-галицькому питанні / Шлях до цього: переселення галичан до місцевостей України, вимордованих війною та епідеміями; виселення поляків з Поділії до Галичини /

Німеччина

2 Німеччина використовує становище на сході, аби знову добитися господарчої та політичної свободи. Це може створитися в двоякий спосіб: переговорами на компромісами, або новою війною

На мій погляд Німеччина шукає шляху

пертракційного і дійде в цьому напрямі до компромісу; здається що в цьому прагненню вона знайде підтримку Англії та Японії (але ж не Америки).

Я вірю також і в компромісне вирішення східнього питання. Навіть коли плебісцит винаде на користь Німеччини, Польща одержить значні концесії на Г. Шлезку.

Війни з Францією Німеччина уникає з причин більш політичних, аніж військових. Вона не хоче ще раз першою починати війну.

Німеччина, правда, використає більшовизм з боку політичного, але ніколи не буде боротися проти з більшовиками; вона перш всього буде мати на увазі можливі наслідки знищення європейської культури. На можливість локальних подій в районі плебісциту я вже вказав під заголовком „Польща".

Більшовицьку загрозу в самій Німеччині мирна рахувати побореною.

Після остаточного заспокоєння в центральній Європі треба числитися з виступом Німеччини проти Совітської Росії.

В існуванні України Німеччина з причин політичних зацікавлена в рівній мірі з Польщею. Великорося для Польщі як і для Німеччини однаково невигідний фактор.

Яку українську групу Німеччина буде підтримувати (Петлюру, Гетьмана або інших), це не ясно. Мабуть ту (так само як і Англія), яка буде партією найкраще зорганізованою з боку військового. (Лише така знайде підтримку й в самій Україні).

Україна уявляє із себе як для Польщі, так і для Німеччини позитивний фактор проти московського панславізму з його головним провідирем — чехо-словацькою державою. В сучасній хвилині Німеччина могла би під-

тримати Україну організацією українських відділів (з бувших російських військово-полонених).

V

Чехо-Словаччина

В той час коли серед новоутворених держав Польща визначається своєю консолідацією західного кордону в більшості національно-обєднаного населення, "досвідченої" армії і командування, цього про Чехо-Словаччину сказати не можна.

Чехо-Словаччина уявляє зі себе, завдяки чисто механічному зєднанню народів, нову Австрію з пануючим в ній чисто російським поліційським режимом. В додаток до цього пануючий народ, чехи, сильно отруєний більшовицькими ідеями. Через центробіжні тенденції німців та словаків пригноблених чехами, через більшовизм серед самих чехів, державна ця не в стані виступити себто не було активно

Інтелігенція, а рівно і пролетарія чеської національности тримається орієнтації" великоросійської" а тому настрої вороже відносно України.

Відтримка східно-галицьких українців є лише наслідок експансивного стремління чеської політики добитися коридору через Мармарошу - Сігет до старих кордонів "царської" держави.

У випадку більшовицького нападу на Польщу можливо чекати на дружній виступ Чехо-Словаччини проти Польщи, коли усіх буде на бою більшовиків. Але ж останні національности Чехо-словацької держави цю політику не підтримають, а може й навпаки виступлять в найближу пору проти неї

Румунія

Подібно Польщі зацікавлена боротьбою проти совєтської Росії, бо власне Україна не повинна б мати западно великих симпатій

Румунія також стоїть перед серьозними подіями у випадку успіхів більшовиків, особливо через те, що в Бесарабії червона пропаганда провадилась зі значним успіхом. Трансильванія симпатизує Угорщині.

З причин стратегичних я не вірю в більшовицьку офензиву проти Румунії.

Австрія

Австрія веде тяжку господарчу боротьбу за своє існування, тут напевно можно знайти велику симпатію до України, але вона має поки що лише теоретичну вартість.

Австрія буде грати де-яку ролю в европейській політиці лише тоді, коли приєднається до Німеччини, але я гадаю, що лише крайня нужда примусить Австрію відректися своєї державної суверенности.

З боку Австрії можливо підтримка України здорову на набоями.

Угорщина

Угорщина переслідує реальні цілі, а саме підбити під свою руку Словаччину, Трансильванію та Хорватію. При війні европейської війни треба чекати на активний виступ Угорщини.

Угорщина дуже симпатизує Україні; Україна могла би рахувати на одержання звідти, так само як і з Австрії зброї та амуніції — якамь часть перепустили уже матеріял призначений до боротьбі проти більшовиків.

Франція

Політика Франції ідe різними шляхами. Більшовизм для Франції, занятої тим аби на віки вивести Німеччину з рядів її ворогів, уявляє зі себе питання лише другого порядку. Головною метою Франції на сході є знищення Польщи.

Не підлягає зрадному сумніву, що Франція дійсно прагне до ліквідації більшовизма, але ж її головні сили звязані на заході. У випадку нової війни з Німеччиною Франція підніметься одинодушно до французьких комуністів включно; у випадку війни з совітського Росією треба мати на увазу велику більшовицьку агітацію

Матеріяльно Франція буде підтримувати війну проти червоних по мірі можности.

У війні з Німеччиною Франція при сучасному світовому становищу мабуть залишилась б одиноковою.

Що до боротьби проти більшовиків - Франція скорш всього мала би на думці реставрацію Врангеля

Український рух евентуально може цікавити Францію лише тимчасово.

Інтересам Франції відповідає „єдина недільна Россія".

Японія

Інтереси Японії очевидно загрожуються через більшовиків; можливо рахувати на активну акцію Японії на дальньому сході проти червоних. Японія реорганізує російські відділи Семенова та Унгерна. Відбудування України здається лежить в лінії інтересів Японії.

Італія

Італія во всіх питаннях іде разом з Францією Україною Італія може цікавитися лише з боку комерцій-

нього.

Всі окремо не згадані держави, як-то Фінляндія, Скандинавія, Балтійські держави, Туреччина, Болгарія та Грузія всі мають той чи иншої степени интерес та симпатії до України. Де-яке значіння може мати лише Фінляндія у випадку активного виступу проти більшовиків.

Висновок: Можливо сподіватися, що ще в році 1921-ому дійде у ріжних пунктах до акцій проти совітської "Росії" (Сибір, польський східній фронт, Грузія, Крим т.д.). Необхідно вжити підготовчих заходів на всі евентуальні випадки у відношеннях оперативному, матеріяльному та політичному. Як союзників треба мати на увазі в першу чергу Польщу, а потім Румунію.

Першим чином треба вичерпати собі політичні та військові цілі на 1921 рік і відповідно цьому повести матеріяльну підготовку операцій.

Чи ще у 1921 році дійде до загального европейського походу проти совітських Росій" на Україні, вирішиться в залежности від наслідків лондонської конференції".

Англія перед усім спробує змягчити напруженний стан річей у Центральній Европі, аби таким чином утворити базу для загальної кампанії проти більшовизму.

Центр тяжкости світової політики лежить у Лондоні.

Одержані відомости, що протягом останнього часу Франція, Юго-Славія та Чехо-Словаччина приходились до думку про необхідність утворення „Союзу незалежних Росій".

II. Теперішнє положення України.

а) Військове

До закінчення рижського договору (початок 1920 р.) військове положення червоних на Вкраїні стояло під знаком евакуації. 4-го почали була евакуювати навіть Бирзула, лишивши на ній лише відвозу одесько радіо-станцію, перерізані ще Махновщиною і т. д.

Після підписання прокламації та особливо після відкинення української армії за Збруч кардинально змінилося.

Більшовицька армія на Україні осіла і почала наступ переорганізовку на південний схід, що скінчилося на користь армії.

Переорганізовка переслідувала дві мети: а саме: зимові квартири і зміцнення лінії фронту.

Операційна лінія була така: головну частину війська пригнали на попередні пункти польського південного кордону задля розпочинання операцій, лишивши свою рухливість вільною на рижські переговори.

Кількість зібраної тепер на Україні піхоти є числом приблизно 1/2 мільйона, кількість кінноти приблизно на 30,000. Найбільша частина військ відпочивають, окрім дивізії слідами. Їхню лишають лише ті, що можуть бути з переднього 12 до 14 армії.

Положення українського населення дуже серйозне, може - навіть дуже серйозне, як нікому раніше. Масові розстріли, цілковите спалення цілих сіл-сотень загрожують до ліквідації повстанства.

Проти всіх газетних вісток тепер можна сказати, що повстанчий рух в більшости по-давлений; саботажні акції меншин відділів не грають ніякої ролі.-

Не може бути ніякої мови про демобілізацію: до армії надсилають нові транспорти із Московщини та з Азії.-

Головні сили червоних перебувають в районі Вапнярка, Бирзула, Єлизавет, Київ, Тирасполь. Район поміж Дніпром та Дністром укріплюється як плацдарм і етаповий район для нових операцій. Накопичують великі запаси харчових засобів, сіна, муніції і дерева на залізниці Одеса-Жмеринка і на лінії Вапнярка. Була привезена також мала артилерія, добута у Врангеля. Кінноти, що до тепер була частково озброєна самі шаблюками, має тепер більше ніж вдвоє від Врангеля; кількість гармат при кінних частинах значно збільшена.-

Взагалі залізничну каратульну службу несуть охоронні залізничні військо із Московщини.

До армії посилають транспорти одягу і черевиків; одним словом армія робиться готовою до бою.

Взагалі Дністра, на березі Чорного моря коло Вапнярка іде праця на укріпленнях.

Мобілізація, що до тепер на Вкраїні була проведена цілком легко, тепер переходить в загрозу з великою енергією і терором, мобілізовані в більшости відсилаються на азіятські фронти.

Політичне.-

Політичне становище можна так розуміти, що українське населення має вороже відношення до більшовиків. Населення навіть ставить Івана Грозного, бо він не більшовик. Можна навіть сказати, що населення зовсім вороже настроєне, а хто їх визволив.

Я особливо підкреслюю що обов'язково операції після її треба взяти під увагу.

Дані - населення є того погляду, що тільки регулярна армія якої-небудь великої європейської держави може дати загарантувати в тім, що край залишиться остаточно звільненим від більшовиків; повторні невдалі армії У.Н.Р. знеохотили населення. Населення не знає, причини цих явищ і вину переносить на організацію армії.

Але населення є свідоме одного: „Ми маємо підтримувати українську армію, це в наших будівельних політичних."

Партії. — Партію боротьбістів можна розглядати як розщеплену.

Населення в масі - сильно-протибільшовицького настрою і в своїх поглядах більш-менше вправо. Банкрутство соціялістичної системи господарювання відобрало у народа віру в соціялізм і в комунізм.

Скрізь можна тепер чути від простих робітників: „Велике самовладдя годувало міський пролетаріят; тепер нас при соціялістичній господарці ми голодуємо.

Дані: „Нас годують лозунгами і ми голодні і не маємо помешкань, а наші

пролетарські представники, як напр. комендант м. Одеси, мають буржуазські помешкання на 12 кімнат, тримають фрейлін-гувернантку кухню і їздять в самих автомобілях, як нар."

. Найбільша частина робітників безпартійна. Лише вони загалом бажають конституції, сталої і вільної торгівлі.

Бажання загалом загальне, але не всюди його її обробляють. Так, напр., в волості Євсеївка одна сім'я мав 35 десятин, другий 75. Перший взяв із 75 десятин зо собі, але не обробляє їх. — На випадок падіння лобітків - треба буде вживати правового примусу до роботи.

На Україні панують різні думки: всі хочуть мати Україну, ~~що одна більша~~ це безперечно, бажають (всеї) бажають федерації з Московщиною. Можна знайти національно-свідомих скрізь, де працювали „Просвіти". Національно-українські настрої робітників в Одесі і більшість залізничників. Німецькі комуністи суть ясно за самостійну Україну і проти всілякої спільності з Московщиною. Комуністи в більшості розмовляють по українськи часто, ніж не німці в околицях.

Національно свідомих є повіти бахмацький і одеський.

Молдаване майже без винятку національні більшовицькі.

Російська інтелігенція по містах прибула чує українську орієнтацію. Деякі може все ще хотіли б бажають, якщо це буде неможливим відійдуть до Польщі або до Америки.

239

Резюме: Політично-урядові для самостійної України приводжати; край терпить страшні позбавлення і некад визволення.

Край сподіє звільнити українська армія раніше ніж інші (Врангель, Румунія або х, у, z) прибуде, тому, що ця, яка звільнить, визволить перед край, буде мати велику подяку.

Україна перейшла великий шлях страждань.

Господарське становище можна коротко означити тим, що край позбавлений своїх машин і на 2/3 не оброблений; Наша армія найде там все, що потрібно для її існування: навіть коні для кінноти, артилерії й обозу - особливо на Херсонщині.

Із врожаю за 1920 р. до грудня 1920 р. до Києва було вивезена не більше, як 1/10 всієї кількості.

Причина - стоїть зрозуміло

Програм праці близького часу.

1,) Докладне виявлення власних сил /як грунт для реорганізації/ в Польщі, а саме скільки піхоти, кінноти, гарматників і технічних військ; скільки Старшин і відповідність їх на вищі Командні пости, наприклад; 5 корпусних командірів, 14 командірів дивізій і т. д.

2,) Докладне визначення кількості ~~й стану~~ повстанців на Україні та стану їх.

3,) Докладне виявлення ворожих сил на Україні і плани їх.

4,) Докладне зясування які сили „Сівої неділі" збираються вдертися на Україну в 1921 році і їх плани.

5,) Реорганізація власної Армії та організація повстанчих центрів.

6,) Випуск інструкцій про повстання. Пропаганда.

7,) Підготовка оперативних планів, а саме ~~для~~ на всі ~~к~~ політичні ~~ка~~ випадковости.

а,) для Армії

б,) для Повстанців.

До точки 1,) Це виявлення по-

винно перевестись через організаційний відділ Армійського головного командування. Далі, виявляється кількість військово обязаних цівільних серед біженців і показаних цим рекрутів втілюється в Армію.

До 2) Від кожної Повстанчої групи завше повинно бути в центрі 2-3 звязкових (кулбових). Щомісячно (обовязково) найменше раз ~~повинно вийти~~ виходитися в звязок з повстанцями кожної губернії, так що в центрі находилася ясна картина цілого руху.

До 3)

Послані в кожну губерню кулбові повинні щораз повідомляти також про силу ворога, про його дух, дісціплїну, матеріальне забезпечення, про його плани найблищого. Далі, повинні вони виявити, які ворожі дівізії (А,К) і т.д. перебувають в їх губерні; далі, про стан шляхів і залізниць.

Збиранням цих повідомлень займається інформаційний відділ Армійського головного командування

Засування положення ворога складає найважнішу підвалину для

укладання оперативних планів.

До 4. Повторні невдачі Української Армії / про їх причини буде говорено в другому місці / створить в населенні України такий настрій, який не виключає того, що яка-небудь російська Армія / Врангеля / висадиться певного дня на частині України / Одеса / й там укріпиться. Населення дуже й дуже стомлене. Отож устроять плебісцит і область для України буде загублено, можсе й на завше. На ці обставини не можу я досить часто звертати увагу.

Необхідно тому Едінонеділімівські Армії й організації завше мати на оці і рахуватися з тим, що вони певного дня стануть ворогами.

Цілком ясно, що наступники большевиків, зразуя після звільнення України від большевиків, будуть домагатись панування нею.

До 5. Найперший обмисел для військового успіху, а з ним і для осягнення незалежности України це

цілковита реорганізація Української Армії з гори й до низів.

Разом з тим необхідно використати й принципи західноєвропейські. Без. ~~Звільнення від~~ Не скинувши російського бюрократизму та не звільнившись від російського духу, Україна завше буде складати Московську колонію і ніколи не досягне до своєї цілковитої незалежности. Може для багатьох неприємно те, що я одверто про це говорю, але старшина генерального штабу повинен завше говорити правду, навіть тоді, ~~як не~~ коли вона гучить неприємно.

а.) Нарис організації для Армійського командування по нижче показаній схемі. Він не ~~зверхньо заглиблюється~~ вдаватиме подробиці окремих галузів за браком часу, а зупиняється тільки головні части.

Армійська Головна команда
/найвище командування/

Оперативна К-да

Опрацьовує й підготовлює всі операції та організує армії в полі.

Головні групи:

Операт. відділ.
Інформацій. відд.
Відділ забезп.
Начальн. артілл.
Начальн. інженер.
Начальн. повітрофл.
Організац. відд.
Персональн. відд.

Квартерм. відділ.

Матеріяльно підготовлює операції і достачає Армії безперервність.

Головні групи:

Група підводу
Санітарна група
Організ. відд.
Відд. забезпеч.
Група лучників
Група забезп. матеріял.
Група забезпеч. одягом
Група адміністр. кранд.
Військ. полиц. суд.

Військове Міністерство

↓

Покликається в час війни може про поповнення людьми Армії та заряджає військового промисловість, як також усіма інституціями військового характеру в країні / шпитальні, залізниці і т. д. /.

Ніде нема такої організації як в Українській Армії, де разом Армійським головним Командуванням стоїть Генеральний Штаб. Генеральний Штаб та Головне Командування / Армійська головна команда / в часі війни складають як раз одно ціле. –

Необмежена влада в Армії, верховний Контроль над усім полягає в руках Генерального Штабу. Він означається також про здібність та відповідність вищих командирів. Начальник Генерального штабу заразом є також і Начальником штабу Армійського головного командування / І Генерал квартермістр /.

Замість Команди дієвої Армії і Генерального Штабу появляється тому може одна установа „ Найвище Командування Української Армією".

За зразком можна взяти доцільно дуже зорганізоване „ Начальне Довудство" польської Армії.

На подібних до Найвищого Командування засадах / оперативна і тактична група / організуються також і решта Командувань, як от корпус, дівізії й бригади.

6

Напрямок для організації повстанчесього центра.

Ця установа як складова частина оперативного відділу „Найвищого командування" має бути підвідділом оперативного відділу. Осідок цього відділу буде поза межами зайнятої большевиками території.

Найвище Командування.

В такому разі Тарнів набере ваги буде доцільним тоді, як оперативний відділ Найвищого Командування переїде також до Тарнова. До Тарнова належить також інформаційний відділ / Дефензива, офензива й Пропагандна група /, який також стає підвідділом оперіруючої Армійської Команди. Отже, в Тарнові мають зорганізуватись оперативний і повстанчий центри Найвищого Командування по такій схемі:

(А.) Оперуюча Армійська К-да / Тарнів /.

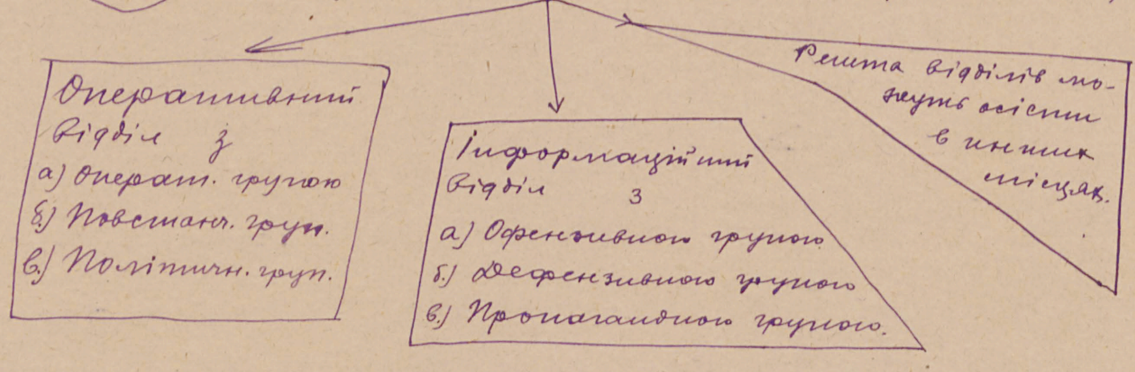

Політична група отримує вказівки / через Начальника оперативного відділу / від Міністерства закордонних справ та від Міністерства Внутрішніх справ.

Б. Місце побуту матеріальної групи Найвищого Командування (Відділ Квартирмістра) в Тарнові для матеріальних потреб повстанців.

Ось ми бачимо, що ~~воєнне~~ провідництво повстанців по проголошенні скелі повалюється цілком військовим і оперативним.

Війну повинно вести лише господарство; про політику можна розповідати лише тоді, як-но здобудемо Україну.

Персональний склад буде залежати від дозволеного кредиту.

Про організацію повстань буде мова в точці 7.

Внесок до реорганізації Армії У.Н.Р.

а.) Засади реорганізації частин, що перебувають у Польщі.

Утворення лише стількох піших та кінних дивізій, скільки часто справді піхотинців та кінноточників для цього. Підвалиною для цього буде висновок по точці 1.

Як що сила Української Армії виносить 30.000 коду то це дасть ~~три~~ 2½ піших дивізій (На одну піхну дивізію рахуємо 10.000) і 1-2 кінних дивізій (1 кінна дивізія рахується 3000 кінноточників).

(B)

б.) Такіяж засади взяті й для реорганізації Кубанських та Донських козаків. Маю відомости, що біля Константинополя перебуває до 30.000 людей цього матеріялу. Це дасть також 2-3 піших і 1-2 кінних дивізії.

Ця група військ перебуває біля Константинополя; про-вкинути її в діло буде говорено при операційних планах.

а. й б. дасть регулярну армію до 5 піших та 2-3 кінних дивізій. Лише з регулярною Армією ми можемо здобути Україну та утримати її за собою.

Добрих старшин для цієї ~~Армії~~ регулярної Армії маємо досить; непевних старшин треба виключити.

(B.1) в.) Резервна Армія.

Організація Штабів і кадрів для 11-12 піших і 5-6 кінних дивізій для вповнення повстанців після початку операцій.

г.) Матеріяльна підготовка для а, б і в до дрібниць / Зброя, гармати, муніція, санітарний матеріял і т. д./.

д.) Вишколення козаків і старшин (вправи, курси).

е.) Уладження корпусу Генерального Штабу для регулярної й резервної Армії / до 200 старшин). ~~Підбір людей на~~

Підбор пожадається на Начальника Генерального Штабу.

пс.) Старанний добір Командирів; при чому треба подумати про те, щоби для кожної дивізії, яка складатиметься з німецьких колоністів, було надано Командирів і старшин, які б розмовляли по німецькі /Денікін і Врангель цього не зробили/.-

6) Діяльність перед початком загальних операцій (офензива).

а) Інструкції для повстанців:

Україна зараз так сильно обсаджена совітськими, що для кожного знавця діла ясно, що зараз повстання неможливі. Брак зброї й муніції, гарний червоний шпіонаж, парні відділи, приймаються до умеблювання кожної більшої акції. Часописі можуть ще писати більше ніж пишуть, та окремі повстанці ще більше роспатякають про це!

Щоб запобігти тій робити:

Саботаж, саботаж і саботаж!!!

А саме: Палити фрова, сіно та хлібні запаси; Підривати залізничні споруження; Руйнувати всі телеграфні й телефонні лінії та /що найважніше/ закопувати всякий телегр. і телефр. матеріял. Підпалювання вагонного ма-

терміну. Будь червоні зараз без дроту, ми б наполовину ~~добули~~ знали Україну!! От це сучасне завдання повстанців.

8.) Пропаганда. Завше виголошувати на Україні. Ми ідемо; ми готовимося; ми ідемо цей раз з регулярного армією і цим разом переможемо. Цим разом вмонтовано цілком червоних, але, сеймене Україна, ви мусите допомогти нам в цей раз всі. Такою і ви тепер вигуваній в тому, що цей досі живе ще в червоному армії.

6.) Провадження пропаганди:
~~Здати обовязок часу~~ Уділеннє словесних інструкцій мусбовим до повстанців. Знаковка соли, манофактури й иншого контрабандного товару з Польщі на Совітську Україну, в пропагандні часописи.

Часописи з Европи читаються з великим зацікавленням і переходять з рук до рук в самі глибини Росії.

г.) Керування всіма цими акціями слідує з централі в Тарнові.

7.) Оперативні плани / відповідно до політичної конституції /.

Випадок А Польща і Румунія в війні проти Совітської України й

245
11.

Англія помогає з моря.

План: а) Демонстрація на Поділлю.

б) Регулярна група У.Н.Р. в 2-3 дивізії йде через Румунію через нижній Дністер (між Акерманом і Бендерами).

Оперативна ціль: Вознесенськ (або далі на північний чи північ, відповідно зі співучастю Румунської Армії)

в) Група Константиноградська (Кубанські і Донські козаки) перевозять ся на суднах в район Одеси і там висаджуються.

Вигоди цієї операції А.)

Мешкання для червоних напрямок.

~~Ідемо~~ Одночасно ~~пред~~ Врангелєвці і перекопчасто ~~їй~~ ту першу взяти Одесу й урядити там плебісцит (такі плани стратегії).

Випадок Б. Румунія нейтральна; решта як в т. А.

Висадка зібраної Армії У.Н.Р в Одесі (Шляхи туди через Венгрію, Дунай, Сулина; там посадка).

Демонстрація на Поділлю.

Випадок В. Польща в війні проти Совітської України, але Англія нейтральна; Румунія також воює з Совітською Україною.

Демонстрація на Поділлю.

12.

Зєднані Армія У.Н.Р. і група Коновальця повинна йдуть через нижній Дністер і будуть Одесу.

Випадок І. Одна Польща в війні.

Демонстрація на Румунсько болгарському кордоні.

Обєднана Армія У.Н.Р. напирає на південне крило Польської Армії, приміром, до Могилева Подільського і повертає ~~заходить~~ під ліки Буг і Дністер проти Одеси.-

Випадок Д. Польща підписує мир і Армія У.Н.Р. залишаються одні.

Тоді базірування у Східній Галичині й в добрий час прорив до Кам'янця Подільського а звідтам дальше ~~відрізаний~~ часковий спосіб дїлання. (поступове опанування терену).

Бій операцій на Україні зі співдїланням повстанців.

Всі операції на Україні припускаються лише ~~оперативні~~ часкові. Цьому вчить опит. Неопанування цього опиту довело до загибелі Денікіна, Врангеля й других.

Участками повинні бути ріка Буг і ріка Дніпро. На лінію стратегічне положення будь-де довідним на участкові, ~~де захопити~~ і дуже й переведення організації в ньому.

Треба завважити, що при захваті

тижнів треба організувати нові дивізії з кадрів резервної Армії. При сучасному теперішньому настрої населення до мобілізації стануть лише 4 найстарші роки (20 до 24 років).

Що зголосяться добровільно, вступають в добровольчі полки; вони складуть „добровольчу Армію".-

Участок повстанців.

З початком операцій, взятє на учот повстанчі групи одержують певні тактичні завдання, які вони повинні провадити в запіллі червоної Армії

Як-но регулярна Армія з нарочитим упередженням до району повстанчої групи, вона приймається таких правил:

а.) Всі повстанці й вся решта військовообязаних від 20 до 24 років вступають в дивізію резервної Армії.

б.) Всі повстанці, які бажають іти походом з армією, вступають в „добровольчі дивізії".

в.) Повстанці, які бажають залишитися в своєму районі, вводяться в стани полки і залишаються в тім.

г.) Засада: В районі зайнятому Ар-

місію У.Н.Р. не може бути далі підняти повстанців, а лише регулярна Армія. Отже найважніша вимога для опанування України і утримання її в своїх руках.

Строга реєстрація всіх повстанців. Роззброєння населення. Засуд полевим судом усіх бандитів та комуністів /не через контррозвідку!/, негайне введення військового заряду та скасування Конституанти для зайнятої області. Лише так ми здобудемо Україну, довіря населення та вибємо з поля кожну конкуренцію (Врангель, Денікін, Гетьман). Треба здобути Україну мілітарно, а ~~через~~ моральними засобами утримати її за собою!

Керування повстанцями: через оперативну групу Найвищого Командування (Середники: пучові, ланкові).

Резюме, що до заходів на найблизчий час

а) Реорганізація армії

б) Встановлення звязку з Кубанськими та Донськими козаками бувшої армії Врангеля.

с) Матеріяльна підготовка операцій.

д) Підготовча дипльоматична праця з метою уможливити переведення операцій в напрямі на Одесу. (По останніх відомостях „Сталь, недалеко" проектує десант біля Одеси.

е) Зєднання керування справами поводження та оперативними в одних руках.

Необхідно спільно з польськими та Румунськими Генеральними Штабами узгоднювати.

А. Склепи амуніції для повстанців у районах 1. на схід від Лубка
2. біля Підволочиська
3. на захід від Кам'янця - Подільського
4. біля Бендер

В. Склепи з розривним матеріялом в тих самих місцях.

С. Рушничні склади на:

1) 10.000 польських (франц.) рушниць на схід від Лубка.

2) 10.000 „ „ „ біля Підволочиська

3.) 10.000 румунів на захід від Кам.-Подільського
4) 50.000 " біля Бендер.

Необхідно рівно ж провадити достави зброї до повстанчеських районів контрабандним шляхом.

f.) Улаштувати притулок для повстанців у Тарнові. До свого часу повстанці голодують та блукають по всій Польщі.
Повстанці мусять мати діло лише з представниками української влади.

Блукання повстанців по дипломатичних місіях у Варшаві увільнити зі себе працю на користь „єдиної, недільної".

g) За посередництвом польського Генерального Штабу звернутися до польських фронтових штабів з проханням направляти всіх українських повстанців безпосередньо до Тарнова з видачею їм документів подорожніх.

h) Перевести пропаганду у самій Україні.

Тарнів, 20. лютого 1921

Зеленко
тов.

КЕРУЮЧИЙ
СПРАВАМИ ДИРЕКТОРІЇ
УКРАЇНСЬКОЇ
НАРОДНЬОЇ РЕСПУБЛІКИ.

Травня 5 дня 192 1 р.
ч. 733
м. .....

3

До Генерал-Хорунжого Тютюнника.

З наказу ПАНА ГОЛОВИ ДИРЕКТОРІЇ маю за честь надіслати при цьому витяг з листа Повіреного в Справах Посольства У.Н.Р. в Німеччині з 16 квітня ц.р. ч.1236.

Керуючий Справами

Начальник Канцелярії

3

Виписка з інформацій Посольства УНР в Німеччині до Пана Міністра Закордонних Справ УНР Андрія Ніковського з 16 квітня 1921р.№1236.

..... Весь час роспускають гетьманці вістки про висилку своїх збройних відділів до повстанців на Україну. Не провірено ходять чутка, що вислали по 6 партій по 40 люда із підполковником Борисовом, полк.Андроніком,Поручн.Шостаком,капітаном Бондаренком,капітаном Ланіговським і четарем Грігорівом. Всюди стараються гетьманці так представляти справу мов би то вони о р г а н і з у ю т ь п о в с т а н н я.

У звязку із цим вузько називають імя Моркотуна,який мов би то в Константинополі, 12.000 врангелівців переправляв на Україну. І генерал Слащов,соперник Врангеля,мав би передратися через Румелію на Україну.

Між всіми цими людьми е звязок до монархистів/які хотять за всяку ціну повстанням на Україні дати монархичний лозунг.

На зі заходи звертаю особливу увагу Вашу,Вельмишановний Пане Міністре. .....

Свідчу.

Начальник Відділу Канцелярії ДИРЕКТОРІЇ

освободили одного священника, которого
было заарештовано тим відділом
забрали 30 коней один фаетон дуже
гарний новий, тиші фаетончик
та сідло англійське. Будуть проходити
через залізницю поїзд станції Бобрка
від Кождимира, козаки стали
пильно дивитися бо поїзди відходять
по дорозі - пішли по 2-3 чол. красно-
армійців і звичайно рудаків, от,
від Кождимира ми повернулись в село
відали повіт. Настоятель не пішов
через важливу річ, щоб знайти
якісь більшовицької бригади, коні
як побачили його пана кінноти нас
тупає почали тікати на гони
пана кінноти не дігнали і всіх
вирубали рідко хто зносив здоров'я
сильно підійшли наші відтяли повер
нули на станцію Боброванце прийшли
до станції пішли на з цукроварню
завод тут. Цього Бобрка ст. Погребищ
забрали полонених 35 більшовиків
коні з них були українці тим
дозволили, а останніх вирубали
забрали в кущі та самі сіли
а пішли з кіньми і упряжею.
Пішли проходили по Тарадянській
повіту по селах зустрічали дуже
добре годували коней, а люди без
краю бо по ім звичайно рабали
бунту кінного нашої долі. Проходили
сіли пішли через ст. Жашків

с. Любимівка з Любимої ми не дійшли
зустрічали 42 дов. потяга їдемо з
українського фронту в Полтавщину
на відпустки настроєні на ура дивізія
більша 800 тис. гарматів 32 відділи в
тилом будь більше 100 підвід різного
майна полевих аппаратів одну
платанку з кіньми 3 сестрі
ще одружилися 2 уродами а дома
в Росії ніяких порядків а
в відпустку будуть 10 то не всі
стала бить їх арештують по нас
довели в місті всі не було потім
проходили ми 31 вер від Знам'я
Кайрі синій шлях 94 арній
направились ми на Ново Архангельск
Керан хотіли дуже перейти в херсо-
щину. Но нам було кажуть ріки пере-
кордону пропуск ми не мали
можливості не було шістка і крім то-
го ще ми получили відомості
що в Єлисаветградські повіті ест
в 60 тисяч большевицького війска.
В Мирнаці до нас приєдналось 31 тис
повстанців. з відомостей ми пішли
в 7 вер від Ново Архангельск нам
получили поїздами 3 за дивізії куре-
ще ехали і пішли, і крім того
розезди на другий день ми в пішли
уже ми пішли

большевицького штаба ~~на~~ років 14
після того показався 5 тих кінних
большевицької розвідки з одного з них
засипав 5 збив а 4 ген утікло
не прийшло після того 15 ав ди
показався до 600 сот ген. большов.
кінноти до 4 ген пішоти з 4 ~~на~~
кулем мали і стали наступати
~~на~~ на нас це був. отряд і сабо го
нащадків Одесси рев-трибу
ного штабу ми відбивали одним
пулеметним вогнем з 9 пуль
ний лише кінних і сильний вогонь
відступили за село і почин
чолов 200 їх кінноти пішов на
нашу кінноту по ку ну пуль
ми вбили коней 4 ген. наших пуль
всіх відступили назад
залишивши до 60 ген убитих
при цім у нас був тяжко ранен
червоноармієць пулеметчик сам
Дінника. В цей бою большовики
потерпіли багато убитих і ранених
збили ми і їх тачанки, потрапали
ми і тяжко ранен з патрон один
кінний і сильно ранених
і сильно коней вбито. В цей бою
нам допомагали селяни з другого
боку ріки стріляли сами з одного
переїзда кажуть в нашім ім-ні
стали відступати вони стріляли

5

Відділ ми відступили в сторону Бахмача
в 15 вер від Бахмача корпусом в Вел кіл
сили частиці направились на м. Виноград
по дорозі спали і ночували в Ніжині
Зібрали по селах хліб і продукти
залишили частину в м. Ромнах
в Сеї Повітовій — Зедналися з
Отаманом Шепетівським —
Грізно, і тихо вийшли частину пота-
ка цукроварний завод в м. Будинка
нам було 300 чол. Вершн. З отамана
Шепетівського було 150 чол піхоти
два полки піхоти Корпусних і
Київ городський полк в обох до 500 чол.
Забрали ми завод — Більше двох
з половиною пудів цукру через дву годину з
отаманом Шепетівським — ми
Цукру було 6 вер від Будинки
нас стало по старому 500 чол. Вершн.
піхоти і по кількості була кінота
ночувати і пішли на село Весняне
Куті. Котрії большевики спалили і
грабували, не доходя до Весного куда
підтягнули на заводі Шаховке, по з заводу
против нас виступило більше 500 чол.
кінноти і батарея більшовицької
піхоти, стали бити по нас з 4 гар-
мат, ми не відступили і стали
почались ночувати 6 Кар від Виноград
в ночі 6 годині в 2 нас покрутили 3
сторон сторіж і стали

бити по сей з. гарнізон, і куреня
тів. Конюша пана відступила в село
Павлівку, а я і ще кілька козаків
в сторону Виноградова, щоб я став
догадний свого і підійти не міг
кінних я Пятидорів а потім подався
ся. Женіса не міг знав. У сім
кінний полк 8 гвардейской дивізії я назвав
себе мешчанином Гарнізонного повіту
з міста Проскурова і що я служив в
одного господаря в сей Женівуї, а
перше був в Богуславскому полку
Варшав дівізії і мене як дезертира
відправили в Таганіс а потім в
ск. і коли-дезертир а с коли дезер.
в перебрали 8 гвардівізії, тому
мені судити і як іностранцеві
Которой не могло вернутись до свого
дому порішили відправити в Кієв
Губ. Военному комиссару. по дорозі в Кієв
я проходив 12 днів в двері потому
ар 1-го 2 січня 21 року поїхали в
Кієв. В Кієві мене призначили
в полк. сотера 11 - Переяславский
козарин там я перебув одну ніч
і зараз же втік на Фастів. Волинський
а там спокоє заїхав в вагон з дровами
і приїхав до Фастова з Фастова пароходом
приїхав до Казатина а звідти поїздом
до Жмеринки по дорозі як я ехав
сіхав то як побачив кравчину

Документів ~~не~~ я вислав з Волги
до Петербурга з нарочним пішов на Бар
вокзал Сокольницю. Як я прийшов
до дому на ґанку сидіти було не
можливо позаяк в хаті не мо бе
спізнати і перейти через 3 бур
було неможливо до було загаяно
Київська. Щоби мене не злапали
я як залізничний порішив
поступити на залізницю предста
вив комісару телеграфа повідомив
від документа що я хочу корону
вернув службу тимчасом і потому
не являвся на службу. Сесія
прийняв і назначив телегра
фістом ст. Грехани подальшої
до 16/4 21 р. а потім я почув що
мене хотять заарештувати за
Керенщини потім вирвав я не дав
дізнатися на ст. Комерацуї а
зараз дістався в Калинку з
а потім хати. Сімейства вирвав
взірвати тим потягом
Калинку. І загону. я де я почув
що взяв большевик в фольварка
і відкрив дому. Із дому з трамвай в
Гомель. до Жмеринки. Жмеринка
село Шабанці

і вечори йде сильною перестрілка через Збруч в трьох місцях від Скали в сторону Збруча. До Скали я пішов в четвер і з'явився в комендатуру міста, а звідти моєй паперами в Канів. До того від в Київщині селяне відносяться до повстанців дуже добре і навіть підтримують. Що касається Петлюри то там тепер люди перестрашились, як взнали про те що Україну а не куда йти, на кого їсти, а куда подівся зброя. Всі селяні кажуть в один голос. Щоб Петлюра зараз за збруч. Більше пяти тисяч голових.

м. Канів 15 Б. року.

А. Мурлика

м. Київ і околиці Зведені від 8/IV. 1921 р

1) Бригада кінноти - 800 шабель / переважно фонд, кубан ці /. Входить в склад / кінної армії.
2) Пограничний відділ.
3) Комісія по передачі та прийомці полонених. Обмін полоненими раз на тиждень (четвер).

Рогачев

Штаб 14 дивізії (піхот). В дивізії 3000 багнетів. Розташована по селах, сотнями - і на кордоні. Чекає поповнення.

На лінії Коростень - Бердичів - Шепетівка:

2 бронепоїзда: а) „імені тов. Будіна" і б) „Красная Звезда Свободи". Більше не помічали сотень на ст. Бердичів, але час від часу курсують.

В цьому районі ходять чутки, що 60 дивізія при переході з Проскурова до Ананьїва робила бомбометом; так само в цьому районі було відомим про роботи 12 дивізії.

Відомо, що в Київі, згідно з декретом приступлено до формування Першої Укр. Черв. дивізії

Договір = проект

13/V 1921 р.

З приватного листа.

.....В м. Гукові, Оринині і Лянжорині містяться більшевицькі чрезвичайки; по селах, над Збручем, - Бережанці, Некинчанах, Кісниївці, Жердях і др.; - Учорашні більшевики поставили в кожне село по 25 китайців і кіргізів та китайців. В Проскурівському повіті стоїть 1-ий Совіт. полк із самчан і Таращанська дівізія; між ними і мад'яри. З Московщини більшевики перекидають свої війська на Україну; тим у більшевиків голий, так що маючи 500 добрих козаків і 4 кулемети, то Камінець можно взяти в один день, а гекєгів всіх терорізують. Але тільки треба мати гроші в різних конторах, бо понад границею беруть всі красноармейці і вартові. Реквізиції робили дуже великі, як збіжеві баки і худобоньо; брали з хат: сало, масло, курей (по 2-4), яйця (10-15 шт); сеймє від чого всього стогнуть.....

..... Понад Румунським кордоном стоїть кінного Коровського і до 12 дівізій різного війська; це по більшевицьких відомостям.....

Підставою цих відомостей, про стан Червоної Армії, є відомості, надіслані з авторітетного джерела до органу В.Л. Бурцева „Общее дѣло" і надруковані в ньому в ч. 288 від 29/12-921 р. і ч. 289 від 30/01 н.р.

Состояніе Красной Арміи

1

Состояние Красной армии.

I Общий состав.

Местонахождение армий

I армия: Штаб – Москва. Армия несет внутреннего гарнизонную службу, и представляет собою общий резерв. Кавалерийская часть армии отправлена на Украину. В артиллерии 166 орудий.

II армия: Штаб – Воронеж. Армия несет внутреннюю службу, также считается в резерве. Годна артиллерия (около 120 орудий), отправлена на фронт вместе с маршевыми батальонами.

III армия: Штаб – Псков. В последнее время армия пополнена кавалерийскими и техническими частями. При армии Ухтомский бабороп.

IV армия: Штаб – Вологда, где также находится штаб северного фронта. В состав армии входят коммунисты-ударники. Число орудий – тяжелые – 420.

V армия: Штаб – Балта. Армия не в комплекте, кроме артиллерии. Число орудий до 360. Армия пополнена конными частями отряда Корицкого.

VI армия: Штаб – Чернигов. Армия недавно образована с латышской границы, многие части ея реформированы; в настоящее время она пополняется новобранцами. Число орудий до 280.

VII армия: Штаб – Петроград. Армия пополнена коммунистическими частями и отрядами Всеобуча. Половина артиллерии стоит на фронте.

VIII армія: Штаб - Витебск. Части армии расположены в Витебской, Полоцкой, Витебской, Городокъ, Невель, Дриссъ, Глубокое. Армія в комплектѣ. В составъ ея входятъ два броневыхъ автодивизіона и одинъ авіодивизіонъ.

IX армія: Штабъ находился в Екатеринодарѣ, но теперь армія переведена неизвѣстно куда. В арміи находятся горныя артиллерійскія дивизіоны и вообще артиллерія в комплектѣ.

X армія: Штабъ - Могилевъ. Части арміи расположены в Могилевѣ, Гомелѣ, Рогачевѣ, Бобруйскѣ; передовыя части в Слуцкомъ направленіи. Число орудій до 1/50. При арміи имѣются спеціальные кавалерійскіе отряды.

XI армія: Штабъ - Житомиръ. Армія почти укомплектована и имѣетъ спеціальныя техническія части.

XII армія: находилась в Одессѣ, но теперь переведена неизвѣстно куда.

XIII армія: Штабъ - Симферополь. Армія почти в полномъ комплектѣ (от 80% до 90%). В Составъ арміи входятъ два башкирскихъ дивизіона и національныя татарскія части.

XIV армія: Штабъ - Житомиръ. Армія почти в комплектѣ, артиллерія вся в сверхкомплектѣ. При арміи авточасти, броневики и части кавалеріи Буденнаго.

XV армія: Штабъ - Борисовъ. Передовыя части арміи расположены на линіи Барановичи - Слонимъ. Почти укомплектована до 89% артиллерія в сверхкомплектѣ. К арміи прикомандированы конныя и интернаціональная дивизія Блюхера.

3

XVI армия: Штаб Смоленск, где также находится штаб Западного фронта. Армия в комплекте и считается наиболее боеспособной. В армии войска НКВД, особые коммунистические батальоны.

I конная армия Буденного: Штаб находится в Калуге, имеет переписку здесь в Гайсин. Состав армии, вследствие откомандирования значительных частей, очень слаб, не достает боеспособных. Свыше половины артиллерии уже откомандировано.

II конная армия Гая: Штаб - Долгалев. Армия в некомплекте, в особенности артиллерия. При армии коммунистические розыскательные отряда. Части весьма боеспособные.

II сибирская армия: Штаб - Кременчуг. Армия в некомплекте.

Любопытно сравнить эти сведения с другими иностранных военных источников. Согласно этим данным, расположение частей красной армии в середине апреля представлялось в следующем виде:

XV армия: в состав ея входят следующия дивизии: 16, 56, 19 (в районе Себеж - Великие Луки), 21 (восточнее Дрисвы) и 11 (в районе Невель).

XVI армия: состав ея: 5 пех. див. (Десна - Лепель), 2 пех. див. (Лепель - Минск - Койданово), 6 пех. див. (Сенное) 24 пех. див. (Борисов), 17 пех. див. (район Турова), 8, 48, 10 пех. див., 10, 33 кавал. див. (в районе Слуцк - Бобруйск). В районе Могилева кавалерийский формирование.

XII армія: состав ея: 44 пех. див. (район Олевска), 60 пех. див. (Проскуров), 25 пех. див. (Казатин).

XIV армія: состав ея: 24 пех. див. (район Литин — Винница), 47 пех. див. (Могилев-под. — Брацлав) 41 и 45 пех. див. (район Гайсина), 58 пех. див. (Черкассы), 12 пех. див. (Ольвіополь), 55 пех. див. (Вознесенск), 8 и 17 кават. див. (район Раздѣловой).

VI армія: состав ея: 57 пех. див. (Тирасполь — Ольвіополь), 14 пех див. (Одесса), 52 пех. див. (Очаков), 15 пех див. (Херсон) 46 пех. див. (Севастополь).

I конная армія Буденного, в составѣ 4, 5, 6, 11 и 14 кават дивизій в районѣ Елисаветграда — Александріи. Серединой февраля часи арміи Буденного были обнаружены в Волынской губерніи южнѣе Коростеня; тамъ не находился штаб 3 кават див., но будитъ ли эта дивизія в составѣ арміи Буденного неизвѣстно

На Зап. Двинѣ происходитъ формированіе національныхъ коммунистическихъ частей: в районѣ Двинска — латышскихъ, в районѣ Дриссы — литовскихъ, в районѣ Витебска — нѣмецкихъ, в районѣ Смоленска — польскихъ.

Послѣднія свѣдѣнія о расположеніи арміи на западной границѣ, подтверждая вышеприведенныя свѣдѣнія о расположеніи тѣхъ же армій, указываютъ однако, на перемѣщеніе

II армии из района Чернигова в район Одесса – Херсон – Севастополь, XII армия – из Одессы в район Проскурова – Казатин, XIV армии – из района Житомира в район Винница – Черкассы – Раздельная, IV армии – из района Борисова на север в район Великие Луки – Дрисса и XVI армии – из района Смоленска далее на запад в район Минск – Борисов.

Высший командный состав.

Последние сведения о высшем командном составе красной армии также в общем подтверждают ранее имевшиеся сведения, а именно, что председателем революционного военного совета республики состоит Троцкий, товарищем его Склянский; членами совета состоят: Горбунов, Гутор, Каменев, Кассиор, Коренев (Начальник войск внутренней охраны – войр.), Курский (нар. Комиссар юстиции), Лебедев (нач штаба), Угоровичъ (ком. I армией), Подвойский (комиссар всеобщего обучения – всеобуч.). Кроме того дополнительными членами состоят: Химец, Самойло, Балотис, Буденный, Гай и Егоров, а также члены по вызову.

Председателем чрезвычайной военной комиссии по обороне состоит Брусилов, который в тоже время председатель комиссии по выработке новых уставов: членами комиссии по обороне состоят: Поркий, Мечицкий, Клембовский, Эверт, Тухачевский, Каменев, Верховский, Радкевич, Тухачевский, Катков 2-ой. Генерал-инспекторами состоят: пехоты – Гутор, кавалерии – Мечицкий (мало вероятно)

артиллерии — Шейдеман.

Фронтами командуют: Северо-западным — Шафаревич, начальник штаба Михаев; Западным — Тухачевский, помощник его-Ермолин, нач. штаба - Шварц; Юго-Западным - Егоров, пом. его Медведевский, нач. штаба — Лебит.

Численность армии

Численность армии, по полученным последним сведениям, следующая: в строевых частях до 900.000 штыков и 110.000 сабель. В нестроевых частях около 600.000 чел. В специальных войсках около 840.000 чел. В трудовых группах и особых отрядах до 60.000 чел. Всего до 2.510.000 человек.

В это число не входят части вохр. всеобуч, внутренние заградительные и карательные отряды, а также части красного флота.

Вместе с последним численность красной армии и флота более 3.000.000 чел, а если прибавить к ним еще 8 трудовых армий, то общая численность до 3.300.000 чел.

Эти числа приводимые в официальных советских отчетах конечно, в действительности эти цифры много ниже.

II Отдельные роды оружия.

Пехота. Общая численность ее около 2.000.000 чел, из которых в строю 1.000.000 чел. Пехотные части пополнены последними призывами (призывы 1921-1925 г.г.) Дисциплина средняя, дезертиров в пехоте около 22% списочного состояния. Войска вохр. Являются образцовыми, наиболее дисциплинированными, лучше снабжены и считаются наиболее надежными. Они преимущественно посылаются на подавление восстаний. Все войска вохр подчинены корневой военному комиссариату.

Кавалерія. Общая численность кавалерии около 110.000 чел., но в настоящее время происходит формирование новых кавалерийских частей (в Смоленске, под руководством Микулинского, формируется III конная армия). Личный состав кавалерии состоит преимущественно из старых кавалеристов, боеспособность конных частей выше пехотных. Ремонт лошадей очень плох, лошади запыхаются, простужены и часто больны (до 25% лошадей часто больны). Суточная дача по положению 5 фр. овса и 20 фр. сена, но в действительности, много меньше. В лучшем состоянии части I и II конных армий (Буденного и Гая), конский состав их в лучшем виде, дача фуража больше. В отношении дисциплины и боеспособности эти части гораздо выше других. Начальником штаба у Буденного состоит Мошковский, бывший генерал генерального штаба. Кроме двух конных армий имеются отдельные кавал. отряды Антонова и Корицкого.

Артиллерия. Общее число орудий следующее: полевых около 850, легких 1.700, горных 800, всего до 3.350 орудий. Число пулеметов всех систем (Кольта, Шоша, Максима) около 14.000. Снарядами полевая артиллерия обеспечена сполна (в среднем по 1/2 снаряда на тяжелое орудие, легкой и горной артиллерии недостаточно обеспечены снарядами. Заводы работают исключительно на подкормке 3 и 9½ дюймовых снарядов, но имеют мало материалов. Взрывчатые вещества получаются из заграницы.

Специальные войска. Общая численность их, не считая коммунистических ударных групп, частей обоза и всеобуча, около 840.000 чел. Инженерных войск около 200.000 чел., технических частей (электр., гидро и пр.) до 150.000 чел., самокатчиков и мотоциклистов

до 100.000 чел., авточастей — около 50.000 чел., аэрочастей — около 50.000 чел., особых (связь, телефонисты, телеграфная служба, санитары и пр.), — около 200.000 чел.

Санитарное состояние в красной армии весьма плачевное: сыпной тиф постоянно прогрессирует, заболеваемость в среднем около 17% всего состава, к которым необходимо еще прибавить заболеваемость в 6% венерическими болезнями и 2% психозных. Особенно распространены возвратный, брюшной, острый желудочные заболевания, черная оспа и даже чума. Санитарный персонал не в состоянии бороться с ростом эпидемий, главным образом, вследствие недостатка медицинского персонала и медикаментов. Плохое санитарное состояние обусловливается также плохими помещениями, недостаточной обтопкой, дезинфекционных средств, мыла и пр. В последнее время незначительное количество медикаментов прибыло из Германии, Швеции и Италии, но в совершенно недостаточном количестве. Вследствие полного недостатка санитарного персонала больных из фронтовой полосы направляют в крупные центры (Петроград, Москву, Курск).

Снабжение армии предметами продовольствия неудовлетворительно, что вызывает частые волнения. Снабжение боевыми припасами поставлено хорошо и армия в достаточном количестве снабжается патронами, пулеметными лентами, ручными гранатами. С обмундированием было обстоит очень плохо: 60% солдат раздето. Недостаток обмундирования замечается даже в коммунистических частях.

лучше одъты части кавалерии, в особенности конныя армии и войска

Настроение армии. Несмотря на суровую дисциплину, на почвѣ жажды мира и скорѣйшей демобилизации, в частях часто возникают волненія. Отношеніе к совѣтской власти оппозиціонное, но не активное, а пассивно-выжидательное. Наличіе в армии старых офицеров, поднято дух и боеспособность армии. В армии масса школ для политического развитія и агитации, много также специальных технических курсов. Политический розыск поставлен в армии очень хорошо, в нем работают исключительно коммунисты (особо выдающіеся из них: Тартаковскій, Розовскій, Савиновичъ, Лея, Адлер, Легат, Горбунов, Бѣлявъ). В красной армии много иностранных специалистов, принадлежащих к коммунистической партіи (по штабу Верховнаго Главнокомандующаго 52 германских офицера генеральнаго штаба). Вся армія избѣгает общенія с ударными коммунистическими частями и с коммунистами.

III Красный флот.

Состояніе кораблей балтійскаго флота по сведѣніям к началу апрѣля, слѣдующее:

К весне в составѣ будут дѣйствовать линк. „Петропавловск", 6 крейсеров типа „Новик" и подводныя лодки, исправленныя к февралю, а именно: на заводѣ Нобльсснер: „Тигр" – к-р Ворошилов (на лодкѣ только 3 коммуниста, старая опытная команда), „Рысь" – к-р Лебедев, „Тур" – к-р Магіевскій младшій, „Ягуар" – к-р Ждан-Пушкин, „Пантера" – к-р Баутин (старый опытный подводник и старая опытная команда); на Балтійском заводѣ „Ерш" – к-р Васильев.

В настоящее время в ремонту и должны быть окончены к весне на заводах Ленинграда: Лейтенант Шмидтовский, „Волк" — к-р Горячев.

Наконец, достраиваются на Балтийском заводе: „Кугуар" — к-р Кураев (старший лейтенант) и „Форель" — к-р Гарсоев (старший лейтенант).

На всех остальных лодках, кроме указанных, офицеры молодые и неопытные. В командах много старых опытных матросов, число коммунистов незначительное.

На всех лодках аккумуляторы требуют замены. Близкая весна, наблюдаемая хорошему уходу могут еще служить. Аккумуляторы не могут быть заменены за неимением запасных. Для замены аккумуляторов на „Инженер-Механик Маринеско" таковые взяты с подводных лодок „Пантера" и „Кугуар".

Вообще лодки могут выйти в Балтийское море, но успех не может быть мало случайным вследствие неопытности офицеров и матросов „Щуки" лодок

Командование флота. Общая численность всех команд красного флота 64.000 чел., тогда как потребность в командах для заполнения штата 85.000 чел. По демобилизации из флота должны быть уволены около 12.000 чел., почему для пополнения некомплекта необходимо призвать во флот 32.000 новобранцев и подготовить в течение года 12.000 специалистов, что однако, совершенно невозможно за полным отсутствием оборудованных помещений, топлива, продовольствия, классных и учебных приспособлений, а главное инструкторов.

Курсанты 11.

Училище командного состава имеет в настоящее время 583 учен., в числе которых имеют бой. знаки военного и орденов 6 и окончивших среднее учебное заведение. По специальным отделам курсанты распределяются так: радиотелеграфный – 44, минный – 64, штурманский – 89, артиллерийский – 90, электрический – 125, механический – 171.

Занятия происходят в классах группами по специальностям. Для коллектива имеется общежитие, но жить в нем не обязательно. Число курсантов-коммунистов самое незначительное, из них убежденных можно считать лишь отдельных единиц. По классам курсанты распределяются так: подготовительный – 280 чел. 1-й специальный – 170 чел., 2-й спец – 128 чел. Первый выпуск должен быть весной 1922 г. Состав преподавателей почти весь старый, не сочувствующий большевикам. Курсанты в большинстве плохие настроены против большевиков, но училище наводнено шпионами, производящими слежку за курсантами, которые сильно забиты и запуганы. Условия жизни курсантов в общем гигиенично, но питание недостаточное. В 1920 г. в училище свирепствовала эпидемия кори. Уровень познаний курсантов весьма низок, обучение ведется плохо, потому что большинство считает свое пребывание в училище лишь временным.

12.

Топливо.

Запасы топлива в Балтийском флоте к

1 февраля с. г. были следующие: в Кронштадте: угля – не было, нефти – 65.155 пуд.; ~~угля~~ дров: на складах – 407 куб. нетрижены – 105 куб., всего – 512 куб. В Петрограде: угля на складах – 62.950 пуд., на баржах – 70.000 пуд., на транспорте „Пролетарий" – 18.000 пуд., в вагонах – 500 пуд., всего – 151.450 пуд. Нефти – 404.280 пуд., на „Севастополе" и „Петропавловске" – 52.270 п. всего – 456.550 пуд. Дров в вагонах.

Кроме того „Севастополь" и „Петропавловск" имеют количество угля, достаточное для стоянки в течение трех суток.

Уголь частью донецкий, частью норвежский, доставленный с Мурмана. Добыча дров в феврале не предвидилось.

НАЧАЛЬНИКУ
Парт.-Повстанческ
ш т а б у
при Головн.К-ді Військ
У.Н.Р.
// червня 1921 року.
ч. 305.

Підполковнику Кузьмінському.

В с. Білозерки провадять працю Савінської організації Полковник Яницкій, Поручник Стрихарський і урядовец Левицький, котри якоби є члени Всеукраїнського національного Союзу і об'єднання всіх активних сил на Україні, в дійсності, по зібранним відомостям--співробитники організації Савінкова.

Вживіть всіх заходів що до обезврежения вищезазначенних осіб і о наслідках мені негайно донести.

Відпов Генерал-Хорунжий.

Начальник ІІ відділу
Підполковник

В-Контр.
пункт. хі.
„5." Червня 1921
№ 9

Нач. Євг 11

Доклад.

Прибувши з с. Білозірки розвідчик Отаманії в Цьому отношенні сповіщає: в с. Білозірці в цей час знаходяться: пок. Лівицький пор. Стрижарский і хор. Левицький котрі, яко-ви є членами Всеукраїнського Національного союза і обвинувачуються всіх актами сих на Україні; по втечі отсе відносяться пок. Лівицький офіційно є створювачем організації Савінкова, а пор Стрижарский і хор. Левицький є прихильниками пок. Лівицького, які ці пани мають взаємок з Б. К. П. /Укр. Ком. партія/, що і працюють -/ сами заявляють одверто/. Робота їх в с. Білозірці зосереджується в сторонах: 1, перехоплюють звістки прибуваючих від повстанців з України, в розмові з котрими кажуть що в цей час існує 5 Українських Урядів з котрих: 1-в Відні 1-в Варшаві 1-в Берліні, 1-в Відні і 1-в Чехії - Петлюрівський = вибрайте любий, мало настроєні проти існуючого Уряду Т. Н. Р. В районі Білозірки пок. Лівицький користується популярністю і повною ~~довірою~~ місцевого населення, тому посилка його пашка пункова на святкування 1 Мая в с. Білозірці.

Крім вищезгаданих в с. Білозірці знаходиться пок. Вітенко з своїми прихильниками хор. Захарчевським, котрі теж перехоплюють звістки

Дорогий Товаришу Начальнику Отаманії!
Надсилаю Вам цей документ, який я отримав від Товариша Начальника Штабу Київської Округи.

дають їм свої інформації, напрямки і явно настроєні проти Уряду У.Н.Р.

Доводячи такий правці цих осіб - вони займаються воєнною торгівлею справи Української організації, а тому прошу Вашого розпорядження в цій справі.

Сотник Бобик

Начальникові Відд. пол. Головної Команди військ У.Н.Р.

На розпорядження

Тимчас. Відповідальник.

782
7/V Львів

Зразок

У Н Р

11 правий Пр. 3/
2179

Начальнику Підпоручникові Куренному.

Пропоную наочним у Вас ~~наказом~~ розпорядженням вивчити: чи працює телеграф і телефон по вузькоколійній залізниці Ківшовка - Гайворон - Олексіополь Гайворон Рибниця, чи курсірують поїзди по цій залізниці і як часто курсірують, чи можна попасти поїздом чи доїхати. Всі ці відомості підготовити в найкоротший термін.

Ор. підписав
Генерал Корольчук Шатохін

Згідно:
Нач. ІІ відділу
підполковник [illegible]

Д. Павлюк.

звіт

3

Повстанчий звіт

до 20-V-921 р.

р. 9. м. Львів. –

Мапа 1:200 000.

Відношу з України – пов. упр., Гайсинеччина пов. м. Соболівка гонак упр. штаби Гайда вирушив з міста 28/IV – с. р. Прибув до кордону і перейшов в Польщу 6/V. в районі Острога. – Подаю відомості:

I. – До 15/IV по повстанцю Хмара – дійсне прізв. Ізарєв ива – оперував в районі сел Петрашівка, Гніздочек, Завадівка, Бродок, – а зараз перейшов в район Хмельника. В кінці березня напав на сот. Злотківці; забрав тут 40 коней із кінною амуніцією до 30 кер., коміссара і кращого зайцаку. – Людей відомо 100 чол. – Озброєні гарно, с-кулеметом. – 26/IV – п. Хмара зайняв сот. Кастівку, де повітив зарекрутувати вояків до козачків. – Тримав зв'язок з Лисом. –

II. – Лис з грудня 1920 р. до найбільш війська в Гайсинському пов. оперував тут, а зараз перейшов в другий район. Був в районі Вапнярки. – (По тут кажуть є батюшка Булкін.) Відділ відомий 100 чол., має багато куль. „Шоіса" і гармату (1-2). Біля сот. Полівці в березні Лис конференцію 50 чол. і результат поїздки в Україну з оригінальною зайцкого. –

Теплий, В. Могучий, Красноносов, сот. Кіяшенко

III. Тідкова – оперує в районі сіл до 100 чол. кінних і піших. –

IV. Заболотний – в м. Острозькому має відділ з 12 лип. – в перших числах квітня. Сили до 3-х тисяч чол. – В районі Антівка, Петрашівка, Комарівці, Завадівка має відділ з частинами 8 кін. дів., яка відступила на м. Теріївку. Був відділ і Гайсині. – (Перевести відділ.)

Ст. пол. Ковальський

копія 284

Інструкція для користування завідуюч. пунктів

Основні правила для військ.-розвідочних донесень або звітів.

I. Всякі донесення або звіт мусить відповідать основним пріщіпам:

ХТО,ДЕ,КОЛИ,в ЯКИХ СИЛАХ,ЩО РОБИТЬ і ЯК.

2. Донесення має вартість тільки тоді,коли воно достовірне і своєчасне.

3. Відомості важливого характеру надсилати негайно /пересування військ,скупчення їх в певному районі,мета/

4. До всіх донесень або звітів прикладати добуті ріжними шляхами ворожі накази,/також і зашифровані/ ріжні часописі,оголошення і об,яви /стараться по можливості досувати військові /

5. Розвідчий матеріял одержаний від окремих випадкових розвідчиків,або осіб приоуваючих з України,- підлягають критичній оцінці в правдоподіонності і порівнанню з даннимі попередніх і постійних розвідчиків.

6. Матеріли подаються з зазначенням джерел.

7. Данні до звіту:
   а/ Рапорти розвідчиків,
   б/ -"- підпункта,
   с/ Протоколи опросів утікачив,
   д/ Оріґінали,або копії наказів,роспоряджень,як військових, так і цівільних влад.

С Х Е М А Р О З В І Д О Ч Н О Г О ЗВІТУ /денного/

I. Дислокація:
   I/ Київська Військова Ркруга,
   2/ Одеська Військова Округа,
   3/ Глибоке запілля.
II. Численний стан і поповнення,
III. Постачання,
IV. Організаційні зміни,
V. Мобілізація і демобілізація,
VI. Транспорт,
VII. Найновіщі зарадження радянської влади.
VIII. Ріжні відомості /марші військових частин,найважніщі факти з життя економичного і политичного і т. д./
IX. А візо.-відомості про появлення нових ще не зазначених в звітах частин

З а г а л ь н а і н с т р у к ц і я,

для допиту розвідчиків і біженців про стан ворожого війська на Вкраіні

I - В і й с ь к а.

а/ Штаби частин,інстітуцій,їх назва черга,яка їх організація.
б/ Призвіща і бувші ранги командуючих,начальників штабів,военкомів,военруків, членів"чека" /Ч.К./,ревоентрибуналів,полутвідділів,та взагалі комуністів.
в/ Склад частин /під взглядом військовим та національним/кількість командного складу,багнетів,кулеметі,їх сістеми,кількість скорострільних рушниць,бомбометів,мінометів,кінноткиків,піхоти,телеронічного майна, помічні команди, обоз.
г/ Стан зброї: гармат / чие понарами,рушниць,кулеметів,мінометів,бомометів, їх здатність до бою/ чи чищені,чи занехаяні,поржавіли/патрони,ручні гранати,бомби,їх якість.

д/ В кінноті стан коней, пильнування, хорість, стан сідел, сідловка, ковка, списи і таке інше.
е/ Стан возів і упряжі.
ж/ Стан обмундірування, взуття і білизни,
з/ Харчування військ-чим годують яка кількість і якість харчів також фуражу, звідки достарчається,
і/ Настрій військ - відношення до командного складу, комісарі, населення, повстанців. Бажання війни і с ким. Відношення до комуністів ріжніх народностей. Способи роспропогандува ння на нашу користь
и/ Ситуація за війну / як провадиться і проти кого/
к/ Які частини і які в них елементи охочі до войни,
л/ Пошести, дезерція, боротьба з ними, військова школа навчання в них.
м/ Мілітарізація населення, військова муштра молоді. Військові організації населення. Трудові армії.

2. Мобілізація

а/ Роки призваних . Які взяті на учет.
б/ Куди відправляють мобілізованих з України,
в/ Відношення населення до мобілізації /числові данні мобілізації/,
г/ До я кіх років призвані старшини, урядовці і фаховці,
д/ Мобілізація коней, возів і упряжі,
е/ Нові формування військових організацій.

3. Демобілізація.

а/ Роки звільнення з війська,
б/ Демобілізація старшин,
в/ Росф ормування частин і штабів/указувати числа частин, назви штабів і причину росформування/
г/ Куди відправляють людей і майно з росформованих частин і в якій кількості.
е/ Реорганізація армії, в які війська і штаби,
ж/ Демобілізація трудової армії,
з/ Які частини цілком знищені повстанцями.
ж/ Розформування частин штабів, інстітуцій

4. Склепи-бази

а/ Де розташовані інтендантські склади і аммуніція.
б/ Назва їх і призначення /що мають обслуговувати, які частини армії і т.і./
в/ Запаси в них /що міститься і кількість/,
г/ Охорона їх,
д/ Шпиталі медичні і ветеринирні /назва, на кілько розраховані/
е/ Догля д за хорими,
ж/ Улаштування нових склепів, збільшення запасів у старих,
з/ Етапи /№№, до якої армії приналежить/

5. Фортифікація.

а/ Де проводя ться фортифікац. роботи?
б/ Які / шанці, чи форти, чи з дротами, без і т д./
в/ Ким /червоноармійцями, труд. армією, чи селянами/
г/ Куди фронтом і для я кої мети?
д/ Гарнізон укріплень, іхсклад , озброєння

6. Перегруповання військ.

а/ Куди /коли не точно, то напрям./ коли пересуваються війська?
б/ Спосіб пересування /залізницями, фірами, піхотою/
в/ Які частини і їх назви, №,
г/ Мета пересування,
д/ Хуткість / точно вказувати пункти і час/
е/ Скупчення військ. Район скупчення.
ж/ Які війська / №№ частин і штабів/
з/ Кількість військ піхоти, кінноти, артілерії і їх №;
і/ Мета скупчення.

7. Комунікація.

а/ Які потяги і в якій час ходять і де,
б/ Сиан паротягів, вагонів /кількість і якість/
в/ Запаси палива -вугілля , дров і шмаровидла,

г/ Бронепотяги і їх бази,
д/ Охорона станцій, мостів, колій, контроляе пасажирів, що з собою можна провезти,, по я кіх документах проіх ати, вартість білетів.
е/ Мости нові, як старі відбудовані,
ж/ Освітлення на залізницях,
з/ Настрій залізничників.. Відношення до большовиків і до нас.
і/ Рух пароплавів по Дніпру. Панцирні пароплаві і кількість, їх бази. Призначення
к/ Комунікація зі сходом.

8. З в я з о к.

а/ Радіостанції - постійні, тимчасові,
б/ Телеграф-телефони / стан іх/ -нові лініі /точно зазначати пункти де проходя ть лініі /,
в/ Прийом приватної корреспонденції і розмова по телефону.
г/ Відношення телеграфістів до большовиків і до нас/відзначити пункти де наші люди/

9. Р і ж н і.

а/ Яка агітація ведеться що до войни з ким будь /в прессі на мітінгах, в клюбах військових, під час науки і т.і./
б/ Агітація большовиків проти нас /що кажуть, пишуть про українське військо/
в/ Вадміністарційний поділ - які функції В.Комісарія тів повітових, Губернских
г/ Кому підлягае, хто керуе, об, еднуе - охорону кордону.
д/ Штаби " Укрепленных " районів.

Підписав Помштабу Підполковник Кузнецівський

Вірно: Сотник Рахманов

7. 28

"20" Травня 1921р.

Комісія I
269

1.21.

Політична секція.

Опросний лист

.....

для допиту прибуваючих з України.

.....

I. Данні соціяльно-політичні:

В л а д а.

I. Як ділиться в адміністративному відношенні терен України /зазначити нові поділ на губернії і нові повіти/.

2. Організація влади: а/ губерніяльні органи влади / де вони є в даній губерніі,
б/ повітові органи влади,
в/ волосні органи влади,
г/ сельські органи влади
д/ управління залізницями,
е/ управляння поштою і телеграфом.
ж/ буд.
з/ сільськогосподарство
у/ освіта

3. Окремі чинники влади: а/ Чрезвичайні комісії/ Ч.К./ .
I яка їх організація
2 місце знаходження
3 персональний склад/зазначати національн./
4 характер діяльности даннеі ч. к.

б/ Особі відділи:
I Номер і місце знаходження,
2 персональний склад/національність/

в/ Міліція.
I Як вона організована,
2 Національний склад в даннему місці,
3 Характерістика діяльности.
4. Чим озброєна.

4. Характер влади: а/ чи відчувається твердість влади, чи навпаки слабість/ докази цього/

б/ чи спостерегається плямомірність в діяльности влади

5. Яке відношення меж цівільною і військовою владою.

Населення.

Селяне:

Населення міста.

1. чи є серед селян комуністи,
2. чи користуються вони загальним довіррям,
3. як дивіться решта селян/некомуністична/ на комкуністичн уряд,
4. які земельні порядки бажали б селяне мати,
5. яка з бувших на Україні влад найбільше подобається,
6. чи ведеться комуністична пропаганда та в якій спосіб,
7. яке відношення до комуніст. агітаторів, до мітінгів та газет,
8. яка в селі протибольшевицька агітація які її способи та чи має вона успіх,
9. що кажуть про Уряд У. Н. Р.
10. що кажуть про ПЕТЛЮРУ,
11. що кажуть за гетьмана,
12. що кажуть про галичан та Вишіваного,
13. що кажуть про Денікіна та Врангеля,
14. чи є організації Савінкова,
15. яке до них відношення,
16. що кажуть за Поляків,
17. відношення до жидів,
18. в кого вірять селяне, що прийде їх визволити від комун і большевіків,
19. чи є в селі українська школа,
20. хто вчитель, чи має на скелян вплив, чи працює в справ національного відродження України,
21. як селяне ставляться до питання про українську мову,
22. чи відбувається служба в церкві та на якій мові,
23. хто священник, чи має вплив, чи працює в нашій справі,
24. яке відношення до священника з боку комун. влади,
25. яке відношення до росіян взагалі,
26. чи бувають в селах росьяне/ мешочники/ та як до них відносяться селяне,
27. як відносяться в селі до повстанців/ партізанів /.

Робітники:

1. як ставляться робітники до комуністичної влади,
2. в якій галузі праці найбільше комуністів,
3. яку участь приймають робітняки в державному будівництві / спілки, союзи, товариства та ін./
4. які умовини праці/ робочий день, плаття та взагалі матеріяльне заємотрення/
5. як дивляться робітники на постановку робітничого питання в майбутньому,
6. чи багато безробітних, як ім допогається з боку держави
7. що кажуть робітники про ПЕТЛЮРУ, гетьмана та других, що вели протибольшевицьку акцію,
8. відношення до повстанців.
9. які є серед робітників політичні організації крім комуністичних,
10. які з таких організації найбільше впливові на робітників.

Інтелігенція:

1. чи багато серед інтелігенції/незалежно від національ/ комуністів,
2. чи працюють українська інтелігенція на національній ниві
3. чи багато її в совітських установах,
4. як вона служить - добровільно чи по мобілізації,
5. хто, яко комуніст, служить в совітських установах,
6. як забезпечується матеріяльно служача інтелігенція,
7. яке правове положення служачіх,
8. яке політична течія пануеть серед інтелігенції: Української, російської і жидівської, польської.
9. як інтелігенція українська відноситься до УНР і до ПЕТЛЮРИ,
10. як ставиться до галицького питання,
11. яке відношення до поляків
12. як уявляє собі майбутню ситуацію і як до неї відноситься.

Жидівське населення:

1. як воно ставиться до комуністичної влади,
2. чи приймає місцеве населення участь в організації цієї влади і яку саме,
3. чи багато серед жидів комуністів і хто саме,
4. як місцева комун. влада ставиться до жидів,
5. чи займаються торговлею і якою саме,
6. чи переслідуються торговці і як,
7. відношення до повстанців,
8. відношення до УНР-УНР і до ПЕТЛЮРИ з окрема.

Залізничники і телеграфісти:

1. чи багато серед них є комуністів,
2. яка політична течія пануеть серед більшости,
3. чи багато свідомого українського елементу,
4. відношення до комуністичної влади,
5. відношення до УНР і до ПЕТЛЮРИ,
6. які є політичні організації,
7. чи є організація національна українська, яка саме, хто організував і де, чи має вона звязок з нами,

Політичні партії:

1. які партії існують легально
2. які партії існують нелегально,
3. які з нелегальних партій мають найбільший вплив на населення,
4. чи не спостерегається розкладу в партії комуністів,
5. якій в неї розлад з приводу її тактики,
6. які комуністи поводять себе демерально, як саме і де
7. які провідники стоять на чолі ріжних течій в партії комуністів,
8. яка течія партії має більшість,
9. ~~хто приходить в партію, будь-які~~ які з осіб умовно належать до партії комуністів, і працюють на нашій ніві,
10. чи помічається активна діяльність нелегальних партій
11. чи є від них які-небудь відозви.

Партізанські відділи:

1. Назва відділу,
2. Де знаходиться,
3. Коли сформований,
4. Склад його з національного боку,
5. Яке гасловідділу,
6. Хто стоїть на чолі,
7. Як себе відділ повод ть серед місцевого населе ння,
8. Як відноситься до жидів,
9. Чи відділ збільшується і яким темпом,
10. Коли не збільшується то чому,
11. Яке відношення меж істнуючими відділами.

Большевицьке військо на Україні.

1. Назва данної частини,
2. Командний склад з національного боку,
3. Підкомандні/ з національного боку/
4. Який відсоток комуністів,
5. Який відсоток українців,
6. На якій мові вони балакають,
7. Чи е для червоноармейців-українців українські школ ,
8. Чи бувають українські вистави,
9. Які питання порушуються на мітінгах,
10. Чи е в частині українській національно свідомий елемент і в якій кількости,
11. Яке відношення меж окремими національностями,
12. Яке відношення помеж комуністами і безпартійними,
13. Чим незадоволені червоноармейци,
14. Яке іх відношення до населення,
15. Відношення іх до жидів,
16. Відношення до повстанців,
17. Яка ровадиться агітація про війну і з кім,
18. На кому лежить політична праця,
19. Як вона ведеться/ політотдели та інше/
20. Хто політкомом,
21. Чи е при данної частині особий отдел і який його №
22. Чи ведеться культурно освітня праця і в якій спосіб,
23. Чи е дезерція і який елемент/національний/ дезертируеть,
24. Загальна оцінка настрію і боєздатност данної частини.

II. Данні економічні:

Хільництво:

1. Земельне законодавство,/ які є нові закони по земл
2. Чи багато засіяно землі хлібом,
3. Які причини більшої чи меньшої площі засіву в данній місцевости,
4. Чи засівають цукрові буряки,
5. Чи засівається панська земля,
6. Комуністичні господарства,
7. "Розверстка" і реквізіції.
8/ Склепи зібраного
9/ як транспортується розверстка.

Промисловість:

1. Які працюють фабріки і заводи/ де саме і назва/,
2. Чи є сировець і в якої кількости,
3. Чи вистарчає палива,
4. Продуктивність,
5. Цукрова промисловість:
   а/ які заводи працюють,
   б/ яка їх продуктивність,
   в/ величинь засіяної бурьками площі,
   г/ якій виробляється цукор,
   д/ куди і в якої кількости вивозиться.
   е/ Де є запаси цукру
   ж/ Як вони охороняються

Торговля внутрішня.

1. Торговельне законодавство
2. Які є товари на ринкові
3. Торговля в містах / ії характер/
4. Торговля в селі.
5. Ціни.
6. Кооперація і відношення до неї влади.

Торговля зовнішня:

1. З якими державами
2. Через які пункти,
3. Що ввозиться,
4. Що вивозиться,
5. Контрабанда

Валюта:

1. Які є на грошовому ринкові гроші,
2. На які найбільший спрос і які найдорощі,
3. Стосовний курс української валюти,
4. " Чорна біржа"
5. На які гроші що можно купити на Україні.
6. Які і де є банки і казначейства, і запаси грошей
7. Сейфи.

Транспорт:

1. Залізниці:
   а/ стан паротягів і вагонів,
   б/ стан шляхів
   в/ в чому почувається найбільша недостача,
   г/ паливо/ яке і де вживається, чи вистарчає палива/
   д/ рух потягів: де, які коли і як курсують потяги.
2. Судоходство/ де є і в якому стані/
3. Стан шосейних доріг, чи є ремонт.
4. Пошта і телеграф:
   а/ загальний стан,
   б/ як передаються телеграми,
   в/ як пересилається приватна кореспонденція.

е/ Чи є пасажирський рух і коли почався по цому
ж/ Які здокументи потрібні для переїзду границі.
з/ Як можно переховати гроші.
і/ Мости і їх стан Пояснив: Сотн Гаєць Ц—

Член Підпольковник Кузьмінський.

Д. ТАЕМНО

І н С Т Р У К Ц І Я

для осіб які відправляються на Україну.

Для захованння повної таємниці праці на терені Польщі, всі особи, що відправляються на Україну, неухильно мусять виконувати слідуючі правила:

I. Після одержання придпису, про відправлення на Україну, негайно належить виїхати на пункт до м Л ь в о в а.

2. РІШУЧЕ ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ по дорозі кому б то не було говорити про те КУДИ І З ЯКОЮ МЕТОЮ ІДЕШ / як би хто намагався випитувати, то говорити, що біженець і іде на роботи по розробці ліса на Волині/ in Wolhynien.

3. Надавати собі відповідний зовнішній вигляд дозволяється лише з дозволу Начальників пунктів.

4. В м. Львові безпосередньо двірця належить з'являтись до Канцелярії яка міститься при Довудстві 6 армії й називається ЕВІДЕНЦІЯ 2 секції Офензиви. Канцелярія урядує щоденно від 10г. до 16год.

АДРЕСА: ПІДЗАМЧЕ Трамвай з двірця / К.Д. / Ка-де/ з пересадкою біля міського театра на трамвай /MG / аш-ге/

5. Після одержання від Евіденції 2 всього необхідного, належить негайно вирушити до указанного передаточного пункту, сповіщая о цьому обов, язково канцеля рію Евіденції 2.

6. Під час подорожі, документом служить "ДОКУМЕНТ ПОДОРОЖІ", а одержавши в Евіденції II ЧЕРВОНУ ПЕРЕПУСТКУ на переход кордону, РІШУЧЕ ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ показувати кому б то не було. Порушення цього правила карається по суду.

7. На передаточному пункті, прибувши одержує всі вказівки що до часу, місця і засобів переходу кордону. Залишає всі маючися у нього документи як польскі, так і українські, після чого, не гаючи часу, переходить кордон, й ЛИШЕ НА КОРДОНІ ПОЛЬСКОМУ ПОСТЕРУНКОВІ віддає ЧЕРВОНУ ПЕРЕПУСТКУ, кажучи йому тільке що він є ПОЛЬСКИЙ ВИВІДОВЕЦЬ. Жадних иншіх балачок не може бути а особливо те, що від ПОВСТАНЧЕСЬКОГО штабу.

8. При повороті з України до Польщі, по перейді кордону, належить явитись на перший відомий йому наш передаточний пункт, а коли це безпосередньо не можливо, то належить заявляти польскому постерунку жанда-

рмерії і заявити, що він є ПОВЕРТАЮЧИМСЯ ПОЛЬСКИЙ ВИВІДОВЕЦЬ II відділу Штаба 6 армії й просити відправки до наближчого пункту офензиви, або до Львова II відділ 6 армії

9. Лише в IIвідділі 6 армії в Львові належить заявляти про прибуття до Евіденції II

IO. Всяки папери привезені із-за кордону /большевицьки накази, газети та інше/ передавати тільки на СВОІХ ПУНКТАХ але не в якому разі кореспондентам газет не наших організацій /гетьманськ Савінковськ та інше

Підполковник Кузьмінськии

Певно: Організаційного відділу Сотник Галицький

Д.-ТАЄМНО.

Інструкція

Про використання розвідчих відомостей про повстанчі організації і загони на Україні.

/Для пунктів Евід.II. /

I/Всі відомості про повстанчі організації і загони на Україні збираються начальником пункту, або його помічником від прибуваючих розвідників, біженців і повстанчих делегатів цілком таємно.

2/Всім особам, що подають важливі відомості вміняти в обовязок не говорити цих відомостей під загрозою суворої кари нігде інікому, крім старшини Евід. II, що спеціально відає повстанчою справою Начальника Евід.II і Генерала Тютюника.

3/Всі відомості, які подаються про повстанчі організації вміщуються в повстанчі звіти, які терміново 2 рази на тиждень в установлені дні надсилати до Евід.II. Д.-Таємно./З своїм курьером, або цілком певною особою, або в зашіфрованному виді ту частину звіту, в якій зазначається: хто, де, коли, пароль, сила, кількість зброї і т.д./

4/ Чорновиків звітів на пункті і у себе не залишати. %Потрібні ж відомості для користування нач. пункту вписує до своєї персональної записної книжки і тримає в таємниці./

5/Звіти повинні вміщати в собі всі питання, що указані в додатку Ч-I до цієї інструкції.

6/Інструція ця на пункті мусить бути в одному примірнику і хранитись у начальника пункту.

Начальник Евід.II

14/V..Травня 1921р.

М.Львів.

Додаток Ч-I.

Inspecteur
Lyon 14/2 1918.
Parent

Копія. 274

Вих. ч. 15
16/X - 21 р.

ДУЖЕ-ТАЄМНО.

Д О Д А Т О К до інструкції по використанню відомостей про повстанчі організації і озброєнні сили на Україні.

I...Хто подає відомости. (Чиї по батькові і прізвище).

2...звідкиль прибув, коли.

3...Ким посланний, коли і які має уповноваження.

4...Про які повстанчі організації і озброєні сили подає відомости.

5 Хто керує загоном, або хто на чолі організації.

6...Коли утворена організація.

7...Які причини утворення організації ч загону, яку національну і політ чну

8...платформу має організація.

8...Характер організації/Місцева, переходе в ріжні місцевості в залежності від обставин бойових і т.п./

9...Точно указувати район операцій загону.

I0...Які, де, коли мав бої зякими большевицькими частинами іякі наслідки цих боїв.

II...Склад загону по національностям/Поділити українців на свідоміх і несвідоміх.

I2...Кількість старшин, підстаршин, козаків./поділити на бувшіх в армії У. Н.Р. і не бувших./

I3...Поділ на курені, сотні, чети і т.д.

I4...Кількість зброї-рушниць, куліметів, гармат, набоїв іт.д.

I5...Звідки і як роздобута зброя і як роздобувається.

I6...Надзвичайні операції зроблені загоном чи організацією./захоплення складів зброї, взриви ії, знищення мостів, шляхів і т . д.

I7...Що надалі предполагає робити загін чи організація.

I8...На які засоби істнує організація.

I9... Як можна зязатись з загоном чи організацією./Через кого, коли і як найти-пароль./

20-...Які мало з'язок з іншими повст. відділами і організаціями

При составлені звіту обовязково указувати мапу /масштаб/ по якій составлявся звіт.

Начальник Відд. II

Тернопіль I 2I р.

Зразок ТАЄМНО.

НАЧАЛЬНИКУ
Партизано-Повстанческого
Штабу
при Головній Команді Військ
У. Н. Р.
" 24 " травня 1921 року.
ч. 217.
м. Тарнів.

ДО ПАНА МІНІСТРА ВНУТРІШНІХ СПРАВ.

Маю за шану надіслати Вам до відому зразок мойого докладу ПАНУ ГОЛОВНОМУ ОТАМАНУ.

Додаток: зразок докладу від 24/V-21 р.

Генерал - Уоруний

Начальник II відділу
Підполковник

НАЧАЛЬНИК
Партизансько-Повстанського
Штабу
при Головній Команді У.Н.Р
"24" травня 1921 року
ч...д...
м.Тарнів

ТАЕМНО
Копія

ДОКЛАД

Політична ситуація теперішнього часу, коли регулярна Українська армія примушена перебувати в пасівному стані інтернування, термін якого залежить від повстанських акцій, - висуває на перше місце й надає незвичайне велику вагу організації нашого повстанського руху на Вкраіні, який і є зараз найбільш актуальним чинником нашої боротьби проти Московщини.

Першою вимогою для успіху повстанського руху є обєднання цілої його організації в руках одного керуючого органу, який надавав-би йому єдиний певний напрям, та координував-би працю в окремих його галузях.

В сучасний мент, не зважаючи на мої зусилля справа цієї організації знаходится в такому стані, що в неї по ріжних галузях працюють: 1/ Парт.-Повст. Штаб, 2/ Мін. Внутр. справ, 3/ Мін. Шляхів, 4/ Мін. Пошт і Телегр. і 5/ Мін. Преси й Пропаганди.

До Пана
ГОЛОВНОГО ОТАМАНА

Таке становище не тільке не користне, але безумовно шкідливе для загальної справи, бо "права рука не відає що творить ліва", і так потрібної координації та єдности в праці нема.

Для забезпечення успіху повстання необхідно створити єдиний орган, єдиний "Штаб Повстання", який, будучи під керуванням одного відповідального начальника, направляв-би по єдиному руслу працю во всіх галузях повстанського руху.

Такий Штаб булоб доцільним поділити на 4 галузі: 1/ Військове керування.

2/ Політичне керування.

3/ Економичне керування.

4/ Керування транспортове.

Завданнями цих 4х частин Штабу були-б:

1/ Військової:

а/Координація діяльности існуючих повстанських груп, зметою уникнення окремих виступів.

б/Створення нових повстанських груп.

в/Керування всіма повстанськими групами на Україні, з метою: організації широкого повстання в час найбільше відповідний для повороту нашої армії, та захоплення тих районів, які будуть необхідні для акцій регулярної армії при її виході на свій терен.

г/ Розвідка ворога, себ-то збір, систематизація, та остаточне оброблення всіх відомостей про стан війська московських окупантів.

2/ Політичної:

а/Широка агітація серед населення України в напрямі У.Н.Р. для підтримки всіх повстанських виступів і утворення відповідного настрою для прийому нашої регулярної армії.

б/Інформація населення про діяльність Уряду У.Н.Р. в Польщі, з тою-ж метою.

в/Консолідація всіх партійно-політичних сил на Україні з метою підтримати повстання й майбутні акції регулярної армії.

г/Широка інформація закордонної преси про повстанський рух, з мето створення сприятючих умовин для виступів нашої дипльоматії.

3/ Економичної:

Організація обєднання всіх національних кооперативів та инших економичних спілок на Україні з метою матеріальної допомоги повстань-

кому рухові.

4/ Транспортової:

Підготовка та організація всіх залізничників, телеграфних та поштових службовців на Вкраїні до допомоги загальному повстанню з метою припинення всякого залізничного руху та звязку в районах зайнятих большевиками і як найскорше відновлення його в районах захоплених повстанцями чи регулярною армією.

Для створення таких 4 головних відділів Штабу, треба виділити апарати з відповідних міністерств, які зараз приймають участь в зносинах з Україною і поставити їх під керування одного Начальника Парт.-Повст.Штабу.

При такій організації Штабу, буде забезпечена єдність керування цілою справою повстання.

Не розбираючи поки що організації частин 2, 3 та 4, я буду розглядати лише галузь військового керування.

Повстанський рух теперішної хвилі набирає як найбільшої ваги, а тому щоб не втратити цієї хвилі, яка може більше й не повторится, необхідно зараз же, за всяку ціну зміцнити ти сили, які працюють над організацією повстання. Таке зміцнення може бути переведене притягненням до праці не лише окремих осіб, але й спеціальних органів.

З огляду на те, що єдина збройна акція на Україні складається з акцій сил регулярних і сил повстанчих, наслідки повстання будуть користними лише тоді, як плями акцій цих сил будуть в повній гармонії та звязку між собою. В сучасний мент, акція регулярної армії має лишень організаційний характер, акція-ж повстанська є актуальною. Таким чином зараз-же набирає особливого значіння дотримання єдности в керуванню повстанческою акцією і в орган.-підготовчої праці до майбутньої акції нашої регулярної армії.

Цього можна досягнути тимчасовою передачею в распоряжения Начальника Парт.-Повст. Штабу двох Управ з І-го Ген.-Кварт.- Оперативної та Розвідчої, яко технічного ми апарату для переведення організації повстання.

В такий спосіб, ми додаємо до Парт.-Повст.Штабу дві Управи і цім зміцнюємо його і рівночасно забезпечуємо певний звязок з Генеральним Штабом тим, що ці 2 Управи, будучи тимчасово в безпосередньої підлеглости Начальника Парт.-Повст.Штабу во всіх питаннях що до організації та праці по повстанню,- залишаются в той-же час в складі Генер. Штабу і виконують завдання І-го Генерал Квартирмайстера по опрацьовуванню проектів та планів, яки торкаются майбутніх акцій регулярної армії .

З початком акцій регулярної армії на Україні, ці Управи повертаются ~~хххххх~~ до Генерального Штабу на своє місце і, будучи цілком в курсі всіх обставин на У Україні, матимуть можливість як найкраще виконувати свої прямі завдання.

Таким чином акція регулярної армії, в змісті керування нею, буде як би продовженням акції повстанської, яка провадится зараз.

В випадку, коли обставини вимагалиб переізду Парт.-Повст.Штабу з Тарнова до иншого місця, Оперативна та Розвідча Управи моглиб переїхати також, а в Тарнові разом з Нач.Ген.Штабу залишився-б І-й Ген.Кварт. з рештою своїх Управ, а звязок з відіхавшими Управами він міг-би підтримувати одним чи двома старшинами від кождій Управи, залишившимися при ньому.

Для праці в Парт.-Повст.Штабі не потрібни згадані Управи в своєму повному складі; з Оперативної Управи необхідно взяти лише Оперативний відділ цілком і Начальників відділів Укомплектования та Забезпечення, з Розвідчої Управи потрібни відділи офензіви та дефензіви.

В випадку позітивного вирішення такої тимчасової передачи в распорядження Нач.Парт.-Повст. Штабу двох Управ з Ген.Штабу конечно необхідним є прийняття під увагу й категорічне вирішення питання грошевого. Всі старшини та урядовці Ген.Штабу, не одержавши платні більше ніж за 4 місяці, продавши своїрічі жили в борг, і тому виїхати з Ченстохови не одержавши належ-

них ім грошей ,фактично не можуть.Що до дальшої їх праці,то вона може дати користни наслідки лише в тому разі,як ім буде забезпечена регулярна видача їх відповідної платні щомісяця,бо маючи в голові лише одну пануючу думку:"де дістати гроші на обід" — жадна людина не зможе дати того максимума напруження сил,який рішуче вимагається теперішньою хвилею.

підпис ГЕНЕРАЛ ХОРУНЖИЙ Тютюнник

З ор. згідно:

Нач. 1 відділу

підполк. Бер

Укр. Військовий
ч. 3.
23/IV 21 р.
м. Львів.

Полковнику Рожанському
Кузьмінському.

Рапорт

При цьому представляю 2 розвід. звіти від 9/IV та від 11/IV - і звіт агента від 9/IV 21 р., окрім на згадані агентурних даних та повідомлень прибувших повідомлень.

Хорунжий Михайлик

Сводка 1.

Розвідчий звіт ч 2 від 11 квітня 1921 року.

В Києві: -1/ Штаб київського військового округа міститься на Олександрівській вул. в бувшім Царським дворці. Командувачий- Егоров. Начальник штаба- Петін. Штаб-цей є з"єднаний, але не розформовані штаби 12 і 14 армії. Загальна кількість людей в цих штабах нараховується до двох тисяч душ.

Інституції Округи розташовані так: 1/ Інженерна Управа - ул. ПІДВАЛЬНА, 2/ Артілерійська Управа - на ВЕЛИКИЙ ЖИТОМИРСЬКІЙ, 3/ Постачання - на БАНКОВІЙ.

2/ - Істнує Окремо "Штаб Укрепрайона" - міститься на ОЛЕКСАНДРІВСЬКІЙ вул.

3/ - Штаб 36 бригады "Внутренней службы" міститься на ПІДВАЛЬНІЙ вул. Загальна кількість бригади 3000 чоловік складается з двох полків, які містяться на ПЕЧЕРСЬКУ- на вул. ЖИЛЯВСЬКИЙ і вул. МИХОНО-КУДРЯВСЬКІЙ, ч-2.-

4/ - Штаб І Стрілецької Бригади - на ДРОГОЖИЦЬКІЙ вул. Бригада має 12000 душ. Складається з двох полків, які розташовані Перший - в ЛУЦКИХ казармах, 2-й Запасний в БЕНДЕРСЬКИХ казармах.

5/ - Полк ІІІ Інтернаціонала - має 1200 душ, розташован на ПЕЧЕРСЬКУ.-

6/ - І-й Трудовий Полк - має 1300 душ. Штаб полку міститься на вул. ВОЛОДИМИРСЬКІЙ, полк же знаходиться на роботах і розташован окремими батальонами по місту.-

7/ - І-й полк Невзможних має 1300 душ /певно/ Політком К а р п о в, старшинський склад - 35 старшин, - переважно б. старшини української і частично російської армії.

8/ - Батальон зв"язку має 700 чоловік, розташований на ЖИЛЯВСЬКИЙ вул.

9/ - Авто-панцирний дівізіон ім. Троцького має 9 броневих авта, людей невідома кількість, розташований на вул. ЖИТОМИРСЬКІЙ.-

10/ - Дівізіон танків має 3 танки великих по 2 гармати на кожнім і 6 кулеметів, розташований на БАНКОВІЙ вул. але періодично переїжає в небезпечні райони.

11/ - Два кавалерійських дівізіона - мають разом до 600 шабель розташовані один на БУЛЬВАРНО-КУДРЯВСЬКІЙ вул. і другий на ЖИТОМИРСЬКІЙ вул.

12- Школа красних командирів має до 600 чоловік. Розташована на Печерську в бувшій інженерній школі. Роспис навчань е зроблени на півроку. Командував раніше Волох а зараз невідомо хто.

13- 5-та школа красних курсантів має 2200 чоловік розташована в Кадетському корпусі.
Це ті курсанти, які приймали участь в боях на україно-польськ к м Фронті.

14- Школа червоних гарматчиків має дві батареї четирьох гарматного складу, калібру три дюйма. Місце розташования певно не визначене, людей 250.

15- Школа українських червоних старшин має 600 знаків, розташована в кадетському корпусі.

16- Гарматни дівізіон має три батареї легких і одну тяжку. По чотирі гармати в кожної разом 16 гармат.

Е Ще різні дрібні частини, які розташовані по всьому місту і обслуговують різні продовольчі і адміністративні органи влади: особий от-
дел- котрий міститься на Лютеранській вул. № 24. Кількість його бі

ше одного батальйону.

Озброєння частин: - 1/ 36 бригада озброєна гарними рушницями російського зразку. У кожному пішому полку є дві кулеметні к-ди, по 12 кулеметів системи Максима кожна. Набоїв запас великий.

2/ 1-ша запасова бригада має по одній кулеметній команді на пол
В команді 12 кулеметів Максима. Рушниці має лише учебна ко-
манда і невелику кількість полки для карауьної служби. Рушни-
ці зразку російського.

3/ Полк незаможних- озброєний новими японськими рушницями, але н
боїв має лише по 120 штук на чоловіка, а останні вивезени з
Києва під час Кронштадтськихподій, кулеметну к-ду має одну-
6 кулеметів, а 6 було відібране під час Кронштадтських подій
тоді ж було обезброєно і старшинський склад.

4/ Інтернаціональний полк озброєний рушницями рос зразку і має кулемет. к-ду в 12 кулеметів Максима.

5/. Трудовий полк - без зброї, служить для робот.

6/. В школах красних курсантів по дві кулеметних к-ди в 12 кулеме

7/ Максима кожна, разом в школах 48 кулеметів. Рушниці зразку ро
(кола "українських червоних старшин" кулеметів немає, рушницями
зразку російського.

8/ Кожний кавалерійський дівізіон має по одній кулеметній к-ді в 12 кулеметів. Кулемети різні, більшість Кольта. Мають шаблю
і на половину менші.

Во всіх перечисленних частинах зброя в гарному стані. Вичищена, змазана.

СТАН КОНЕЙ:- Коні мають кепський вигляд, худі, нечищені, уборка та сідлов
кепська, взагалі кінота в усіх відношеннях кепська.

Обмундурования Лише частини красних курсантів та полки інтернаціональні і 3-го Інтернаціоналу в таком подинокі особи не належать до
мають одяг гарний (військовий російський), а решта ходить в
своєму домашньому. Білизни по дві пари видане всім.
12 золотників чукру, 23 золот. мяс

ІЖА. Видають на день : 1 ф. хліба
яке положене 4 рази на тиждень. Фактично мясо видаєтьсялише 2
а останні дні дають оселедчі. Взагалі гаряча їжа один раз на д
нь- обід і два рази чай. Надежні частини ходяться краще від і
ших.

НАСТРІЙ ВІЙСЬК: - Такі частини, як школа красних курсантів, полки інтернаціон
рахуються певними частинами, але у них склад переважно з молоді
не бувалої у війську інтелігенції. НЕможна сказати шоб чо були боєзда
ні частини. Школа українських червоних старшин складаєся переважн
з ГАЛИЧАН, які ні до чого нездатні і лише бажають до дому.
Полк незаможних складаєся переважно з українців, там е багато за
парімаіх переконаньоіх ~~комуністів~~ Взагалі є чілком український гатлявий у н

Комуністи. На останніх з'їздах нараховуеся комуністів 705 тисяч, а на Київщи
по звіту наркома р к п на 10 з їзді комуністів - 3200. Для змічн
ння влади партія втягує в боротьбу незаможних, а також покладае
надії на молодь, меж якою ширить свою агітачію, та робить " чистк
в школах.

Цукрова промисловість. Дала лише 35 % того що давала раніше.

Українізація черкни на Київщині провалиться енергійно, позаяк комуністи на
не звертають уваги а духовенство на українській платьормі.

ШКОЛИ. Школи в стані, що вказаний в звіті ч 1.

Додаток до звіта ч. 2. від 11 квітня 21 р.

Старшина української школи кер. старт. у м. Києві мав і 7 зав. по. зібрати курсантів для школи от. відомостей про розташовані большевицькі дівізії:

1) 44 див. під Вінницею.
2) 25 див. " " Бердичів.
3) 24 див. " " Вінницю.
4) 60 див. " " Проскурів.
5) 55 див. в районі Єлисаветграда.
6) 58 див. під Коростенем.
7) 45 див. " " Ірпінь.
8) під Київом кінною кошицею невідомої дивізії і 15 і 16 Укр.
9) Корпуса див. прибув до Проскурова.
10) 41 див. на районі ст. Рахни.
11) Кінна дивізія Буденного в районі Проскурова.

Від Михайлина

Повний

Повітовий звіт до 9/IV 21 року.

I. Приступивши з Херсонщини, Криворіжжя повіту с. Інгулки р. Балаклійщ. – подає відомості:

В с. Софіївці, повіту Вернодарівського, по Конст. с. Інгулки Балаклійщ. повіту стояв з'їзд з повітовим організуючим Оргбюро від 1. і повідомив. На повітовий з'їзд Кравченко і Серб, з'їзд відбувався з'їзд в с. Інгулки, Урм. пов. (Балаклійщ), з'їзд на Куп. Петрівка (секція Ряска) з'їзд не стояв відбувся відомості Херсонщ. 3 з'їзди і організації в сіл. Десят. Петрівщ. (Секретар Комітезаводка Мустяцко і член Ісьченко; Шейпун, два посланці з Холодного Яру); Юрій Петров. Урм. пов. (секція Вакуленко Іван), с. Комишка Вознесенщ. пов. (секція Вдовенко Микола)

– Усі комітети в Софіївці мав після з'їзд з комітетами в Холодному Яру. (всього разом Петрівський повітовий комітет).

В розпорядженні Софіївського повіт. комітету мається до 100 рушниць і 4 кулемети (Ремонт. пов. 1 один). Недостаток вбитих в попередніх боях, який стоїть бути використаний, отоді до повітового з'їзду не стоїть років 28 до 45 дні забезпечується від мобілізації в Червоні. По повітовій п. Балаклійщ. у своїй подорожі стояв повітовими комітетами, а повітовий повіт. ком. п. Балаклійщ. послати до Уряду У.Н.Р. від Софіївського комітету, який представить до і шестидесяти.

Комітет мав 4 відділи по 10- до повітових – від'їзд повіт. комітету відбувся прямо по повітовій комітет в повіті так Вернодарівщ, Олександрівщ, Петрівщ, с. Інгулки. Один із них відділ мав на з'їзд представник не стояв. Ковальчук і Зотов в місто в Куп. З Куп. Ніякого з'їзду не стояв.

III. Відомості від 5/IV повернувшого з відрядження
сот. Карпеки 11/III старшим Доб, який повернув був
в повіт Літинський і Літинській волості;
В Літинській повіті є повстанчий відділ, кількість
не знає точно, який керує сотник Ульяновський.
Склад цього відділу перважно бувші „петлюрівці".
Селянам цього повіту надоїсти комуністів і ком-
ототно підпорядкувати повстанців. В окремі напади
і знищенні комуністів невідомими. Сотника
Ульянова спокійно нагадує через зв'язок в селі Комсух
(сівніше Гершун).

IV. Від прибувшого з Київа сотника Андрухова
9/IV-21р. відомості: В Київі є повстанчий комітет
з якому працює д. Андрух. Зв'язується з ними через
Дніпро-Союз. Крім цього комітета є
ще 2 повст. центр. ком., з якими зв'язатися не
удалося, все цей комітет має свої зв'язки
з Орлівкою, та низкими відділами і повстан-
ськими організаціями Волині, Київщини.
Має своїх людей у всіх низших комуністи-
чних частинах які працюють в Київі
і провадять тайну організаційну,
агітаційну роботу, розвідочну частину,
яка збирає усякі розвідні відомості,
як про діяльність більшовицьких сил, так
і про їх склад, та кількість. Має в своїх
руках усякі відомості документальні,
що до військових частин і організацій
більшовицьких, але переїзд не менше
одного року через тиф, що панує по обидві
зв'язків - сіний до кордону, а з другого не

переїзд не гальмувати, а ці документи подати в руки виключно по начальству, позаяк пункти призначення відсутні ставлять якісь, а нам конечно до Львова, то прихо-диться проходити усіма рядами польських рук. Підкреслювалось крім того необхідність точно-вити свої зв'язкові пункти при самім кордо-ні, та певні зв'язкові лінії.

V. Від прибувшого 9/IV-21 р. старшини Горбашка мав бути в районах: Львова, Жидачова, Рогатина, Мирополь, Лабунь і Ниша (від Бердичева), що мав повідомити з прибувши до нього вказаний детальніше з Брацлав-щини старшину Бондаренка: відомості тієї: Організатори Бондаренки, Зіньковський, Корінний, та Кравчуком (Вязьма) що чекають через нуті. Зіньків, Брацлав, сидять Бондаренко - Тарасов, Волок / Заложений повстанчий комітет, який об'єднує орга-нізації діють в повітах: Брацлавському, Гайсинському, Вінницькім.

Має зв'язок з відділами: Лисо, який має 200 голов. кін. 2 кулемети, 2 бо - має 160-200 голов піхоти; Хворий Данок - має до 60 голов. піхоти; в Тарасівських лісах з Заложинцями має до 200 голов. піших і кінних; в Ольгополь-ських лісах - з Горна Хмара до 200 гол. кінноти і піхоти. (Розділ на роди зброї точно не знає). Крім того в Копирівських лісах на Брацлавщині є відділ Горюнова в

60 голов, з якими косіреї зв'язку не мають. Крім того косіреї цей від вищезгад. товст. кол. у Києві мав відомості про існування таких відділів відомих В. У. Нік. Косіреїну: В районі Фастова - отам. Гольт мав 40 кінних і кулемети (пізніше невідомо); в Овруцькім повіті - Бондаренко - мав до 200 чол. кінних і пішіх.; в Уманському пов. - Осхітяр - мав 100 голов. піхоти; Пигрицьким пов - Запородний - 60 голов. кінних; Хмара - 200 голов. кінних. На Переяславщині по р. Дніпрі - отряд Гольт 1-й - мав 40-50 голов. піхоти і мав зв'язок з пол. ком. у Києві.

На Полтавщині - в районі Борисівки - отаман Горліт - 500 кінноти; в районі Золотоноші - Трейер - невідомі сили.

На Харківщині - в районі Старобільська отаман Корнатов - мав 60 кінних 2 гарм. і кулемети. ———

В районах, де Горліт був переможений - п. п. Лисянка, Звенигівка - населення ненавидить поляків і на їхню поведінку не надіється. Панує думка, що ними власними силами можна визволитись від большевиків. Населення ясно представляє Україну в відношенні російського питання і каже, що до повернення. Підкреслюється необхідність появлення на Україні кого-небудь з відомих поляків, та діячів, за якими пішло б українське село.

Арк. 2. повст. Звіт від 9/IV. 21 р.

По відношенню подання допомоги Городищини на Київщині, Подільщині, Чернігівщині, Полтавщині, суспільним відносинам, є до 16 відділів Загальної кількістю активно оперуючих сотень до 2½ тисяч з повідомленою кількістю зброї.

Відкрасно бажає необхідним установлення тісного зв'язку і контакту між всіма відділами повстанці відділів і повстанських відповідних повстанських осіб, або органів влади, до чого слухачі будуть відповідно завчасно організації, або призначені особи, про що мусіть бути вони будуть наказ. Крім того зібранням їх повстанських ми забезпечимо від подання допомоги, а головно набоїми, —

Всі ці повстанці відділи пасивно подають надію про збільшення того відділення та підтримують віру в те, що Україна муситься бути вільною а на большовиків повстанський страх; свої сувірні розпорядження, що дозволяють охоту у большовиків подавати повстання.

Додаток: по відношенню від Олійника Андрія 2 фотокопії посвідчень, що курсірують по лінії Київ – Корсунь з'їзних з посадових фотокарток, і вкладні ~~перепустки на ім'я~~ однакові фотокопії від Великого Київ-Корсунь-Шевченка.

Фотокопії відсилаються

Розвідки Штаб до 9/IX-17 року.

Д. Таганча

1. Вісник

Штаб армії Будённого в Катеринославі

Новомосковську, Кобеляцькому — штаб армії Будённого

Веселі Терни 1:2 — Катеринослав

Здів — Олександрія

Єлісаветграда 4 дів

через ст. Кремен-

чуг на Золотоношу

нд на Полтавщині

— б Склад дівізіи 6 полків по 1000 шабель в кожній

пікалли.

Коні худі

Обмундіроване кінноти дуже гарне

Годуютьвад

Настрій кепський, особливо в 4-ій

дівізіі поляків українців

і москалів антагонізми

обурює Економічна

політика реквізіції розверстки

До Командного складу відносяться

кепсько нарузісна дісципліна

На подавлення повстанців йдуть неохотно

агітують за всесвітню революцію

1, 4, дів. переважно з українців
Таврійщи і волинян. 2, 3 і 14
процент москалів, інородців
терців і кубанців. Донців
навчання
м. Сенжари, Решетилівка, Кобеляки
7 дів. Штаб
Кобеляки
Полтава. 5 запас. піш. полк. 12 „ укр. піш.
Зап. полк
З цього полку дезертирували
всі українці.
Лубни. 6 укр. Зап. піш. полк
Кременчуг Кінний полк
Пятихатки 228 піш. полк
Київ 2 Зап. кінний полк
Богодух
Васильково і Біла Церква кінних
Котовського
Проскурові 60 піш. дів
Самашка

Взелов Богунського полку
400 багнетів при полку 43 гвинтівки без пік

Красилові, Кузьмині Заладинці
по полку пішли з кінним
Дівізію во - Шрам Проскурові
1- тарнаруда - 500 багнетів 1- полк Чернявців
Літині Хмельницку Терпилові
Башкирська бригада
600 - 700 гвинтівок набель
Жмеринці 12 дів 2½ тисячі від дівізію вийшли
Білу Церкву від подавлення повстання а
прибула 25 піш дівіз до 1500 - 2000
Жмеринка - Бар
Літинів Літин Караульні вистовки
з мобілізованих при них є по сотні з интерна-
зіональних полків
обмундировані мобілізовані кепєсю,
комуністи добре.
Парнаруд 1000 сов руб червоварм.
Насарів скоро
прибуде українська армія
Доверхів
Семко

Політпересування військ
в нейтральну зону
полк прибув 500 багнетів
Тарнаруд

– Бронепоїзди на позиціях узловій ст. Бобринська
гаєчна, три бронепоїзди, авіація
дальня, два полки 3 дорожніх ар. і 3 понто-
нних.

– Кременчуг бронепоїзд. пароплав
бронь 2 дн. до Кан. в Кан. прибули. Між 2 годи,
курсівшовала до кременчуг. вирушили.

Кременчуг – переїзд
з Катеринославщини на Полтавщину,
Із відомостей одержаних ворожими розвідниками.

2. Мобілізація –
Херсонщина Катеринославщина, Полтавщина в
Київщині чоловіки служать в червоній
армії, дезертирів, які не явились служить і ви-
ловлюють, як відомо, всіх. Мобілізація
старшими до 42 р. коней до 25 р.
до 42 р. Мобілізація відправлені в Казані. При
цьому при відправці вказано, що мобілізо-
ваних не відпускати в свої повіти.
Мобілізація коней, кобил, лошат.
Коней, кобил, лошат. в усіх цих районах
ворожі відділи забрали у тих, хто мав більше 1 ко-
ня, коней і волів і в цій області 1921 року
мобілізація від 20 до 25 р. в деяких районах
до 30 років. Мобілізація проводилась до кінця
цих років включно в кожну чергу відділ, що
мобілізує, дозволяють.

Газета, одержана привезена від тих, хто
в Києві з'явився. Газета називається Вісті
армія до 42 мобілізація, а кінчину до 3 х корпусів.
Виходить один раз в тиждень в Харкові. Повідом-
лення, що в цьому. Вроді на Україні
будуть призвані чоловіки від армії 25 років.

Архіви ... Звіти від ... р.

3. Склепи Бани

в Александрові недавно в їхній аптеці одну
аптеки будинок. З цього складу розвозять по аптеках
не відомості, через що на деяких аптеках
через наказів. Зокрема в аптеках не вистачає
вторинної обліку з'ясовується порядку
відпуску ліків. Ось наприклад.

На ст. Конотівка - 11 вересня ... р. було відпущено
с. Вільхівка сорок різних порошків, однак в журналі
р. ці дані відсутні. Як порошки під розписом
не зазначені взагалі.

4. Комунікації

Поштові ... лише кількох разів на
на тиждень. Коротше до ... на
недалекі ... - ... - ... - ... -
рівності ... ...
... ...
... ...
... ...

5. Відбудова мосту і залізниці

[illegible]

6. Питання населення

[illegible]

Дислокація частин Червоної Армії на Україні.

1. Штаб Київ. військ. окр./з,єднані штаби І2 і І4 армій з інституціями: Інженерна, Артилерійська Управи і Заосмотрення	м. Київ	до 2000 чол
2. 36 бригада	-"-	3000-"-
3. Штаб "Укрепрайона"	-"-	-
4. І стрілецька бригада	-"-	І200 -"-
5. Полк ІІІ Інтернаціонала	-"-	І200 -"-
6. І Трудовий полк	-"-	І300 -"-
7. Полк Незаможних	-"-	І800 -"-
8. Батальон звязку	-"-	700 -"-
9. Автопанцерний дівізіон	-"-	9 брнев.авто.
І0. Дівізіон танків	-"-	3 танки.
ІІ. Два кавалерійських дівізіона	-"-	600 шаб
І2. Школа красних командірів	-"-	600 -"-
І3. -"- -"- курсантів	-"-	2200 -"-
І4. -"- червоних гарматчиків	-"-	250 -"-
І5. -"- українських червоних старшин	-"-	600 -"-
І6. Гарматний дівізіон	-"-	І6 гармат.
І7. Різні склепи	-"-	----

Загальна кількість гарнизону - 35000 чоловік. Озброєні рушницями російського зразку. В піших полках маються по дві кулеметних команди по І2 кулеметів в кожній команді. Зброя в гарному стані: вичищена і змазана. Вигляд кінноти - середній.

Настрій, за винятком школи красних командірів і Інтернаціонального полку, до всього індеферентний. Почувається усталість і бажання скоріше попасти до дому. Полк Незаможних складається більшістю з українців, має симпатію до Уряду У.Ч.Р./За українофільство старшини цього полку були раз обезброєні /.

44 дівізія	район Житомира	-
25 -"-	-"- Жмеринки	
24 -"-	-"- Винниці	
55 -"-	-"- ст. Миропіль	
~~Летунський полк~~	-"- Ізяслава	~~400 бар42 ки~~
60 дівізія	-"- Проскурів	
Кордона дівізія	-"- -"-	
Кінна бригада Баило	-"- -"-	
Полк піхоти	м. Красилів	400 - 500
-"- -"-	м. Кузьмин	400 - 500
-"- -"-	м. Западинці	400 - 500
-"- -"-	м. Чорноострів	400 - 500
-"- -"-	м. Тарноруда	400 - 500
-"- -"-	м. Терпиловці	400 - 500
4І дівізія /.одна.бригада./	ст. Рахни	
Башкірська бригада	в районі Чітин-Хмельник	700 шабель

х ремонт бронь розподілений за "зловживання настрої"

45 дівізія і Галицька бригада ..... м. У м а н ь
58 дівізія ..... м. К о р с у н ь
12 -"- .....в.районі Білої - Церкви
Кінний корпус..... -"- -"- -"-
5 піший запасний полк .....м П о л т а в а
2 український запасний полк ..... м П о л т а в а
6 український запасний полк .....м. Л у б н и
Кінний полк .....м. К р е м е н ч у г
Броневий напоплав на Дніпрі .....м. К р е м е н ч у г
7 піша дівізія .....в.районі м. Кобеляки
228 піший полк ..... ст .Пятихатка

Армія Б у д е н н о г о :

Штаб I і II дівізії..... м Катеринослав
III дівізія по ..... по залізниці Олександрія-Елисаветград
IV -"- ..... м. Золотоноша.

Кожна з цих дівізій має по 1000 шабель; мається піки. Одяг добрий. ~~Дівізії вживаються для подавлення повстань.~~ Настрій кепський. Помітем антогонизм між українцями і москалями, особливо в 4 дівізії. I і IV дівізії складаються переважно з українців, II і III з москалів.

II. З одержанних відомостеи видно, що большовики не вірят в довгий мир з Польщею, дивлячись на него, як на передишку. Зараз іде, ~~правда мало успішна~~ мобілізація людеи, коней, упряжі; зосновуються склепи одягу/Олександров, ст. Копочівка/,

Помітно пересування і густе росташування військ на Волині і Поділлю. Кінна армія Буденного частично пересовується з Катеринославщини на Полтавщину.

III. Населення ~~будучи~~ не задоволене постійними мобілізаціями, реквізиціями і терроромъ організовує повстанческі комітети, які в данний мент зафіксовані во всіх губерніях України. Селянство не вірить в допомогу закордонної сили. Помічається зріст національної свідомості, навіть серед неосвічених селян.

Населення чекае приходу Уряду У.Н.Р. ~~та чрлі з Головним Отаманом Петлюрою~~ з регулярною українською армією.

Ворожнеча до большовиків виливається в актах жорстокости при розправі з комуністами /12/III на ст Христинівка кастрировано 28 червоноармійців ; в Чигиринському повіті забито 21/III 13 червоноармійців, які примушували брати совітські гроші.

Д. Т а м и н о.

І Н С Т Р У К Ц І Я

Для зв'язку повстанчеських організацій.

ЗАГАЛЬНІ ВКАЗІВКИ.

І/ Звязок в повстанчеськім організації грає колосальну роль, як під час підготовчої праці, так і в час вибуху повстання. Коли повстання може дать перемогу при умові одночасового його підняття по всій Україні і керування повстанням з одного центру, то мусимо знать, що без належної організації звязку неможливо передать своєчасно накази і інструкції старшому Начальнику до меньших, а меньші начальники не зможуть подать донесення старшим. і тому при відсутности звязку повстання засуджене на невдачу.

2/ Організація звязку повстанців пристосовується до умов неможливости користуватись техничним звязком / телеграф, телефон/ хоча при особливо сприятливих обставинах можна користуватись і техничним звязком.

3/ Штаби Груп і Штаби районів в цілях конспірації не можуть, як під час підготовки, так при повстанні перебувати на одним місці, а тому крім відділів звязку при штабах, штаби установлюють три керуючих пункти звязку в межах підлеглих їм районів.

4/ Пункти звязку поміщаються упостійно-мешкаючих в данному районі довірених осіб. Два з пунктів називаються збірними і служать для збору відомостей з району і один передаточний для зносин цього Штабу з вищим.

ЗАДАЧІ ЗВЯЗКОВИХ П У Н К Т І В:

І/ Завідуючий збірним звязковим пунктом приймає всі пакети які надсилаються штабом і які адресовані в штаб і переховує їх до часу поки адресата не прийде курєр/посланець/ за пакетами. Пакет передає курьєрам тільки після того, як вони скажуть пароль.

2/ Завідуючий збірним звязковим пунктом держить в абсолютній тайні доручену йому справу. Не повинен знать місця мешкання ні подателя, ні адресата. Він мусить бути німою поштовою скринькою.

3/ Місто находження районних збірних звязкових пунктів, мусить бути відома штабу району і тим організаціям, які подають до штабу відомости Місто находження групових збірних звязкових пунктів, мусить бути ві-

домим штабу групи і начальникам районів. /Місто находження штабів держиться в тайні і про них не знають ні завідуючі звязковими пунктами, ні один штаб про другий /.

4/Завідуючий передаточним звязковим пунктом приймає пакети тільки від виставимого його штабу і від вищих штабів і передає їх по адресі через присилаємих курьєрів, запитавши пароль.

5/ Місто нахождення передаточних звязкових пунктів відомо тільки тому штабу, який виставляє і вищому штабові.

6/Пароль окремий устанавлюється для районів- штабами районів, а для груп штабами груп-окремий і міняється можливо частійше.

7/ Пароль районний мусить буть відомий штабу групи, груповий же звязок-пароль, відомим тільке звязковим пунктам групи.

8/Для звязку штабів групп з Головним керуючим центром установлюється Головним Штабом окремий пароль, який мусить буть відомий виключно штабам груп і передаточним груповим пунктам звязку.

9/Місто нахождення всіх штабів без виключення, не повинно буть відомо ні пунктам звязку, ні сусіднім штабам, ні вищим штабам, тому звязок між Штабами держиться через одень із пунктів звязку, який мусить буть в відомий сусіду.

IO/Доставка пакетів переводиться курьєрами, при чім курьєрів бажано, щоб висилали вищі штаби до нищих /конспірація/, крім головного Штабу до якого штаби груп надсилають свої донесення і получають інструкції.

II/Інструкція ця дає тільке основні засади для організації звязку і під час підготовки повстання. Всім же штабам, належить пристосувать її до місцевих умов і розробить детально плян звязку для користування ним і під час повстання.

З В Я З О К.

I/ Звязок району внутрішний.

2/ Звязок групи внутрішний.

3/ Звязок групи з Головним Штабом.

Л. Т а р а н о в.

І Н С Т Р У К Ц І Я

Про організацію повстанчих організацій.

ЗАГАЛЬНІ ВКАЗІВКИ.

1/ Зв'язок в повстанчих організаціях грає колосальну роль, як під час підготовчої праці, так і в час вибуху повстання. Коли повстання може дати перемогу при умові одночасового його підняття по всій Україні і керування повстанням з одного центру, то мусимо знати, що без належної організації зв'язку неможливе передать своєчасно накази і інструкції старшому Начальнику до меньших, а меньші начальники не зможуть подать донесення старшим. І тому при відсутності зв'язку керування повстанням зведуться на нівець.

2/ Організація зв'язку повстанців пристосовується до умов неможливості користуватись технічним зв'язком / телеграф, телефон/ хоча при особливо сприятливих обставинах можна користуватись і технічним зв'язком.

3/ Штаби Груп і Штаби районів в цілях конспірації не можуть, як під час підготовки, так при повстанні перебувати на одній місці, а тому мусять підтримів зв'язку при штабах, штаби установлюють три керуючих пункти зв'язку в межах підлеглих їм районів.

4/ Пункти зв'язку помішаються у сприятливих в даному районі довірених осіб. Вже в пунктів називаються збірними і служать для збору відомостей з району і один перелаточний для зносин нижчого Штабу з вищим.

ЗАДАЧА ЗБІРНИХ ПУНКТІВ:

1/ Заміщуючий збірним зв'язковим пунктом приймає всі пакети які надсилаються штабом і які адресовані в штаб і переховує їх до часу поки адресата не прибуде кур'єр/посланець/ за пакетами. Пакет передає кур'єрам тільки після того, як вони окажуть пароль.

2/ Завідуючий збірним зв'язковим пунктом держить в абсолютній тайні доручену йому справу. Не повинен знать місця помешкання ні подателя, ні адресата. Він мусить буть німою поштовою скринькою.

3/ Місто находження районних збірних зв'язкових пунктів, мусить буть відоме штабу району і тим організаціям, які подають до штабу відомості. Місто находження групових збірних зв'язкових пунктів, мусить буть ві-

деним штабу групи і начальниками районів. /Місце находження штабів держиться в тайні і про них не знають ні завідуючі зв'язковими пунктами, ні один штаб про другий /.

4/Завідуючий передаточним зв'язковим пунктом приймає пакети тільки від виставимого його штабу і від інших штабів і передає їх по адресі через призначених курьерів, заданим пароль.

5/ Місто нахождения передаточних зв'язкових пунктів відомо тільки тому штабу, який виставляє і вищому штабові.

6/Пароль окремий устанавлюється для районів- штабами районів, а для груп штабами груп-окремий і міняється можливо частіше.

7/ Пароль районний мусить бути відомий штабу групи, груповий же знають пароль, відомий тільки зв'язковим пунктам групи.

8/Для зв'язку штабів груп з Головним наружчим центром устанавлюється Головним Штабом окремий пароль, який мусить бути відомий виключно штабам груп і передаточним груповим пунктам зв'язку.

9/Місто нахождения всіх штабів без виключения, не повинно бути відомо ні пунктам зв'язку, ні сусіднім штабам, ні вищим штабам, тому зв'язок між Штабом держиться через один із пунктів зв'язку, який мусить бути в і-дейній сусіду.

10/Поставки пакетів переводяться курьерами, при чім курьерів бажано, щоб висилали вищі штаби до низших /конспірація/, крім головного Штабу до якого штаби груп надсилають свої донесения і получають інструкції.

11/Інструкція ця дає тільки основні засоби для організації зв'язку і під час підготовки повстання. Всім же штабам, належить приступувать її до ні сценних умов іроробить детально плани зв'язку для користування ним і від час повстання.

З В Я З О К.

1/ Зв'язок району внутрі який.

2/ Зв'язок групи внутрішний.

3/ Зв'язок групи з Головним Штабом.

Загальні вказівки.

Зв'язок з повстанчеськ організацій - грає колоссальну роль, як під час підготовчої праці так і під час вибуху повстання. Коли повстання може дати перемогу при умові одночасного його підняття по всій Україні і керування повстанням з одного центру, то мусимо знати що без зв'язку центральної організації зв'язку неможливо передбачасно накази і інструкції старшому начальнику до меншого а меншої начальники не зможуть подати донесення старшим. і тому при відсутності зв'язку повстанча заступає на місце.

2. Організація зв'язку повстанців присяду совпадає до умов неможливості користування

вестись технічними зв'язками (телеграф, телефон), що пр. особливо стримуючу дію над ворогом користуючи вони і технічними зв'язками.

3. Штаби груп і штаби районів в цілях конспірації не можуть, як під час підготовки так при повстанні, перебувати на одному місці, а тому, крім відділів зв'язку при штабах ~~груп~~ повинні штаби груп створювати три керуючих пункта зв'язку, ~~на свої терені~~ в межах своїх підлеглих їм районів.

4. ~~Два пункти~~ Пункти зв'язку повинні ~~були~~ постійно змінюватися у ~~себе~~ постійно змінюючи в даному районі довіряють всім. Всі із

1. ~~3/~~

~~Завідуючий~~

~~Завідувачі~~

4. Завідуючий передаточним пунктом приймає ~~і передає~~ пакети від вистановного ~~місцю~~ місцю від вистановного ~~пункту~~ ~~і передає через прислану вантажну машину~~ і штабів і передає їй по адресі через прислану кур'єра. Затверджує пароль.

5. Заступник завідуючого передаточним пунктом відомо місцю тому штабу який вистановляє і видому штабові

6. Пароль ~~вистановляється~~ окремий для ~~рейтів~~ штабів рейтів, а для груп штабів груп ~~є~~ определяет

іміняється ~~лишається~~ мож
во часте.

7/2) Пароль повинні мусить
бути відомий ~~керівн~~ штабу
групи, груповий пес
пароль відомий тільки
зв'язковим пунктам груп.

8. Для зв'язку штабів груп
з Головним керуючим центром
~~пунктом~~ установлюється Головний штаб
Він освідчує пароль, який
мусить бути відомий
виключно штабам груп
і передаточним груповим
пунктам зв'язку.

Місто знаходиться всіх типів
Зв'язків повинно
бути відомо ні тунелям
зв'язку ні сусіднім містам
ні відомим містам; тому
зв'язок між містами
здійснюється через один із
вузлів зв'язку. Який ми-
слить бути відомо сосіду.

10. Доставка пакетів перво-
диться курєрами при
їзді курєрів ~~відомо ви-~~
~~ному відомий містам до~~
~~сусіднього, крім містам~~ ~~кур~~
~~єрів~~. Зайсто щоби ви-
слали вимі трови до міста
(конструкцій), крім голово-

го штабу ~~[illegible]~~ доки штаби групи надсилають свої донесення і по-
лучать інструкції.

11. Інструкція ВД дає тільки основні засади для організації зв'язку під час підготовки повстання. Всі вище штаби повинні пристосувати її до місцевих умов і розробити детально план зв'язку ~~[illegible]~~ для користування ним і під час повстання.

повинен знати ~~зн~~ міста ~~розташування~~ житкатів ні подателя ні адресата. ~~Кореспонденти~~
Він мусить бути тільки поштовою скринькою.

3. Місто начальник ~~зв~~ району зв'язкових пунктів мусить бути відомо ~~з~~ штаб району ~~відповідного~~ ~~відповідного~~ і тим організаціям вні подають донтабу ~~районів~~ відомості

4. Місто начальник ~~зв~~ району зв'язкових мусить бути відомо штабу ~~району~~ і начальникам районів. Місто начальник штаб їх дислокується в таїні і ~~про~~ бути не знають ні зовнішні зв'язкові пункти ні одеситрав про дру-

назначається зв'язковими і
пункт служать для зв'язку в
дволостей з роботи, і один
радіотелеграфний пункт передавати
центральний для зносин низшо-
го штабу з вищим.

Служба зв'язкових пунктів.

1. Завідуючий зв'язковим пунктом
зв'язковий
приймає всі пакети, які надсилаю-
ся з штабом і які адресовані
в штаб і переховує їх доки по-
кур'єр
ки від адресата не прийде посла-
нець) за пакетами. Пакети переда-
курам
ються тільки після того,
як вони скажуть пароль.
2. Завідуючий зв'язковим пунк-
том дрститься в абсолютній таї-
ні дорученої йому справи.

ЗАПИТАННЯ ПРИБУВШИХ ДО УРЯДУ У.Н.Р. ПРЕДСТАВНИКІВ ПОВСТАНЧИСЬКИХ ВІДДІЛІВ.

I/ Як Ваше призвіще, імя та по батькові.

2/ З відкіля ви, якої Губерніі, повіту та села.

3/ Якої Ви національности.

4/ Яку Ви маєте осьвіту:-загальну-військову.

5/ де на Україні маєте не рухомість і яку саме.

6/ З відкіля Ви прибули, через які села і місця переходили, де ночували I-2 ніч і т.и.

7/ Які у Вас есть документи від повстанчеського відділу.

8/ Хто начальник відділу, хто його замістник, чи начальник Штабу, /псевдонім і настоящє/.

9/ З відкіля родом начальник відділу, його замістник чи начальник штабу і їх військова і загальна освіта.

I0/ Які е в відділі видатні старшини.

II/ Хто сі старшини і звідкіля вони.

I2/ кількість людей в відділі, якого елементу подавляюча кількість і з якої саме місцевости.

I3/ Як озброєні, одягнені, кількість гармат, кулеметів, кінноти і обозів.

I4/ Де брали зброю, коли і де поповнювались патронами.

I5/ Як ставляться до евреїв і імущої класси повстанці.

I6/ Як відносяться до грабіництва старшини.

I7/ Як відносяться до грабіжників козаки.

I8/ Чи есть суди в відділах, коли е, то організація суда і хто голова Суду.

I9/ Які постанови виносив суд і по яким ділам.

20/ Коли займається село чи місто, які урядові інстітуції заводяться і які міри приймаються до припиненя грабунків та погромів.

2I/ Як відносяться в займаних пунктах селяни, міщани тагородани, інтеліґенція: попи, учителі, лікарі і другі.

22/ Які бували непорозуміння по мі[illegible] козаками і обивателями і чим кінчались непорозуміння.

23/ Як відносяться повстанці до полонених большовиків-рядових, командірів, комісарів і комбедів I0 і 5-ти хатникам.

24/ С[illegible]кільке разів радянський уряд виносив амністію повстанцям і як

все кінчалось.

25/ Чи не було випадка, коли большовицькі представники влади, вели з повстанцями переговори і чим вони кінчались.

26/ Як відносились Поляки і Денікинці до селян Вашого району, як відносились до них селяни тогді і що говорять про них зараз.

27/ Які видаються відділом відозви і роспорядження.

28/ Як на роспорядження реагують обиватєлі.

29/ Чи приймають участь обиватєлі в організації повстанческої влади.

30/ Чи відбувались які з"їзди і наради в якихби брали участь селяни.

31/ Коли відбувались, то що було вирішено на з"їздах і нарадах.

32/ Як харчуються відділи.

33/ Чи звертались за харчами до селян і що з цього вийшло.

34/ Як відносяться старшини до Головного Отамана ПЄТЛЮРИ.

35/ Як відносяться старшини до Уряду У.Н.Р.

36/ Як відносяться козаки до Головного Отамана ПЄТЛЮРи.

37/ Що говорять старшини і козаки про регулярну армію У.Н.Р.

38/ Чи згадують повстанці і селяни про отамана Тютюника, як згадують, то що про нього говорять.

39/ Чи ни видає себе хто з повстанців за Тютюника і як він себе поводить.

40/ Чи згадують про бувшого гетьмана Скуропадського, як згадують то як саме.

41/ Яких генералів армії У.Н.Р., Повстанці знають, більш і що про них

42/ говорять.

42/ Яка кількість повстанців козаків служила в армії У.Н.Р.

43/ Які служили у большовиків і що їх примусило вийти із большовицької армії.

44/ Чи есть в відділі Денікинські елементи: старшини та козаки.

45/ Чи помітно як ставляться до Головного отамана і Уряду У.Н.Р. бувші в других арміях повстанці.

46/ Коли видно, то з чого це видно.

47/ Загальний настрій повстанців і їх осознатність.

48/ що потрібно повстанцям зі сброї.

49/ Які працьовники потрібні в відділах.

50/ відомости про ворога в повстанческому районі і які частини розташовані.

51/ приблизна кількість.

52/ Як ворожі відділи відносяться до повстанческих старшин і козаків.

53/ Воєздатність ворожих відділів.

54/ Які большовицькі діячі в повстаняеському районі працюють.

55/ Де ви пирийшли кордон, як до Вас відносилась закордонна влада-куди Вас направила, про що роспитували і що радили робить.

56/ Звідкіля Ви прибули сюда і хто Вас сюди направив.

57/ Що ви думаете про майбутне і як про це думають в Вашім відділі і селяне Вашого району.

58/ Відомости які Ви рахуете потрібними додати.

59/ Чи провадилась в Вашій місцевости большовицька мобілізація і чим вона кінчалась.

60/ якими документами ви користувались в час подорожжя сюди і які хитрощі Вами вживались.

61/ Як відносяться повстанці і селяни взагалі до Россіян.

62/ Що говорять про причину відходу нашої армії в 1919 і 1920 році, селяне і повстанці.-

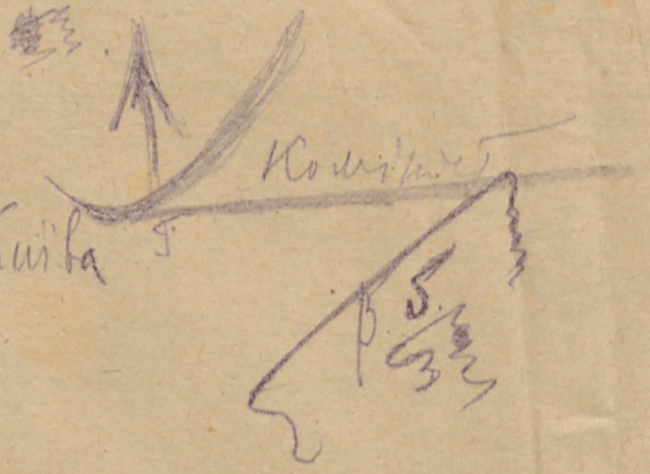

пров. Хотн. Моботоріва
Бар, Жмер. Хмельницької повіт.

Хорунжий Баранц Михайло Аврамович. З Київа
24. 14. Чекают приїзду Зпр

1. Малі і Вороніки Хутора коло Уманщ
2. Студениця
Чемерінські Хутора, Комаровецькі Хутора
Вижниці - 24 гибнуть
Жмерінка - 72 бригада (215 пвк - 800 вантажів) добре озброєні
Бар — (214 п.п. - 1300 -"-) Арескані
в районі Проскурів - Сподівались, перевантажитись
до 6000 чол.
мают відїхати до Харкова
Сюда мают прибути 41 дів (10.000)

Інструкція

Для евіденції другої в закресії провадження праць евіденційних.

1/ Обов'язок евіденції другої в відношенню до евід. першої

Обов'язком евіденції другої є:

1/ Присилать три рази тижнево до евід. 1ої мелодунки про ситуацію ворожу. В разі браку належного матеріалу складать мелодунки негативно. В мелодунках деших, належить подавать тілько дійсно важні, нетерпячі зволоки відомості ей вищерових, евентуальне можно розпорядження Адміністративні, альбо факти з життя політичного. Матеріял, котрий зашищається, повинен буди увзгледненний документально.

2/ Складання раз на два тиждня загального звіту всіх даних про большовицьку ситуацію в Росії і на Україну, разом з їхніми ситуаційніми. В звіті повинні буть заосмотрені дані про ситуацію військову, а також про ситуацію економічну, про стан транспорту, а також накази влади Совітської і распорядження адміністраційні.

3/ Виконання заданнь розвідочних доставленних через евіденц. 1ї

4/ Доставка до евіден. 1, газет, відозв наказів, брошор наказів друкованних, або писанних по можливості в оригіналах.

а/ переслух розвідчиків: розвідчики повинні буть вислухані зідно едною сталою пляну.

б/ використовуваня матеріяу розвідочого: 1/ Матеріял розвідний одержаний з мелодунків окремих розвідчиків повинен бути перед всім, оцінячий критично, порівнанно з відомостями про ворого, надісланними через евід 1. Дотіру після повинен буть поданий мелодунку Розвідочному завжди з назвою джерел (розвідчика пункта Закордонаго і збігуя) а також дать, коли данний факт був стверженний. 2) Відомості про ворога подані уже в розвідочному мелодунковi повинні буть занотовані в карточці підручні з метою підтверженя одержаних пісня відомостей. В карточці повинно буть заосмотрениими ті самі відомості котрі підкреслені в мелодунках розвідочних (нарис мелодунка при цьому прикладається) 3) Використаний матеріял повинен буть переховаш в архивах, в течках. Засада течки в Архивах повинна буть слідуюча: а) Мелодунні розвідчиків б) Мелодунні пунктів Закордонних. в) Протоколи зізнань збігців. г) Перепис Наказів і распоряджень

влади військової і цивільної большевицької. д) Зразки ~~Зразки~~ донесень розвідників свід. II. е) Донесення розвідників свід. I.

Схема розвідочного цифрового донесення.

I/ Дислокація
1) Київський військовий округ
2) Одеський військовий округ
3) Глибоке Заділля.

II Організація і медичний стан

III Засекречення відділів совітських

IV Організаційні Зміни в Совіт. Армії

V Данні о мобілізації

VI Транспорт

VII Найновіші распоряжения совітских влад.

VIII Різні відомости (о пересуванні військ, важніші речі в межах економічного і політичного життя)

IX Авізо — відомости про появлення нових не замеченованих попередньо відділів.

Схема відомостей про ворога.

I/ Дислокація
1/ На кордоні польському 2/ На кордоні Румунському 3/ в резерві 4/ на глибокім Заділлі (При відомостях загальних про якість дивізії повинні бути всі заклади і управління тилові, а також відділи спомагаючі належні до даних дивізій.) 5/ відділи (спомагательні) підручні а/ потяги ~~панц~~ панцерні б/ відділи технічні і ~~варстат~~ в/ відділи і заклади санітарні 2/ відділи (вищі) вартові і станові. д) відділи Зопасові і ~~кадри~~. е) етапи ж) відділи спеціальні окремого призначення, карні і Заградотряди. з) бази і склади і) радіостації й) Аеродроми і бази летаків. к) відділи стражі кордонної л) відділи Армії праці

II Оцінка сил: 1/ кількість сил 2/ поповнення 3/ Страти

III Мунітра.

IV Персональний склад: Влади військової і влади цивільної

V Заосмотрення Армії Совітської: 1/ мустра 2/ провіантура 3/ озброєння
VI Мобілізація і демобілізація
VII Дані про організацію Армії Совітської
VIII Організація служби Деф: Ґ-К, Особі відділи і політбюро.
IX Організація влади цівільної управління адміністраційні
X Дані економічні: 1/ Рільництво 2/ Промисловість військова 3/ промисловість цівільна 4/ Гандель внутрішній 5/ Гандель Зовнішній 6/ валюта.
XI Настрої: 1/ в війську 2/ серед людности цівільної
XII Розвиток організацій комуністичних.
XIII Загальне
XIV Авізо
XV Оцінка ситуації.

Загальні питання розвідчикам
для звід. II

1/ Зміни організаційні в Совіт. Армії
2/ Утворення нових единиць військових та ліквідація раніш утворених.
3/ Вигляд і фактичний стан відділів
4/ Стан і кількість Артелерійських матеріалів
5/ Організація міліції і кордонної стражі
6/ Організація і вигляд відділів (внус)
7. Організація військових округ і їх штабів
8. Реорганізація кінноти, вигляд і фактичний стан її в Совіт. Армії
9. Організація Ґ-К, особ відділів. і політбюро
10. Організація Розвідочної служби Дефензівної і офензівної в Совіт. Армії
11. Заосмотрення відділів і спосіб їх заосмотрення
12 Склади інтендантські і узброєння.
13. Транспорт
14. Промисел військовий
15 Організація і стан Армії і праці
16 Комунікація водна і повітрова.

1. 25 дивізія 5.IV вирушила до Липовця по дорозі була розбита повстанческим відділом Лихо. Штаб полка в Ко[illegible]. Кадрові перестали до повстанців. Решта дивізіонів втекла до 222 п. полку до Київщини.

2. 12 дивізія - Частини були в районі бойових розбиті повстанцями.

3. 60 дивізія - Де котрі відділи дивізії в районі Одеської розбиті з повстанцями.

4. Повстанческі відділи „Жуковки" та „Хмари" оперують в околицях Гайсина і Уланск. пов.

5. Частина від. армії Будьонного вела бої на Катеринославщині з повстанцями.

6. Бронепоїзд № 97 стоїть на Київщині

27.IV брав участь в боях з повстанцями в районі Краснилівки.

7. У половині березня в районі Уманщини очолював добре зорганізований відділ Лихо (300 чол) З початку квітня бій у Жмеринщини очолював – Тягно.

Мордалевич

Левчук

Гриньо

Выписка з часописі „Послѣднія Новости", выдаваєма в Парижі під редагуваннем П.Н. Милюкова від вівторка 3 травня 1921 року ч. 318 сторінка 2.

„Документы о Россіи"

На Волыни. В Овручском уѣздѣ.

Въ этотъ уѣздъ заходили повстанческіе отряды Струка и Мордалевича, происходили возстанія, которыя, вслѣдствіи своей неорганизованности, подавлялись съ большой жестокостью. Послѣднее возстаніе в с. Перга было мѣсяца полтора тому назадъ, и было подавлено очень жестоко: так напримѣръ, въ одной волости разстрѣляли 200 человѣкъ.

Красноармейцы тоже недовольны совѣтской властью, но сдерживаются страхом, ибо большевики имѣютъ теперь особые батальоны ВЧКа, которые играютъ роль жандармеріи.

Въ красной арміи въ этом районѣ служатъ много быв. колчаковских и деникинских офицеровъ, напримѣръ, на границѣ только въ Олевскѣ комендантъ коммунистъ, а дальше, до самаго Малина, вси коменданты станціи офицеры. Командиръ 10-го Одесскаго конного полка - офицеръ, солдаты тоже по большей части служили раньше въ былыхъ арміяхъ.

Населеніе Петлюры не видитъ абсолютно. Однако, мѣстное населеніе, особенно молодежь, признаетъ себя украинцами и охотно читаетъ украинскую литературу, распространяемую здѣсь при содѣйствіи польскихъ властей. Вси распоряженія и приказы польскихъ властей этого района пишутся на двухъ языкахъ - польскомъ и украинскомъ. Въ районѣ Острога на польской территоріи сосредоточени запасныя части повстанческого отряда атамана Голубя (атамана 9-го повстанч. района на Волыни и Подоліи). Части эти, числомъ до 300 человѣкъ, голод-

ныя, разорваныя и безъ оружія. Дѣйствующіе отряды Голубя орудуютъ въ районѣ Деражни, Литина и Изяславля. Всего у Голубя 3 дѣйствующихъ куреня. Отъ Украинской Народной Республики онъ получилъ всего 20.000 польскихъ марокъ, 50.000 царскихъ и 300.000 рублей совѣтскихъ.

За згідність: Кузнецов
Сотник

Таємно. –

Розпорядження до 6/V 21 р.

з 12. м. Львів. –

Мапа 1:200.000.

Київська Військова Округа.

До канцелярії Подільського Штабу 03/IV прибуло до 400-х осіб кінних (необхідно вказати скільки: старшин, кінних і инших і порядні. – Прибуло перед 30/IV до Канцелярії Под. Окр. Штабу особи відділені особою відбувати Всеросійської Чрезвичайної Комісії при Київській Військовій Окрузі ВЧК і в зв'язку з тим вказати до повітів. –

Різне: В списку на подібно багато озброєних дезертирів Большевицької армії. Большевицькою владою приймається заходи до виловлення дезертирів і часто "контрреволюційною" часто не тільки показано "Дати реєстрацію" Карпати до Волоських і Сполучених". (?) Комендатурою 1. К" видано відозву, в якій недвозначно сказано, що Рада здобула повну ціну перемоги: зовнішнього ворога не рятує повернути, а своїми органами наказує боротись з анти-патріотами і провокаторами. –

Старший Ад'ютант. –

Таблиці.

Розвід Звіт до 11/IV-21 р.

Р. 13. м. Львів. –

Мапа 1:200.000

Київська Військова Округа. –

58 дів. піх. – Шуб – Коростень – бій 27/III з Київа на зах.
пройшла до лінії ешелонів артилерії. В Славуті 529 п. п. „Вуд"
В районі Славути прибуло 3 ескадр. кінноти.
Частини 12 дів. кі. 28/IV з району Шепетівки переслідують
в районі ветеринар до кордону. –
В Гуякові розташований 508 кінний полк – повідує недовірки.
Шуб 25 дів. 26/IV ка ст. розлити – полк в пов. Бердичівському
і Сквирському. В м. Сквирі – шуб 3 гармати. (Тимчасові) бригади.
Бригада повернулась до 25 дів. –
27/IV шуб 44 д. б. в Житомирі. – Отримано наказ відійти до
1-го пункту переслідувати до Білої Церкви з метою подовже-
ння повітряних. – Відділ 9 п. п. на 600-700 б., по 5-6 кул. піш. 3 шт. п. г.
Підтверджуючих відомостей про війська Київської Зафон
на перерізу автоліт. Загальний Кінний Полк не 500 коней. –
Кінноти у всіх відомчих колесах. –
Бій 15/IV видано наказ по округу про пропуск автомобіль
ної частини армії. –

Одеська Військова Округа. –

Шуб 51 дів. в Одесі. – Полк уся дів. в Одесі і окрема полка.
В Єлисаветграді штаб Першої стрілецької. –
В Вознесенську шуб частини „Вуд" Укомплектовані С/.
Дінці. – Охорона кордону від р. Дністра до Кучурган зимою 30 Ін. ме-
ня. Мобілізація серйозні бої в районі Бахмута. –
Антонов розбитий остаточно вигнати. Кавалерійські частини пого-
нять в губ. Воронезький і Харьковський. –
По всій області мобілізація (повітряних) мінних –

тиждень потрібними часними будемо. Бажаю бодрого і веселого
здоров'я на сторожі нашої святині. В ранах Христових і
Пресвятої Матері Божої щиро вам відданий отець. —
В Бориславі 1/5 1914 року на тихому сході від вечірньої / Новий акордний
Борислав 100 комунікат. —

ЗРАЗОК.

3

ПРОГРАМА
ВСЕУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО СОЮЗУ.

I. ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ СОЮЗ є об'єднання живих, активних національних сил Українського народу, з метою боротьби за НАЦІОНАЛЬНУ Й ДЕРЖАВНУ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ.

2. Повстаючи в хвилину національного занепаду й страшної військової та національно-державної руїни, спричиненої вузькою шовиністично-партійною тактикою українських політичних партій, що незрозумівши національно-державного ідеалу та соціально-економічних змагань своєї нації, пішли за універсальними гаслами російської революції й її провідирями; в годину розпаду української інтелегенції на ріжні табори та роспорошення, пригнічення й одчаю активних борців за національну державність; в хвилину повної дискредітації, демералізації та нездатности існуючих українських державних органів до провадження активної боротьби за державність й виявлення творчої ініціативи в державнім будівництві; в годину утворення нових "отаманське-повстанчеських" авантюр, які не мають державного характеру, а служачи інтересам поодиноких осіб, лише побільшують число народніх жертв та національну руїну, - народившись в умовах червоної московської окупації й страшного національного терору на Україні, та роспорошенности, демералізації Української інтелегенції на еміграції, "ВСЕУКРАЇНСЬКІ" НАЦІОНАЛЬНИЙ СОЮЗ підіймає прапор боротьби за УКРАЇНСЬКУ НАЦІОНАЛЬНІСТЬ ТА ДЕРЖАВНІСТЬ об'єднаними активними силами всього Українського народу.

3. Виключаючи гасло боротьби за Українську Національну Державність, Всеукраїнський Національний Союз ВИКЛЮЧАЄ всяку можливість чужоземної військової ІНТЕРВЕНЦІЇ з ціллю завоювання України, вважаючи боротьбу за Національну і Державну Незалежність Українського Народу СПРАВОЮ САМОГО НАРОДУ, має метою об'єднати всі Національні Українські сили, що стоять на ґрунті Національної Державности, без ріжниці партій, поглядів, течій та соціяльного положення, як на окупованих теренах України, так

і по за її межами по цілому світові.

4. ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ СОЮЗ - як об'єднання активних сил Українського й инших народів землі Української, стоячи на принципі суверенности Українського Народу, якому належить право самому установити той, чи инший лад на своєй землі, та взаімовідносини з сусідними державами, ЗАСТЕРІГАЮЧИ ВСЯКУ НОВУ МОЖЛИВІСТЬ УЗУРПАЦІЇ ВЛАДИ о г о л о ш у є:

I. Національну єдність Українського Народу, та суверенність Української Держави і її територіальну неподільність.

II. Волю Українського Народу, визволенного зпід чужинецького ярма, мусить виявлятися через УКРАЇНСЬКЕ НАЦІОНАЛЬНЕ УСТАНОВЧЕ ЗІБРАННЯ, скликане на основі п'ятичленної формули. Йому одному належить право установити, як Державний Устрій Самостійної України, так і форми співжиття народів Української Держави і взаімовідносини окремих Українських земель / Галичини, Кубані й инших/ в НЕПОДІЛЬНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ДЕРЖАВІ.

III. Передачу землі трудовому хліборобському -селянсько-рільничому населенню, шляхом парляментарної аграрної реформи, в основу якої мусить бути положений принціп сталого володіння землею й неподільности трудових селянських земельних наділів / майорати/.-

IV. Реальне забезпечення за робітництвом його домагань в соціальній области, а саме:-волі професійного руху, охорона праці й т.п.

V. Стоючи на принципі НЕПОДІЛЬНОСТИ ТЕРЕНІВ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ І НАЦІОНАЛЬНОЇ ЄДНОСТИ Українського Народу, Всеукраїнський Національний Союз вважає необхідним спірні національно-територіальні питання з сусідними Державами розв'язувати шляхом плебісциту.

VI. Розпочинаючи боротьбу за свою Національну Незалежність з ворогом, який поставив перед світом голу правду інтернаціоналу, та соціальну діктатуру одної політичної партії який своїми імперіалізмом та соціальною виключенністю, винищуючи культурні сили Української нації та природно-економічні богацтва землі Української, несе її цілковите економічне-політичне рабство, що виключає всяку можливість існування й розвитку Українсько-

го Народу,-Всеукраїнський Національний Союз ставить перед собою такуж Правду Національну, а тому, як засоб боротьби за Національну Державність, вводить НАЦІОНАЛЬНУ ДІКТАТУРУ.

УІІ. Вважаючи,-що боротьба за Українську Державність в часи національного занепаду та державної руїни, вимагає не політиканства й балаканини, а тяжкої відповідальної творчої праці, організованности, й напруження енергії цілої нації, створення національне свідомої Армії,-що попередні спроби державного будівництва кінчались катастрофічно завдяки нездатности відповідальних чинників до створення мілітарної сили Української Нації й заведення національної дісципліни серед української інтелігенції, а також, беручи на увагу, що принціп діктатури й сцентралізування відпорної енергії Нації може вповні здійснитись лише сильною волею одної особи,-Всеукраїнський Національний Союз розуміє НАЦІОНАЛЬНУ ДІКТАТУРУ - як ОДНООСОБОВУ ДІКТАТУРУ ВІЙСЬКОВУ.

5. Переведення в життя постулятів, зазначених в цьому програмі, ІНІЦІАТИВНА ГРУПА Всеукраїнського Національного Союза покладає на ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ Всеукраїнського Національного Союза в складі СЕМИ ОСІБ, скликати який доручено Членові Ініціативної Групи, Української служби Полковникові-Василеві ЯНИЦЬКОМУ.

6. Організаційному Комітетові доручається виробити, на основі програму Всеукраїнського Національного Союзу, ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ СТАТУТ СОЮЗА й остаточно уконституювати Всеукраїнський Національний Союз, шляхом порозуміння з політичними, економичними, військовими, громадськими й иншими Українськими організаціями, котри визнають платформу Всеукраїнського Національного Союза і його тактику.

7. Приймаючи на увагу необхідність підготовчої праці за для активної боротьби з червоним імперіалізмом, що до з'організування ТИМЧАСОВОЇ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ВЛАДИ, Організаційному Комітетові доручається скласти негайно -ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ШТАБ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ВІЙСЬКА, який повинен:

а/Приступити до організації Регулярної армії і підготовки всього населення окупованної України до майбутньої боротьби.

б/ Порозумітись з об'єднанням активних проти більшовицьких сил булої Росії-"НАРОДНИМ СОЮЗОМ ЗАЩИТИ РОДИНИ І СВОБОДИ",що до оперативної співпраці та військово-політичного союзу.

8. По остаточному уконституюванню Всеукраїнського Національного Союзу, Організаційний Комитет скликає на ~~Україні~~ території нейтральної держави ПЕРШУ СЕСІЮ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО СОЮЗУ, яка повинна вирішити, в першу чергу, питання НАЦІОНАЛЬНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ДИКТАТУРИ, після чого Організаційний Комитет ліквідується і передає справу ПРЕЗІДІЇ СОЮЗА, а Організаційний Штаб переходить в підлеглість ДИКТАТОРА й перетворюється в ШТАБ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВІЙСЬК..-

"20" квітня 1921 року. м. Старокостянтинів.-на Волині

ІНІЦІАТИВНА ГРУПА ВСЕУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО СОЮЗУ.-

З оригіналом згідно:

НАЧАЛЬНИК ІІ ВІДДІЛУ

ПІДПОЛКОВНИК

НАЧАЛЬНИК
Партізансько-Повстанчеськ.
Ш т а б у
при Головн.К-ді Військ
У.Н.Р.
11 червня 1921 року.
Ч.....

3

ПАНУ ГОЛОВНОМУ ОТАМАНУ ВІЙСЬК
У.Н.Р.

Р а п о р т.

Маю за шану при цьому представити РАМ для відома зразок докладу евіденції II, від 4-VI-21 в справі Савінковських організацій.

Підписав Генерал-Хорунжий

Начальник II. відділу

Підполковник

Зразок. 308

Твідення II. Пану Полковнику Кузьмінському.
4-VI-21р.
м.Львів.

Доклад.

Із допита присланного від секції офензіви пана Михайла Химичука, а також з розмов з жинкою Поручника Масловського, яка способствовала прибуттю пана Химичука до Польщи, виявилось:

I. В кінці травня із Варшави від Савінкова було послано жинку Пор. Масловського і самого Поручника Масловського звязатись з повстанцем Тльніцким в районі Михалполя і передати йому, аби він прислав свого звязка до Савінкова, а також повідомить, що з 5 по I0 червня відбудеться з'їзд представників повстанчих організацій в Варшаві, який вирішить остаточно важливі питання, що до повстання. З'їзд визванний тим, що богато повстанчих делегатів заявляє, що необхідно робити повстання до жнив-но - зояк це самий підходящий мент й його не треба упускати. З таким же дорученням до Одеси було послано Капитана Крушеніцького до иних організацій.

2. Поручник Масловський остався в Копичинцях, де він працює по уповноваженню Савінкова, пересилаючи людей на Україну, а жинка Поручника Масловського і Капитан Крушеніцький виїхали для виконання завдання.

3. По дорозі в Шаргородському лісі / біля м.Шаргорода/ ці дві особи були затримані військовою частиною до I50 чоловік кінноти при 2 кулеметах. Командір частини назвав себе Поручником Топоровським. Після обиска у Капитана Крушеніцького було найдено посвідчення на полотні, виданное Савінковим. По словам жинки Поручника Масловського штаб цей частини не виглядає інтеліґентно, але дуже обрадувався і назвав себе "руськими повстанцями"/був.Зеленовцями і т.и./ Капитана Крушеніцького відправили далі, а жинка Поручника Масловського прожила два дні і з делігатом цей частини п. Химичуком вирушила до Польщи /Варшави/ Що торкається цей частини, то жинка Поручника Масловського не виявила її політичного лиця за браком часу, але підкреслює всі питання, які подає і делігат Химичук, що до внутришньої організації.

4.

4. Про утворення і життя відділу п. Химичук подає слідуюче: а/ відділ утворився з бувших Фроловців, білогвардейців і т.п. 5 місяців тому назад, з початку було в ньому до 250 чолов а зараз до 500 кінних. б/ Разтошовані одна частина в 150 чол. 2 кулемета в лісі між Михайловкою і Копай-Городом,-командує Поручик Топоровський; друга в 200 чолов.,при 4 кулеметах в Шаргородському лісі-командує пор. Мельнічук і третя частина в 100 чол. при 1 кулеметі в лісі біля Ямполл,-командує мол.унт.об. -Фроловець / призвища не знає/ в/ Всі частини в підлеглости Поручика Топоровського. г/ Відділ цей виглядає регулярною частиною. Добри коні, зброя, амуніція. Зброя в гарному стані,-по словам жинки Пор. Масловського частини ці мають гармати .Маеться кухня. Одяг гарний, настрій гарний.

Із всього вищеприведенного висновок:

1. Устанавлюється факт ведення политики Единої Неделімої на Україні паном Савінковим, який посилає своіх старшин і налагоджу звязки з Українськими повстанческими організаціями, використовуючи персональні знайомства тіх своіх старшин, які служили випадково в Армії У.Н.Р. Як пр клад-Поручник Масловський з жинкою були послані до Ільніцького, якій робив повстання під прапором У.Н.Р., являючись Українським старшиною на протязі 3-х років / в 1918 році в Ямпольському загоні, а в 1920 р. в Запорижской дівізії Командіром курєня/ Сам Поручник Масловський служив в Української армії в 1918 році тилько тому,що ця армі билась з большовиками, він сам є росіянин. Подібни ж старшини Савінкова агітують на Україні проти Головного Отамана і взагалі У.Н.Р.

2. В зазначених лісах існують військові частини,називаючи себе повстанцями, які ведуть проти Українську роботу і в той же час шукають звязки з иншими організаціями і повстанчими частинами. Отряди ці існують конспіративно в лісах 5 місяців. До сього часу комуністи не знають про них і не мали бійки. Звязки ні отряди ні з закордоном ні з иншими повстанцями до сього часу не установили, а зараз це їх головне питання. Можливо що це є дійсно остатки Фроловців. Населення допомогае хлібом, розвідкою, повідомлюючи про ворога. Уиди возять в ліс

печений хліб, білізну і т.м. В відділі дісципліна. Лозунг відділа:" Установчи збори" . Большевики, Врангель, Петлюра, все це вороги, проти яких відділ буде боротись.

5. По словам п. Умичука відділ тримає звязок з Повстанческою селянською організацією цього району, яка нараховує до 3000 чоловік і має до 50 кулеметів.

6. Всі селяне проти Петлюри, а також настаівають на тому, аби повстання почати до жнив. 10/VI-21 мають виникити нові вибухи.

7. Пан Умичук посланний з завданням бути на з'їзді у Варшаві, поінформувати з'їзд про стан і існування відділа, захопити накази і літературу і головне отримати звязки з иншими повстанчими організаціями і отрядами, а також подати відомости про минуле повстання, захоплення Ямполя і смерть Ільницького / забит комуністами / . Сам п. Умичук рахує себе українцем. Говорить ломаним язиком, мішаючи українську і російську мову, висловлюючи слова якімсь іностранним акцентом. Мало інтелігентний і взагалі виглядає подозрило. Показання свої подає збиваючись навить в питаннях, що до його особи. Відомости про ворожи війська подає цілком неправдиві. Походить родом з с. Уфанця, Кам.-Подільського повіту, має 24 роки, в війську нияким не служив. В отряді два раза ранений і т.и., які під впливом російської агітації ведуть протиукраїнську роботу а ще більш можливо, що це є большовицька часть, яка хоче спровокувати повстанчи відділи, а також користуючись тим, що попались в їх руки Капитан Крушеницький і жинка Поручника Масловського, хотять спровокувати всю роботу Савінкова на Україні, здобувши звязки з організаціями.

8. Приймаючи за своіх старшин Евіденції II, жинка Поручника Масловського розказувала, що Савінков на 5 по 10 червня скликає з'їзд представників повстанчих організацій і відділів, включаючи і українські. Цей з'їзд має вирішити термін коли робити повстання і инши вализи питання. Все це дає ясну картину, що п. Савінков не рахуючись з Українським центром веде свою певну політику. Підпись-Міхайлік, старшина евіденції.

З оригіналом згідно.
Начальник II відділу, Підполковник

Доповідь —

— Із доповіді, присланої від Секції одержива-
ння Михайла Хмелюка, а також
з усних розмов з пішою пор. Маслов-
ською, яка спеціально була прибула
до Хмелюка до Ковеля, виявилось: 1) В кінці
травня із Вар-
шави від Савінкова було послано пішу
пор. Маслов-ську і самою пор. Маслов-
ською з інструкцією з повстанцем Ільницьким в
район Міхалішок, і передати пошту, яку
він привіз від Савінкова,
а також повідомити, що з 5/VI по 10/VI від-
будеться з'їзд представників повстанчих орга-
нізацій в Варшаві, який вирішить остаточ-
но Ваше питання, що до повстання. —
З'їзд вважає, що багато повстанчих
осередків в загоні, що необхідно робити повс-
тання до жнив, — позаяк це самий підхо-
дящий емент і його не треба упускати. —
З такими директивами до Одеси було
послано капітан. Крушельницького до
місцевих організацій. —
2) Пор. Маслов-ський остановився в Копищах,
де він проїздом по уповноваженню Савінко-
ва, переховував людей на Україну, а
пішка пор. Маслов-ською і кап. Крушельницький вияс-

по дня виконання завдання. -

3/ По дорозі в Шаргородському лісі (біля м. Шаргорода) усі двоє осіб були затримані військового частиною до 150 голов. кінноти при 2-х кулеметах, командир частини назвав себе пор. Толоровським. -
Після обшука у кап. Крушельницького було найдено посвідчення на підробленій видане Савіцьовим. -
По словах цієї пор. Московського проб усі частини не виїжджав інтенсивно, але курив обороду і назвав себе „руським повстанцем" (був. фронтовик і т. д.) Капітана Крушельницького відрядили до Бершаді, а решта пор. Московського арештовано 2 дні і звільнили від усіх частин п. Крушельницького відрядили до Бершаді. (Вор. пов.)
Що торкається усіх частин, що решта пор. Московського не виявила її політичного стану за браком часу, але підкреслює всі питання, які подає і дістає Крушельницький до внутрішньої організації. -

4/ Про утворення і склад відділу п. Крушельницький подає відомості: а) Відділ утворився з бувших фронтовиків, підпорядкується і т. д. 5 кін. козод., в початку було в складі до 250 голов, а зараз до 500 кінн. -

5/ Розташований ~~один~~ одна частина в 150 голов. - 2 кул. в ~~Шаргородському~~ лісі с. Михайлівського і Войтівського Шаргородських - Командує пор. Толоровський, друга в 200 голов, при 4 кул. в Шаргородському лісі - Командує пор. Мельничук і третя частина в 100 голов. при 1 кул. в лісі біля Ямполя - командує стар. унтер. офіц. - фронтовик (прізвища не знає). -

6/ Всі частини в підлеглості пор. Толоровського. -

7/ Відділ усім виглядає регулярною частиною. Добрі коні, зброя, амуніція. Зброя в гарному стані, по словах частини пор. Московського частини усі мають гармати. -
Мають кухні. - Одяг гарний. - Настрій гарний. -

із всього вищенаведеного висновки:

1) Установлюється фронт ведучу політичну „Єдиної Національної" на Україні із Совєтською, який ставить своїх створити і використовує зв'язки з українськими повстанчими організаціями, використовуючи переважно свої створіння, їх склад в армії У.Н.Р. —

Як приклад - пор. Московський з якого було взято до більшевиків - який робив пропаганду під прапором У.Н.Р., включаючи українську створіння на Україні в.р. (В 1918 році в Київській зоні, а 1920 р. в Зах. обл. к-рем Курінь.) - Сам пор. Московський служив в Укр. армії в 1918 р. тільки тому, що створіння було з повстанців, а сам є росіянин. — Подібне створіння Совєтською агітацією на Україні проти Головного Отамана і всього У.Н.Р. —

2) В зрозумілих місцях існують військові загони, називаючі себе повстанцями, які ведуть проти українську роботу і в той час ведуть зв'язок з деякими організаціями і повстанчими частинами. Отже існує конспіративно в місцях 5 сот. (?) до цього часу Комуністи не знають про їх і не мають відомостей. — Зв'язок із Отаманом і з закордоном і з деякими повстанцями до цього часу не установлено, — а зараз це їх головне питання. - Можливо, що це є дійсно організація фронтова

населенню допомогав, хлібом, худобою, розвідкою, повідомленнями про ворога.
Немає возити в нім ніякий хліб, бідизну і т. д. -
в будинку ґазди німа., Лежуть водділо „Загальні
збори": Большевики, Вражі, Німецькі вам це
вороги, проти яких будуть боротись. -

5) По словах Кислицька відділ тримає зв'язок
з повітовою совітською організацією
цього району, яка нараховує до 3000 голов. -
і сягає до 50 кубіків. -

6) Всі селяне проти Німців, а також нарікають на тому, що повітаму погашення
до пошт. - 10/XI Мають вислати нові
внески. -

7) П. Кислицук посилає з завданнями
будь на зв'язі в Варшаві, повідомлюючи
зв'язі про акції і існуючі відділи, доручення
накази і літературу і головне отримати
зв'язки з нижчими повітовими організаціями
цілями і завданнями, а також подати
відомості про стилю повітаму - Загальний
стан Ліги і смерть їхньої в ньому. (Забиті
комуністами) Сам п. Кислицук родом
українець. Говорить польською мовою,
знає добре українську і російську мову, висловлюючи
свої думки і іноземним акцентом, -
Має інтелігентні і взагалі виглядає підозріло. - Показник свої подав свідоцтво навіть
в цивільних, що до того особи. -
Відомості про ворожі війська подав усні
переводить -
Володимир родом з м. Кременець. Кат. пол. пов., має
24 роки, в війську німецькому не служив. В отряді 2 рази ранен.

і т. д., які під виливом російської агітації ведуть хорошу українську роботу, а це дійсно можливо, що це є добровільною частиною, яка хоче дати воєнній поведенні будівлі, а також коронному тим, що попадає в їх руки кат. Крушельницький і міністр Мазепа хотять організувати всю роботу Совєтів на Україні, здобувши з'язки з організації. —

3) Приймаючи до своїх авторитет Від II, міністр Мазепа розказав, що Совєтська 5/VI і до 10/VI скликає з'їзд представників повітових організацій і відділів, включаючи і українські. Цей з'їзд має вирішити теперішні конкретні поведінки і інші воєнні питання. - Все це дає нам користь, що п. Совєтів не рахується з українським устроєм всю свою ненависть політику. —

Міхайлик —

авторитет Від. —

До н. Начальника Управління
Повстанського Штабу Головного
Отамана військ У.Н.Р.

Маю за честь повідомити, що особа, яка 2-3/V перебувала в районі м. Проскурова себе видає себто: до 3/V у.в. в м. Проскурові робітник заводів військових частин не було, а вимушений був ховатись від Комендатури.
3/V прибув до Проскурова Сотник діючої роботи а повертався в район розташування Дерманка. За 3 дні була вакансія в раді м. Новому Ушиці ду подавлення повстанців в складі 3 сот. і тому пасував ту обставину щоб дістати посвідку повстанця.

Ст. радник Суд.
Ст. Л.о.

10/VI.